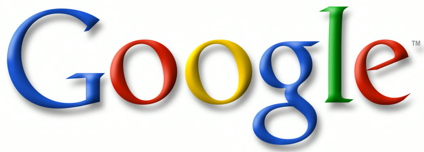

ISAEI

ORATIONES

CUM FRAGMENTIS

A DIONYSIO HALICARNASSENSI SERVATIS

EDIDIT

H. BUERMANN.

BEROLINI
APUD WEIDMANNOS
MDCCCLXXXIII.

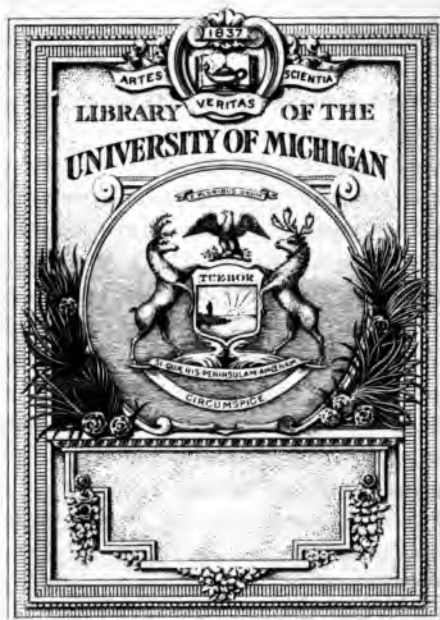
1837
ARTES
SCIENTIA
VERITAS
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
SI QUÆRIS PENINSULAM AMŒNAM
CIRCUMSPICE

ISAEI

ORATIONES

CUM FRAGMENTIS

A DIONYSIO HALICARNASSENSI SERVATIS

EDIDIT

H. BUERMANN.

BEROLINI

APUD WEIDMANNOS

MDCCCLXXXIII.

HERMANNO SAUPPIO

EUM DIEM ACTURO

QUO ANTE QUINQUAGINTA ANNOS

DOCENDI MUNUS SUSCEPIT.

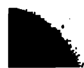

PRAEFATIO.

E codicibus, quibus Isaei orationes continentur, sui iuris sunt duo, Crippsianus A (musei Britannici Burnei. 95 plut. CLX.D) et Ambrosianus Q (D 42).

Quorum alter, Crippsianum dico, membranaceus est forma folii minoris, foliorum 170, saeculi ut videtur XIII. Fuit olim Batopedii, leguntur enim in fol. 1^{r} verba q. s. *ἐκ τῆς μεγάλης βιβλιοθήκης τοῦ βετοπαιδίου.* Unde Constantinopolim delatus a Crippsio Britanno emptus est.[1] Continet Andocidem, Isaeum (vitam et orationes undecim cum argumentis fol. 27^{r}—77^{r}), Dinarchum, Antiphontem, Lycurgum, Gorgiae Helenam et Palamedem, Alcidamantis Ulixem, Lesbonactem, Herodem. Excussit eum primus I. Bekker, postea Dobson (or. Att. vol. IV); inspexit Isaei orationes aestate anni 1881 H. Schenkl (Wiener Studien 1881 p. 195 sqq.), ipse eadem aestate ad Schoemanni editionem eas contuli. Cum proxima aestate denuo librum inspexerim, quae aliter ac reliqui enotavi, rectius me legisse confido.

Quae correcta sunt, solito more ita distinxi, ut iis, quae inde ab oratione tertia a correctore illo profecta sunt, qui flavo atramento usus idem Dinarchi et Antiphontis orationes correxit, notam q. e. A (corr.) 2 adscriberem, contra iis, quae aut inter scribendum ab ipso scriba aut scripto iam codice[2] sive ab eodem illo sive — id quod mihi quidem verisimilius videtur esse — ab alio quodam sive ad archetypum ipsum sive ad exemplar eius

1) Copiosius de his rebus disseruit Iernstedt in praef. ad Antiphontis orationes, Petropoli 1880.

2) Interdum haec duo genera bene discerni possunt, longe plurimis locis aegre. Nec quidquam interesse videbatur ea distinguere, cum in archetypo ipso variam lectionem adscriptam fuisse constet.

simillimum correcta sunt, notam q. e. A (corr.) 1. Pauca quaedam, quae non tam flavum quam rubrum colorem prae se ferunt, Iernstedtio praeeunte eidem potius correctori quam alteri illi attribui. Ubi rasurae expletae non sunt, ut discerni nequeat, utra manus correxerit, id nota q. e. A corr. indicavi. A pr. manum primam significat, quae omnibus locis pro fundamento quasi habenda est, in quo ars critica omnis nitatur. Manum illam recentissimam, quae ad or. V §§ 11, 16, 25, 34 (bis), 36, 38, 41, 43 in margine adscripsit, quid in libro quodam impresso (*εἰς τὸν τύπον*) legatur, non magis moror, quam eum, qui ad § 31 *μέμακτηριῶνι* in margine adscripsit *ἰανουαρίου*.

Signum ⁓ in margine positum, quo vitium indicari videtur, bis repperi, iuxta versus I 26 *μὲν ὡς ἐκεῖνος — πᾶσι δήπου* et II 22 *σάμενος ἄλλον — γὰρ οὗτος*. Utroque loco ab A 1 adscriptum est, item sedecies in Andocidis orationibus. In reliquis nusquam enotavi.

Voces permultas ab A pr. omissas correctores addiderunt aut in margine (in mg.) — idque suo loco, nisi quid aliud indicavi — aut supra versum (s. v.) aut in versu sine rasura (in v.). Praeterea A 1 eius modi voces haud raro ita addidit, ut extremas verborum syllabas ab A pr. scriptas eraderet et supra versum poneret, deinde spatio orto sua intruderet. Hos locos litterarum erasarum numero non addito insignivi nota q. e. in ras. add. 1. Extant autem illis locis prima manu scripta haec: II 19, 7 *τὸν ἐτ.....νο γάρ* — III 71, 3 *ἐπιμελεῖσθ.. τοῦ* — 74, 5 *θείων τι... ῶν νῦν* — IV 1, 9 *δοκεῖ.... ἱκανὰ — γενέσθ.. τεκμήρια* — 7, 1 *τού ..... γνοίητ᾽* — 14, 6 *κυρί..κελεύει* — V 10, 5 *γενόμεν..... τῶν καθημέραν* — VI 30, 4 *εὐκτήμο ... τὰς θυγ.* — VII 40, 2 *λειτουργί.. ἐξελ.* — VIII 15, 3 *οἷα γὰρ εἰ... υἱέων* — IX 7, 6 *ἐποιήσα .. γὰρ* — XI 49, 3 *τ.. ταῦτα*. Cf. ad III 74, 3; IV 5, 6; VIII 38, 10; XI 20, 4; XI 38, 3 (*περὶ τῶν* om. pr.?). Omisi quod III 11, 1 litterae *καθ᾽ ἕκαστον διε* in rasura scriptae sunt, hic enim non litterae sed sordes remotae videntur.

Ceterum etiam in adnotatione litterarum erasarum numerum punctis indicavi; iis autem quae (in primis sex orationibus) in fine singularum paragraphorum posita sunt, haec vis non inest. Quod hic illic loco vocum q. s. „usque ad" ternis punctis usus sum, ne-

mini spero fraudi futurum esse. In textu punctis solito more lacunas indicavi.

In codice Ambrosiano Bekker (or. Att. III p. 3 n.) testatur Isaei solas primam et alteram orationes esse, aliorum multa, patrum fragmenta, Lysiae ἐπιτάφιον, Gorgiae Helenam, Aristidis et Polemonis declamationes aliquot, Andocidis de pace et adversus Alcibiadem orationes. Excusserunt librum et Mai (Isaei oratio de Cleonymi hereditate. Mediolani 1815) et Bekker, quorum utriusque adnotationem exscripsi. Interdum ubi disertum de codicis ipsius lectione testimonium deerat, ne incerta pro certis venderem, quid Mai habeat, commemorare malui, quam silentio auctorum fretus ipse de codice aliquid augurari. In utendo hoc libro quamquam omnes consentiunt cautione opus esse, ut qui neglegenter scriptus et interpolatus sit, tamen voculas quasdam a Scheibio expulsas in ordinem verborum reduxi, quoniam eae voces, quae in Q solo servatae sunt, interpolationis suspicionem movent nusquam, interdum remotae sententiae obficiunt.

Reliquos libros omnes (Laurentianum plut. IV 11 = B; Marcianum append. class. 8, 6 = L; Burneianum 96 musei brit. = M; Vratislaviensem gymnasii Magdal. = Z; Ambrosianum A 99 = P; Schoemanni Parisinum = R) e codice A pendere et alii suspicati sunt et ipse demonstrare studui Herm. vol. XVII p. 385 sqq. Quam ob rem satis habeo eos in adnotatione non commemorasse; si quid veri aut coniectura aut casu librarii illi dederunt, ei attribui, qui primus recepit. Sunt autem fere haec: in R recte legitur I 14, 5 ἀπέπεμψεν, 18, 7 ἀποστερήσει; in Z recte IV 23, 6 ἐγένετο, VI 14, 10 τὸν νόμον, 22, 7 om. ἐὰν, 58, 6 ἐστὶν, VII 7, 3 ἐμὴν, 27, 1 πυθιάδος, XI 18, 8 ὥστ' ἐμοὶ; in B fortasse VIII 7, 7 ἐγιγνέσθην. Accedunt quae Aldus libro suo debet, de qua re iudicari non potest, quod cod. L nisi ad primam et tertiam orationem a Bekkero collatus non est. Ex hoc autem libro Aldinam impressam esse, satis probabilis est coniectura, post Kayserum a Iernstedtio firmata; habet certe editio illa lacunam quae est in libris LMZ(P) I 22—II 47. E codice A eam pendere, satis apparet e lacunis quae sunt Is. III 66 et Lyc. Leocr. § 80.

Codicis A variam lectionem plenam exscripsi, sed ne nimis taedii legentibus moverem, leviora quaedam adno-

tationi perpetuae non inserui; quae iam uno conspectu hic proferam.

1. Formas vere Atticas Scheibium secutus omnibus locis reddidi verbis q. s. *γίγνεσθαι, γιγνώσκειν, ἐγγυᾶν*. In A scriptum est:

γίνεσθαι: I 44, 5; 45, 2. III 13, 6; 19, 7; 38, 3; 50, 4. IV 12, 10 *γιν* ex *γεν* corr. 2, item 13, 3. V 6, 7; 16, 1. VIII 25, 8; 34, 7; 38, 12. IX 24, 2. X 4, 2; 9, 3; 12, 10. XI 10, 7; 13, 3; 22, 4; 42, 9; 42, 11; 49, 7.

γίγνεσθαι: I 45, 4 (corr. 1). III 36, 8; 43, 2 (*γν*. in ras. corr. 1); 61, 5; 73, 9. IV 15, 8. V 15, 4; 44, 6. VIII 7, 7; 34, 7. X 26, 7. XI 22, 8.

γινώσκειν: I 50, 3; 51, 4. III 14, 7; 40, 2; 42, 5; 42, 6; 43, 7; 53, 4; 56, 6; 76, 5. IV 3, 4; 21, 6. V 32, 7. VII 22, 3; 30, 6. VIII 18, 4; 24, 4; 38, 10 (corr. 1). IX 11, 5. XI 4, 5; 4, 9; 11, 7; 15, 1; 22, 10.

γιγνώσκειν: III 10, 4; 12, 7; 15, 4; 37, 7. V 29, 5. VI 15, 2; 26, 7; 32, 5. VII 3, 5.

ἐνε.γύα (*γ* eras.): III 45, 4; 70, 2. — *ἐνε.γύησε(ν)*: III 36, 6; 52, 2; 79, 2. IX 29, 4. — *ἐνε.γυᾶτο*: III 70, 6. V 18, 5; 20, 3 (*ἐγγυᾶτο* pr., *ἐνεγυᾶτο* corr. 1); 20, 8. VIII 14, 4 (*ἐγγυῶντο* pr., *ἐνεγυῶντο* corr. 2). — *ἐνε.γυήσατο* III 55, 2. V 2, 7; 4, 7. — *ἐνε.γε.γύητο* III 55, 2. Non mutatae extant formae: III 40, 5 *ἐγγεγυηκώς*; 58, 6 *ἠγγυήκει*; 73, 5 *ἐγγυημένος* (sic).

Eodem Scheibio praeeunte Cobeti rationem secutus pronomini demonstrativo q. e. *οὗτος* iota demonstrativum affixi his locis: V 12 *κηφισοδότῳ τούτῳ*; 15 *δικαιογένους τούτου*; 18 *λεωχάρης οὗτος*; 33 *λεωχάρει μὲν ἦν τούτῳ*; VI 1 *χαιρεστράτῳ τούτῳ*; item 3; IX 17 *κλέωνος τούτου*. Uno loco III 25 *νικόδημος δὲ οὗτος ἦν* iam Dobree ex *οὗτος ἦν* (= *οὑτοσὶν*) verum *οὑτοσὶ* elicuerat.

Neque vero magis dubitavi Nabero monente mutare, quae leguntur in libro et adhuc in editionibus legebantur: V 15 *ταύταιν δὲ ταῖν διαθήκαιν*; 16 *ἀμφοῖν δὲ ταῖν διαθ.*; VI 6 *ταῖν δὲ ἀδελφαῖν*; 39 *ταῖν θυγατέροιν*; VIII 41 *ταῖν δ' ἀδελφαῖν*.

Praeterea *ττ* reddidi vocibus q. s. V 28 *ἀπαλάσσειν* et

VI 33 *τεσσαράκοντα*, atque constanter scripsi *φράτερες*, *ἠμφεσβήτουν*, *ἠμφεσβήτησα*, cum in A nusquam non reperiantur formae q. s. *φράτορες*, *ἠμφισβήτουν*, *ἠμφισβήτησα*.

Accusativos denique nominum propriorum tertiae declinationis in *ης* desinentium omnes in *η* exhibui, quamquam veram illam formam nonnisi duobus locis retinuerunt: III 22 *φιλοχάρη* et V 12 *δικαιογένη*, reliquis omnibus in *ην* exeunt: V 3 *λεωχάρην* ex *λεώχαριν* corr. 2; item 17, 19, 31. V 1 *δικαιογένην*, item 4, 19, 22, 30, 35. VI 10 *ἐργαμένην*. X 9 *δημοχάρην* ex *δημόχαριν* corr. 2.

Λειτουργία et *λειτουργεῖν* cum *ει* ab Isaei temporibus abiudicanda esse, mihi nondum persuasum est; alia veluti *ᾔειν*, *ᾔδειν*, *ᾔδεσαν*, *υἱὸς* similia, quamquam mutanda sunt, in praesens tempus tangere nolui.

A summariis ita manus abstinui, ut ne ea quidem omnia indicarem, quae in rebus errata sunt.

2. *Ν ἐφελκυστικὸν* ante vocales deest: II hyp. 8 *εἶπε*, *ὧδε* — II 4 *εἶχε ἀνδρὶ* — V 43 *κτήμασι. ἀλλ'* — VI 11 *οἶδε οὐδ'* pr., *οἶδεν* corr. 2 — XI 50 *ὑπῆρχε. οὐδὲ* —. Ubi ante consonas reperitur, in textum qui vocatur recepi: I 33; 38; 41. II 31. III 13; 75. IV 12. V hyp. 2; § 6; 16; 19. VII 20, 22. VIII 27. IX 11. Neque minus in vocalibus elidendis et in voce q. e. *οὕτως* ante consonas recipienda codicis auctoritatem secutus sum.

3. Iota mutum adscriptum hodie semel legitur: IV 10 *αἴξαντες*; subscriptum est ab A pr. sive, quod equidem putare malim, ab A 1: III 25 *ᾤμην*, 32 *ᾔδει*, 41 *ᾔδεις*, 48 *προσποιήσῃ*. VII 6 *διῴκησεν*, 34 *ᾔδει*. IX 26 *ῥᾳδίως*, 29 *διῴκει*. XI 20 *ῥᾳδίως*. Subscripsit A 2: III 34 *ᾔδει*, 40 *ᾔδεις*, 49 *ᾔσθου*, 50 *ᾔδει*, 62 *ἀφῃρεῖτο*, 63 *ᾔδεσαν*, 74 *ᾔδει*. IV 29 *ᾤχετο*. V 17 *εἰσῄει*. VI 5 *συνῴκει*, item § 6 bis, 15 *συνῴκησεν* et *διῃτήθη*, 21 *ᾤκει* et *διῃτᾶτο*, 51 *συνῴκησε*. VII 9 *συνδιῴκει*, 14 *ᾔτησε*, 15 *ᾤχετο*, 32 *ᾔδει*, 39 *ᾤετο*. VIII 9 *διῃτᾶτο*, 29 *ᾔδεσαν*, 38 *ᾤμην*. IX 11 *ᾔδει*, 24 *προσῄει*, 27 *διῃτᾶτο*. XI 15 *ᾠήθη*, 22 *διῄρηται*.

Reliquis locis omnibus hodie deest, sed nescio an olim adscriptum fuerit: II 10 *αὐτῷ*. — III 18 *δίκῃ*. — IV 8 *αὐτῷ*. — V 26 *αὐτῷ*. — VI 46 *μὲν αὐτῷ*. — 64 *ἐπιδεικνύῃ*. — Pro

certo id videtur affirmari posse, his atque similibus locis haud paucis, ubi in fine vocabulorum singulae litterae erasae sunt, aut ι aut ν aut σ initio scriptum fuisse.

4. Accentuum, si pauca exceperis, non magis quam spirituum, apostrophorum, signorum interpunctionis rationem habui. Satis est dixisse, scribam de encliticis suas leges non nostras secutum esse, verba composita haud raro divellisse, saepius bina in singula contraxisse. Adde quod vox q. e. *αὐτός* haud raro eiusmodi spiritum habet, ut vix discerni possit, utrum lenem an asperum voluerit scriba; saepissime autem lenis reperitur, ubi aspero opus est, nusquam asper, ubi leni.

Qui eiusmodi res curat, exempli causa hic habeto, quae ad orationem tertiam enotata in adnotatione non commemoravi: hyp. 3 *λαχὼν* cum ras. s. *ω* — 4 *θυγατέρα* acc. add. 2 — § 2, 4 *ἠξίωσεν* pr., etiam acc. add. 2 — 3, 5 *ἐξαρχῆς* — 3, 7 *καταταῦτα* — 4, 1 *ἐκεῖνον τὲ* — 5, 4 *δηλονότι*, item 28, 6 — 5, 5 *ἐκεῖνος τ᾽* — 7, 1 *τασδὶ* accentus s. *σ* eras.; accentus enim consonis quae quidem finem syllabae faciant, superscribi solent — 8, 3 *προῖκα φησὶν* — 5 *.ατέλιπε* pr., cum ras. s. *τ* — 9, 5 *περὶ τε* — 9, 6 *ὅτι* pr., *ὅτί* corr. 2 — 11, 4 *τί* — 14, 1 *πον* — 17, 3 *αὐτῶν* — 18, 4 *αὐτῷ* — 20, 4 *ὅτάν τις* — 21, 4 *ὑμεῖς τὲ* — 22, 7 recte *αὐτοῦ* — 23, 1 *ἐγγυῆσ* pr., *ἐγγύησ* corr. 2 — *τηθῆς* et sic ubique — 23, 6 *ποιήσασθαι φασὶν* — 24, 6 *ἐξεγγυητῆς* pr., spir. add. 2 — 24, 8 *ἑαυτοῦ* — 25, 6 *ἐγγυῆσαι φησὶ*, item 29, 6 — 27, 5 *τῶν αὐτοῦ* — 28, 1 *μήδε μίαν* pr. — 30, 4 *αὐτοῦ* — 31, 3 *τῶν αὐτοῦ* — 33, 4 *ὡς φασὶ*, item 34, 3; 58, 6 — 35, 7 *ὅστίς γέ* recte — 34, 4 *δηλονοτι* sine acc. — 37, 5 *αὐτοῦ* — 38, 4 *αὐτῇ* — *λάβε* et sic ubique — 39, 7 *φησὶ* — *αὐτοῦ* — 40, 3 *οτάν τι* — 41, 5 *ἀδελφιδὴν* pr., *ῆ* corr. 2; item 44, 3; 45, 5; 52, 2; 52, 5 — 42, 2 *αὐτῶ* — 46, 2 *εἰσποιητοῦ* pr., corr. 1 — 47, 2 *ἐὰν*: *ν* corr. 2, idem voluit pr. — 47, 3 *πρυτανεία* — 47, 6 *ἐσχάται* pr., *ἔσχαται* corr. 2 — 48, 2 *ἀδελφιδῆ* pr., *ῆ* corr. 2 — 50, 8 *τὰ αὐτοῦ* — 51, 2 *εἰσποιητὸς* pr., acc. corr. 1 — 51, 3 *μὴ δὲ* — 51, 7 *ἠμφισβήτησεν* (*β* fort. corr. ex *τ*) — 52, 3 *αὐτῶ* — 58, 3 *ῆ* corr. 1, *ἡ* pr. — 58, 7 *οὖσαν αὐτοῦ* — 59, 2 *πᾶσιν ἐστὶν* — 59, 5 *πολίται* pr., *ῑ* corr. 2 — 60, 2 *εἰσποιητῶ* pr., acc. corr. 1 — 60, 3 *ἣν φασὶ* — 60, 7 *ἐξ αὐτῶν* — 61, 2 *εἰσποιητοὺς* pr.,

acc. corr. 1 — 63, 6 *αὐτοῖς* recte — 65, 2 sq. *ἐξανάγκης* — 65, 5 *κατα* pr., acc. add. 2 — 65, 6 *αὐτοῖς* recte — 66, 2 *περι* pr., acc. add. 2 — 66, 4 *διαταῦτα* — 67, 5 *αὐτοῦ* — 67, 8 *ἐστι* — 68, 2 *τὰ αὐτοῦ*, item v. 5 — 68, 3 *ἂν* pr., acc. add. 2 — 68, 4 *οὐκ οὖν* pr., *οὐκοῦν* corr. — *ἐστὶ* — 69, 1 *οὐκ οὖν* — 70, 1 *ἀλλ ὦ ἀγαθὲ* om. apostroph. — 70, 6 *κατα* pr., acc. add. 2 — 71, 4 *ἐάσαι* — 72, 6 *ἐγγυτερω* pr., acc. add. 2 — 72, 8 *αὐτῶ* — 73, 2 *ἄλλον τινα* pr., *ἄλλόν τινα* corr. 2 — 74, 3 *τινὰ* — 76, 2 *φασὶ* — 79, 6 *τεκμήριον ἐστὶ* — 79, 10 *αὐτῶ* — 80, 3 *ἐστιᾶν* pr., *ἑ* corr. 1 — 80, 6 *οὐδὲ πώποτε* pr. Accedit quod etiam in pausa plerumque gravis accentus, non acutus legitur.

Praeterea haud inutile videtur testari non solum accentus et spiritus sed etiam interpunctionis signa persaepe erasa et correcta esse; ad hoc enim genus me iudice eae rasurae haud ita multae pertinent, quas, si contuleris, quae Schenkl l. d. congessit, a me omissas esse reperies.

5. Compendia scripturae habes usitata: *ἄνος*, *πηρ*, *μηρ*. Semel nomen proprium hoc modo notatum est: V 11 *ἀρμόδίω*. Praeterea hic illic occurrit lineola ad *ν* litteram significandam in fine vocabuli alicuius vocali supraposita. Cf. exempli causa XI 44, 1 *πλειῶ*.

Solita quibus extremae verborum syllabae et particulae *γάρ*, *δέ*, *καί*, *ὡς* exprimuntur compendia et longum et sine fructu videtur enumerare; locos autem, quibus omissa extrema syllaba consona quae praecedit supra versum posita est, quo ex genere unum (III 29) Dobson dignum habuit, quem commemoraret, affero hos: III hyp. 3 *ἀποθανον*$^{\tau}$' (= *ντος*) — III 4, 3 *μεμαρτυρηκο*$^{\tau}$' (= *κότα*) — III 29, 3 *ὀλι*$^{\gamma}$' (= *ὀλίγα*) — V 7, 5 *δικαιο*$^{\gamma\nu}$ in mg. — V 11, 4 *ὀγδοη*$^{\kappa\tau}$' corr. 1 — VI 56, 2 *εὐκτήμο*$^{\nu}$ in mg. — VIII 33, 4 *θυγα*$^{\tau\varrho}$ (ubi in editionibus recte legitur *θυγάτηρ*) — X 5 *θυγα*$^{\tau\varrho}$ (= *θυγατέρα*) — XI 16 *εὐβου*$^{\lambda}$ pr., *εὐβου*$^{\lambda\iota}$' corr. 2. Accedunt tituli, in quibus hic illic *μάρ*$^{\tau\varrho}$ (= *μάρτυρες*) et *μαρ*$^{\tau\varrho}$ (= *μαρτυρία* vel *μαρτυρίαι*) reperitur. Illud et alibi et V 27, 8

scriptum est, ubi vulgo *μάρτυς* legitur; hoc enotavi II 16 et IX 18.

Consonis hoc modo suprascriptis interdum accentus circumflexus affixus est, veluti II 4 *μενε* (suprascr. *κλ*) = *μενεκλεῖ*; X 2, 8 (= III 24, 8) *ἑαυ* (suprascr. *τ*) = *ἑαυτοῦ*. Atque cum hoc modo scripta sint, quae vulgo leguntur III 76 *αὐτῷ* et IX 23 *σαυτῷ*, eodem iure legere poteris *αὐτοῦ* et *σαυτοῦ*, quod equidem, cum certum exemplum syllabae *τῶ* hoc modo expressae non repperissem, praeferendum esse censui.

In mediis vocabulis syllaba *ματ* saepius scribitur *μτ*, veluti *σώμτος*, *ὀνόμτι*, *χρήμτα*, *ἐγκλημάτων*. Pertinet huc etiam *κτ* (suprascr. *ά*) = *κατὰ* et quodammodo V 5 *πολύαρτος*.

Quod II 27 legitur *δτί* (accuratius *Δτί*, sed litterarum formas, quibus promiscue usus est scriba, ne in reliquis quidem curavi) = *διὰ τί*, procul dubio ex archetypo originem duxit, in quo *Δ̢* fuisse putandum est. Quod quidem compendium in A non memini me repperisse.

Restat ut, ne quid praetermisisse videar, hoc commemorem, titulos post argumenta orationibus ipsis praescripta esse. Ante argumenta legitur *ὑπόθεσις τοῦ ἑξῆς* vel *τοῦ ἑξῆς ὑπόθεσις*, or. VII *ὑπόθεσις τοῦ ἀπολλοδώρου κλήρου*, IX *ὑπόθεσις τοῦ ἑξῆς. περὶ τοῦ ἀστυφίλου κλήρου*, X *ὑπόθεσις τοῦ πρὸς ξεναίνετον, ὑπὲρ τοῦ ἀριστάρχου κλήρου*. Tituli omnes et ii quos modo indicavi et ii qui in orationibus ipsis extant, a rubricatore picti sunt.

His igitur rebus omnibus neglectis quamquam inutilia quaedam superesse videbantur, tamen adnotationem, ne fidem eius labefactarem, ita institui — idque princeps officium meum duxi — ut ubicumque de codice nihil adnotaverim, cum orationis serie eum consentire putandum sit. Ac ne quis testimoniis quae dicuntur ex silentio diffidat, diserte testor, in A esse: I 39, 8 *παρ' ὑμῶν* — III 18, 5 *προσεποιήσατο* — 45, 6 *γεγενημένην* — 51, 1 *δοκεῖ* sine correctura — 64, 4 *τελευτήσῃ* — IV 23, 5 *εἰ οἶδέ τι* (sic) — VI 18, 1 sq. *ἐξ καὶ* — VII hyp. 5 *τῇ τοῦ* — 4, 5 *ὑφ' ἡμῶν* — 31, 3 *τί προρῶντι*, quo loco nihil mutavi, nisi quod interrogationis signum puncti loco posui — VII 33, 5 *παρά*

του τῶν — VIII 20, 6 *κυρίαν ποιεῖν* — 25, 4 sq. *παρὰ τούτου δ'* — IX 30, 4 *δ' ὑμῖν* — 32, 2 *ἀστυφίλου* — 37, 1 *τοῦτον* — X 19, 5 sq. *αὑτὴν ἕξειν* — XI 4, 1 *δέ τοι* — 47, 2 *τηλικαῦτα.*

Oratio duodecima et ea quae Bekkerum secutus elegi fragmenta maiora, in Dionysii Halicarnassensis de Isaeo iudicio servata sunt. Quod quorum codicum ope restituendum sit, demonstravit Usener in annal. philol. 1873 p. 145 sqq. Quam rationem in utendis iis secutus sim, res ipsa docebit. Varias lectiones codicum F (Laur. plut. LIX 15) et M (Ambros. D 119 sup.) suppeditavit Sadée, de Dionysii Halicarnassensis scriptis rhetoricis quaestiones criticae. Argentorati 1878. Codicis P (Palat. 58) lectiones cum nemo adhuc divulgaverit, apographum eius, codicem A (Parisinum 1657), contuli; cuius lectiones ita adnotationi inserui, ut menda scripturae, quae propria ille habet permulta, omitterem. Codicem B (Parisin. 1742) idem ipse contuli.

Ceterum adnotationem in his ad easdem rationes redegi, quas supra indicavi. Legitur autem in libris XII 6 *γένεται* — 9, 9 *ἐγίνωσκεν* — 3, 4 *φράτορας* — 8, 7 *φράτορσι* — 6, 12 *εὐφιλήτω τούτω* — 9, 11 *εὐφίλητον τοῦτον* — fr. I 1 *εὐμαθεῖ τούτω*; item 2, 4. Vox q. e. *αὐτὸς* semel falso spiritum asperum habet in F (XII 3, 2 *αὑτῶι*), saepe lenem falso in omnibus libris.

E reliquis fragmentis unum hic subicio, quod Sakkelion (bulletin de corresp. hellénique 1877 p. 151) ex libro vetere Patmiaco in lucem protulit. Sunt autem illic post falsam vocis q. e. *ἐκμαρτυρία* definitionem verba haec: *ὥς φησιν Ἰσαῖος ἐν τῷ πρὸς Ἐπικράτην· Οὐ τοίνυν μόνον, ὦ ἄνδρες δικασταί, ταύτην τὴν μαρτυρίαν παρέξομαι, ἀλλὰ καὶ ἐκμαρτυρίαν ἑτέραν Μυρωνίδου, ὃς ἦν τῶν δημοτῶν πρεσβύτατος.*

In emendationum auctoribus indicandis his siglis usus sum: Ald. = Aldus, Steph. = Stephanus, Rsk. = Reiske, Bk. = Bekker, Schoem. = Schömann, Turr. = editores Turicenses, Schb. = Scheibe. Qui deinceps Isaei orationes ediderunt. Accedunt: Cob. = Cobet, Dbr. = Dobree, Hrw. = Herwerden, Nbr. = Naber. Reliqua nomina plena adscripsi; ubicumque autem codicis lectioni emendatoris nomen non addidi, Aldus sive ex ipsius ingenio sive libro suo fretus mendum sustulit

Quae mutata velim, haec sunt. Cum satis constet, lectiones quae in margine Aldinae Hamburgensis adscriptae sunt, quas publici iuris fecit Rosenberg in annal. philol. vol. CIX p. 333 sqq., ad Muretum referendas esse (cf. Thalheim annal. philol. CXV p. 679, Iernstedt l. d. praef. n. 4), huic potius quam iis quos ego nominavi, attribuenda sunt haec: III hyp. 1 *τὸν ἕτερον τῶν* — III 21, 5 *ταὐτὰ* — III 50, 6 *ὅτι*. Tychsen primus emendavit II 13, 1 *ἐπεγένετο*; Reiske primus proposuit III 10, 7 *ἐκδέδωκε*, Dobree primus VI 10, 9 *Μειξιάδου*; accentum (*ἄλλ'*) emendavit Fuhr IV 4, 4. Quod semel in fragmentis (II 3) vulgatam attuli, Reiskii (orat. Attic. vol. VII) testimonio fretus attuli. Editiones enim Dionysii operum a Petro Victorio et A. Schottio curatas inspicere mihi non licuit, Sylburgius autem cum *libris* facit.

Addas licet, quamquam consulto parcus fui: II 12, 5 sq. *συμβαίνειν ἀποδημίαν, καὶ σὺ οἶσθα* Kaibel praeeunte Bremio, quam coniecturam Schanzio arrisisse video. III 51, 8 *καὶ εἴ τι ἄλλο ἦν* Muret. VII 13, 5 *περιφάνειαν* Dobree.

Quae de meo et in orationibus et in fragmentis mutavi vel mutanda esse censui, eorum alio loco propediem rationem reddam. Hoc unum praemoneo, duo potissimum Crippsiani vitiorum genera esse: singula verba plus uno loco aut excidisse aut esse transposita. Accedunt glossemata, quibus ne antiquiores quidem libri carere solent.

Scribebam Berolini Kal. Martiis 1883.

ΙΣΑΙΟΣ.

ΓΕΝΟΣ ΙΣΑΙΟΥ.

Ἰσαῖος ὁ ῥήτωρ ἐγένετο κατὰ μέν τινας Ἀθηναῖος, κατὰ δέ τινας Χαλκιδεύς, πατρὸς δὲ Διαγόρου, μαθητὴς δὲ Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος, διδάσκαλος δὲ Δημοσθένους· ἤκμασε δὲ μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, καὶ ἐπεβίω μέχρι τῆς Φιλίππου ἀρχῆς, ὥς φησι Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεὺς ὁ κριτικός. λέγεται δὲ μειράκιον μὲν ὢν ἡδοναῖς σχολάζειν καὶ πότοις, καὶ λεπτῆς ἐσθῆτος ἀντιποιεῖσθαι καὶ συνεχῶς ἐρᾶν, ἀνὴρ δὲ γενόμενος τοσοῦτον μεταβεβληκέναι τὴν πολιτείαν ὥσθ' ἕτερον ἐξ ἑτέρου δοκεῖν. Ἄρδυος γοῦν ἐρωτήσαντος αὐτὸν εἰ ἡ δεῖνα καλὴ αὐτῷ φαίνεται, λέγεται εἰπεῖν „οὐκ οἶδα· τοὺς γὰρ τοιούτους ἀφῃρέθην ὀφθαλμούς." ταῦτα δέ φησι Φιλόστρατος ἐν τοῖς βίοις τῶν σοφιστῶν, οὐ πάντως περὶ τούτου λέγων Ἰσαίου· ἀμέλει γοῦν καὶ Ἀσσύριον αὐτὸν καλεῖ. ἄδηλος δὲ ὁ ἀκριβὴς τοῦ θανάτου αὐτοῦ χρόνος. χαρακτῆρα δὲ τὸν Λυσίου πάνυ ἀκριβῶς ἐζήλωσεν, ὥστε μηδὲ ῥᾴδιον εἶναι διελεῖν τοὺς λόγους. ἔστι δὲ αὐτοῖς ἡ κοινωνία κατά τε τὴν λέξιν καὶ τὰ ἐνθυμήματα, κατὰ μὲν τὴν λέξιν ὅτι ἡ μὲν Λυσίου ἐστὶ καθαρὰ καὶ ἀκριβὴς καὶ σαφὴς καὶ κυρία καὶ σύντομος, ἔοικε δὲ κατὰ ταῦτα πάντα ἡ Ἰσαίου σχεδόν. διαφέρει δὲ ὅτι ⟨τῇ μὲν⟩

4 *μετὰ* Turr.: *κατὰ* — *πελοπο|νησιακὸν* A — *ἀπεβίω* A pr., corr. 1 — 9 *τὴν βιοτείαν* Spengel — *ὥστ'* A pr., corr. 1 — 10 *ἄρδυος* Ald. et Philostratus vit. soph. 1, 20: *λιδύος* A, *λυδύος* Q — 13 *τοῖς βίοις* Ald.: *τῷ βίῳ* Q, . . . *βίῳ* A pr., *τῷ* in ras. 1 — 16 *ἀκριβῶς* om. A — 18 *κοινωνί.* A pr., corr. 1 — 19 *μὲν* post *ἡ* om. A — 21 *τῇ μὲν* add. Turr.

πολὺ τὸ ἀφελὲς καὶ τὸ ἠθικόν, καὶ ἡ χάρις μεγάλη, ἡ δὲ Ἰσαίου τεχνικωτέρα δόξειεν ἂν εἶναι καὶ ἀκριβεστέρα καὶ σχηματισμοῖς διειλημμένη ποικίλοις· ὅσον δὲ ἀπολείπεται (τῆς χάριτος), τοσοῦτον ὑπερέχει κατὰ τὴν δεινότητα. κατὰ μὲν οὖν τὴν λέξιν εὑρήσομεν τοιαύτην διαφοράν, κατὰ δὲ τὰ πράγματα ταύτην, ὅτι παρὰ Λυσίᾳ μὲν οὐ πολλὴν τὴν τέχνην εὑρήσομεν οὔτε ἐν τοῖς μερισμοῖς τῶν πραγμάτων οὔτε ἐν τῇ τάξει τῶν ἐνθυμημάτων, παρὰ δὲ Ἰσαίῳ πολλὴ τῆς τέχνης ἡ ἀκρίβεια. καὶ γὰρ προκατασκευαῖς χρῆται καὶ μερισμοῖς (τεχνικωτέροις), καὶ πρὸς μὲν τὸν ἀντίδικον διαπονηρεύεται, τοὺς δὲ δικαστὰς καταστρατηγεῖ. πολὺς δ' ἐστὶν ἐν τῷ δικανικῷ, καὶ σχεδὸν μόνον τοῦτο ἤσκησεν. ἀμέλει γοῦν πηγή τις τῆς τοῦ Δημοσθένους ἐκαλεῖτο δεινότητος. αὕτη δὲ ἦν ἡ διαφορὰ Λυσίου καὶ Ἰσαίου, ὥστε Λυσίας μὲν (καὶ) ὑπὲρ ἀδίκων ἔπειθε λέγων, Ἰσαῖος δὲ καὶ ὑπὲρ ἀγαθῶν λέγων ὕποπτος ἦν.

---

23 ἂν om. A — 24 δὲ Baiter: γὰρ — ὑπολείπεται: em. Turr. — 25 τῆς χάριτος add. Turr. — 26 ταύτην εὑρήσομεν διαφορὰν Q — 27 μὲν om. Q — 31 τεχνικωτέροις add. Turr. — 35 δὲ: γὰρ A — 36 καὶ add. Turr.

I.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΛΕΩΝΥΜΟΥ ΚΛΗΡΟΥ. Steph. p. 35.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀδελφιδοῖ Κλεωνύμου τελευτήσαντος ἐπὶ τὸν κλῆρον ἔρχονται κατὰ γένος, τὰς διαθήκας, ἃς παρέχονται εἰς αὐτοὺς οἱ περὶ Φερένικον καὶ Σίμωνα καὶ Ποσείδιππον, γράψαι, ὡς ἀληθὲς ἦν, καὶ θεῖναι παρὰ τοῖς ἄρχουσιν ὁμολογοῦντες Κλεώνυμον κατὰ τὴν πρὸς Δεινίαν τὸν ἐπίτροπον αὐτῶν ὀργήν, ὕστερον δὲ ἐπιχειρήσαντα λῦσαι καὶ μεταπεμψάμενον τὸν ἀστυνόμον ἐξαίφνης (ἀποθανεῖν)· καὶ Πολύαρχον δὲ τὸν πάππον αὐτῶν, Κλεωνύμου δὲ πατέρα, προστάξαι, εἴ τι πάσχοι Κλεώνυμος, δοῦναι αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα. Ἡ στάσις ὅρος διπλοῦς κατὰ ἀμφισβήτησιν· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ταῖς γενομέναις ἐξ ἀρχῆς διαθήκαις διισχυρίζονται, οἱ δέ, λέγοντες ὅτι μετεκαλέσατο τὸν ἄρχοντα, ἵνα λύσῃ αὐτάς, τοῖς τελευταῖον παρὰ τοῦ Κλεωνύμου γενομένοις.

Πολλὴ μὲν ἡ μεταβολή μοι γέγονεν, ὦ ἄνδρες, τελευ- 1
τήσαντος Κλεωνύμου. ἐκεῖνος γὰρ ζῶν μὲν ἡμῖν κατέλιπε
τὴν οὐσίαν, ἀποθανὼν δὲ κινδυνεύειν περὶ αὐτῆς πεποίηκε.
καὶ τότε μὲν οὕτως ὑπ᾽ αὐτοῦ σωφρόνως ἐπαιδευόμεθα,
ὥστ᾽ οὐδὲ ἀκροασόμενοι οὐδέποτε ἤλθομεν ἐπὶ δικαστήριον,
νῦν δὲ ἀγωνιούμενοι περὶ πάντων ἥκομεν τῶν ὑπαρχόντων·
οὐ γὰρ τῶν Κλεωνύμου μόνον ἀμφισβητοῦσιν ἀλλὰ καὶ
τῶν πατρῴων, ὀφείλειν ἐπὶ τούτοις (ἡμᾶς) ἐκείνῳ φά-
σκοντες ἀργύριον. καὶ οἱ μὲν οἰκεῖοι καὶ οἱ προσήκοντες 2
[ἐπὶ τούτοις] οἱ τούτων ἀξιοῦσιν ἡμᾶς καὶ τῶν ὁμολογου-

I hyp. 2 *καὶ τὰς* A — 6 *ἀποθανεῖν* add. Ald. — 11 post *λέγοντες* A habet *φησὶν*, Mai *φασὶ*: del. Sauppe — *μετεκαλέσαντο* A — *τοῖς* Sauppe: *καί*. **1.** 5 *ἀκροασάμενοι* A pr. — *οὐδέπ.τε* A pr., corr. 1 — 7 *οὐ* in ras. 2 litt. A 1 — 8 *ἡμᾶς* add. Nbr. (post *ἐκείνῳ*). **2.** 2 *ἐπὶ τούτοις* del. Ald.

μένων, ὧν Κλεώνυμος κατέλιπεν, αὐτοῖς [τούτων] ἰσομοι-
ρῆσαι· οὗτοι δὲ εἰς τοῦτο ἥκουσιν ἀναισχυντίας, ὥστε καὶ
τὰ πατρῷα προσαφελέσθαι ζητοῦσιν ἡμᾶς, οὐκ ἀγνοοῦντες,
ὦ ἄνδρες, τὸ δίκαιον, ἀλλὰ πολλὴν ἡμῶν ἐρημίαν κατα-
3 γνόντες. σκέψασθε γὰρ οἷς ἑκάτεροι πιστεύοντες εἰς ὑμᾶς
εἰσεληλύθαμεν· οὗτοι μὲν διαθήκαις ἰσχυριζόμενοι τοιαύ-
ταις, ἃς ἐκεῖνος διέθετο μὲν οὐχ ἡμῖν ἐγκαλῶν ἀλλ᾽ ὀργι-
σθεὶς τῶν οἰκείων τινὶ τῶν ἡμετέρων, ἔλυσε δὲ πρὸ τοῦ
4 θανάτου, πέμψας Ποσείδιππον ἐπὶ τὴν ἀρχήν· ἡμεῖς δὲ
γένει μὲν ἐγγυτάτω προσήκοντες, χρώμενοι δὲ ἐκείνῳ πάν-
των οἰκειότατα, δεδωκότων δ᾽ ἡμῖν καὶ τῶν νόμων κατὰ
τὴν ἀγχιστείαν καὶ αὐτοῦ τοῦ Κλεωνύμου διὰ τὴν φιλίαν
τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ, ἔτι δὲ Πολυάρχου, τοῦ πατρὸς (τοῦ)
Κλεωνύμου, πάππου δ᾽ ἡμετέρου, προστάξαντος, εἴ τι
5 πάθοι Κλεώνυμος ἄπαις, ἡμῖν δοῦναι τὰ αὐτοῦ. τοσού-
των τοίνυν ἡμῖν ὑπαρχόντων οὗτοι, καὶ συγγενεῖς ὄντες
καὶ οὐδὲν δίκαιον εἰπεῖν ἔχοντες, οὐκ αἰσχύνονται κατα-
στήσαντες ἡμᾶς εἰς ἀγῶνα περὶ τούτων, περὶ ὧν αἰσχρὸν
6 ἦν ἀμφισβητῆσαι καὶ τοῖς μηδὲν προσήκουσιν. οὐχ ὁμοίως
δέ μοι δοκοῦμεν, ὦ ἄνδρες, διακεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους.
ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὅτι ἀδίκως κινδυνεύω, τοῦθ᾽ ἡγοῦμαι
μέγιστον εἶναι τῶν παρόντων κακῶν, ἀλλ᾽ ὅτι ἀγωνίζομαι
πρὸς οἰκείους, οὓς οὐδ᾽ ἀμύνασθαι καλῶς ἔχει· οὐ γὰρ
ἂν ἐλάττω συμφορὰν ἡγησαίμην κακῶς ποιεῖν τούτους
ἀμυνόμενος, οἰκείους ὄντας, ἢ κακῶς παθεῖν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ
7 τούτων. οὗτοι δ᾽ οὐ τοιαύτην ἔχουσι τὴν γνώμην, ἀλλ᾽ |
ἥκουσιν ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ τοὺς φίλους παρακαλέσαντες καὶ
ῥήτορας παρασκευασάμενοι καὶ οὐδὲν ἀπολείποντες τῆς
αὑτῶν δυνάμεως, ὥσπερ, ὦ ἄνδρες, ἐχθροὺς τιμωρησόμενοι,

---

3 τούτων del. Schb. — ἰσομοιρίσαι: em. Ald. — 6 ἐρημίαν ἡμῶν Mai.
3. 1 εἰς Cob.: ὡς — 3 κεῖνος Q — διέθετο Scaliger: δὴ ὑπ-
έθετο AMai. 4. 3 οἰκειοτάτω Q — 5 λυάρχου Q — τοῦ add. Dbr. —
7 πάθη (οι supra) Q. 5. 4 ἀγῶνας Q. 6. 5 ἀμύνασθαι Q, ἀμύν.σθαι A pr.,
ε in ras. 1 — 6 ἡγησάμην: em. Ald. — 7 ὑπὸ|ὑπὸ A pr., prius induxit 1.
7. 3 ἀπολείποντας Q.

καὶ οὐκ ἀναγκαίους καὶ συγγενεῖς κακῶς ποιήσοντες. τὴν 8
μὲν οὖν τούτων ἀναισχυντίαν καὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν ἔτι
μᾶλλον γνώσεσθε, ἐπειδὰν πάντων ἀκούσητε· ὅθεν δ'
οἶμαι τάχιστ' ἂν ὑμᾶς μαθεῖν περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν,
ἐντεῦθεν ἄρξομαι διδάσκειν.

Δεινίας γὰρ ὁ τοῦ πατρὸς ἀδελφὸς ἐπετρόπευσεν ἡμᾶς, 9
θεῖος ὢν ὀρφανοὺς ὄντας. Κλεωνύμῳ δ' οὗτος, ὦ ἄνδρες,
διάφορος ὢν ἔτυχεν. ὁπότερος μὲν οὖν αὐτῶν ἦν τῆς δια-
φορᾶς αἴτιος, ἴσως οὐκ ἐμὸν ἔργον ἐστὶ κατηγορεῖν· πλὴν
τοσοῦτόν γε ἂν δικαίως αὐτοῖς ἀμφοτέροις μεμψαίμην,
ὅτι καὶ φίλοι τέως ὄντες καὶ προφάσεως οὐδεμιᾶς γενο-
μένης ἐκ λόγων τινῶν οὕτως εἰκῇ πρὸς ἀλλήλους ἔχθραν
ἀνείλοντο. ὅτι γοῦν ἐκ ταύτης τῆς ὀργῆς Κλεώνυμος ταύ- 10
τας ποιεῖται τὰς διαθήκας, οὐχ ἡμῖν ἐγκαλῶν, ὡς ὕστε-
ρον ἐσώθη ἔλεγεν, ὁρῶν δὲ ἡμᾶς ἐπιτροπευομένους ὑπὸ
Δεινίου, καὶ δεδιὼς μὴ τελευτήσειεν αὐτὸς ἔτι παῖδας
ἡμᾶς καταλιπὼν καὶ τῆς οὐσίας ἡμετέρας οὔσης γένοιτο
κύριος Δεινίας· ἡγεῖτο γὰρ δεινὸν εἶναι τὸν ἔχθιστον τῶν
οἰκείων ἐπίτροπον καὶ κύριον τῶν αὐτοῦ καταλιπεῖν, καὶ
ποιεῖν αὐτῷ τὰ νομιζόμενα τοῦτον, ἕως ἡμεῖς ἡβήσαιμεν,
ᾧ ζῶν διάφορος ἦν· ταῦτα διανοηθεὶς ἐκεῖνος, εἴτ' ὀρθῶς 11
εἴτε μή, τὰς διαθήκας ταύτας διέθετο. καὶ εὐθὺς ἐρω-
τῶντος τοῦ Δεινίου παραχρῆμα εἴ τι ἡμῖν ἢ τῷ πατρὶ
ἐγκαλεῖ τῷ ἡμετέρῳ, ἀπεκρίνατο πάντων τῶν πολιτῶν
ἐναντίον ὅτι οὐδὲν πονηρὸν ἐγκαλεῖ, καὶ ἐμαρτύρησεν ὡς
ὀργιζόμενος ἐκείνῳ καὶ οὐκ ὀρθῶς βουλευόμενος ταῦτα
διέθετο. πῶς γὰρ ἂν εὖ φρονῶν, ὦ ἄνδρες, κακῶς ποιεῖν
[ἡμᾶς] ἐβουλήθη τοὺς μηδὲν αὐτὸν ἠδικηκότας; ὕστερον 12

---

5 *κακοὺς* A. **8.** 3 *ἀκούσετε* Q — 4 *μαθεῖν ὑμᾶς* Q. **9.** 2 *κλεωνύμου*: em. Taylor. **10.** 1 *τότε γοῦν* Schoem., ft. *τί οὖν;* — *ὀργῆς*: *ἀρχῆς* Q — *ταῦτας* A corr. 1, *ταῦτα* pr. — 3 *ἐσώθη*. A: alii alia coniecerunt, *ἠρωτήθη* Jenicke, ft. *ἐρωτηθεὶς*, nisi cum Emperio delere mavis vv. *ὡς ... ἔλεγεν* — 7 *τῶν αὐτοῦ* om. Q — 8 *ἡβήσαι . . εν* A pr., corr. 1. **11.** 4 *ἐγκαλεῖ* om. Q v. 4 test. Bk., v. 5 test. Mai — 5 *πονηρὸν ἐγκαλεῖ* del. Cob., *ἐγκαλεῖ* cum Dbr. — 7 *κακοὺς* A pr., corr. 1. — 8 *ἡμᾶς* in mg. A 1: del. de meo — *.βουλήσθη* A pr., corr. 1 — *ἀδικήσαντας* Q.

δὲ τούτων, ὃ μέγιστον ἡμῖν τεκμήριον ὅτι οὐδὲ ταῦτα
ἔπραξεν ἡμᾶς βλάπτειν βουλόμενος· τελευτήσαντος γὰρ
Δεινίου καὶ τῶν πραγμάτων ἡμῖν πονηρῶς ἐχόντων οὐ
περιεῖδεν ἡμᾶς οὐδενὸς ἐνδεεῖς ὄντας, ἀλλ' αὐτοὺς μὲν
εἰς τὴν οἰκίαν τὴν αὑτοῦ κομισάμενος ἐπαίδευε, τὴν δ'
οὐσίαν ἀφελέσθαι τῶν χρήστων ἐπιβουλευσάντων ἔσωσεν
ἡμῖν, ἐπεμελεῖτό τε ὁμοίως τῶν ἡμετέρων ὥσπερ τῶν
13 αὑτοῦ πραγμάτων. καίτοι χρὴ θεωρεῖν αὐτοῦ τὴν ἔννοιαν
ἐκ τούτων τῶν ἔργων μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν διαθηκῶν, καὶ τεκ-
μηρίοις χρῆσθαι μὴ τοῖς μετ' ὀργῆς πραχθεῖσιν, ἐν οἷς
ἅπαντες πεφύκαμεν ἁμαρτάνειν, ἀλλ' ἀφ' ὧν ὕστερον φα-
νερὰν τὴν αὑτοῦ διάνοιαν ἐποίησεν. ἔτι γὰρ μᾶλλον ἐν
14 τοῖς τελευταίοις ἐδήλωσεν ὡς εἶχε πρὸς ἡμᾶς. ἤδη γὰρ
ἀσθενῶν ταύτην τὴν νόσον ἐξ ἧς ἐτελεύτησεν, ἐβουλήθη
ταύτας τὰς διαθήκας ἀνελεῖν καὶ προσέταξε Ποσειδίππῳ
τὴν ἀρχὴν εἰσαγαγεῖν. ὁ δὲ οὐ μόνον οὐκ εἰσήγαγεν, ἀλλὰ
καὶ τὸν ἐλθόντα τῶν ἀρχόντων ἐπὶ τὴν θύραν ἀπέπεμψεν.
ὀργισθεὶς δὲ τούτῳ Κλεώνυμος πάλιν εἰς τὴν ὑστεραίαν
Διοκλεῖ καλέσαι τοὺς ἄρχοντας προσέταξε· καὶ οὐχ οὕτως
[ὡς ἀσθενῶν] διακείμενος, ἀλλ' ἔτι πολλῶν οὐσῶν ἐλπίδων
ἐξαπίνης τῆς νυκτὸς ταύτης ἀπέθανε.

15 Πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν παρέξομαι μάρτυρας ὡς οὐχ
ἡμῖν ἐγκαλῶν ἀλλὰ Δεινίᾳ πολεμῶν ταύτας τὰς διαθήκας
διέθετο, ἔπειτα ὡς ἐκείνου τελευτήσαντος ἐπεμελεῖτό τε
τῶν ἡμετέρων ἁπάντων, καὶ αὐτοὺς ἐπαίδευεν εἰς τὴν
οἰκίαν τὴν αὑτοῦ κομισάμενος, πρὸς δὲ τούτοις ὡς Ποσεί-
διππον ἔπεμψεν ἐπὶ τὸν ἀστυνόμον, οὗτος δ' οὐ μόνον
αὐτὸς οὐκ ἐκάλεσεν, ἀλλὰ καὶ ἐλθόντα ἐπὶ τὴν θύραν

12. 3 ὑμᾶς A pr., corr. 1 — 4 πονήρως ἡμῖν Q — οὐ Dbr.: οὐδὲ — 7 χρήστων Bk.: χρηστῶν. 13. 1 τὴν αὑτοῦ Q adn. Bk., hoc ad v. 5 spectare Turr. animadv. — διάνοιαν Bk. — 5 τὴν αὑτοῦ Mai (cf. ad. v. 1), αὑτοῦ τὴν A — 6 εἶχε: ras. s. χε A. 14. 5 ἀνέπεμψεν: em. Steph. — 6 ἐς A — 8 ὡς ἀσθενῶν del. Bk., οὐχ οὕτως ἀσθενῶς διακ. ci. Jenicke, ἀσθενῶς cum Rsk. — 9 ἐτελεύτησε Q. 15. 1 ὑμῖν: υ e corr. A 1 — 4 αὐτοὺς Rsk.: αὐτὸς — 5 ἑαυτοῦ Q — 7 αὐτὸν ft. Q — ἐκάλεσεν Cob.: εἰσεκάλεσεν.

[ἀρχονίδην] ἀπέπεμψεν. Ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς μάρτυρας. 16

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἔτι τοίνυν ὡς οἱ τούτων φίλοι καὶ Κηφίσανδρος ἠξίουν νείμασθαι τὴν οὐσίαν καὶ τὸ τρίτον μέρος ἡμᾶς ἔχειν ἁπάντων τῶν Κλεωνύμου, καὶ τούτων μοι κάλει | μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

17 Ἡγοῦμαι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες, πᾶσι τοῖς τῶν κλήρων ἀμφισβητοῦσιν, ὅταν ἀποφήνωσι σφᾶς αὐτοὺς ὥσπερ ἡμεῖς καὶ τῷ γένει προτέρους ὄντας καὶ τῇ φιλίᾳ τῇ πρὸς τὸν τετελευτηκότα, περίεργον εἶναι τοὺς ἄλλους λόγους λέγειν· ἐπειδὴ δὲ τούτων οὐδέτερον ἔχοντες οὗτοι τολμῶσι τῶν οὐ προσηκόντων ἀμφισβητεῖν καὶ ψευδεῖς παρασκευάζονται λόγους, βούλομαι βραχέα καὶ περὶ τούτων αὐτῶν εἰπεῖν.

18 ἰσχυρίζονται γὰρ ταῖς διαθήκαις, λέγοντες ὡς Κλεώνυμος μετεπέμπετο τὴν ἀρχὴν οὐ λῦσαι βουλόμενος αὐτὰς ἀλλ᾽ ἐπανορθῶσαι καὶ βεβαιῶσαι σφίσιν αὐτοῖς τὴν δωρεάν. ὑμεῖς δὲ σκοπεῖσθε τὰς διαθήκας τὰς μετ᾽ ὀργῆς γενομένας πότερα εἰκός ἐστι βουληθῆναι Κλεώνυμον ἀνελεῖν, ἐπειδὴ πρὸς ἡμᾶς οἰκείως ἔσχεν, ἢ σκοπεῖν ὅπως ἔτι βεβαιότερον ἡμᾶς ἀποστερήσει τῶν αὑτοῦ.

19 τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις κἀκείνων ὧν ἂν ὀργισθέντες τοὺς οἰκείους ἀδικήσωσιν ὕστερον μεταμέλει· οὗτοι δὲ ἐκεῖνον ἀποφαίνουσιν, ἐν ᾧ πρὸς ἡμᾶς οἰκειότατα διέκειτο, μᾶλλον βεβαιοῦν τὴν διαθήκην βουλόμενον, ἣν ὀργιζόμενος ἐποιήσατο. ὥστ᾽ εἰ καὶ ἡμεῖς ὁμολογήσαιμεν ταῦτα καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ πιστεύσαιτε, ἐνθυμεῖσθε ὅτι παράνοιαν αὐτοῦ τὴν μεγίστην

---

8 ἀρχονίδην del. Dbr., quod explicat ἄρχοντ δλ, Ἀρχωνίδην Ald., ἄρχοντα Jones — ἀπέμεμψεν A pr., corr. 1, ἀπεπέμψει Q. **16.** 3 tit. in mg. A — 4 τοίνυν: τούτων Q — κηφήσανδρος A, item 28, 2 — 5 ἠξίου Q. **17.** 1 τὸν κλῆρον Q — 5 οὗτοι Bk.: οὕτω — 7 βραχέα. A. **18.** 2 μετεπέμ..το A pr., corr. 1; item § 21, 4 — 4 γινομένας A — 7 ἀποστερήσεις: em. Turr. **19.** 5 ἢ A pr., ἣν corr. 1 — 6 sq. ὁμολογήσομεν et πιστεύσοιτε: em. Rsk. — 7 οὗτοι τὴν μεγίστην αὐτοῦ Q.

20 οὗτοι κατηγοροῦσι. τίς γὰρ ἂν γένοιτο ταύτης μανία
μείζων, ἢ τότε μὲν ὅτε Δεινίᾳ διάφορος ὢν ἔτυχεν, ἡμᾶς
κακῶς ποιεῖν τε καὶ διατίθεσθαι τοιαύτας διαθήκας, ἐξ
ὧν οὐκ ἐκεῖνον ἐτιμωρεῖτο ἀλλὰ τοὺς οἰκειοτάτους ἠδίκει·
νυνὶ δὲ χρώμενος ἡμῖν καὶ περὶ πλείστου ποιούμενος ἁπάν-
των, μόνους ἐβουλήθη τοὺς ἀδελφιδοῦς, ὡς οὗτοί φασιν,
ἀκλήρους ποιῆσαι τῶν ἑαυτοῦ; καὶ τίς ἂν εὖ φρονῶν, ὦ
21 ἄνδρες, τοιαῦτα περὶ τῶν αὑτοῦ βουλεύσαιτο; ὥστ' ἐκ
τούτων τῶν λόγων ῥᾳδίαν ὑμῖν τὴν διάγνωσιν πεποιήκασι
περὶ αὑτῶν. εἰ μὲν γὰρ ἀνελεῖν τὰς διαθήκας βουλόμενος
μετεπέμπετο τὴν ἀρχήν, ὥσπερ ἡμεῖς φαμεν, οὐδεὶς ἔνεστι
τούτοις λόγος· εἰ δ' οὕτως παραφρονῶν ἔτυχεν ὥσθ' ἡμᾶς
περὶ ἐλαχίστου ποιεῖσθαι, τοὺς γένει πρωτεύοντας καὶ
χρωμένους αὐτῷ πάντων οἰκειότατα, δικαίως ἂν δήπου
τὰς τοιαύτας διαθήκας ἀκύρους ποιήσαιτε.
22 Ἔτι τοίνυν ἐνθυμεῖσθε ὅτι φάσκοντες καλεῖν τὴν ἀρχὴν
Κλεώνυμον, ἵνα βεβαιώσῃ τὴν αὐτῶν δωρεάν, προσταχθὲν
αὐτοῖς οὐκ ἐτόλμησαν εἰσαγαγεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐλθόντα
τῶν ἀρχόντων ἐπὶ τὴν θύραν ἀπέπεμψαν. καὶ δυοῖν τοῖν
ἐναντιωτάτοιν θάτερα μέλλοντες, ἢ τὴν οὐσίαν ἕξειν βε-
βαιοτέραν ἢ ἐκεῖνο μὴ ποιήσαντες ἀπεχθήσεσθαι, τὴν
23 ἀπέχθειαν εἵλοντο μᾶλλον ταύτης τῆς δωρεᾶς. καίτοι πῶς
ἂν ἕτερα τούτων γένοιτο ἀπιστότερα; τοὺς μὲν τηλικαῦτα
μέλλοντας ἐκ τοῦ πράγματος κερδαίνειν, ὥσπερ ζημιωθη-
σομένους, φυλάξασθαι τὴν διακονίαν, Κλεώνυμον δ' ὑπὲρ
τῆς τούτων ὠφελείας τοσαύτην ποιήσασθαι σπουδὴν ὥστε
Ποσειδίππῳ μέν, ὅτι κατημέλησεν, ὀργισθῆναι, Διοκλέους
δὲ ταὐτὰ πάλιν εἰς τὴν ὑστεραίαν δεηθῆναι;
24 Εἰ γὰρ δή, ὦ ἄνδρες, ὡς οὗτοί φασιν, ἐν ταῖς νῦν

20. 1 μανίας Q (test. Bk. in add.) — 2 ὢν: ἦν Q — 4 ἐτιμωρεῖτε A pr., corr. 1 — 5 dicendum fuit χρώμενον et ποιούμενον et βουληθῆναι Rsk. 21. 2 ἡμῖν: em. Ald. — 3 γὰρ: οὖν A pr., corr. 1 — 5 τοιούτοις Q — ὥστ' A pr., corr. 1 — ἀεὶ post ἡμᾶς add. A — 6 ποιεῖν Q — 8 ποιήσητε A, ποιήσετε Q: em. Bk. 22. 2 τὸν κλεώνυμον Q — 5 ante τὴν οὐσίαν ft. excid. τὴν ἀρχὴν εἰσαγαγόντες — 6 ἐκείνω Q.
23. 7 ταὐτὰ Cob.: ταῦτα — ἐς A.

*γεγραμμέναις διαθήκαις ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν οὐσίαν, καὶ
τοῦτ᾽ ἄξιον εἶναί μοι δοκεῖ θαυμάζειν, ὅ τί ποτε ἐπαν-
ορθώσας κυριωτέρας αὐτὰς ἡγοῖτ᾽ ἂν ποιῆσαι· τοῖς γὰρ
ἄλλοις οὗτος ὅρος ἐστίν, ὦ ἄνδρες, τῶν δωρεῶν. ἔτι δὲ καὶ* 25
*εἴ τι προσγράψαι τούτοις ἐβούλετο, διὰ τί οὐκ ἐν ἑτέρῳ
γράψας αὐτὰ γραμματείῳ κατέλιπεν, ἐπειδὴ τὰ γράμματα
παρὰ τῶν ἀρχόντων οὐκ ἐδυνήθη λαβεῖν; ἀνελεῖν μὲν γάρ,
ὦ ἄνδρες, οὐχ οἷός τ᾽ ἦν ἄλλο γραμματεῖον ἢ τὸ παρὰ τῇ
ἀρχῇ κείμενον· γράψαι δ᾽ ἐξῆν εἰς ἕτερον εἴ τι ἐβούλετο,
καὶ μηδὲ τοῦθ᾽ ἡμῖν ἀμφισβητήσιμον ἐᾶν. εἰ τοίνυν καὶ* 26
*τοῦτο συγχωρήσαιμεν, ὡς ἐκεῖνος ἐπανορθῶσαι τὰς δια-
θήκας ἐβούλετο, πᾶσι δήπου φανερὸν ὑμῖν ἐστιν ὅτι οὐκ
ὀρθῶς αὐτὰς ἔχειν ἡγεῖτο. καίτοι σκοπεῖτε καὶ ἐντεῦθεν
τὴν ἀναισχυντίαν αὐτῶν, οἵ τινες ταύτας τὰς διαθήκας
ἀξιοῦσιν εἶναι κυρίας, ἃς ὁμολογοῦσι μηδὲ αὐτὸν τὸν δια-
θέμενον [ταῦτα] ὀρθῶς ἔχειν ἡγεῖσθαι, καὶ πείθουσιν ὑμᾶς
ἐναντία καὶ τοῖς νόμοις καὶ τῷ δικαίῳ καὶ τῇ τοῦ τετε-
λευτηκότος γνώμῃ ψηφίσασθαι. ἔτι τοίνυν τούτων ἁπάν-* 27
*των ἀναιδέστατος τῶν λόγων ἐστίν, ὅταν τολμῶσι λέγειν
ὡς Κλεώνυμος οὐδὲν ἡμᾶς τῶν αὑτοῦ λαβεῖν ἐβούλετο.
καίτοι, ὦ ἄνδρες, τίνας ἂν ἄλλους ταῦτα ἔχειν ἐβουλήθη
μᾶλλον ἢ τούτους, οὓς καὶ ζῶν ἐκ τῶν αὑτοῦ πλεῖστα τῶν
οἰκείων ὠφέλει; πάντων δ᾽ ἂν εἴη θαυμασιώτατον, εἰ Κη-* 28
*φίσανδρος μὲν ὁ τούτων οἰκεῖος δίκαιον ἡγεῖτο εἶναι μέρος
ἕκαστον ἡμῶν ἔχειν τῆς οὐσίας, Κλεώνυμος δ᾽ ὃς ἦν ἡμῖν
οἰκειότατος καὶ ἡμᾶς εἰς τὴν οἰκίαν τὴν αὑτοῦ λαβὼν ἐθε-
ράπευε καὶ ἐπεμελεῖτο τῶν ἡμετέρων ὥσπερ τῶν αὑτοῦ
πραγμάτων, οὗτος μόνους ἐβούλετο ἡμᾶς ἀκλήρους εἶναι
τῶν αὑτοῦ. καὶ τίς ἂν ὑμῶν πιστεύσειεν εὐνουστέρους* 29
καὶ μετριωτέρους τοὺς ἀντιδίκους ἡμῖν εἶναι τῶν οἰκειοτά-

---

24. 4 *ἡγεῖτ᾽ ἂν* Cob. **25.** 2 *ἐβάλετο* Q — 3 *κατέλειπεν* A pr. — 4 *μὲν* om. A. **26.** 3 *ἡμῖν* A — 5 *καὶ τὴν* Q — 7 *ταῦτα* del. Mai — *ἡμᾶς* Q, *ὑμ.͂* A pr., corr. 1 — 8 *καὶ* ante *τοῖς νόμοις* om. A. **27.** 3 *ἠβούλετο* A — 4 *τίνας|τίνας* A pr., prius induxit 1 — *ἠβουλήθη* Q A pr., corr. 1 — 5 *μᾶλλον* om. Q — *ζῶν*: *τῶν* Q. **28.** 4 *οἰκειότερος* A Mai: em. Bk. — 6 *μόνος*: em. Jenicke.

των; κἀκεῖνον μέν, ᾧ καὶ ἀναγκαῖον εὖ ποιεῖν ἡμᾶς καὶ αἰσχρὸν ἡμῶν ἀμελῆσαι, μηδὲν τῶν αὑτοῦ ἡμῖν δοῦναι· τούτους δέ, οἷς οὔτ' ἀνάγκη ἐστὶν οὔτ' αἰσχύνην οὐδεμίαν φέρει τῶν οὐ προσηκόντων, ὥς φασιν, ἡμῖν μεταδιδόναι; ἀλλὰ ταῦτα μέν, ὦ ἄνδρες, πολλὴν ἀπιστίαν ἔχει.

30 *Ἔπειτα, εἰ μὲν καὶ νῦν οὕτω πρὸς ἀμφοτέρους ἡμᾶς ἔχων ἐτελεύτησεν, ὥσπερ ὅτε τὰς διαθήκας ταύτας ἐποιήσατο, εἰκότως ἄν τις ὑμῶν πιστεύσαι τοῖς λόγοις τοῖς τουτωνί· νυνὶ δὲ πᾶν τοὐναντίον εὑρήσετε. τότε μὲν γὰρ ἔτυχε Δεινίᾳ, ὃς ἡμᾶς ἐπετρόπευε, διάφορος ὢν ἡμῖν τε οὔπω χρώμενος τούτοις τε ἅπασιν ἐπιτηδείως διακείμενος· νῦν δὲ τούτων μέν τισι διάφορος ἐγένετο, ἡμῖν δὲ πάντων*
31 *ἐχρῆτο οἰκειότατα. καὶ ἐξ ὧν μὲν αὐτῷ πρὸς τούτους ἐγένετο ἡ διαφορά, περίεργόν ἐστι λέγειν· σημεῖα δὲ ὑμῖν ἐρῶ μεγάλα, περὶ ὧν καὶ μάρτυρας ἕξω παρασχέσθαι. πρῶτον μὲν γὰρ θύων τῷ Διονύσῳ, καὶ τοὺς οἰκείους ἅπαντας καλέσας καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν πολλούς, Φερένικον οὐδαμοῦ παρεστήσατο. ἔπειτα μικρὸν πρὶν τελευτῆσαι βαδίζων εἰς Πάνορμον μετὰ Σίμωνος, καὶ συντυχὼν*
32 *αὐτῷ, προσειπεῖν οὐκ ἐτόλμησεν. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις πυνθανομένου τὴν διαφορὰν τοῦ Σίμωνος τήν τ' ἔχθραν διηγήσατο, καὶ προσηπείλησεν ὅτι δηλώσειέ ποτ' ἂν τούτῳ ὡς διάκειται πρὸς αὐτόν. Καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει μάρτυρας.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

33 *Οἴεσθε οὖν, ὦ ἄνδρες, τὸν οὑτωσὶ πρὸς ἑκατέρους ἡμᾶς διακείμενον ἡμῖν μέν, οἷς οἰκειότατα ἐχρῆτο, οὕτως ποιεῖν ὥστε μηδὲ λόγον ὑπολείψειν, τούτοις δέ, ὧν τισιν καὶ διάφορος ἦν, σκοπεῖν ὅπως ἅπασαν βεβαιώσει τὴν οὐσίαν; καὶ τούτους μὲν νῦν περὶ πλείονος ποιεῖσθαι*

---

29. 4 *δοῦναι ἡμῖν* Q — 5 *οἷς* in mg. A 1 — 6 *μεταδο.ναι* A pr., corr. 1. **30.** 2 *ταύτας* om. Mai — 3 *πιστεῦσαι* A, *πιστεύσῃ* Mai, *πιστεύσειε* Schb. — 4 *τὸ ἐναντίον* A pr., corr. 1 — 6 *οἴπω* Mai: *οὕτω* AQ. **31.** 2 *ἡμῖν* A. **32.** 3 *δηλώσει* A, *δηλώσοι* Mai: em. Dbr. — 6 tit. om. AQ: add. Mai. **33.** 2 *ἡμᾶς*: *ἡμῶν* Q — 3 *ὥστε*: *ὅπως* Q — *ὑπολείψει* Q — 4 *ἦν* om. Q — *βεβαιώσῃ* Q — 5 *οὐσίαν*: *ἔχθραν* Q — *νῦν* om. Q

ταύτης ὑπαρχούσης τῆς ἔχθρας, ἡμᾶς δὲ τοσαύτης οἰκειότητος καὶ φιλίας γενομένης πειρᾶσθαι μᾶλλον κακῶς ποιεῖν; ἀλλ' ἔγωγε, εἰ κατηγορεῖν ἐβούλοντο τῶν διαθη- 34
κῶν ἢ τοῦ τετελευτηκότος, οὐκ οἶδ' ὅ τι ἂν ἄλλο πρὸς ὑμᾶς εἶπον, οἵ γε τὰς διαθήκας μὲν ἀποφαίνουσιν οὔτ' ὀρθῶς ἐχούσας οὔτ' ἀρεσκούσας τῷ διαθεμένῳ, τοῦ δὲ τοσαύτην μανίαν κατηγοροῦσιν, ὥστε φασὶν αὐτὸν περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τοὺς αὐτῷ διαφερομένους ἢ τοὺς οἰκείως χρωμένους, καὶ οἷς μὲν ζῶν οὐ διελέγετο ἅπασαν δοῦναι τὴν οὐσίαν, τοὺς δ' οἰκειότατα κεχρημένους οὐδὲ πολλοστοῦ μέρους ἀξιῶσαι. ὥστε τίς ἂν ὑμῶν ταύτας 35
εἶναι κυρίας τὰς διαθήκας ψηφίσαιτο, ἃς ὁ μὲν διαθέμενος ὡς οὐκ ὀρθῶς ἐχούσας ἀπεδοκίμασεν, οὗτοι δ' ἔργῳ λύουσιν ἐθέλοντες ἡμῖν ἰσομοιρῆσαι τῆς οὐσίας, πρὸς δὲ τούτοις ἡμεῖς ὑμῖν ἀποφαίνομεν ἐναντίας οὔσας καὶ τῷ νόμῳ καὶ τοῖς δικαίοις καὶ τῇ τοῦ τετελευτηκότος διανοίᾳ;

Οἶμαι δ' ὑμᾶς τὸ περὶ ἡμῶν δίκαιον σαφέστατ' ἂν 36
παρ' αὐτῶν τούτων πυνθάνεσθαι. εἰ γάρ τις αὐτοὺς ἔροιτο διὰ τί ἀξιοῦσι κληρονόμοι γενέσθαι τῶν Κλεωνύμου, τοῦτ' ἂν εἰπεῖν ἔχοιεν, ὅτι καὶ γένει ποθὲν προσήκουσι καὶ ἐκεῖνος αὐτοῖς χρόνον τινὰ ἐπιτηδείως διέκειτο. οὐκ ἂν ἄρα ὑπὲρ ἡμῶν μᾶλλον ἢ ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν εἶεν εἰρηκότες; εἴ τε γὰρ διὰ τὴν τοῦ γένους ἀγχιστείαν δεῖ γενέσθαι τινὰς κληρονόμους, ἡμεῖς ἐγγυτέρω γένει προσήκομεν· εἴ 37
τε διὰ τὴν φιλίαν τὴν ὑπάρχουσαν, ἴσασιν αὐτὸν ἅπαντες ἡμῖν οἰκειότερον διακείμενον. ὥστ' οὐ χρὴ παρ' ἡμῶν, ἀλλὰ [καὶ] παρ' αὐτῶν τούτων πυνθάνεσθαι τὸ δίκαιον. πάντων δ' ἂν εἴη δεινότατον, εἰ τοῖς μὲν ἄλλοις ψηφί- 38
ζοισθε, ὅταν θάτερα τούτων ἀποφαίνωσιν σφᾶς αὐτούς,

---

6 *ταύτης*: *τ......ς* A pr., corr. 1 — *ὑπούσης*: em. Nbr. — 7 *γινομένης* Q. **34.** 3 *γε* A corr., *τε* A pr. Q — *μὲν διαθήκας* Q — 5 *αὐτῷ* A — 6 *διαφέροντας* Q — 7 *οὐδὲ* Cob. — 8 *οἰκειότητα κεκτημένους*: em. Bk. **35.** 2 *κυρίας εἶναι ψηφίσαιτο τὰς διαθ.* Q — 3 *ὡς* om. A pr., in v. add. 1. **36.** 1 *ἡμῶν*: *ἡμᾶς* Q — 5 *οὐκ ἂν* Mai: *οὐκοῦν* AQ. **37.** 3 *οἰκοιότερον* A pr., corr. 1 — 4 *καὶ* del. Schb. **38.** 2 *θάττερα* A, *θέατρα* Q: em. Ald.

*ἢ γένει προτέρους ὄντας ἢ τῇ φιλίᾳ τῇ πρὸς τὸν τετε-
λευτηκότα, ἡμᾶς δ' οἷς ἐστιν ἀμφότερα ταῦτα παρὰ πάν-
των ὁμολογούμενα, ἀξιώσαιτε μόνους ἀκλήρους ποιῆσαι
τῶν ἐκείνου.*

39 *Καὶ εἰ μὲν Πολύαρχος ὁ πατὴρ ὁ Κλεωνύμου, πάπ-
πος δ' ἡμέτερος, ζῶν ἐτύγχανε καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐνδεὴς
ὤν, ἢ Κλεώνυμος ἐτελεύτησε θυγατέρας ἀπορουμένας κατα-
λιπών, ἡμεῖς ἂν διὰ τὴν ἀγχιστείαν καὶ τὸν πάππον γηρο-
τροφεῖν ἠναγκαζόμεθα καὶ τὰς Κλεωνύμου θυγατέρας ἢ
λαβεῖν αὐτοὶ γυναῖκας ἢ προῖκα ἐπιδιδόντες ἑτέροις ἐκδι-
δόναι, καὶ ταῦθ' ἡμᾶς καὶ ἡ συγγένεια καὶ οἱ νόμοι καὶ
ἡ παρ' ὑμῶν αἰσχύνη ποιεῖν ἠνάγκαζεν ἄν, ἢ ταῖς μεγίσταις*
40 *ζημίαις καὶ τοῖς ἐσχάτοις ὀνείδεσι περιπεσεῖν· εἰ δ' οὐσία
κατελείφθη, δίκαιον ἡγήσεσθ' εἶναι ταύτης ἑτέρους ἡμῶν
μᾶλλον κληρονομεῖν; οὐκ ἄρα δίκαια οὐδ' ὑμῖν αὐτοῖς
συμφέροντα οὐδὲ τοῖς νόμοις ὁμολογούμενα ψηφιεῖσθε,
εἰ τῶν μὲν συμφορῶν τοὺς ἐγγυτάτω γένει κοινωνεῖν ἀναγ-
κάσετε, χρημάτων δὲ καταλειφθέντων πάντας ἀνθρώπους
κυριωτέρους ἢ τούτους ποιήσετε.*

41 *Χρὴ δέ, ὦ ἄνδρες, καὶ διὰ τὴν συγγένειαν καὶ διὰ
τὴν τοῦ πράγματος ἀλήθειαν, ὅπερ ποιεῖτε, τοῖς κατὰ
γένος ψηφίζεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς κατὰ διαθήκην ἀμφισ-
βητοῦσιν. τὴν μὲν γὰρ τοῦ γένους οἰκειότητα πάντες ἐπι-
στάμενοι τυγχάνετε, καὶ οὐχ οἷόν τε τοῦτ' ἔστι πρὸς ὑμᾶς
ψεύσασθαι· διαθήκας δ' ἤδη πολλοὶ ψευδεῖς ἀπέφηναν,
καὶ οἱ μὲν τὸ παράπαν οὐ γενομένας, ἐνίων δ' οὐκ ὀρθῶς*
42 *βεβουλευμένων. καὶ νῦν ὑμεῖς τὴν μὲν συγγένειαν καὶ τὴν
οἰκειότητα τὴν ἡμετέραν, οἷς ἡμεῖς ἀγωνιζόμεθα, ἅπαντες
ἐπίστασθε· τὰς δὲ διαθήκας, αἷς οὗτοι πιστεύοντες ἡμᾶς
συκοφαντοῦσιν, οὐδεὶς ὑμῶν οἶδε κυρίας γενομένας. ἔπειτα
τὴν μὲν ἡμετέραν συγγένειαν εὑρήσετε καὶ παρ' αὐτῶν
τῶν ἀντιδίκων ὁμολογουμένην, τὰς δὲ διαθήκας ὑφ' ἡμῶν*

---

3 *τὸν* om. Q — 4 *ὑμᾶς* A — 5 *ἀξιώσετε*: em. Cob. **39.** 1 *Πολύαρχος* Mai: *ναύαρχος* AQ — *ὁ* ante *Κλ.* om. A pr., in v. add. 1. **40.** 7 *κύρια* Q. **41.** 1 *καὶ διὰ τὴν συγγ.* suspecta — 2 *ποιεῖται* Q — 3 *ψηφίζεσ* Q — 5 *ἐστὶ τοῦτο* Q. **42.** 1 *ἡμεῖς*: em. Mai — 4 *ἡμῶν* Q

ἀμφισβητουμένας. [οὗτοι γὰρ τὸ ἀνελεῖν αὐτὰς ἐκείνου
βουλομένου διεκώλυσαν.] ὥσθ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, πολὺ κάλ- 43
λιόν ἐστι ψηφίσασθαι κατὰ τὸ γένος τὸ παρ' ἀμφοτέρων
ἡμῶν ὁμολογούμενον μᾶλλον ἢ κατὰ τὰς διαθήκας τὰς οὐ
δικαίως γεγενημένας. πρὸς δὲ τούτοις ἐνθυμήθητε ὅτι
αὐτὰς ἔλυσε μὲν Κλεώνυμος εὖ φρονῶν, διέθετο δὲ ὀργι-
σθεὶς καὶ οὐκ ὀρθῶς βουλευόμενος· ὥστε πάντων ἂν εἴη
δεινότατον, εἰ κυριωτέραν αὐτοῦ τὴν ὀργὴν ἢ τὴν ἔννοιαν
ποιήσετε.

Οἶμαι δ' ὑμᾶς καὶ λαμβάνειν παρὰ τούτων ἀξιοῦν 44
καὶ μὴ τυγχάνοντας ἀγανακτεῖν, οἷς ἂν ὑπάρχῃ καὶ παρ'
ὑμῶν τῶν αὐτῶν τυχεῖν. εἰ τοίνυν συνέβη Κλεωνύμῳ μὲν
ζῆν, ἐξερημωθῆναι δὲ τὸν ἡμέτερον οἶκον ἢ τὸν τούτων,
σκέψασθε ποτέρων ἐκεῖνος ἐγίγνετο κληρονόμος· δίκαιον
γάρ ἐστι τούτους ἔχειν τὰ ἐκείνου, παρ' ὧν ὠφείλετο
καὶ λαβεῖν αὐτῷ. εἰ μὲν τοίνυν Φερένικος ἢ τῶν ἀδελφῶν 45
τις ἐτελεύτησεν, οἱ παῖδες οἱ τούτων, οὐκ ἐκεῖνος ἐγίγνετο
κύριος τῶν καταλειφθέντων· ἡμῶν δὲ τοιαύτῃ τύχῃ χρη-
σαμένων Κλεώνυμος ἁπάντων ἐγίγνετο κληρονόμος. οὔτε
γὰρ παῖδες ἡμῖν ἦσαν οὔτ' ἄλλοι συγγενεῖς, ἀλλ' ἐκεῖνος
καὶ γένει προσήκων ἐγγυτάτω καὶ τῇ χρείᾳ πάντων ἦν
οἰκειότατος· ὥστε διὰ ταῦτα καὶ οἱ νόμοι δεδώκασιν αὐτῷ, 46
καὶ ἡμεῖς οὐδένα ἄλλον ἠξιώσαμεν ταύτης τῆς δωρεᾶς.
οὐ γάρ δήπου ζῶντες μὲν οὕτως ἂν ἐνεχειρίσαμεν αὐτῷ
τὴν οὐσίαν, ὥστε περὶ τῶν ἡμετέρων κυριωτέραν εἶναι
τὴν ἐκείνου διάνοιαν τῆς ἡμετέρας αὐτῶν, ἀποθνήσκοντες
δὲ ἄλλους κληρονομεῖν ἐβουλήθημεν αὐτῶν μᾶλλον ἢ τὸν
πάντων οἰκειότατον. ὥσθ' ἡμᾶς μὲν ἐν ἀμφοτέροις, ὦ 47
ἄνδρες, καὶ ἐν τῷ δοῦναι καὶ ἐν τῷ λαβεῖν οἰκείους ὄντας

7 sq. gloss. del. Dbr. **43**. 1 *ὥστ'* A pr., corr. 1 — *ἡμῖν* A — 6 *βεβουλευμένος* Q — 7 *ἔννοιαν* Hitzig: *διάνοιαν*. **44**. 5 *πότερον*: em. Mai — *ἐγένετο* Q. **45**. 1 *ἤ τις τῶν ἀδελφῶν* Q — 2 *οὐ|'κεῖνος* A — 4 *ἐγένετο* A pr., corr. 1. **46**. 2 *οὐδέν' ἂν* Bk. — 3 *ἐνεχειρήσαμεν* A pr. Q — 4 *οὐσίαν* A, *αἰτίαν* Mai — 6 *κληρονόμους*: em. Bk. **47**. 1 *ὑμᾶς* A pr., corr. 1 — *ἐν ἀμφοτέροις* om. Q — 2 *ἄνδρες* Turr.: *ἀθηναῖοι*

εὑρήσετε, τούτους δὲ νῦν μὲν ἀναισχυντοῦντας καὶ τὴν
οἰκειότητα καὶ τὴν ἀγχιστείαν λέγοντας, ὅτι λήψεσθαί τι
προσδοκῶσιν· ἐν δὲ τῷ δοῦναι πολλοὺς ἂν καὶ συγγενεῖς
καὶ φίλους ἐκείνου προείλοντο οἰκειοτέρους.
48 Κεφάλαιον δὲ τῶν εἰρημένων, ᾧ πάντας ὑμᾶς προσ-
έχειν δεῖ τὸν νοῦν· ὅσῳ γὰρ ἂν ταῦτα λέγοντες ἀπο-
φαίνωσι καὶ πειρῶνται πείθειν ὑμᾶς ὡς ἐκεῖνος διέθετο
ταύτας τὰς διαθήκας καὶ οὐδεπώποτε ὕστερον αὐτῷ μετ-
εμέλησε, καὶ νῦν μὲν ἐβούλετο ἡμᾶς μηδὲν τῶν αὐτοῦ λαβεῖν,
49 σφίσι δ' αὐτοῖς βεβαιῶσαι τὴν δωρεάν, καὶ ταῦτα πάντα
λέγοντες καὶ διισχυριζόμενοι μηδέτερον ἀποφαίνωσι, μήθ'
ὡς ἐγγυτέρω τῷ γένει προσήκουσι μήθ' ὡς οἰκειότερον
ἡμῶν πρὸς Κλεώνυμον διέκειντο, ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε ὅτι
ἐκείνου κατηγοροῦσιν, ἀλλ' οὐχ ὡς δίκαιόν ἐστι τὸ πρᾶγμα
50 διδάσκουσιν ὑμᾶς. ὥσθ' ὑμεῖς ὅταν μὲν τοῖς τούτων λό-
γοις πιστεύητε, οὐ τούτους προσήκει ποιῆσαι τῶν ἐκείνου
κληρονόμους, ἀλλὰ παράνοιαν Κλεωνύμου καταγιγνώσκειν,
ὅταν δὲ τοῖς ἡμετέροις, ἐκεῖνόν τε νομίζειν ὀρθῶς βεβου-
λεῦσθαι λῦσαι τὰς διαθήκας βουλόμενον, ἡμᾶς τε μὴ συ-
51 κοφαντεῖν ἀλλὰ δικαίως τούτων ἀμφισβητεῖν. ἔπειτα, ὦ
ἄνδρες, ἐνθυμεῖσθε ὅτι οὐχ οἷόν τε ὑμῖν ἐστι κατὰ τοὺς
τούτων λόγους γνῶναι περὶ αὐτῶν. πάντων γὰρ ἂν εἴη
δεινότατον, εἰ τῶν ἀντιδίκων γιγνωσκόντων ἡμᾶς δίκαιον
εἶναι τὸ μέρος αὐτῶν λαβεῖν, ὑμεῖς ἅπαντ' αὐτοὺς ἔχειν
ψηφίσαισθε, καὶ τούτους μὲν ἡγήσαισθε χρῆναι πλείω
λαβεῖν ὧν αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς ἠξίωσαν, ἡμᾶς δὲ μηδὲ
τούτων ἀξιώσαιτε ὧν οἱ ἀντίδικοι συγχωροῦσιν ἡμῖν.

5 καὶ ante συγγ. om. A — 6 προείχοντο Q. 48. 2 δεῖ προσέχειν Q — μᾶλλον post ἂν add. Dbr. — ταῦτα: ft. ἀεὶ ταὐτὰ — 4 αὐτῷ ὕστερον Q — 5 ἀλλὰ ante καὶ add. Blafs — μὲν post ἡμᾶς colloc. Q, ft. leg. μόνους. 49. 2 λέγοντες καὶ del. Cob.: καὶ om. A pr., in v. add. 1 — ἀποφήνωσι: em. Schoem. — μήθ' Bk.: μὴ δ'. 50. 1 ὅταν μὲν om. Q — 3 κλεώνυμον Q. 51. 2 ἡμῖν A — 5 ὑμεῖς om. Q — 6 sqq. ψηφίσεσθε, ἡγήσεσθε, ἀξιώσετε: em. Bk.

II.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΝΕΚΛΕΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Μενεκλέους ποιησαμένου υἱὸν καὶ ἐπιβιώσαντος τῇ ποιήσει εἴκοσι τρία ἔτη, ἀδελφῶν ἀμφισβητησάντων τοῦ κλήρου ἐμαρτύρησέ τις Φιλωνίδης μὴ εἶναι τὸν κλῆρον ἐπίδικον, καταλείψαντος υἱὸν Μενεκλέους. τούτῳ ἐπέσκηψαν ψευδομαρτυρίας οἱ ἀδελφοί, καὶ πρὸς τούτους ὁ παῖς ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἀπολογίαν εἰσέρχεται. Ἔστι δὲ ὁ λόγος οὗτος ἐναντίος τῷ περὶ τοῦ Κλεωνύμου κλήρου· ἐκεῖ μὲν γὰρ ὑπὲρ συγγενείας εἶπεν, ὧδε δὲ ὑπὲρ διαθήκης. Ἡ στάσις ἀντίληψις κατὰ στοχασμόν· λέγει γὰρ ὅτι ἐξῆν αὐτῷ ποιεῖν ἑαυτῷ υἱόν. εἶτα τὸ στοχαστικόν, ὅτι οὐ πεισθεὶς γυναικὶ ἐποιήσατό με.

Ἡγούμην μέν, ὦ ἄνδρες, εἴ τις καὶ ἄλλος ἐποιήθη ὑπό τινος κατὰ τοὺς νόμους, καὶ ἐγὼ ποιηθῆναι, καὶ οὐκ ἄν ποτε εἰπεῖν οὐδένα τολμῆσαι ὡς ἐποιήσατό με Μενεκλῆς παρανοῶν ἢ γυναικὶ πειθόμενος· ἐπειδὴ δὲ ὁ θεῖος οὐκ ὀρθῶς βουλευόμενος, ὡς ἐγώ φημι, πειρᾶται ἐξ ἅπαντος τρόπου τὸν ἀδελφὸν τὸν αὑτοῦ ἄπαιδα τεθνεῶτα καταστῆσαι, οὔτε τοὺς θεοὺς τοὺς πατρῴους οὔθ᾽ ὑμῶν αἰσχυνόμενος οὐδένα, ἐμοὶ ἀνάγκη ἐστὶ πολλὴ βοηθεῖν τῷ τε πατρὶ τῷ ποιησαμένῳ με καὶ ἐμαυτῷ. διδάξω οὖν ὑμᾶς 2
ἐξ ἀρχῆς ὡς προσηκόντως τε καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἐγένετο ἡ ποίησις, καὶ οὐκ ἔστιν ἐπίδικος ὁ κλῆρος ὁ Μενεκλέους ὄντος ἐμοῦ υἱοῦ ἐκείνου, ἀλλ᾽ ὁ μάρτυς διεμαρτύρησε τἀληθῆ. δέομαι δ᾽ ὑμῶν ἁπάντων καὶ ἀντιβολῶ καὶ ἱκετεύω μετ᾽ εὐνοίας ἀποδέχεσθαί μου τοὺς λόγους.

Ἐπώνυμος γὰρ ὁ Ἀχαρνεύς, ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος, ὦ 3

II tit. Cf. Harpocr. v. *ἀγενής*: *ἀντὶ τοῦ ἄπαις παρ᾽ Ἰσαίῳ ἐν τῷ ὑπὲρ Μενεκλέους κλήρου.* Vox illa hodie nusquam reperitur. hyp. 2 unus erat Meneclis frater. cf. § 21. Turr. **1.** 1 *ἡγοῦμ..* A pr., corr. 1 — 2 *τοὺς* om. A pr., in v. add. 1 — 6 *τεθνεῶτα ἄπαιδα* Nbr. — 7 *ὑμᾶς* Q — 8 *τῷ τε* Bremi: *τε τῶ* — 9 *με* om. Q. **2.** 1 *διδάσκω*: em. Bk. — 2 *τοὺς* om. A pr., s. v. add. 1 — 3 *ὁ* ante *Μενεκλ.* om. Q — 4 *υἱοῦ ἐμοῦ* Q — 5 *δ᾽* om. Q. **3.** 1 *χαρνεὺς* Q

ἄνδρες, φίλος ἦν καὶ ἐπιτήδειος Μενεκλεῖ, καὶ ἐχρῆτο οἰκείως· ἦμεν δὲ αὐτῷ παῖδες τέτταρες ἡμεῖς, δύο μὲν υἱεῖς, δύο δὲ θυγατέρες. τελευτήσαντος δὲ τοῦ πατρὸς ἐκδίδομεν ἡμεῖς τὴν πρεσβυτέραν ἀδελφήν, ἐπειδὴ εἶχεν
4 ὥραν, Λευκολόφῳ, προῖκα ἐπιδόντες εἴκοσι μνᾶς. καὶ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου τετάρτῳ ἔτει ἢ πέμπτῳ ὕστερον ἥ τε ἀδελφὴ ἡμῖν ἡ νεωτέρα σχεδὸν ἡλικίαν εἶχεν ἀνδρὶ συνοικεῖν, καὶ τῷ Μενεκλεῖ ἡ γυνὴ τελευτᾷ ἣν εἶχε πρότερον. ἐπειδὴ οὖν ἐκείνη τὰ νομιζόμενα ἐποίησεν ὁ Μενεκλῆς, ᾔτει τὴν ἀδελφὴν ἡμᾶς, ὑπομιμνήσκων τήν τε φιλίαν τὴν τοῦ πατρὸς καὶ ἑαυτοῦ, καὶ ὡς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἦν διακεί-
5 μενος· καὶ ἡμεῖς εἰδότες ὅτι καὶ ὁ πατὴρ οὐδενὶ ἂν ἔδωκεν ἥδιον ἢ ἐκείνῳ, δίδομεν αὐτῷ, οὐκ ἄπροικον, ὡς οὗτος λέγει ἑκάστοτε, ἀλλὰ τὴν ἴσην προῖκα ἐπιδόντες ἥνπερ καὶ τῇ πρεσβυτέρᾳ ἀδελφῇ ἐπέδομεν· καὶ ἐκ τοῦ τρόπου τούτου, πρότερον ὄντες αὐτοῦ φίλοι, κατέστημεν οἰκεῖοι. Καὶ ὡς ἔλαβεν εἴκοσι μνᾶς ὁ Μενεκλῆς ἐπὶ τῇ ἀδελφῇ προῖκα, τὴν μαρτυρίαν ταύτην πρῶτον βούλομαι παρασχέσθαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

6 Ἐκδόντες τοίνυν τὰς ἀδελφάς, ὦ ἄνδρες, καὶ ὄντες αὐτοὶ ἐν ἡλικίᾳ ἐπὶ τὸ στρατεύεσθαι ἐτραπόμεθα, καὶ ἀπεδημήσαμεν μετὰ Ἰφικράτους εἰς Θρᾴκην· ἐκεῖ δὲ δόξαντές του εἶναι ἄξιοι περιποιησάμενοί τι κατεπλεύσαμεν δεῦρο, καὶ καταλαμβάνομεν τῇ πρεσβυτέρᾳ ἀδελφῇ ὄντα δύο παιδία, τὴν δὲ νεωτέραν, ἣν εἶχε Μενεκλῆς, ἄπαιδα.
7 καὶ ἐκεῖνος δευτέρῳ μηνὶ ἢ τρίτῳ, πολλὰ ἐπαινέσας τὴν ἀδελφήν, λόγους ἐποιεῖτο πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἔφη τήν τε ἡλικίαν ὑφορᾶσθαι τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν ἀπαιδίαν· οὔκουν

---

3 οἰκείω A — τέσσαρες Q — 4 θυγατέρ.. A pr., corr. 1 — 6 ἐπιδ...'ντες A pr., corr. 1. 4. 2 ἔτει ἢ πέμπτῳ Q, ἔτει.. A — 6 τὴν ante τοῦ om. A — 7 ὑμᾶς A pr., corr. 1 — αὐτοὺς Sauppe: αὐτός. 5. 1 ὅτι καὶ ὁ πατὴρ om. Q — ἥδιον ἔδωκεν Q — 3 ἐπι..δόντες A — 5 ὡς om. A pr., in v. add. 1. 6 ὁ Μενεκλῆς om. Q — 7 πρῶτον om. Q — 8 tit. om. Q. 6. 3 ἐπεδημήσαμεν A pr., corr. 1 — δόξαντές του: em. Bremi — 4 τι om. A pr., s. v. add. 1 — 6 εἶχε: εἶχεν ὁ Q. 7. 1 μηνὶ δευτέρῳ Q — 2 ἔφην Q

ἔφη δεῖν ἐκείνην τῆς χρηστότητος τῆς ἑαυτῆς τοῦτο ἀπολαῦσαι, ἄπαιδα καταστῆναι συγκαταγηράσασαν αὐτῷ· ἱκανὸς γὰρ ἔφη αὐτὸς ἀτυχῶν εἶναι. [καὶ ἐκ ταύτης τῆς λέ- 8
ξεως δῆλον ὅτι φιλῶν ἀπεβάλετο· οὐδεὶς γὰρ μισῶν τινα ἱκετεύει αὐτῷ.] ἐδεῖτο οὖν ἡμῶν δοῦναι χάριν ταύτην αὐτῷ, ἐκδοῦναι ἄλλῳ αὐτὴν μετὰ τῆς γνώμης τῆς ἑαυτοῦ. καὶ ἡμεῖς ἐκελεύομεν αὐτὸν πείθειν αὐτὴν περὶ τούτων· ὅ τι γὰρ (ἂν) ἐκείνη πεισθῇ, τοῦτ᾽ ἔφαμεν ποιήσειν. κἀ- 9
κείνη τὸ μὲν πρῶτον οὐδ᾽ ἠνέσχετ᾽ αὐτοῦ λέγοντος, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου μόλις ἐπείσθη· καὶ οὕτως ἐκδίδομεν αὐτὴν Ἠλείῳ Σφηττίῳ, καὶ ὁ Μενεκλῆς τήν τε προῖκα ἀποδίδωσιν αὐτῆς, μετασχὼν τοῦ οἴκου τῆς μισθώσεως τῶν παίδων τοῦ Νικίου, καὶ τὰ ἱμάτια, ἃ ἦλθεν ἔχουσα παρ᾽ ἐκεῖνον, καὶ τὰ χρυσίδια, ἃ ἦν, δίδωσιν αὐτῇ. μετὰ 10
δὲ ταῦτα χρόνου διαγενομένου ἐσκόπει ὁ Μενεκλῆς ὅπως μὴ ἔσοιτο ἄπαις, ἀλλ᾽ ἔσοιτο αὐτῷ ὅς τις ζῶντα γηροτροφήσοι καὶ τελευτήσαντα θάψοι αὐτὸν καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον τὰ νομιζόμενα αὐτῷ ποιήσοι. τούτῳ μὲν οὖν ἑώρα ἕνα μόνον υἱὸν ὄντα, ὥστε ἐδόκει αὐτῷ αἰσχρὸν εἶναι ἄπαιδα τοῦτον καθιστάντα ἀρρένων παίδων αὐτῷ κελεύειν δοῦναι τοῦτον εἰσποιήσασθαι. εὕρισκεν οὖν οὐδένα ἄλλον οἰκειό- 11
τερον ὄνθ᾽ ἡμῶν ἑαυτῷ. λόγους οὖν πρὸς ἡμᾶς ἐποιεῖτο, καὶ ἔφη δοκεῖν αὐτῷ καλῶς ἔχειν, ἐπειδὴ οὕτως αὐτῷ ἡ τύχη συνέβη ὥστε ἐκ τῆς ἀδελφῆς τῆς ἡμετέρας παῖδας αὐτῷ μὴ γενέσθαι, ἐκ ταύτης τῆς οἰκίας υἱὸν αὐτῷ ποιήσασθαι, ὅθεν καὶ φύσει παῖδας ἐβουλήθη ἂν αὐτῷ γενέσθαι· „ὑμῶν οὖν“ ἔφη „βούλομαι τὸν ἕτερον ποιήσασθαι, ὁποτέρῳ ὑμῶν καλῶς ἔχει.“ καὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς ἀκου- 12

5 sq. ἄπαιδα καταστ. συγκ. αὐτῷ om. Q — 6 ἀτυχῶν ἔφη αὐτὸς Q. 8. 1 sq. gloss. del. Sauppe — 2 δηλοῖ A — ἀπεβάλλετο Q — τινα om. Q — 3 αὐτὸν Q — 6 ἂν add. Dbr. — ποιῆσαι Q. 9. 4 σφητίω A — 5 ἐπιδίδωσιν: em. Jenicke — αὐτῆς de meo: αὐτῶ — 6 τῶν Νικίου Bk. — 7 ἐκείνου Q. 10. 3 ζῶντά γε Q — γηροτροφήσει Q et ft. A 1 — 4 αὐτὸν om. Q — 5 ποιήσει Q — 7 αὐτῷ: αὐτῶ. A — 7 κελεύει Q. 11. 1. εὑρίσκομεν Q — 2 αὐτῶ. A pr., ἑαυτῶ corr. 1 — 3 αὐτῷ post οὕτως om. Q — 8 ὁπωτέρω A. 12. 1 ὁ ἐμὸς om. A

*σας ταῦτα, [ἐπειδὴ προετίμησεν αὐτοὺς πάντων,] ἐπῄνεσέ
τε τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ὅτι δέοιτο ἥ τε ἡλικία
καὶ ἡ παροῦσα ἐρημία ἐκείνου τοῦ θεραπεύσοντος αὐτὸν
καὶ ἐπιδημήσοντος· „ἐμοὶ μὲν οὖν“ ἔφη „συμβαίνει ἀπο-
δημία, ὡς σὺ οἶσθα· ὁ δὲ ἀδελφὸς οὑτοσί“ ἐμὲ λέγων
„τῶν τε σῶν ἐπιμελήσεται καὶ τῶν ἐμῶν, ἐὰν βούλῃ τοῦ-
τον ποιήσασθαι.“ καὶ ὁ Μενεκλῆς καλῶς ἔφη αὐτὸν λέ-
γειν, καὶ ἐκ τοῦ τρόπου τούτου ποιεῖταί με.*
13 *Ὡς οὖν κατὰ τοὺς νόμους ἐγένετο ἡ ποίησις, τοῦτο
ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι. καί μοι τὸν νόμον ἀνάγνωθι,
ὃς κελεύει τὰ ἑαυτοῦ ἐξεῖναι διαθέσθαι ὅπως ἂν ἐθέλῃ,
ἐὰν μὴ παῖδες ἄρρενες ὦσι γνήσιοι. ὁ γὰρ νομοθέτης,
ὦ ἄνδρες, διὰ τοῦτο τὸν νόμον ἔθηκεν οὕτως, ὁρῶν μόνην
ταύτην καταφυγὴν οὖσαν τῆς ἐρημίας καὶ παραψυχὴν τοῦ
βίου τοῖς ἄπαισι τῶν ἀνθρώπων, τὸ ἐξεῖναι ποιήσασθαι*
14 *ὅν τινα ἂν βούλωνται. διδόντων οὖν τῶν νόμων αὐτῷ
ποιεῖσθαι διὰ τὸ εἶναι ἄπαιδα, ἐμὲ ποιεῖται, οὐκ ἐν δια-
θήκαις, ὦ ἄνδρες, γράψας, μέλλων ἀποθνήσκειν, ὥσπερ
ἄλλοι τινὲς τῶν πολιτῶν, οὐδ' ἀσθενῶν· ἀλλ' ὑγιαίνων,
εὖ φρονῶν, εὖ νοῶν, ποιησάμενος εἰσάγει με εἰς τοὺς
φράτερας παρόντων τούτων, καὶ εἰς τοὺς δημότας με ἐγ-*
15 *γράφει καὶ εἰς τοὺς ὀργεῶνας. καὶ τότε μὲν οὐδὲν ἀντ-
έλεγον αὐτῷ οὗτοι ὡς ⟨οὐκ⟩ εὖ φρονοῦντι· καίτοι πολὺ
κάλλιον ἦν ζῶντα πείθειν ἐκεῖνον, εἴ τι βούλοιντο, μᾶλλον
ἢ τελευτήσαντα ὑβρίζειν καὶ ἐξερημοῦν αὐτοῦ τὸν οἶκον.
ἐπεβίω γὰρ ἐκεῖνος μετὰ τὴν ποίησιν οὐχ ἐνιαυτὸν ἕνα ἢ
δύο, ἀλλὰ τρία καὶ εἴκοσιν ἔτη· καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρό-
νῳ, τοσούτῳ ὄντι, οὐδὲν ἐκεῖνος μετέγνω τῶν πεπραγμένων*

---

2 gloss. del. Dbr. — 4 *καὶ* ante *ἡ* om. Q — *θεραπεύσαντος* A pr. — 5 *ἐπιδημήσαντος* Q — *ἔφη* om. Q — *συμβαίνειν ἀποδημίαν* A — 7 *βούλει* A — 8 *καὶ ὁ* om. Q. **13.** 1 *ἐπεγένετο*: em. Dbr. — 2 *βούλεται* Q — *τὸν νόμον αὐτὸν* Q test. Mai — 3 *αὐτοῦ* Q — 5 *μόνην*: *μόνον* Q — 8 *ἂν*: *ἐὰν* A. **14.** 1 *αὐτῷ τῶν νόμων* Q — 4 *πολιτῶν* A: *ἀνθρώπων* vulgo — 7 *ὀρεγῶνας* Q, qui sic et infra. **15.** 1 *το.τε* A pr., *τότε* corr. 1 — 2 *οὐκ* add. Dbr. — 6 *τρία*: *τ* in ras. 1 lit. A 1 — *τῷ τούτῳ χρ.* Q — 7 *οἰδὲ* A pr., corr. 1.

ἑαυτῷ, διὰ τὸ παρὰ πάντων ὁμολογεῖσθαι ὅτι ἦν ὀρθῶς
βεβουλευμένος. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω ταῦτα, τῆς μὲν ποιή- 16
σεως ὑμῖν τοὺς φράτερας καὶ τοὺς ὀργεῶνας καὶ τοὺς
δημότας παρέξομαι μάρτυρας, ὡς δ' ἐξῆν ποιήσασθαι,
τὸν νόμον αὐτὸν ὑμῖν ἀναγνώσεται, καθ' ὃν ἡ ποίησις
ἐγένετο. Καί μοι τὰς μαρτυρίας ἀνάγνωθι ταύτας καὶ
τὸν νόμον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΝΟΜΟΣ.

Ὡς μὲν τοίνυν ἐξῆν τῷ Μενεκλεῖ ποήσασθαι υἱὸν αὑτῷ 17
ὅν τινα ἐβούλετο, ὁ νόμος αὐτὸς δηλοῖ· ὡς δὲ ἐποιήσατο,
οἵ τε φράτερες καὶ οἱ δημόται καὶ οἱ ὀργεῶνες ὑμῖν με-
μαρτυρήκασιν· ὥστε περιφανῶς ἀποδέδεικται ἡμῖν, ὦ ἄν-
δρες, ὁ μάρτυς τἀληθῆ διαμεμαρτυρηκώς, καὶ οὗτοι πρός
γε τὴν ποίησιν αὐτὴν λόγον οὐδ' ὁντινοῦν δύναιντ' ἂν
ἀντειπεῖν. πραχθέντων δὲ τούτων ἐσκόπει ὁ Μενεκλῆς 18
γυναῖκά μοι, καὶ ἔφη με χρῆναι γῆμαι· καὶ ἐγὼ λαμβάνω
τὴν τοῦ Φιλωνίδου θυγατέρα. κἀκεῖνός τε τὴν πρόνοιαν
εἶχεν ὥσπερ εἰκός ἐστι πατέρα περὶ υἱέος ἔχειν, καὶ ἐγὼ
τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ γόνῳ ὄντα πατέρα ἐμαυτοῦ ἐθε-
ράπευόν τε καὶ ᾐσχυνόμην, καὶ ἐγὼ καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἐμή,
ὥστ' ἐκεῖνον πρὸς τοὺς δημότας ἐπαινεῖν ἅπαντας.

Ὅτι δὲ οὐ παρανοῶν οὐδὲ γυναικὶ πειθόμενος ὁ Με- 19
νεκλῆς ἐποιήσατο, ἀλλ' εὖ φρονῶν, ἐνθένδε ἐστὶν ὑμῖν
ῥᾴδιον ἐπιγνῶναι. πρῶτον μὲν γὰρ ἡ ἀδελφή, περὶ ἧς
οὗτος τὸν πλεῖστον τοῦ λόγου πεποίηται, ὡς ἐκείνῃ πει-
σθεὶς ἐμὲ ἐποιήσατο, πολλῷ πρότερον ἦν ἐκδεδομένη ἢ
τὴν ποίησιν γενέσθαι, ὥστ' εἴ γ' ἐκείνῃ πεισθεὶς τὸν υἱὸν
ἐποιεῖτο, τῶν ἐκείνης παίδων τὸν ἕτερον ἐποιήσατ' ἄν·
δύο γάρ εἰσιν αὐτῇ. ἀλλ', ὦ ἄνδρες, οὐχ ὑπ' ἐκείνης 20

16. 2 ἡμῖν A, om. Q: em. Tyrwhitt — 4 ἡμῖν Q — ἡ om. A pr., s. v. add. 1 — 6 τὸν om. Q — 7 titt. in mg. A, om. Q. 17. 2 αὐτὸς: ὑμῖν Q test. Mai, αὐτὸς ὑμῖν Q test. Bk. — 3 καὶ οἱ δημόται om. Q — 4 ὑμῖν A — 5 μεμαρτυρηκὼς A pr., δια in mg. add. 1.
18. 4 ἥνπερ Bk. — υἱέως Q test. Bk. — 5 πατέρα ὄντα Q — 7 ἅπαντα Q test. Mai. 19. 2. 3 ῥᾴδιον ὑμῖν Q — 4 τὸν: τὸ A — 5 ἢ: πριν ἢ A — 6 7. τὸν υἱὸν ἐποιεῖτο: ἐμὲ ἐποιήσατο Q — 7 ἐποιήσατ' ἂν om. A pr., in ras. add. 1.

πεισθεὶς ἐμὲ ἐποιήσατο υἱόν, ἀλλὰ μάλιστα μὲν ὑπὸ τῆς
ἐρημίας [ἐπείσθη], δεύτερον δὲ διὰ τὰς προειρημένας
αἰτίας καὶ διὰ τὴν εὔνοιαν τὴν ὑπάρχουσαν πρὸς τὸν
πατέρα τὸν ἐμόν, τρίτον δὲ διὰ τὸ μὴ εἶναι συγγενῆ μη-
δέν᾽ ἄλλον αὐτῷ, ὁπόθεν ἂν ἐποιήσατο υἱόν. ταῦτα τη-
λικαῦτ᾽ (ὄντα) ἐνῆγεν ἐμὲ ποιήσασθαι· ὥστε οὐ παρα-
φρονῶν φαίνεται οὐδὲ τῇ γυναικὶ πεισθείς, εἰ μὴ ἄρα
τὴν ἐρημίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀπαιδίαν οὗτος βούλεται τὸ
21 ὄνομα τοῦτο προσαγορεύειν. ἡδέως δ᾽ ἄν μοι δοκῶ τούτου
πυθέσθαι τοῦ φάσκοντος εὖ φρονεῖν, τίνα ποιήσασθαι
ἐχρῆν [ἀπὸ] τῶν συγγενῶν; πότερα τὸν υἱὸν τὸν τούτου;
ἀλλ᾽ οὐκ ἂν αὐτῷ ἔδωκεν, ἄπαιδα αὐτὸν καθιστάς· οὐχ
οὕτως οὗτός ἐστι φιλοχρήματος. ἀλλὰ τὸν τῆς ἀδελφῆς
ἢ τὸν τῆς ἀνεψιᾶς ἢ τὸν τοῦ ἀνεψιοῦ; ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν
22 οὐκ ἐγένετο αὐτῷ οὐδεὶς τούτων τῶν συγγενῶν. οὐκοῦν
ἐξ ἀνάγκης ἦν αὐτῷ ἄλλον τινὰ ποιήσασθαι μᾶλλον ἢ
ἄπαιδα καταγηρᾶν, ὥσπερ οὗτος ἀξιοῖ νυνὶ αὐτόν. ἐγὼ
τοίνυν πάντας [ἀνθρώπους] ἂν οἶμαι ὁμολογῆσαι ὑμᾶς
ὡς οὐκ ἂν ποιησάμενος ἄλλον οἰκειότερον ἐμοῦ ποιήσαιτ᾽
ἄν. δειξάτω γὰρ οὗτος ὑμῖν. ἀλλ᾽ οὐκ ἄν ποτε δύναιτο·
ἦν γὰρ οὐδεὶς ἄλλος συγγενὴς αὐτῷ πλὴν τούτων.
23 Ἀλλὰ νῦν οὗτος ἐπιτιμῶν αὐτῷ φαίνεται οὐχ ὅτι τὸν
υἱὸν οὐκ ἐποιήσατο τὸν αὐτοῦ, ἀλλ᾽ ὅτι τὸ παράπαν ἐποιή-
σατο καὶ οὐκ ἐτελεύτησεν ἄπαις, τοῦτ᾽ ἔστιν ὃ ἐπιτιμᾷ
ἐπίφθονον πρᾶγμα καὶ οὐ δίκαιον ποιῶν· ὄντων γὰρ αὐτῷ
παίδων ἐκείνῳ ὄντι ἄπαιδι καὶ ἀτυχοῦντι φαίνεται ἐπι-
24 τιμῶν. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις καὶ Ἕλ-
λησι καὶ βαρβάροις δοκεῖ καλῶς οὗτος ὁ νόμος κεῖσθαι,
ὁ περὶ τῆς ποιήσεως, καὶ διὰ τοῦτο χρῶνται πάντες αὐτῷ·

---

20. 3 *ἐπείσθη* del. Schb. — *δὲ* om. Q test. Mai — 4 *.̓'νοιαν* A pr. corr. 1 — 6. 7 *τηλικαῦτ᾽ ὄντα* Dbr.: *τηνικαῦτα* — 7 *ἐνῆγον* Q. **21.** 1 *δοκῶ* J. C. Orelli: *ποθῶ* — *τοῦτο* Q — 3 *ἀπὸ* del. de meo, *αὐτὸν* Dbr — *πότερον* Q — 5 *ἐστὶν οὗτος* Q — 7 *οὐδεὶς αὐτῷ* Q test. Mai. **22.** 3 *κατηγορεῖν* Q — 4 *ἀνθρώπους* del. Bk. — 5 *ἐποιήσατ᾽* Dbr. — 7 *γὰρ* om. Q — *αὐτῷ νῦν* Q. **23.** 5 *ἄπαιδι ὄντι* Q. **24.** 2 *καλὸς* Q

ὁ δὲ θεῖος οὑτοσὶ οὐκ αἰσχύνεται τὸν αὑτοῦ ἀδελφὸν ταύ-
της τῆς ἐξουσίας ἀποστερῶν νῦν, [τοῦ ποιήσασθαι,] ἧς
οὐδὲ τοῖς οὐδὲν γένει προσήκουσιν οὐδεὶς πώποτε ἐφθό-
νησεν. οἶμαι δὲ καὶ τοῦτον, εἴ τις ἐρωτήσειεν αὐτὸν τί 25
δή ποτ᾿ ἂν ἐποίησεν εἰς τὴν αὐτὴν τύχην ἐκείνῳ καταστάς,
οὐκ (ἂν) ἄλλ᾿ οὐδὲν εἰπεῖν ἢ ὅτι ἐποιήσατ᾿ ἂν ὅς τις
αὐτὸν ἔμελλε ζῶντα θεραπεύσειν καὶ τελευτήσαντα θάψειν·
καὶ δῆλον ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον νόμον ἡ ποίησις
ἐγένετ᾿ ἄν, καθ᾿ ὅν περ ἡ ἐμή. εἶτα αὐτὸς μὲν εἰ ἦν
ἄπαις, ἐποιήσατ᾿ ἄν· τὸν δὲ Μενεκλέα ποιήσαντα ταὐτὰ
τούτῳ παραφρονεῖν φησι καὶ γυναικὶ πειθόμενον ποιή-
σασθαι. πῶς οὖν οὐ σχέτλια λέγων φαίνεται; ἐγὼ γὰρ 26
οἶμαι πολλῷ μᾶλλον τοῦτον παραφρονεῖν τῷ τε λόγῳ
τούτῳ ᾧ νυνὶ λέγει, καὶ οἷς ποιεῖ. τοῖς τε γὰρ νόμοις
καὶ τοῖς δικαίοις καὶ οἷς αὐτὸς ἐποίησεν ἂν τἀναντία λέ-
γων φαίνεται, καὶ οὐκ αἰσχύνεται αὑτῷ μὲν τὸν νόμον
τὸν περὶ τῆς ποιήσεως ποιῶν κύριον, τῷ δὲ ἀδελφῷ τὸν
αὐτὸν τοῦτον ζητῶν ἄκυρον ποιῆσαι.

Εἶτα νῦν διὰ τί διαφερόμενος ζητεῖ οὗτος τὸν ἀδελφὸν 27
τὸν ἑαυτοῦ ἄπαιδα καταστῆσαι, ἄξιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες,
ἀκοῦσαι. εἰ μὲν γὰρ περὶ τοῦ ὀνόματός μοι διαφέρεται,
ὅτι ἔσομαι υἱὸς Μενεκλέους, πῶς οὐ φθονερός ἐστιν; εἰ
δὲ περὶ χρημάτων ἐστὶν ὁ λόγος αὐτῷ, ἐπιδειξάτω ὑμῖν
ὁποῖον χωρίον ἢ συνοικίαν ἢ οἰκίαν κατέλιπεν ἐκεῖνος, ἃ

---

4 *ο.˙.* A pr., *οὐκ* corr. 1 — *τὸν ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ* Q — 5 *τοῦ ποιήσασθαι*: his facile caruerit Bk. — 6 *οὐδὲν*: om. A pr., *οὐ* s. v. add. 1. **25.** 1 sq. *τί δή ποτ᾿* Tyrwhitt: *ἤ δη πότ᾿* A, *ποτ᾿* Q — 2 *ἐκείνῳ τύχην* Q — 3 *ἂν* add. Bk. — 4 *θεραπεύειν* Q — 7 sq. *τὸν δὲ Μ... ποιήσασθαι*: horum loco superiora illa *ὅς τις αὐτὸν ... θάψειν* iterum ponit Q — 8. 9 *ποιῆσαι* A pr., corr. 1. **26.** 2 *μᾶλλον πολλῷ* (β α) A — *παραφρονεῖν τῷ*: *παραφρονεῖν φήσει καὶ γυναικὶ πειθόμενον. πῶς οὖν οὐ σχ. λεγ. φ. ἐγὼ γὰρ οἶμαι πολλῷ τοῦτον παραφρονεῖν μᾶλλον τῷ* Q — 3 *ποιεῖ* Bk.: *ποιεῖται* — 4 *τοῖς* ante *δικαίοις* om. A, *τοῖς γὰρ δικαίοις καὶ τοῖς νόμοις* Q — 5 *μὲν αὐτῷ* A — 6 *ποιῶν* ante *τὸν περὶ* colloc. Q.
27. 1 *νῦν* om. Q — 3. 4 *δια|...εται ὅ.. ἔσομαι* A pr., *διαφέρεται καὶ ἀναίνεται εἰ ἐγὼ ἔσομαι* corr. 1 et vulgo (= Q?) — 6 *ἢ συνοικίαν* om. Q — *κατέλειπεν* A pr., item v. 7

σας ταῦτα, [ἐπειδὴ προετίμησεν αὐτοὺς πάντων,] ἐπῄνεσέ τε τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ὅτι δέοιτο ἥ τε ἡλικία καὶ ἡ παροῦσα ἐρημία ἐκείνου τοῦ θεραπεύσοντος αὐτὸν καὶ ἐπιδημήσοντος· „ἐμοὶ μὲν οὖν“ ἔφη „συμβαίνει ἀποδημία, ὡς σὺ οἶσθα· ὁ δὲ ἀδελφὸς οὑτοσί“ ἐμὲ λέγων „τῶν τε σῶν ἐπιμελήσεται καὶ τῶν ἐμῶν, ἐὰν βούλῃ τοῦτον ποιήσασθαι.“ καὶ ὁ Μενεκλῆς καλῶς ἔφη αὐτὸν λέγειν, καὶ ἐκ τοῦ τρόπου τούτου ποιεῖταί με.

13 Ὡς οὖν κατὰ τοὺς νόμους ἐγένετο ἡ ποίησις, τοῦτο ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι. καί μοι τὸν νόμον ἀνάγνωθι, ὃς κελεύει τὰ ἑαυτοῦ ἐξεῖναι διαθέσθαι ὅπως ἂν ἐθέλῃ, ἐὰν μὴ παῖδες ἄρρενες ὦσι γνήσιοι. ὁ γὰρ νομοθέτης, ὦ ἄνδρες, διὰ τοῦτο τὸν νόμον ἔθηκεν οὕτως, ὁρῶν μόνην ταύτην καταφυγὴν οὖσαν τῆς ἐρημίας καὶ παραψυχὴν τοῦ βίου τοῖς ἄπαισι τῶν ἀνθρώπων, τὸ ἐξεῖναι ποιήσασθαι

14 ὅν τινα ἂν βούλωνται. διδόντων οὖν τῶν νόμων αὐτῷ ποιεῖσθαι διὰ τὸ εἶναι ἄπαιδα, ἐμὲ ποιεῖται, οὐκ ἐν διαθήκαις, ὦ ἄνδρες, γράψας, μέλλων ἀποθνήσκειν, ὥσπερ ἄλλοι τινὲς τῶν πολιτῶν, οὐδ᾽ ἀσθενῶν· ἀλλ᾽ ὑγιαίνων, εὖ φρονῶν, εὖ νοῶν, ποιησάμενος εἰσάγει με εἰς τοὺς φράτερας παρόντων τούτων, καὶ εἰς τοὺς δημότας με ἐγ-

15 γράφει καὶ εἰς τοὺς ὀργεῶνας. καὶ τότε μὲν οὐδὲν ἀντέλεγον αὐτῷ οὗτοι ὡς (οὐκ) εὖ φρονοῦντι· καίτοι πολὺ κάλλιον ἦν ζῶντα πείθειν ἐκεῖνον, εἴ τι βούλοιντο, μᾶλλον ἢ τελευτήσαντα ὑβρίζειν καὶ ἐξερημοῦν αὐτοῦ τὸν οἶκον. ἐπεβίω γὰρ ἐκεῖνος μετὰ τὴν ποίησιν οὐκ ἐνιαυτὸν ἕνα ἢ δύο, ἀλλὰ τρία καὶ εἴκοσιν ἔτη· καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, τοσούτῳ ὄντι, οὐδὲν ἐκεῖνος μετέγνω τῶν πεπραγμένων

2 gloss. del. Dbr. — 4 καὶ ante ἡ om. Q — θεραπεύσαντος A pr. — 5 ἐπιδημήσαντος Q — ἔφη om. Q — συμβαίνειν ἀποδημίαν A — 7 βούλει A — 8 καὶ ὁ om. Q. **13.** 1 ἐπεγένετο: em. Dbr. — 2 βούλεται Q — τὸν νόμον αὐτὸν Q test. Mai — 3 αὐτοῦ Q — 5 μόνην: μόνον Q — 8 ἂν: ἐὰν A. **14.** 1 αὐτῷ τῶν νόμων Q — 4 πολιτῶν A: ἀνθρώπων vulgo — 7 ὀργεῶνας Q, qui sic et infra. **15.** 1 το.τε A pr., τότε corr. 1 — 2 οὐκ add. Dbr. — 6 τρία: τ in ras. 1 lit. A 1 — τῷ τούτῳ χρ. Q — 7 οὐδὲ A pr., corr. 1.

τὰ συμφέροντα γνώσεσθαι, διῄτησαν ἡμᾶς ἀποστῆναι ὧν
οὗτος ἠμφεσβήτησε καὶ δοῦναι δωρεάν· οὐ γὰρ ἔφασαν
εἶναι ἄλλην ἀπαλλαγὴν οὐδεμίαν, εἰ μὴ μεταλήψονται οὗτοι
τῶν ἐκείνου. ἐκ δὲ τοῦ λοιποῦ χρόνου ἔγνωσαν ἡμᾶς εὖ 32
ποιεῖν ἀλλήλους καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, καὶ ταῦτα ὀμόσαι
ἠνάγκασαν ἡμᾶς ἀμφοτέρους πρὸς τῷ βωμῷ ἦ μὴν ποιή-
σειν· καὶ ἡμεῖς ὠμόσαμεν εὖ ποιήσειν ἀλλήλους ἐκ τοῦ
λοιποῦ χρόνου, κατὰ δύναμιν εἶναι, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ.
καὶ ὡς ὅ τε ὅρκος ἐγένετο, καὶ ἔχουσιν οὗτοι ἃ ἐγνώσθη 33
αὐτοῖς ὑπὸ τῶν οἰκείων τῶν τούτου, εἶτα νυνὶ ταυτὶ τὰ
ἀγαθὰ ποιοῦσιν ἡμᾶς, τὸν μὲν τεθνεῶτα ἄπαιδα βουλό-
μενοι καταστῆσαι, ἐμὲ δ᾽ ἐκβάλλειν ὑβρίσαντες ἐκ τοῦ οἴ-
κου, τοὺς γνόντας αὐτοὺς ὑμῖν παρέξομαι μάρτυρας, ἐὰν
ἐθέλωσιν ἀναβαίνειν — εἰσὶ γὰρ τούτων οἰκεῖοι —, εἰ δὲ μή,
τοὺς παραγενομένους. Καί μοι τὰς μαρτυρίας ἀνάγνωθι 34
ταυτασί· σὺ δ᾽ ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Λαβὲ δή μοι τὰς μαρτυρίας ἐκείνας, ὡς τό τε χωρίον
ἑβδομήκοντα μνῶν ἐπράθη, καὶ ὡς ἀπέλαβεν ὁ ὀρφανὸς
ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα μνᾶς πραθέντος τοῦ χωρίου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ὁ θεῖος τοίνυν οὑτοσί, ὦ ἄνδρες, κεκληρονομηκὼς 35
τῶν ἐκείνου ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ ὥσπερ ἐγώ, καὶ ἔχων ἐμοῦ
πολλῷ πλείονα· ἐγὼ μὲν γὰρ τὰς τριακοσίας δραχμὰς ἔλα-
βον τὰς περιλειφθείσας ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου, καὶ
οἰκίδιον ὃ ἐστιν οὐκ ἄξιον τριῶν μνῶν· οὗτος δὲ πλεῖον
ἢ δέκα μνῶν χωρίον ἔχων, εἶτα προσέτι νῦν ἥκει τὸν οἶκον
αὐτοῦ ἐξερημώσων. καὶ ἐγὼ μὲν ὁ ποιητὸς ἐκεῖνόν τε 36
ζῶντα ἐθεράπευον, καὶ αὐτὸς καὶ ἡ ἐμὴ γυνή, θυγάτηρ

---

32. 2 *ἀλλήλο.ς* A pr., corr. 1; item v. 4 — 3 *ἡμᾶς ἠνάγκασαν* Q — 4 *ποιεῖν* A — 5 *λοιποῦ* A pr., *ἐπιλοίπου* (*ἐπι* s. v.) corr. 1: *ἐπιλοίπου* vulgo (= Q?). 33. 2 *ἀπὸ* A — 3 *βουλόμενοι ἄπαιδα* Q.

34. 1 *τὰς* ... A — 2 *ἐπίβαλε* Q, *ἐπίβαλε* (λ s. v.) A: em. Tyrwhitt — 3 tit. *μαρτυρία* A, om. Q: em. Bk. — 7 tit. om. Q. 35. 1 *τοίνυν* om. Q — 3 *μὲν* om. A — 7 *αὐτοῦ* om. Q — *ἐξερημωθέντα* Q. 36. 2 *θυγάτηρ* : *θεράπων* Q

πεισθεὶς ἐμὲ ἐποιήσατο υἱόν, ἀλλὰ μάλιστα μὲν ὑπὸ τῆς ἐρημίας [ἐπείσθη], δεύτερον δὲ διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας καὶ διὰ τὴν εὔνοιαν τὴν ὑπάρχουσαν πρὸς τὸν πατέρα τὸν ἐμόν, τρίτον δὲ διὰ τὸ μὴ εἶναι συγγενῆ μηδέν' ἄλλον αὐτῷ, ὁπόθεν ἂν ἐποιήσατο υἱόν. ταῦτα τηλικαῦτ' (ὄντα) ἐνῆγεν ἐμὲ ποιήσασθαι· ὥστε οὐ παραφρονῶν φαίνεται οὐδὲ τῇ γυναικὶ πεισθείς, εἰ μὴ ἄρα τὴν ἐρημίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀπαιδίαν οὗτος βούλεται τὸ
21 ὄνομα τοῦτο προσαγορεύειν. ἡδέως δ' ἄν μοι δοκῶ τούτου πυθέσθαι τοῦ φάσκοντος εὖ φρονεῖν, τίνα ποιήσασθαι ἐχρῆν [ἀπὸ] τῶν συγγενῶν; πότερα τὸν υἱὸν τὸν τούτου; ἀλλ' οὐκ ἂν αὐτῷ ἔδωκεν, ἄπαιδα αὐτὸν καθιστάς· οὐχ οὕτως οὗτός ἐστι φιλοχρήματος. ἀλλὰ τὸν τῆς ἀδελφῆς ἢ τὸν τῆς ἀνεψιᾶς ἢ τὸν τοῦ ἀνεψιοῦ; ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν
22 οὐκ ἐγένετο αὐτῷ οὐδεὶς τούτων τῶν συγγενῶν. οὐκοῦν ἐξ ἀνάγκης ἦν αὐτῷ ἄλλον τινὰ ποιήσασθαι μᾶλλον ἢ ἄπαιδα καταγηρᾶν, ὥσπερ οὗτος ἀξιοῖ νυνὶ αὐτόν. ἐγὼ τοίνυν πάντας [ἀνθρώπους] ἂν οἶμαι ὁμολογῆσαι ὑμᾶς ὡς οὐκ ἂν ποιησάμενος ἄλλον οἰκειότερον ἐμοῦ ποιήσαιτ' ἄν. δειξάτω γὰρ οὗτος ὑμῖν. ἀλλ' οὐκ ἄν ποτε δύναιτο· ἦν γὰρ οὐδεὶς ἄλλος συγγενὴς αὐτῷ πλὴν τούτων.

23 Ἀλλὰ νῦν οὗτος ἐπιτιμῶν αὐτῷ φαίνεται οὐχ ὅτι τὸν υἱὸν οὐκ ἐποιήσατο τὸν αὐτοῦ, ἀλλ' ὅτι τὸ παράπαν ἐποιήσατο καὶ οὐκ ἐτελεύτησεν ἄπαις, τοῦτ' ἔστιν ὃ ἐπιτιμᾷ, ἐπίφθονον πρᾶγμα καὶ οὐ δίκαιον ποιῶν· ὄντων γὰρ αὐτῷ παίδων ἐκείνῳ ὄντι ἄπαιδι καὶ ἀτυχοῦντι φαίνεται ἐπι-
24 τιμῶν. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις καὶ Ἕλλησι καὶ βαρβάροις δοκεῖ καλῶς οὗτος ὁ νόμος κεῖσθαι, ὁ περὶ τῆς ποιήσεως, καὶ διὰ τοῦτο χρῶνται πάντες αὐτῷ·

20. 3 ἐπείσθη del. Schb. — δὲ om. Q test. Mai — 4 ἄνοιαν A pr., corr. 1 — 6. 7 τηλικαῦτ' ὄντα Dbr.: τηνικαῦτα — 7 ἐνῆγον Q. 21. 1 δοκῶ J. C. Orelli: ποθῶ — τοῦτο Q — 3 ἀπὸ del. de meo, αὐτὸν Dbr. — πότερον Q — 5 ἐστὶν οὗτος Q — 7 οὐδεὶς αὐτῷ Q test. Mai. 22. 3 καταγηρᾶν Q — 4 ἀνθρώπους del. Bk. — 5 ἐποιήσατ' Dbr. — 7 γὰρ om. Q — αὐτῷ νῦν Q. 23. 5 ἄπαιδι ὄντι Q. 24. 2 καλὸς Q

ἅπασι τοῦτ᾽ εἶναι, ὡς καὶ παρὰ τούτων αὐτῶν ὁμολογού-
μενόν ἐστιν ὅτι Μενεκλῆς οὐ παρεφρόνει, ἀλλὰ πολὺ μᾶλ-
λον οὗτος νυνί, ὅς γε ποιησάμενος τῆς ἔχθρας διάλυσιν
πρὸς ἡμᾶς καὶ ὀμόσας ὅρκους πάλιν νῦν ἥκει τὰ ὁμολο-
γηθέντα καὶ ὀμοθέντα παραβάς, καὶ ἀφελέσθαι με ἀξιοῖ
ταυτὶ τὰ λοιπά, οὕτως ὄντα μικρά. ἐγὼ δὲ εἰ μὴ πάνυ 41
τὸ πρᾶγμα αἰσχρὸν εἶναι ἐνόμιζον καὶ ἐπονείδιστον, προ-
δοῦναι τὸν πατέρα οὗ εἶναι ὠνομάσθην καὶ ὅς ἐποιήσατό
με, ταχὺ ἂν ἀπέστην αὐτῷ τῶν ἐκείνου· ἔστι γὰρ ὑπό-
λοιπον οὐδὲ ἕν, ὡς καὶ ὑμᾶς οἴομαι αἰσθάνεσθαι. νυνὶ δὲ 42
δεινὸν τὸ πρᾶγμα καὶ αἰσχρὸν εἶναι τῇδε νομίζω, εἰ ἡνίκα
μὲν ὁ Μενεκλῆς εἶχέ τι, τότε μὲν ἔδωκα ἐμαυτὸν υἱὸν αὐτῷ
ποιήσασθαι, καὶ ἀπὸ τῆς οὐσίας τῆς ἐκείνου, πρὶν πρα-
θῆναι τὸ χωρίον, ἐγυμνασιάρχουν ἐν τῷ δήμῳ καὶ ἐφιλο-
τιμήθην ὡς υἱὸς ὢν ἐκείνου, καὶ τὰς στρατείας, ὅσαι ἐγέ-
νοντο ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ, ἐστράτευμαι ἐν τῇ φυλῇ τῇ
ἐκείνου καὶ ἐν τῷ δήμῳ· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐτελεύτησεν, 43
εἰ προδώσω καὶ ἐξερημώσας αὐτοῦ τὸν οἶκον ἀπιὼν οἰχή-
σομαι, πῶς οὐκ ἂν δεινὸν τὸ πρᾶγμα εἶναι καὶ καταγέ-
λαστον δοκοίη, καὶ τοῖς βουλομένοις περὶ ἐμοῦ βλασφη-
μεῖν πολλὴν ἐξουσίαν παράσχοι; καὶ οὐ μόνον ταῦτ᾽ ἐστὶ
τὰ ποιοῦντά με ἀγωνίζεσθαι τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ἀλλ᾽ εἰ
οὕτως φαῦλος ἄνθρωπος δοκῶ εἶναι καὶ μηδενὸς ἄξιος,
ὥστε ὑπὸ μὲν εὖ φρονοῦντος μηδ᾽ ὑφ᾽ ἑνὸς ἂν ποιηθῆναι
τῶν φίλων, ὑπὸ δὲ παραφρονοῦντος, ταῦτ᾽ ἐστὶ τὰ λυ-
ποῦντά με.

Ἐγὼ οὖν δέομαι ὑμῶν πάντων, ὦ ἄνδρες, καὶ ἀντι- 44
βολῶ καὶ ἱκετεύω ἐλεῆσαί με καὶ ἀποψηφίσασθαι τοῦ

---

40. 1. 2 ἅπασιν ὑμῖν Q — ὁμολογοῦμεν..ν A pr., ὁμολογούμενόν corr. 1— 3 παραφρονεῖ Q — 5 ὡμολογηθέντα A pr. — 6 με om. A pr., in mg. add. 1. **41.** 1 μὴ om. Q — 2 τὸ|τὸ A. **42.** 2 εἶναι ante τὸ πρᾶγμα colloc. Q — 6 ὢν om. Q — ἐγένετο Q. **43.** 5 παράσχοι de meo, παρασχοίη Schoem., παράσχοιμι vel παρασχοίμην Turr.: παράσχομαι A, quid Q habeat non liquere ait Bk. — ταῦτά ἐστι Q test. Mai — 6 ἀγωνίζεσθαι post τοῦτον colloc. Q — 9 ὑπὸ δὲ παραφρονοῦντος suspecta — 9. 10 με τὰ λυπ. Q. **44.** 2 ἀποψηφίσαι Q

μάρτυρος τουτουί. ἀπέφηνα δ' ὑμῖν πρῶτον μὲν
θέντα ἐμαυτὸν ὑπὸ τοῦ Μενεκλέους ὡς ἄν τις δικαι
ποιηθείη, καὶ οὐ λόγῳ οὐδὲ διαθήκῃ τὴν ποίησιν γε
45 μένην, ἀλλ' ἔργῳ· καὶ τούτων ὑμῖν τούς τε φράτερ
τοὺς δημότας καὶ τοὺς ὀργεῶνας παρεσχόμην μάρτ
καὶ ἐκεῖνον ἐπέδειξα τρία καὶ εἴκοσιν ἐπιβιοῦντα
εἶτα τοὺς νόμους ἐπέδειξα ὑμῖν τοῖς ἄπαισι τῶν ἀν
πων ἐξουσίαν διδόντας υἱεῖς ποιεῖσθαι. καὶ ἔτι
τούτοις ζῶντά τε φαίνομαι θεραπεύων αὐτὸν καὶ τ
46 τήσαντα θάψας. οὗτος δὲ νυνὶ ἄκληρον μὲν ἐμὲ
τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου, εἴτε μείζων ἐστὶν οὗτος
ἐλάττων, ἄπαιδα δὲ τὸν τελευτήσαντα καὶ ἀνώνυμον
λεται καταστῆσαι, ἵνα μήτε τὰ ἱερὰ τὰ πατρῷα ὑπὲρ
νου μηδεὶς τιμᾷ μήτ' ἐναγίζῃ αὐτῷ καθ' ἕκαστον ἐ
τόν, ἀλλὰ ἀφαιρεῖται τὰς τιμὰς τὰς ἐκείνου· ἃ προνο
ὁ Μενεκλῆς, κύριος ὢν τῶν ἑαυτοῦ, ἐποιήσατο υἱὸν ἑ
47 ἵνα τούτων ἁπάντων τυγχάνῃ. μὴ οὖν, ὦ ἄνδρες,
σθέντες ὑπὸ τούτων ἀφέλησθέ μου τὸ ὄνομα τῆς κ
νομίας, ὃ ἔτι μόνον λοιπόν ἐστιν, ἄκυρον δὲ τὴν πο
αὐτοῦ καταστήσητε. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα εἰς
ἀφῖκται καὶ ὑμεῖς κύριοι γεγόνατε, βοηθήσατε καὶ
καὶ ἐκείνῳ τῷ ἐν Ἅιδου ὄντι, καὶ μὴ περιίδητε —
θεῶν καὶ δαιμόνων δέομαι ὑμῶν — προπηλακισ
αὐτὸν ὑπὸ τούτων, ἀλλὰ μεμνημένοι τοῦ νόμου κα
ὅρκου ὃν ὀμωμόκατε καὶ τῶν εἰρημένων ὑπὲρ τοῦ π
ματος, τὰ δίκαια καὶ [τὰ] εὔορκα κατὰ τοὺς νόμους
φίσασθε.

---

3. 4 ἐμαυτὸν ποιηθέντα Q — 5 ποιηθῇ: em. Bk. — γενομένη
6 ἀλλ' ἔργῳ ante τὴν π. colloc. Q. **45.** 3 ἐπιβιόντα Bamberg —
τοὺς ἅπασι τοῖς ἀνθρώποις: em. Nbr. **46.** 1 ποιεῖ Q — 2 εἴ..
μείζων) A pr., εἴτε corr. 1 — 2. 3 εἴτ..... λάττων A pr., corr.
5 μήτ' Bremi: μηδ' — αὐτὸν A pr., corr. 1 — 6 τὰς τιμὰς om.
τὰς ἐκ.: ft. ταύτας ἐκ. **47.** 2 μου: με Q — 3 ἐστιν Tyrwhitt:
— 4 καταστήσετε A — 5 καὶ post βοηθήσατε om. Q — ἡμῖν:
— 8 τῶν τε νόμων Q — 9 εἰρημένων ὑπὲρ τοῦ: ἐχρημένων δι' αἰ
— 10 τὰ om. A pr., s. v. add. 1: del. Cob.

φέροντα γνώσεσθαι, διήτησαν ἡμᾶς ἀποστῆναι ὧν
ἠμφεσβήτησε καὶ δοῦναι δωρεάν· οὐ γὰρ ἔφασαν
λλην ἀπαλλαγὴν οὐδεμίαν, εἰ μὴ μεταλήψονται οὗτοι
είνου. ἐκ δὲ τοῦ λοιποῦ χρόνου ἔγνωσαν ἡμᾶς εὖ 32
ἀλλήλους καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, καὶ ταῦτα ὀμόσαι
σαν ἡμᾶς ἀμφοτέρους πρὸς τῷ βωμῷ ἦ μὴν ποιή-
αὶ ἡμεῖς ὠμόσαμεν εὖ ποιήσειν ἀλλήλους ἐκ τοῦ
χρόνου, κατὰ δύναμιν εἶναι, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ.
ὅ τε ὅρκος ἐγένετο, καὶ ἔχουσιν οὗτοι ἃ ἐγνώσθη 33
ὑπὸ τῶν οἰκείων τῶν τούτου, εἶτα νυνὶ ταυτὶ τὰ
ποιοῦσιν ἡμᾶς, τὸν μὲν τεθνεῶτα ἄπαιδα βουλό-
:αταστῆσαι, ἐμὲ δ' ἐκβάλλειν ὑβρίσαντες ἐκ τοῦ οἴ-
ὺς γνόντας αὐτοὺς ὑμῖν παρέξομαι μάρτυρας, ἐὰν
ιν ἀναβαίνειν — εἰσὶ γὰρ τούτων οἰκεῖοι —, εἰ δὲ μή,
αραγενομένους. Καί μοι τὰς μαρτυρίας ἀνάγνωθι 34
ί· σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

χβὲ δή μοι τὰς μαρτυρίας ἐκείνας, ὡς τό τε χωρίον
ιοντα μνῶν ἐπράθη, καὶ ὡς ἀπέλαβεν ὁ ὀρφανὸς
αὶ ἑξήκοντα μνᾶς πραθέντος τοῦ χωρίου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

θεῖος τοίνυν οὑτοσί, ὦ ἄνδρες, κεκληρονομηκὼς 35
είνου ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ ὥσπερ ἐγώ, καὶ ἔχων ἐμοῦ
πλείονα· ἐγὼ μὲν γὰρ τὰς τριακοσίας δραχμὰς ἔλα-
; περιλειφθείσας ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου, καὶ
, ὅ ἐστιν οὐκ ἄξιον τριῶν μνῶν· οὗτος δὲ πλεῖον
μνῶν χωρίον ἔχων, εἶτα προσέτι νῦν ἥκει τὸν οἶκον
ἐξερημώσων. καὶ ἐγὼ μὲν ὁ ποιητὸς ἐκεῖνόν τε 36
ἐθεράπευον, καὶ αὐτὸς καὶ ἡ ἐμὴ γυνή, θυγάτηρ

---

2 ἀλλήλο.ς A pr., corr. 1; item v. 4 — 3 ἡμᾶς ἠνάγκασαν Q
εῖν A — 5 λοιποῦ A pr., ἐπιλοίπου (ἐπι s. v.) corr. 1: ἐπιλοί-
ο (= Q?). **33.** 2 ἀπὸ A — 3 βουλόμενοι ἄπαιδα Q.

s... A — 2 ἐπίβαλε Q, ἐπίβαλε (λ s. v.) A: em. Tyrwhitt — 3 tit.
A, om. Q: em. Bk. — 7 tit. om. Q. **35.** 1 τοίνυν om. Q
, om. A — 7 αὐτοῦ om. Q — ἐξερημωθέντα Q. **36.** 2 θυ-
εράπων Q

*οὖσα τουτουὶ Φιλωνίδου, καὶ τῷ ἐμῷ παιδίῳ ἐθέμην τὸ
ὄνομα τὸ ἐκείνου, ἵνα μὴ ἀνώνυμος ὁ οἶκος αὐτοῦ γένηται,
καὶ τελευτήσαντα ἔθαψα ἀξίως ἐκείνου τε καὶ ἐμαυτοῦ,
καὶ ἐπίθημα καλὸν ἐπέθηκα, καὶ τὰ ἔνατα καὶ τἆλλα
πάντα ἐποίησα τὰ περὶ τὴν ταφὴν ὡς οἷόν τε κάλλιστα,*
37 *ὥστε τοὺς δημότας ἐπαινεῖν ἅπαντας· οὗτος δὲ ὁ συγγε-
νής, ὁ ἐπιτιμῶν αὐτῷ ὅτι υἱὸν ἐποιήσατο, ζῶντος μὲν τὸ
χωρίον τὸ περιλειφθὲν αὐτῷ περιείλετο, τελευτήσαντα δ'
αὐτὸν ἄπαιδα καὶ ἀνώνυμον βούλεται καταστῆσαι. τοιοῦ-
τός ἐστιν οὗτος. Καὶ ὡς ἔθαψά τε ἐγὼ αὐτὸν καὶ τὰ
τρίτα καὶ τὰ ἔνατα ἐποίησα καὶ τἆλλα τὰ περὶ τὴν τα-
φήν, τὰς μαρτυρίας ὑμῖν τῶν εἰδότων ἀναγνώσεται.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

38 *Ὅτι τοίνυν ὁ Μενεκλῆς, ὦ ἄνδρες, ἐποιήσατό με οὐ
παρανοῶν οὐδὲ γυναικὶ πειθόμενος, βούλομαι ὑμῖν καὶ
αὐτοὺς τούτους μάρτυρας παρασχέσθαι, καὶ ἐμοὶ μαρτυ-
ροῦντας ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ, ἐξ ὧν ἔπραξαν αὐτοί, ὅτι ἐγὼ
τἀληθῆ λέγω. τὰς γὰρ διαλύσεις φαίνονται πρὸς ἐμὲ
ποιησάμενοι ἀμφότεροι οὗτοι, καὶ οὐ πρὸς τὸν Μενεκλέα,*
39 *καὶ ὀμόσαντες ὅρκους (ἐμοὶ) καὶ ἐγὼ τούτοις. καίτοι εἴ
γε μὴ κατὰ τοὺς νόμους ἐγεγένητο ἡ ποίησις, μηδὲ κλη-
ρονόμος ἦν ἐγὼ τῶν Μενεκλέους ὑπ' αὐτῶν τούτων δε-
δοκιμασμένος, τί ἔδει αὐτοὺς ὀμνύναι ἐμοὶ ἢ παρ' ἐμοῦ
λαμβάνειν ὅρκους; οὐδὲν δήπου. οὐκοῦν ὁπότε ἐποίησαν
ταῦτα, φαίνονται αὐτοὶ οὗτοι ἐμοὶ μαρτυροῦντες ὅτι κατὰ
τοὺς νόμους ἐποιήθην [ἡ ποίησις] καὶ δικαίως εἰμὶ κλη-*
40 *ρονόμος τῶν Μενεκλέους. ἐγὼ δ' οἶμαι καταφανὲς ὑμῖν*

---

3 *παιδίον* A pr., corr. 1, *παιδὶ* Q test. Mai — 4 *τὸ* ante *ἐκείνου* om. Q — *αὐτοῦ* : *ἐκείνου* Q — 6 *καὶ τὰ τρίτα* post *ἐπέθηκα* add. Nbr. — *ἔννατα*: em. Bk. **37.** 6 *τρία* A pr., *τρίτα* corr. 1 — *ἔννατα* A — 7 *τῶν εἰδότων* om. A pr., in mg. add. 1 — 8 tit. om. Q. **38.** 1 *ἐποιήσατό με* om. Q — 3 *καὶ* ante *ἐμοὶ* del. Cob., ft. *καὶ ταῦτ'* — 5 *ἐμὲ* Bremi: *με* — 6 *ο..* A pr., *οὐ* corr. 1 — 7 *ἐμοὶ* add. Bremi. **39.** 2 *μὴ* om. A pr., s. v. add. 1 — *τοὺς* om. A pr., in mg. add. 1 — *ἐγεγένετο* Q test. Mai — 3 *τῶν* : *τοῦ* A — 5 *οὐδὲ ἓν*: em. Tyrwhitt — 7 *ἐποιήθη ἡ ποίησις*: em. Cob.

ἅπασι τοῦτ' εἶναι, ὡς καὶ παρὰ τούτων αὐτῶν ὁμολογού-
μενόν ἐστιν ὅτι Μενεκλῆς οὐ παρεφρόνει, ἀλλὰ πολὺ μᾶλ-
λον οὗτος νυνί, ὅς γε ποιησάμενος τῆς ἔχθρας διάλυσιν
πρὸς ἡμᾶς καὶ ὀμόσας ὅρκους πάλιν νῦν ἥκει τὰ ὁμολο-
γηθέντα καὶ ὀμοθέντα παραβάς, καὶ ἀφελέσθαι με ἀξιοῖ
ταυτὶ τὰ λοιπά, οὕτως ὄντα μικρά. ἐγὼ δὲ εἰ μὴ πάνυ 41
τὸ πρᾶγμα αἰσχρὸν εἶναι ἐνόμιζον καὶ ἐπονείδιστον, προ-
δοῦναι τὸν πατέρα οὗ εἶναι ὠνομάσθην καὶ ὅς ἐποιήσατό
με, ταχὺ ἂν ἀπέστην αὐτῷ τῶν ἐκείνου· ἔστι γὰρ ὑπό-
λοιπον οὐδὲ ἕν, ὡς καὶ ὑμᾶς οἴομαι αἰσθάνεσθαι. νυνὶ δὲ 42
δεινὸν τὸ πρᾶγμα καὶ αἰσχρὸν εἶναι τῇδε νομίζω, εἰ ἡνίκα
μὲν ὁ Μενεκλῆς εἶχέ τι, τότε μὲν ἔδωκα ἐμαυτὸν υἱὸν αὐτῷ
ποιήσασθαι, καὶ ἀπὸ τῆς οὐσίας τῆς ἐκείνου, πρὶν πρα-
θῆναι τὸ χωρίον, ἐγυμνασιάρχουν ἐν τῷ δήμῳ καὶ ἐφιλο-
τιμήθην ὡς υἱὸς ὢν ἐκείνου, καὶ τὰς στρατείας, ὅσαι ἐγέ-
νοντο ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ, ἐστράτευμαι ἐν τῇ φυλῇ τῇ
ἐκείνου καὶ ἐν τῷ δήμῳ· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐτελεύτησεν, 43
εἰ προδώσω καὶ ἐξερημώσας αὐτοῦ τὸν οἶκον ἀπιὼν οἰχή-
σομαι, πῶς οὐκ ἂν δεινὸν τὸ πρᾶγμα εἶναι καὶ καταγέ-
λαστον δοκοίη, καὶ τοῖς βουλομένοις περὶ ἐμοῦ βλασφη-
μεῖν πολλὴν ἐξουσίαν παράσχοι; καὶ οὐ μόνον ταῦτ' ἐστὶ
τὰ ποιοῦντά με ἀγωνίζεσθαι τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ἀλλ' εἰ
οὕτως φαῦλος ἄνθρωπος δοκῶ εἶναι καὶ μηδενὸς ἄξιος,
ὥστε ὑπὸ μὲν εὖ φρονοῦντος μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἂν ποιηθῆναι
τῶν φίλων, ὑπὸ δὲ παραφρονοῦντος, ταῦτ' ἐστὶ τὰ λυ-
ποῦντά με.

Ἐγὼ οὖν δέομαι ὑμῶν πάντων, ὦ ἄνδρες, καὶ ἀντι- 44
βολῶ καὶ ἱκετεύω ἐλεῆσαί με καὶ ἀποψηφίσασθαι τοῦ

---

40. 1. 2 *ἅπασιν ὑμῖν* Q — *ὁμολογοῦμεν..ν* A pr., *ὁμολογούμενόν* corr. 1— 3 *παραφρονεῖ* Q — 5 *ὡμολογηθέντα* A pr. — 6 *με* om. A pr., in mg. add. 1. **41.** 1 *μὴ* om. Q — 2 *τὸ|τὸ* A. **42.** 2 *εἶναι* ante *τὸ πρᾶγμα* colloc. Q — 6 *ὢν* om. Q — *ἐγένετο* Q. **43.** 5 *παράσχοι* de meo, *παρασχοίη* Schoem., *παράσχοιμι* vel *παρασχοίμην* Turr.: *παράσχομαι* A, quid Q habeat non liquere ait Bk. — *ταῦτά ἐστι* Q test. Mai — 6 *ἀγωνίζεσθαι* post *τοῦτον* colloc. Q — 9 *ὑπὸ δὲ παραφρονοῦντος* suspecta — 9. 10 *με τὰ λυπ.* Q. **44.** 2 *ἀποψηφίσαι* Q

μάρτυρος τουτουί. ἀπέφηνα δ' ὑμῖν πρῶτον μὲν ποιη-
θέντα ἐμαυτὸν ὑπὸ τοῦ Μενεκλέους ὡς ἄν τις δικαιότατα
ποιηθείη, καὶ οὐ λόγῳ οὐδὲ διαθήκῃ τὴν ποίησιν γεγενη-
45 μένην, ἀλλ' ἔργῳ· καὶ τούτων ὑμῖν τούς τε φράτερας καὶ
τοὺς δημότας καὶ τοὺς ὀργεῶνας παρεσχόμην μάρτυρας·
καὶ ἐκεῖνον ἐπέδειξα τρία καὶ εἴκοσιν ἐπιβιοῦντα ἔτη.
εἶτα τοὺς νόμους ἐπέδειξα ὑμῖν τοῖς ἄπαισι τῶν ἀνθρώ-
πων ἐξουσίαν διδόντας υἱεῖς ποιεῖσθαι. καὶ ἔτι πρὸς
τούτοις ζῶντά τε φαίνομαι θεραπεύων αὐτὸν καὶ τελευ-
46 τήσαντα θάψας. οὗτος δὲ νυνὶ ἄκληρον μὲν ἐμὲ ποιεῖν
τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου, εἴτε μείζων ἐστὶν οὗτος εἴτε
ἐλάττων, ἄπαιδα δὲ τὸν τελευτήσαντα καὶ ἀνώνυμον βού-
λεται καταστῆσαι, ἵνα μήτε τὰ ἱερὰ τὰ πατρῷα ὑπὲρ ἐκεί-
νου μηδεὶς τιμᾷ μήτ' ἐναγίζῃ αὐτῷ καθ' ἕκαστον ἐνιαυ-
τόν, ἀλλὰ ἀφαιρεῖται τὰς τιμὰς τὰς ἐκείνου· ἃ προνοηθεὶς
ὁ Μενεκλῆς, κύριος ὢν τῶν ἑαυτοῦ, ἐποιήσατο υἱὸν ἑαυτῷ,
47 ἵνα τούτων ἁπάντων τυγχάνῃ. μὴ οὖν, ὦ ἄνδρες, πει-
σθέντες ὑπὸ τούτων ἀφέλησθέ μου τὸ ὄνομα τῆς κληρο-
νομίας, ὃ ἔτι μόνον λοιπόν ἐστιν, ἄκυρον δὲ τὴν ποίησιν
αὐτοῦ καταστήσητε. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα εἰς ὑμᾶς
ἀφῖκται καὶ ὑμεῖς κύριοι γεγόνατε, βοηθήσατε καὶ ἡμῖν
καὶ ἐκείνῳ τῷ ἐν Ἅιδου ὄντι, καὶ μὴ περιίδητε — πρὸς
θεῶν καὶ δαιμόνων δέομαι ὑμῶν — προπηλακισθέντα
αὐτὸν ὑπὸ τούτων, ἀλλὰ μεμνημένοι τοῦ νόμου καὶ τοῦ
ὅρκου ὃν ὀμωμόκατε καὶ τῶν εἰρημένων ὑπὲρ τοῦ πράγ-
ματος, τὰ δίκαια καὶ [τὰ] εὔορκα κατὰ τοὺς νόμους ψη-
φίσασθε.

---

3. 4 ἐμαυτὸν ποιηθέντα Q — 5 ποιηθῇ: em. Bk. — γενομένην Q — 6 ἀλλ' ἔργῳ ante τὴν π. colloc. Q. 45. 3 ἐπιβιόντα Bamberg — 4 ὑμῖν τοὺς ἅπασι τοῖς ἀνθρώποις: em. Nbr. 46. 1 ποιεῖ Q — 2 εἴ.. (ante μείζων) A pr., εἴτε corr. 1 — 2. 3 εἴτ..... λάττων A pr., corr. 1 — 5 μήτ' Bremi: μηδ' — αὐτὸν A pr., corr. 1 — 6 τὰς τιμὰς om. Q — τὰς ἐκ.: ft. ταύτας ἐκ. 47. 2 μου: με Q — 3 ἐστιν Tyrwhitt: ἔσται — 4 καταστήσετε A — 5 καὶ post βοηθήσατε om. Q — ἡμῖν: ἐμοὶ Q — 8 τῶν τε νόμων Q — 9 εἰρημένων ὑπὲρ τοῦ: ἐχρημένων δι' αὐτοῦ Q — 10 τὰ om. A pr., s. v. add. 1: del. Cob.

III.
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΥΡΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Πύρρον τὸν ἕτερον (τῶν) τῆς ἀδελφῆς υἱῶν υἱοποιησαμένου Ἔνδιον, καὶ τούτου πλέον ἢ εἴκοσιν ἔτη τὸν κλῆρον κατασχόντος, εἶτα ἀποθανόντος, Ξενοκλῆς λαχὼν τῶν χρημάτων ὑπὲρ Φίλης, τῆς ἑαυτοῦ γυναικός, διεμαρτύρησεν εἶναι αὐτὴν γνησίαν Πύρρου θυγατέρα, ἀμφισβητούσης τοῦ κλήρου τῆς Ἐνδίου μητρός· καὶ ἑάλω ψευδομαρτυριῶν, Νικοδήμου καὶ αὐτοῦ μαρτυρήσαντος ἐγγυῆσαι Πύρρῳ τὴν ἀδελφὴν κατὰ τοὺς νόμους, ἐξ ἧς γεγονέναι τὴν Φίλην. ὁ Ἐνδίου δὲ ἀδελφὸς νόθην εἶναί φησιν, ἐξ ἑταίρας Πύρρῳ γενομένην, καὶ οὕτως ὑπὸ Ἐνδίου ἐκδοθῆναι Ξενοκλεῖ. Ἡ στάσις στοχασμός, τὸ δὲ ἔγκλημα ψευδομαρτυριῶν κατὰ τοῦ Νικοδήμου.

*Ἄνδρες δικασταί, ὁ ἀδελφὸς τῆς μητρὸς τῆς ἐμῆς
Πύρρος, ἄπαις ὢν γνησίων παίδων, ἐποιήσατο Ἔνδιον
τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν υἱὸν ἑαυτῷ· ὃς κληρονόμος ὢν τῶν
ἐκείνου ἐπεβίω πλείω ἔτη ἢ εἴκοσι, καὶ ἐν χρόνῳ τοσούτῳ
ἔχοντος ἐκείνου τὸν κλῆρον οὐδεὶς πώποτε προσεποιήσατο
οὐδ' ἠμφεσβήτησε τῆς κληρονομίας ἐκείνῳ. τελευτήσαντος
δὲ τοῦ ἀδελφοῦ πέρυσιν, ὑπερβᾶσα τὸν τελευταῖον κλη-* 2
ρονόμον, γνησία θυγάτηρ τοῦ ἡμετέρου θείου ἥκει φάσκουσα εἶναι Φίλη, καὶ κύριος Ξενοκλῆς Κόπριος τοῦ Πύρρου κλήρου λαχεῖν τὴν λῆξιν ἠξίωσεν, ὃς τετελεύτηκε πλείω ἢ εἴκοσιν ἔτη, τρία τάλαντα τίμημα τῷ κλήρῳ ἐπι-

---

III tit. recte extat in indice totius codicis, contra orationi ipsi suprascripta sunt haec: *τοῦ πύρρου κλήρου κατὰ ποίησιν πρὸς τὸ γένος διαμαρτυρία.* Cf. ad §§ 1 et 47. hyp. 1 *πύρρο.* pr., corr. 1 — *τὸν ἕτερον τῶν* Rsk. e sched. Brulart.: *τὸν τ..ν* pr., *τὸν ἕτερον* corr. 1 — 2 *τοῦ κλήρου*: em. Ald. — 4 *διε.αρτύρησεν* pr., corr. 1 — 7 ante *τὴν* eras. *καὶ* — 8 *φ.σιν* pr., corr. 1. 1. 4 *ἐπεβίω* SAN(aber): *ἐβίω* — *ἢ εἴκοσιν ἔτη* Hrw. — 5 Harpocr. v. *προσεποιήσατο* (*-αντο*: em. Sauppe): *ἀντὶ τοῦ ἀντεποιήσατο* (*-αντο*: em. Sauppe)· *Ἰσαῖος ἐν τῷ κατὰ Νικοδήμου· οὐδεὶς πώποτε προσεποιήσατο οὐδ' ἠμφισβήτησε τῆς κληρονομίας ἐκείνῳ* (*ἐκείνων*: em. Sauppe). 2. 1 *κλ.ρονόμον* pr., corr. 1 — 3 *κύπριος*: em. Meier — 4 *ἠξίωσ.ν* pr., corr. 2 — *τετελευτήκει*: em. Baiter.

3 γραψάμενος. ἀμφισβητούσης δὲ τῆς μητρὸς τῆς ἡμετέρας,
ἀδελφῆς δὲ τοῦ Πύρρου, ὁ κύριος τῆς εἰληχυίας τοῦ κλή-
ρου γυναικὸς ἐτόλμησε διαμαρτυρῆσαι μὴ ἐπίδικον τῇ ἡμε-
τέρᾳ μητρὶ τὸν τοῦ ἀδελφοῦ κλῆρον εἶναι, ὡς οὔσης γνησίας
θυγατρὸς Πύρρῳ, οὗ ἦν ἐξ ἀρχῆς ὁ κλῆρος. ἐπισκηψάμενοι
δὲ ἡμεῖς, καὶ εἰς ὑμᾶς εἰσαγαγόντες τὸν διαμαρτυρῆσαι
4 τολμήσαντα [κατὰ] ταῦτα, ἐκεῖνόν τε ἐξελέγξαντες περι-
φανῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα τὴν τῶν ψευδομαρτυριῶν
δίκην εἵλομεν παρ᾽ ὑμῖν, καὶ τουτονὶ Νικόδημον παρα-
χρῆμα ἐξηλέγξαμεν ἐν τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς ἀναισχυντό-
τατον τῇ μαρτυρίᾳ ὄντα ταύτῃ, ὅς γε ἐτόλμησε μαρτυρῆσαι
ἐγγυῆσαι τῷ θείῳ τῷ ἡμετέρῳ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ
5 γυναῖκα εἶναι κατὰ τοὺς νόμους. ὅτι μὲν οὖν καὶ ἐν τῇ
προτέρᾳ δίκῃ ἡ τούτου μαρτυρία ψευδὴς ἔδοξεν εἶναι, ὁ
τόθ᾽ ἑαλωκὼς μάρτυς σαφέστατα τοῦτον ἐξελέγχει. εἰ
γὰρ μὴ ἐδόκει οὗτος τὰ ψευδῆ τότε μαρτυρῆσαι, δῆλον
ὅτι ἐκεῖνός τ᾽ ἂν ἀποφυγὼν τὴν διαμαρτυρίαν ἀπῆλθε,
καὶ κληρονόμος ἂν τῶν τοῦ θείου ἡ διαμαρτυρηθεῖσα γνη-
σία θυγάτηρ εἶναι, ἀλλ᾽ οὐκ ἂν ἡ ἡμετέρα κατέστη μήτηρ.
6 ἁλόντος δὲ τοῦ μάρτυρος καὶ ἀποστάσης τοῦ κλήρου τῆς
ἀμφισβητούσης γνησίας θυγατρὸς Πύρρῳ εἶναι, μεγάλη
ἀνάγκη ἅμα καὶ τὴν τούτου μαρτυρίαν ἑαλωκέναι· περὶ
γὰρ αὐτοῦ τούτου διαμαρτυρήσας τὴν τῶν ψευδομαρτυριῶν
δίκην ἠγωνίζετο, πότερον ἐξ ἐγγυητῆς ἢ ἐξ ἑταίρας ἡ ἀμ-
φισβητοῦσα τοῦ κλήρου τῷ θείῳ γυναικὸς εἴη· γνώσεσθε
(δ᾽) ἀκούσαντες καὶ ὑμεῖς τῆς τε ἀντωμοσίας τῆς ἡμετέρας
καὶ τῆς τούτου μαρτυρίας καὶ τῆς ἁλούσης διαμαρτυρίας.
7 Ἀναγίγνωσκε λαβὼν τασδὶ αὐτοῖς.

ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ὡς μὲν ἔδοξε παραχρῆμα εὐθὺς τότε τὰ ψευδῆ μαρ-

---

3. 5 *ἐπισκεψάμενοι*: em. Taylor. 4. 1 *κατὰ* del. Rsk. — 2 *ψευδομαρτύρων*: em. Rsk. 5. 7 *μήτηρ* om. pr., corr. 1. 6. 1 *ἁλόντος*: *α* e corr. 1 — 4 *ὁ διαμ.* Rsk. — 5 *π.ότερον* pr., item § 8. 5 — *ἐξ εγκυητῆς* pr., corr. 1, spir. add. 2 — 7 *δ᾽* add. Ald. 7. 1 *αὐτο.˜s* pr., corr. 1 — 2 titt. marginem superant — 3 *παραχρῆμα.* pr. — *διαμαρτυρῆσαι*: em. Rsk.

*τυρῆσαι Νικόδημος, ἐπιδέδεικται [τότε πᾶσι]· προσήκει δὲ
καὶ παρ᾽ ὑμῖν τοῖς περὶ αὐτοῦ τούτου τὴν δίκην μέλλουσι
ψηφιεῖσθαι ἐξελεγχθῆναι τὴν τούτου μαρτυρίαν. ἐπιθυμῶ* 8
*δὲ πρῶτον μὲν περὶ αὐτοῦ τούτου πυθέσθαι, ἥν τινά
ποτε προῖκά φησιν ἐπιδοὺς ἐκδοῦναι τὴν ἀδελφὴν ὁ με-
μαρτυρηκὼς τῷ τὸν τριτάλαντον οἶκον κεκτημένῳ, εἶτα
πότερον ἡ ἐγγυητὴ γυνὴ ἀπέλιπε τὸν ἄνδρα ζῶντα ἢ τε-
λευτήσαντος τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ παρ᾽ ὅτου ἐκομίσατο
τὴν τῆς ἀδελφῆς προῖκα οὗτος, ἐπειδὴ τετελευτηκὼς ἦν
ᾧ μεμαρτύρηκεν οὗτος αὐτὴν ἐγγυῆσαι, ἢ εἰ μὴ ἐκομίζετο,* 9
*ὁποίαν δίκην σίτου ἢ τῆς προικὸς αὐτῆς ἐν εἴκοσιν ἔτεσι
τῷ ἔχοντι τὸν | κλῆρον δικάσασθαι ἠξίωσεν, ἢ εἴ του ἀν-
θρώπων ἐναντίον προσῆλθεν ἐγκαλῶν τῷ κληρονόμῳ περὶ
τῆς προικὸς τῆς ἀδελφῆς ἐν χρόνῳ τοσούτῳ. περί τε οὖν
τούτων ἡδέως ἂν πυθοίμην, ὅ τί ποτ᾽ ἦν τὸ αἴτιον τοῦ
μηδὲν τούτων γεγενῆσθαι περὶ τῆς ἐγγυητῆς — ὡς με-
μαρτύρηκεν οὗτος — γυναικός, καὶ πρὸς τούτοις εἴ τις* 10
*ἄλλος ἐγγυητὴν ἔσχε τὴν τούτου ἀδελφὴν γυναῖκα, ἢ τῶν
πρότερον χρησαμένων πρὶν γνῶναι τὸν ἡμέτερον θεῖον
αὐτήν, ἢ ὅσοι ἐκείνου γιγνώσκοντος ἐπλησίαζον αὐτῇ,
ἢ ὅσοι ὕστερον ἐπλησίαζον τετελευτηκότος ἐκείνου· δῆλον
γὰρ ὅτι τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ ἀδελφὸς αὐτὴν ἅπασι τοῖς
πλησιάζουσιν ἐδεδώκει. περὶ ὧν εἰ δεήσειε καθ᾽ ἕκαστον* 11
*διελθεῖν, οὐκ ἂν πάνυ μικρὸν ἔργον γένοιτο. ἐὰν μὲν
οὖν ὑμεῖς κελεύητε, περὶ ἐνίων μνησθείην ἂν αὐτῶν· εἰ
δέ τισιν ὑμῶν ἀηδὲς ἀκούειν ἐστίν, ὥσπερ ἐμοὶ λέγειν τι
περὶ τούτων, αὐτὰς τὰς μαρτυρίας ὑμῖν παρέξομαι τὰς
μαρτυρηθείσας ἐν τῇ προτέρᾳ δίκῃ, ὧν οὐδεμιᾷ ἐπισκή-
ψασθαι ἠξίωσαν οὗτοι. καίτοι ὅπου κοινὴν αὐτὴν ὡμο-
λογήκασιν εἶναι τοῦ βουλομένου, τὴν γυναῖκα, πῶς ἂν εἰ-
κότως ἡ αὐτὴ γυνὴ ἐγγυητὴ δόξειεν εἶναι; ἀλλὰ μὴν ὁπότε* 12
μὴ ἐπεσκημμένοι εἰσὶ ταῖς περὶ αὐτοῦ τούτου μαρτυρίαις,

4 *ἐπιδέδεικται.* pr. — *τότε πᾶσι* del. de meo. 8. 5 *ἀπέλιπε* corr. 1, *.ατέλιπε* pr. — 6 *τὸν οἶκον* in mg. 1. 9. 3 *ἠξίωσαν*: em. Rsk. 10. 6 *ὅτι* s. v. 1 — *ὁ* in v. add. 1 — 7 ft. *ἐκδέδωκεν.* 11. 7 *ὁμολογήκασιν* pr., corr. 1. 12. 2 *ἐπ..σκημμενοι* pr., *ε* in ras. 1, acc. add. 2

ὡμολογηκότες εἰσὶ ταῦτα. ἀκούσαντες δὲ καὶ ὑμεῖς αὐτῶν τῶν μαρτυριῶν, γνώσεσθε ὡς οὗτός τε περιφανῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτύρηκε, καὶ ὀρθῶς καὶ κατὰ τοὺς νόμους οἱ δικάσαντες τὴν δίκην ἔγνωσαν τὴν κληρονομίαν μὴ προσήκειν τῇ μὴ ὀρθῶς γεγενημένῃ γυναικί. Ἀναγίγνωσκε· σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

13 *Ὡς μὲν ἑταίρα ἦν τῷ βουλομένῳ καὶ οὐ γυνὴ τοῦ ἡμετέρου θείου, ἣν οὗτος ἐγγυῆσαι ἐκείνῳ μεμαρτύρηκεν, ὑπὸ τῶν ἄλλων οἰκείων καὶ ὑπὸ τῶν γειτόνων τῶν ἐκείνου μεμαρτύρηται πρὸς ὑμᾶς· οἳ μάχας καὶ κώμους καὶ ἀσέλγειαν πολλήν, ὁπότε ἡ τούτου ἀδελφὴ εἴη παρ' αὐτῷ,*
14 *μεμαρτυρήκασιν γίγνεσθαι περὶ αὐτῆς. καίτοι οὐ δή πού γε ἐπὶ γαμετὰς γυναῖκας οὐδεὶς ἂν κωμάζειν τολμήσειεν· οὐδὲ αἱ γαμεταὶ γυναῖκες ἔρχονται μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ τὰ δεῖπνα, οὐδὲ συνδειπνεῖν ἀξιοῦσι μετὰ τῶν ἀλλοτρίων, καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἐπιτυχόντων. ἀλλὰ μὴν τῷ γε μεμαρτυρηκότι οὐδ' ἐπισκήψασθαι οὗτοι ἠξίωσαν. Καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀναγίγνωσκε πάλιν αὐτοῖς τὴν μαρτυρίαν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

15 *Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τὰς περὶ τῶν πλησιασάντων αὐτῇ μαρτυρίας, ἵνα εἰδῶσιν ὅτι ἑταίρα τε ἦν τοῦ βουλομένου, καὶ ὅτι οὐδ' ἐξ ἑνὸς ἄλλου φαίνεται τεκοῦσα. Ἀναγίγνωσκε αὐτοῖς.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

16 *Ὡς μὲν τοίνυν ἦν κοινὴ τῷ βουλομένῳ, ἣν οὗτος ἐγγυῆσαι τῷ ἡμετέρῳ θείῳ μεμαρτύρηκε, μνημονεύειν χρὴ ὑφ' ὅσων ὑμῖν μεμαρτύρηται, καὶ ὅτι οὐδενὶ ἄλλῳ ἐγγυηθεῖσα οὐδὲ συνοικήσασα φαίνεται· σκεψώμεθα δὲ καὶ ἐξ ὧν ἄν τις ὑπονοήσειεν ἐγγύην γενέσθαι τοιαύτης γυναικός,*
17 *εἰ ἄρα καὶ τῷ ἡμετέρῳ θείῳ τοιοῦτόν τι συμβέβηκεν. ἤδη γάρ τινες νέοι ἄνθρωποι ἐπιθυμήσαντες τοιούτων γυναι-*

---

7 *γεγενημένη* pr., *ν* post *γεγεν* s. v. 2 — 8 *ἐπίβαλλε*: em. Scaliger — 9 tit. *μαρτυρία*: em. Rsk. **13.** 2 *οὗτο.ς* pr., corr. 2 — 4 *οἳ* corr. 1, ⁘. pr. **14.** 5 sq. *τῶν γε μεμαρτυρηκότων οὐδενὶ* Dbr., ft. *τοῖς γε μεμαρτυρηκόσιν οὐδ'* **15.** 5 tit. *μαρτυρία*: em. Ald.

κῶν, καὶ ἀκρατῶς ἔχοντες αὐτῶν, ἐπείσθησαν ὑπ᾽ ἀνοίας
εἰς αὐτοὺς τοιοῦτόν τι ἐξαμαρτεῖν. πόθεν οὖν ἄν τις
σαφέστερον γνοίη περὶ τούτων, ἢ ἔκ τε τῶν μαρτυριῶν τῶν
τούτοις μεμαρτυρημένων ἐν τῇ προτέρᾳ δίκῃ καὶ ἐκ τῶν
εἰκότων τῶν περὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα σκεψάμενος; ἐνθυμεῖσθε 18
δὲ τὴν ἀναίδειαν ὧν λέγουσιν. ὁ μὲν γὰρ ἐγγυᾶν μέλλων
εἰς τὸν τριτάλαντον οἶκον, ὥς φησι, τὴν ἀδελφήν, διαπρατ-
τόμενος τηλικαῦτα ἕνα μάρτυρα παρεῖναι αὐτῷ Πυρετίδην
προσεποιήσατο, καὶ τούτου ἐκμαρτυρίαν ἐπ᾽ ἐκείνῃ τῇ δίκῃ
παρέσχοντο οὗτοι· ἣν Πυρετίδης οὐκ ἀναδέδεκται αὐτοῖς,
οὐδὲ ὁμολογεῖ μαρτυρῆσαι οὐδὲ εἰδέναι τούτων ἀληθὲς
ὂν οὐδέν. μέγα δὲ τεκμήριον ὡς περιφανῶς ψευδῆ τὴν 19
μαρτυρίαν οὗτοι παρέσχοντο ταύτην· ἴστε γὰρ πάντες ὡς
ὅταν μὲν [ὡς] ἐπὶ προδήλους πράξεις ἴωμεν, ἃς δεῖ
μετὰ μαρτύρων γενέσθαι, τοὺς οἰκειοτάτους | καὶ οἷς ἂν
τυγχάνωμεν χρώμενοι μάλιστα, τούτους παραλαμβάνειν
εἰώθαμεν ἐπὶ τὰς πράξεις τὰς τοιαύτας, τῶν δὲ ἀδή-
λων καὶ ἐξαίφνης γιγνομένων τοὺς προστυχόντας ἕκαστοι
μάρτυρας ποιούμεθα. καὶ ἐπὶ μὲν ταῖς μαρτυρίαις αὐ- 20
ταῖς τοῖς παραγενομένοις αὐτοῖς, ὁποῖοί τινες ἂν ὦσι,
τούτοις μάρτυσιν χρῆσθαι ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμῖν· παρὰ
δὲ τῶν ἀσθενούντων ἢ τῶν ἀποδημεῖν μελλόντων ὅταν
τις ἐκμαρτυρίαν ποιῆται, τοὺς ἐπιεικεστάτους τῶν πο-
λιτῶν καὶ τοὺς ὑμῖν γνωριμωτάτους ἕκαστος ἡμῶν πα-
ρακαλεῖ μάλιστα, καὶ οὐ μεθ᾽ ἑνὸς οὐδὲ μετὰ δυοῖν, ἀλλ᾽ 21
ὡς ἂν μετὰ πλείστων δυνώμεθα τὰς ἐκμαρτυρίας πάντες
ποιούμεθα, ἵνα τῷ τε ἐκμαρτυρήσαντι μὴ ἐξῇ ὕστερον
ἐξάρνῳ γενέσθαι τὴν μαρτυρίαν, ὑμεῖς τε πολλοῖς καὶ
καλοῖς κἀγαθοῖς ταὐτὰ μαρτυροῦσι πιστεύητε μᾶλλον. Ξε- 22
νοκλῆς τοίνυν Βήσαζε μὲν ἰὼν εἰς τὸ ἐργαστήριον τὸ ἡμέ-

17. 4 αὐτοὺς Rsk.: αὐτὰς. 18. 4 τηνικαῦτα: em. Taylor — 5 δίκη. pr. 19. 3 ὡς del. Ald. — 7 προστυχ...τας pr., corr. 1. 20. 3 ὑμῖν pr., corr. 2 — 6 ὑμῖν pr., ἡμῖν 2 — ὑμῶν pr., corr. 2. 21. 1 οὐ Bk.: οὐδὲ — 3. 5 ἐξῇ et πιστεύητε Dbr.: ἐξείη et πιστεύοιτε — 5 ταὐτὰ Rsk.: ταῦτα.

*τερον εἰς τὰ ἔργα, οὐχ ἡγήσατο δεῖν τοῖς ἀπὸ τοῦ αὐτο-
μάτου ἐκεῖ ἐντυχοῦσι μάρτυσι χρῆσθαι περὶ τῆς ἐξαγωγῆς,
ἀλλ' ἧκεν ἔχων ἐνθένδε Διόφαντον τὸν Σφήττιον μεθ'
ἑαυτοῦ, ὃς ἔλεγε τὴν δίκην ὑπὲρ τούτου, καὶ Δωρόθεον
τὸν Ἐλευσίνιον καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Φιλοχάρη καὶ
ἄλλους πολλοὺς μάρτυρας, παρακεκληκὼς ἐνθένδε σταδίους
23 ἐγγὺς τριακοσίους ἐκεῖσε· περὶ δὲ τῆς ἐγγύης τῆς τήθης
τῶν παίδων τῶν ἑαυτοῦ ἐν τῷ ἄστει ἐκμαρτυρίαν, ὥς
φησι, ποιούμενος τῶν μὲν οἰκείων οὐδένα τῶν ἑαυτοῦ πα-
ρακεκληκὼς φαίνεται, Διονύσιον δὲ Ἐρχιέα καὶ Ἀριστό-
λοχον τὸν Αἰθαλίδην. μετὰ δυοῖν τούτοιν ἐν τῷ ἄστει
αὐτοῦ τὴν ἐκμαρτυρίαν ποιήσασθαί φασιν οὗτοι — τοι-
αῦτα μετὰ τούτων, οἷς οὐδ' ἂν περὶ ὁτουοῦν πιστεύσειεν
24 ἄλλος οὐδείς. ἴσως γὰρ ἦν νὴ Δία πάρεργον καὶ φαῦλον,
περὶ οὗ τὴν ἐκμαρτυρίαν παρὰ τοῦ Πυρετίδου φασὶ ποιή-
σασθαι οὗτοι, ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν ὀλιγωρηθῆναι ἦν
τὸ πρᾶγμα. καὶ πῶς; οἷς γε περὶ αὐτοῦ τούτου ὁ ἀγὼν
ἦν ὁ τῶν ψευδομαρτυριῶν, ὃν Ξενοκλῆς ἔφευγεν, ἢ ἐξ ἑταί-
ρας ἢ ἐξ ἐγγυητῆς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα εἶναι. εἶτα ἐπὶ
ταύτην ἂν τὴν μαρτυρίαν, εἰ ἦν ἀληθής, οὐκ ἂν ἅπαντας
25 τοὺς οἰκείους τοὺς ἑαυτοῦ παρακαλεῖν ἐκεῖνος ἠξίωσε; ναὶ
μὰ Δία, ὥς ἔγωγε ᾤμην, εἴ γε ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα.
οὐ τοίνυν φαίνεται, ἀλλ' ὁ μὲν Ξενοκλῆς πρὸς τοὺς ἐπι-
τυχόντας δύο ἐκμαρτυρησάμενος τὴν μαρτυρίαν ταύτην, Νι-
κόδημος δὲ οὑτοσὶ [ἦν] ἕνα μόνον μάρτυρα παρακαλέσας
μεθ' ἑαυτοῦ τῷ τὸν τριτάλαντον οἶκον κεκτημένῳ ἐγγυῆ-
26 σαί φησι τὴν ἀδελφήν. καὶ οὗτος μὲν τὸν Πυρετίδην μόνον,
οὐχ ὁμολογοῦντα, προσεποιήσατο μετ' αὐτοῦ παραγενέ-
σθαι· ὑπὸ δὲ τοῦ ἐγγυήσασθαι μέλλοντος τὴν τοιαύτην
Λυσιμένης καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Χαίρων καὶ Πυλάδης,*

22. 3 *οὐχ* corr. 1, *οὐ.* pr. — 5 *ἔνθεν*: em. Bk. — 6 *τούτ..* pr., corr. 1 — 9 *ἐγγὺς* Dbr.: *εὐθὺς.* 23. 3 *φησι.* pr. — 7 *μετὰ* Dbr.: *μὲν τὰ.*
24. 4 *οἷς γε* Meutzner, *ὅτε* Steph., *ᾧ γε* Rsk., *εἴ γε* anonym, *ὁπότε* Gebauer: *ὥστε* — 5 *ὃν* corr. 1, *".ν* pr. — 6 *τὴν ἑαυτοῦ* corr. 1, *τοιαυτοῦ* cum ras. s. *τ* 1 pr.: ft. *τὴν τούτου.* 25. 4 ft. *ἐκμαρτυρήσασθαι* — 5 *ἦν* del. Rsk. 26. 4 *οἱ* corr. 2, *ἡ* pr.

φασὶ παρακληθέντες τῇ ἐγγύῃ παραγενέσθαι, καὶ ταῦτα
θεῖοι ὄντες τῷ ἐγγυωμένῳ. ὑμέτερον οὖν ἔργον σκέψα- 27
σθαι νῦν, εἰ δοκεῖ πιστὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα. ἐγὼ μὲν γὰρ
νομίζω, ἐκ τῶν εἰκότων σκοπούμενος, πολὺ ἂν μᾶλλον τὸν
Πύρρον πάντας ἂν τοὺς οἰκείους βούλεσθαι λεληθέναι, εἴ
τι παρεσκευάζετο ὁμολογεῖν ἢ πράττειν ἀνάξιον τῶν αὑ-
τοῦ, ἢ παρακαλέσαι μάρτυρας τοὺς θείους τοὺς ἑαυτοῦ
ἐπὶ ἁμάρτημα τηλικοῦτον.

Ἔτι δὲ καὶ περὶ ἐκείνου θαυμάζω, εἰ μηδεμίαν προῖκα 28
μήθ᾽ ὁ διδοὺς μήθ᾽ ὁ λαμβάνων διωμολογήσαντο ἕξειν
ἐπὶ τῇ γυναικί. τοῦτο μὲν γὰρ εἴ τινα ἐδίδου, εἰκὸς ἦν
καὶ τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῶν παραγενέσθαι φασκόντων μαρ-
τυρεῖσθαι· τοῦτο δ᾽ εἰ δι᾽ ἐπιθυμίαν τὴν ἐγγύην ὁ θεῖος
ἡμῶν ἐποιεῖτο τῆς τοιαύτης γυναικός, δῆλον ὅτι κἂν ἀρ-
γύριον πολλῷ μᾶλλον [ἢ] ὁ ἐγγυῶν διωμολογήσατο ἔχειν
αὐτὸν ἐπὶ τῇ γυναικί, ἵνα μὴ ἐπ᾽ ἐκείνῳ γένοιτο ῥᾳδίως
ἀπαλλάττεσθαι, ὁπότε βούλοιτο, τῆς γυναικός. καὶ μάρ- 29
τυράς γε πολλῷ πλείους (εἰκὸς) ἦν τὸν ἐγγυῶντα παρα-
καλεῖν ἢ τὸν ἐγγυώμενον τὴν τοιαύτην· οὐδεὶς γὰρ ὑμῶν
ἀγνοεῖ ὅτι ὀλίγα διαμένειν εἴωθε τῶν τοιούτων. ὁ μὲν
τοίνυν ἐγγυῆσαι φάσκων μετὰ ἑνὸς μάρτυρος καὶ ἄνευ
ὁμολογίας | προικὸς εἰς τὸν τριτάλαντον οἶκον ἐγγυῆσαί
φησι τὴν ἀδελφήν· οἱ δὲ θεῖοι τῷ ἀδελφιδῷ ἄπροικον
τὴν τοιαύτην ἐγγυωμένῳ μεμαρτυρήκασι παραγενέσθαι.

Καὶ οἱ αὐτοὶ θεῖοι οὗτοι ἐν τῇ δεκάτῃ τῆς θυγατρὸς 30
ἀποφανθείσης εἶναι ὑπὸ τοῦ ἀδελφιδοῦ κληθέντες μεμαρ-
τυρήκασι παραγενέσθαι. ἐφ᾽ ᾧ δὴ καὶ δεινῶς ἀγανακτῶ,
ὅτι ὁ μὲν ἀνὴρ λαγχάνων ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τῆς αὑτοῦ
τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου Φίλην ὄνομα εἶναι ἐπεγράψατο
τῇ γυναικί, οἱ δὲ τοῦ Πύρρου θεῖοι ἐν τῇ δεκάτῃ φάσκον-
τες παραγενέσθαι τὸ τῆς τήθης ὄνομα Κλειταρέτην τὸν
πατέρα ἐμαρτύρησαν θέσθαι αὐτῇ. θαυμάζω οὖν εἰ ὁ 31

5 παρακλη.έντες pr., corr. 2. 28. 7 ἢ del. Steph. 29. 2 εἰκὸς add. Rsk., qui ipse ἦν delere maluit. 30. 5 ἐγράψατο: em. Dbr. — 7 τὸ corr. 1, τ. pr. — κλιταρέτην pr., corr. 1.

ἀνὴρ ὁ συνοικῶν πλείω ἢ ὀκτὼ ἔτη ἤδη μὴ ᾔδει τοὔνομα
τῆς ἑαυτοῦ γυναικός. εἶτα οὐδὲ παρὰ τῶν αὐτοῦ μαρτύ-
ρων πρότερον ἐδυνήθη πυθέσθαι, οὐδ᾽ ἡ μήτηρ τῆς γυ-
ναικὸς τὸ τῆς θυγατρὸς ὄνομα τῆς αὐτῆς ἐν χρόνῳ τοσούτῳ
32 ἔφρασεν αὐτῷ, οὐδ᾽ ὁ θεῖος αὐτός, Νικόδημος, ἀλλ᾽ ἀντὶ
τοῦ τῆς τήθης ὀνόματος, εἴ τις ᾔδει τοὔθ᾽ ὑπὸ τοῦ πα-
τρὸς κείμενον ταύτῃ, Φίλην ὁ ἀνὴρ ὄνομα ἐπεγράψατο
εἶναι αὐτῇ, καὶ ταῦτα λαγχάνων αὐτῇ τοῦ κλήρου τοῦ
πατρῴου. τίνος ἕνεκα; ἢ ἵνα καὶ τοῦ τῆς τήθης ὀνόματος
τοῦ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τεθέντος ἄκληρον ὁ ἀνὴρ καταστή-
33 σειεν εἶναι τὴν αὑτοῦ γυναῖκα; ἆρά γε οὐχὶ δῆλον, ὦ ἄν-
δρες, ὅτι ἃ πάλαι οὗτοι μαρτυροῦσι γενέσθαι, πολλῷ
πλέον τῆς λήξεως τοῦ κλήρου … σύγκειται αὐτοῖς; οὐ γὰρ
ἄν ποτε οἱ μὲν εἰς τὴν δεκάτην, ὥς φασι, κληθέντες τῆς
τοῦ Πύρρου θυγατρός, ἀδελφιδῆς δὲ τούτου, ἐξ ἐκείνης
τῆς ἡμέρας, ἥτις ἦν ποτε, ἀκριβῶς εἰς τὸ δικαστήριον
ἧκον μεμνημένοι ὅτι Κλειταρέτην ὁ πατὴρ ἐν τῇ δεκάτῃ
34 ὠνόμηνεν, οἱ δ᾽ οἰκειότατοι τῶν ἁπάντων, ὁ πατὴρ καὶ
ὁ θεῖος καὶ ἡ μήτηρ οὐκ ἂν ᾔδει τὸ ὄνομα τῆς θυγατρός,
ὥς φασι, τῆς αὐτοῦ. πολύ γε μάλιστ᾽ ἄν, εἰ ἦν ἀληθὲς
τὸ πρᾶγμα. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων καὶ ὕστερον ἐγχωρή-
σει εἰπεῖν.

35 Περὶ δὲ τῆς τούτου μαρτυρίας οὐ χαλεπὸν καὶ ἐξ αὐ-
τῶν τῶν νόμων ἐστὶ γνῶναι ὅτι φαίνεται περιφανῶς τὰ
ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς οὗτος. ὅπου γάρ, ἐάν τίς τι ἀτί-
μητον δῷ, [ἕνεκα τοῦ νόμου,] ἐὰν ἀπολίπῃ ἡ γυνὴ τὸν
ἄνδρα ἢ ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἐκπέμψῃ τὴν γυναῖκα, οὐκ ἔξεστι
πράξασθαι τῷ δόντι ὃ μὴ ἐν προικὶ τιμήσας ἔδωκεν, ἦ
που ὅστις γέ φησιν ἄνευ ὁμολογίας προικὸς τὴν ἀδελφὴν

---

32. 2 ᾔδει corr. 1, ἤδ. pr. — 3 ταύτῃ Bk., αὐτῇ Rsk.: ταύτην — 6 ὑπὸ τοῦ corr. 1, ….τοῦ pr. 33. 2 μαρτυροῦ …νέσθαι αὐτοῖς pr., corr. 1 (αὐτοῖς induxit) — 3 sppl. πρότερον οὐ vel tale quid — σύγκειται corr. 1, οὐκέτ. pr. — 4 οἱ Ald.: εἰ. 34. 1 ὁ ἀνὴρ Dbr. — τὸ ὄνομα…τῆς αὐτοῦ pro glossemate habeo ad ὠνόμηνεν v. 1. 35. 4 ἕνεκα τοῦ νόμου del. de meo, ἕ. τ. γάμου Rsk. — ἀπολ.ίπει pr., corr. 1 — 6. 7 εἴ που pr., corr. 2.

ἐγγυῆσαι, περιφανῶς ἀναίσχυντος ὢν ἐλέγχεται. τί γὰρ 36
ἔμελλεν ὄφελος εἶναι αὐτῷ τῆς ἐγγύης, εἰ ἐπὶ τῷ ἐγγυη-
σαμένῳ ἐκπέμψαι ὁπότε βούλοιτο τὴν γυναῖκα ἦν; ἦν δ'
ἂν ἐπ' ἐκείνῳ, ὦ ἄνδρες, δῆλον ὅτι, εἰ μηδεμίαν προῖκα
διωμολογήσατο ἕξειν ἐπ' αὐτῇ. εἶτ' ἐπὶ τούτοις ἂν Νικό-
δημος ἠγγύησε τῷ ἡμετέρῳ θείῳ τὴν ἀδελφήν; καὶ ταῦτα
εἰδὼς τὸν ἅπαντα χρόνον ἄτοκον οὖσαν αὐτήν, καὶ τῆς
ὁμολογηθείσης προικὸς ἐκ τῶν νόμων γιγνομένης εἰς αὐ-
τόν, εἴ τι ἔπαθεν ἡ γυνὴ πρὶν γενέσθαι παῖδας αὐτῇ;
ἆρ' οὖν δοκεῖ τῳ ὑμῶν ὀλιγώρως οὕτως ἔχειν χρημάτων 37
Νικόδημος, ὥστε παραλιπεῖν ἄν τι τῶν τοιούτων; ἐγὼ
μὲν γὰρ οὐ νομίζω. εἶτα παρὰ τούτου ὁ ἡμέτερος θεῖος
ἠξίωσεν ἂν ἐγγυήσασθαι τὴν ἀδελφήν, ὃς αὐτὸς ξενίας
φεύγων ὑπὸ ἑνὸς τῶν φρατέρων ὧν φησιν αὐτοῦ εἶναι,
παρὰ τέτταρας ψήφους μετέσχε τῆς πόλεως; Καὶ ὡς ἀλη-
θῆ λέγω, ἀναγίγνωσκε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Οὗτος τοίνυν τῷ ἡμετέρῳ θείῳ ἄπροικον τὴν ἀδελ- 38
φὴν τὴν ἑαυτοῦ μεμαρτύρηκεν ἐγγυῆσαι, καὶ ταῦτα τῆς
προικὸς εἰς αὐτὸν γιγνομένης, εἴ τι ἔπαθεν ἡ γυνὴ πρὶν
γενέσθαι παῖδας αὐτῇ. Λαβὲ δὴ καὶ ἀνάγνωθι τοὺς νό-
μους τουσδὶ αὐτοῖς.

ΝΟΜΟΙ.

Δοκεῖ ἂν ὑμῖν οὕτως ὀλιγώρως ἔχειν χρημάτων Νικό- 39
δημος, ὥστε, εἰ ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα, οὐκ ἂν σφόδρα
διακριβώσασθαι περὶ τῶν ἑαυτῷ συμφερόντων; ναὶ μὰ
Δία, ὡς ἔγωγ' οἶμαι, ἐπεὶ καὶ οἱ ἐπὶ παλλακίᾳ διδόντες
τὰς ἑαυτῶν πάντες πρότερον διομολογοῦνται περὶ τῶν
δοθησομένων ταῖς παλλακαῖς· Νικόδημος δὲ ἐγγυᾶν μέλ-
λων, (ὥς) φησι, | τὴν ἀδελφὴν τὴν αὐτοῦ μόνον τὸ κατὰ
τοὺς νόμους ἐγγυῆσαι διεπράξατο; ὃς ἐπ' ὀλίγῳ ἀργυρίῳ,
οὗ ἐπιθυμῶν λέγει πρὸς ὑμᾶς, σφόδρα βούλεται πονηρὸς
εἶναι;

---

37. 2 το.ούτων pr., corr. 2 — 5 ὧν Rsk.: ὃν. 39. 4 παλλα-
κίᾳ Bk.: παλλακίδι — 7 ὡς add. Rsk.

40 Περὶ μὲν οὖν τῆς τούτου πονηρίας καὶ σιωπῶντος ἐμοῦ οἱ πολλοὶ γιγνώσκουσιν ὑμῶν, ὥστε οὐκ ἀπορῶ γε μαρτύρων, ὅταν τι λέγω περὶ αὐτοῦ· βούλομαι δὲ πρῶτον ἐκ τῶν τοιῶνδε ἐξελέγξαι τοῦτον ἀναισχυντότατον τῇ μαρτυρίᾳ ὄντα ταύτῃ. φέρε γάρ, ὦ Νικόδημε, εἰ ἦσθα ἠγγυηκὼς τῷ Πύρρῳ τὴν ἀδελφὴν καὶ εἰ ᾔδεις ἐξ αὐτῆς
41 θυγατέρα γνησίαν καταλειπομένην, πῶς ἐπέτρεψας τῷ ἡμετέρῳ ἀδελφῷ ἐπιδικάσασθαι τοῦ κλήρου ἄνευ τῆς γνησίας θυγατρός, ἣν φὴς τῷ ἡμετέρῳ θείῳ καταλειφθῆναι; ἢ οὐκ ᾔδεις ἐν τῇ ἐπιδικασίᾳ τοῦ κλήρου νόθην καθισταμένην τὴν ἀδελφιδῆν τὴν σαυτοῦ; [ὁπότε γάρ τις ἐπεδικάζετο τοῦ κλήρου, νόθην τὴν θυγατέρα τοῦ καταλιπόντος
42 τὸν κλῆρον καθίστη.] ἔτι δὲ πρότερον ὁ Πύρρος ὁ ποιησάμενος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν υἱὸν αὐτῷ· οὔτε γὰρ διαθέσθαι οὔτε δοῦναι οὐδενὶ οὐδὲν ἔξεστι τῶν ἑαυτοῦ ἄνευ τῶν θυγατέρων, ἐάν τις καταλιπὼν γνησίας τελευτᾷ. γνώσεσθε δὲ αὐτῶν ἀκούσαντες τῶν νόμων ἀναγιγνωσκομένων. Ἀναγίγνωσκε τούσδε αὐτοῖς.

ΝΟΜΟΙ.

43 Δοκεῖ ἂν ὑμῖν ὁ μεμαρτυρηκὼς ἐγγυῆσαι ἐπιτρέψαι ἄν τι τούτων γίγνεσθαι, καὶ οὐκ ἂν ἐπὶ τοῦ κλήρου τῇ λήξει, ἣν ὁ Ἔνδιος λαχὼν ἐπεδικάζετο, ἀμφισβητῆσαι ἂν ὑπὲρ τῆς ἀδελφιδῆς τῆς ἑαυτοῦ, καὶ οὐκ ἂν διαμαρτυρῆσαι μὴ ἐπίδικον τῷ Ἐνδίῳ τὸν ἐκείνης πατρῷον κλῆρον εἶναι; Ἀλλὰ μὴν ὥς γε ἐπεδικάσατο ὁ ἡμέτερος ἀδελφὸς τοῦ κλήρου καὶ οὐκ ἠμφεσβήτησεν οὐδεὶς ἐκείνῳ, ἀναγίγνωσκε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

44 Γενομένης τοίνυν τῆς ἐπιδικασίας ταύτης οὐκ ἐτόλμησεν ἀμφισβητῆσαι τοῦ κλήρου Νικόδημος, οὐδὲ διαμαρτυρῆσαι τὴν ἀδελφιδῆν τὴν ἑαυτοῦ γνησίαν θυγατέρα Πύρρῳ καταλειφθῆναι.

---

40. 1 *τούτων*: em. Sauppe — *σιωπο..῀τος* pr., corr. 2 — 3 *αὐτῶν* pr., corr. 1 — 4 *τοιῶνδε*: *ῶ* ex *ού* inter scribendum corr. vid. **41.** 4 *καθιστα.μένην* pr. — 5 sq. gloss. del. Nbr. — 6 *καταλ.ίποντος* pr., corr. 1. **43.** 1 *δοκῇ* pr., corr. 2 — 4 *ἀδελφ..῀* pr., corr. 2 — 5 *μὴ* Schoem.: *οὐκ*.

Περὶ μὲν οὖν τῆς ἐπιδικασίας ἔχοι ἄν τις ψεῦδος 45
προφασίσασθαι πρὸς ὑμᾶς· ἢ γὰρ λαθεῖν σφᾶς προσποιή-
σαιτ᾽ ἂν οὗτος, ἢ καὶ ψεύδεσθαι αἰτιῷτ᾽ ἂν ἡμᾶς. τοῦτο
μὲν οὖν παρῶμεν· ἐπειδὴ δὲ τῷ Ξενοκλεῖ ἠγγύα ὁ Ἔνδιος
τὴν ἀδελφιδῆν σου, ἐπέτρεψας, ὦ Νικόδημε, τὴν ἐκ τῆς
ἐγγυητῆς τῷ Πύρρῳ γεγενημένην ὡς ἐξ ἑταίρας ἐκείνῳ
οὖσαν ἐγγυᾶσθαι; καὶ οὐκ [ἂν] εἰσήγγελλες πρὸς τὸν ἄρ- 46
χοντα κακοῦσθαι τὴν ἐπίκληρον ὑπὸ τοῦ εἰσποιήτου οὕ-
τως ὑβριζομένην καὶ ἄκληρον τῶν ἑαυτῆς πατρῴων καθι-
σταμένην, ἄλλως τε καὶ μόνων τούτων τῶν δικῶν ἀκινδύ-
νων τοῖς διώκουσιν οὐσῶν καὶ ἐξὸν τῷ βουλομένῳ βοηθεῖν
ταῖς ἐπικλήροις; οὔτε γὰρ ἐπιτίμιον ταῖς πρὸς τὸν ἄρχοντα 47
εἰσαγγελίαις ἔπεστιν, οὐδὲ ἐὰν μηδεμίαν τῶν ψήφων οἱ
εἰσαγγείλαντες μεταλάβωσιν, οὔτε πρυτανεῖα οὔτε παρά-
στασις οὐδεμία τίθεται τῶν εἰσαγγελιῶν· ἀλλὰ τοῖς μὲν
διώκουσιν ἀκινδύνως εἰσαγγέλλειν ἔξεστι, τῷ βουλομένῳ,
τοῖς δ᾽ ἁλισκομένοις (αἱ) ἔσχαται τιμωρίαι ἐπὶ ταῖς εἰσ-
αγγελίαις ἔπεισιν. ἔπειτα εἰ ἦν ἐξ ἐγγυητῆς ἡ τούτου 48
ἀδελφιδῆ τῷ ἡμετέρῳ θείῳ γεγενημένη, ἐπέτρεψεν ἂν Νι-
κόδημος ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν αὐτὴν ἐγγυᾶσθαι; καὶ γενο-
μένων αὐτῶν οὐκ ἂν εἰσήγγελλε πρὸς τὸν ἄρχοντα ὑβρί-
ζεσθαι τὴν ἐπίκληρον ὑπὸ τοῦ οὕτως ἐγγυήσαντος αὐτήν;
καὶ εἰ ἦν ἀληθῆ ἃ νυνὶ τετόλμηκας μαρτυρῆσαι, παρα-
χρῆμα εὐθὺς τότε ἐτιμωρήσω ἂν τὸν ἀδικοῦντα. ἢ καὶ
ταῦτα λαθεῖν σεαυτὸν προσποιήσῃ; ἔπειτ᾽ οὐδ᾽ ἐκ τῆς 49
ἐπιδοθείσης αὐτῇ προικὸς ᾔσθου; ὥστε καὶ δι᾽ αὐτὸ τοῦτο
ἀγανακτήσαντι δήπου σοι εἰσαγγεῖλαι τὸν Ἔνδιον προσ-
ῆκεν, εἰ αὐτὸς μὲν τριτάλαντον οἶκον ἔχειν ἠξίου ὡς προσ-
ῆκον αὐτῷ, τῇ δὲ γνησίᾳ οὔσῃ θυγατρὶ χιλίας δραχμὰς

45. 1 διαδικασίας: em. Rsk. — 2 σφᾶς Bk., ἑαυτὸν ἐπιδικαζομένους ἡμᾶς Rsk.: ἡμᾶς — 5 ἐπέτρεψας ἂν Ald. et vulg. — 6. 7 οὖσαν ἐκείνῳ Fuhr. 46. 1 ἂν del. de meo — 5 βοηθο˜. pr., corr. 1. 47. 2 ἔνεστιν: em. Rsk. — μηδεμίαν Bk.: οὐδεμίαν — 3. 4 Harpocr. v. παράστασις· Ἰσ. ἐν τῷ περὶ τοῦ Πύρρου κλήρου — 6 αἱ add. Schoem. 48. 1 ἐξ s. v. 1 — 6 καὶ: νὴ Δία Sauppe, ft. ναὶ μὰ Δία καὶ — τετολμήκασι: em. Rsk. 49. 3. 4 προσήκει αὐτὸς pr., corr. 2 — 5 θυγατρὶ χιλίας Rauchenstein: τρισχιλίας.

προῖκα ἐπιδοὺς ἐκδοῦναι ἠξίωσεν ἄλλῳ. εἶτ' ἐπὶ τούτοις οὐκ ἀγανακτήσας εἰσήγγειλεν ἂν τὸν Ἔνδιον οὗτος; ναὶ
50 μὰ Δία, εἴ γ' ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα. οἶμαι δὲ οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν ἐκεῖνον οὐδ' ἄλλον [δὲ] τῶν εἰσποιήτων οὐδένα οὕτως εὐήθη οὐδ' αὖ ὀλίγωρον τῶν νόμων τῶν κειμένων | γίγνεσθαι, ὥσθ' ὑπαρχούσης γνησίας θυγατρὸς τῷ τὸν κλῆρον καταλιπόντι ἑτέρῳ δοῦναι ταύτην ἀνθ' ἑαυτοῦ. ἀκριβῶς γὰρ ᾔδει ὅτι τοῖς γε ἐκ τῆς γνησίας θυγατρὸς παισὶ γεγονόσιν ἁπάντων τῶν παππῴων κληρονομία προσήκει. εἶτα εἰδὼς ἄν τις ταῦτα ἑτέρῳ παραδοίη τὰ αὑτοῦ,
51 καὶ ταῦτα τηλικαῦτα ὄντα ὅσων ἠμφεσβήτησαν οὗτοι; δοκεῖ δ' ἄν τις ὑμῖν οὕτως ἀναιδὴς ἢ τολμηρὸς εἰσποίητος γενέσθαι, ὥστε μηδὲ τὸ δέκατον μέρος ἐπιδοὺς ἐκδοῦναι τῇ γνησίᾳ θυγατρὶ τῶν πατρῴων; γενομένων δὲ τούτων δοκεῖ ἂν ὑμῖν ὁ θεῖος ἐπιτρέψαι, ὁ ἐγγυῆσαι μεμαρτυρηκὼς αὐτῆς τὴν μητέρα; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ νομίζω, ἀλλὰ καὶ ἠμφεσβήτησεν ἂν τοῦ κλήρου καὶ διεμαρτύρησε καὶ εἰσήγγελλεν ἂν πρὸς τὸν ἄρχοντα, καὶ ἄλλο εἴ τι ἦν ἰσχυρό-
52 τερον τούτων, ἅπαντ' ἂν διεπράξατο. ὁ μὲν τοίνυν Ἔνδιος ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν ἠγγύησεν, ἥν φησιν ἀδελφιδῆν Νικόδημος εἶναι αὐτῷ· οὗτος δὲ οὔτε τῷ Ἐνδίῳ τοῦ Πύρρου κλήρου ἀμφισβητῆσαι ἠξίωσεν, οὔτ' ἐγγυήσαντα τὴν ἀδελφιδῆν (ὡς) οὖσαν ἐξ ἑταίρας εἰσαγγεῖλαι πρὸς τὸν ἄρχοντα ἠξίωσεν, οὔτ' ἐπὶ τῇ δοθείσῃ προικὶ αὐτῇ ἠγανάκτησεν οὐδέν, ἀλλὰ πάντα ταῦτα εἴασε γενέσθαι. οἱ
53 δὲ νόμοι περὶ ἁπάντων διορίζουσι τούτων. ἀναγνώσεται οὖν πρῶτον ὑμῖν τὴν περὶ τῆς ἐπιδικασίας τοῦ κλήρου μαρτυρίαν πάλιν, ἔπειτα τὴν περὶ τῆς ἐγγυήσεως τῆς γυναικός. Ἀναγίγνωσκε αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τοὺς νόμους.

ΝΟΜΟΙ.

---

50. 2 δὲ del. de meo, δὴ Sauppe, γε Schb. — 3 αὖ Bk.: ἂν — 4 ὥστ' pr., corr. 1 — 6 ὅτι Schb.: διότι. 51. 5 δοκῇ pr., corr. 2 — 9 ἄν. pr. 52. 4 ἐγγυήσαντ. pr., corr. 2 — 5 ὡς add. Rsk. — 6 ἠξίωσεν del. Schb. 53. 5 tit. μαρτυρία: em. Rsk.

Λαβὲ δὴ καὶ τὴν τούτου μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Πῶς οὖν (ἂν) τις σαφέστερον ἐξελέγχοι ψευδομαρτυ- 54
ριῶν διώκων ἢ ἔκ τε τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς τούτοις
ἐπιδεικνύων καὶ ἐκ τῶν νόμων ἁπάντων τῶν ὑμετέρων;
Περὶ μὲν οὖν τούτου σχεδὸν εἴρηται τὰ πολλά· σκέ-
ψασθε δὲ καὶ περὶ τοῦ ἔχοντος τὴν ἀδελφιδῆν τὴν τού-
του γυναῖκα, ἐὰν ἄρα τι γένηται καὶ ἐκ τούτου τεκμήριον
ὡς ἔστι ψευδῆ τὰ μεμαρτυρημένα Νικοδήμῳ. ὡς μὲν οὖν 55
ἠγγυήσατο καὶ ἔλαβεν ὡς οὖσαν ἐξ ἑταίρας τὴν γυναῖκα,
ἐπιδέδεικται καὶ μεμαρτύρηται· ὡς δ' ἀληθὴς ἡ μαρτυρία
ἐστὶν αὕτη, ὁ Ξενοκλῆς αὐτὸς ἔργῳ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἤδη
ἀληθῆ ταῦτα μεμαρτύρηκε. δῆλον γὰρ ὅτι εἰ μὴ ἠγγύητο
παρὰ τοῦ Ἐνδίου ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν τὴν γυναῖκα, ὄν-
των αὐτῷ παίδων ἤδη τηλικούτων ἐκ τῆς γυναικός, ζῶντι
ἂν τῷ Ἐνδίῳ ἠμφεσβήτησεν ὑπὲρ τῆς γνησίας θυγατρὸς
τῶν πατρῴων, ἄλλως τε καὶ παρεσκευασμένος μὴ ὁμο- 56
λογεῖν τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν τῷ Πύρρῳ γενέσθαι. ὡς
δ' οὐχ ὁμολογῶν πῶς ἐπεσκήπτετο τοῖς μεμαρτυρηκόσιν
ἐπὶ τῇ διαθήκῃ τοῦ Πύρρου παραγενέσθαι. καὶ ὡς ἀληθῆ
λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὴν μαρτυρίαν τὴν μαρτυρηθεῖσαν.
Ἀναγίγνωσκε αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνό γε δῆλον, ὡς οὐχ ὁμολογοῦσι τὴν 57
τοῦ Ἐνδίου ποίησιν ὑπὸ τοῦ Πύρρου γενέσθαι. οὐ γὰρ
ἂν ὑπερβάντες τὸν τελευταῖον τοῦ οἴκου γεγενημένον κλη-
ρονόμον ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τοῦ Πύρρου κλήρου λαχεῖν τὴν
λῆξιν ἠξίωσαν οὗτοι. ὁ μὲν γὰρ Πύρρος πλείω ἢ εἴκοσιν
ἔτη τετελεύτηκεν ἤδη, ὁ δὲ Ἔνδιος τοῦ Μεταγειτνιῶνος
μηνὸς πέρυσιν, ἐν ᾧ ἔλαχον τοῦ κλήρου τὴν λῆξιν τρίτῃ
ἡμέρᾳ εὐθέως οὗτοι. ὁ δὲ νόμος πέντε ἐτῶν κελεύει δι- 58

---

54. 1 *ἂν* add. Dbr. — *τις* s. v. 1 — *ἐξελέγχει*: em. Ald. — 3 *ἡμετέρων*: em. Sauppe — 4 *περὶ μὲν* corr. 1, ...*ν* pr. — 5 *ἀδελφ..* pr., corr. 2. 55. 8 *ἠμφισβήτησα περὶ*: em. Bk. 56. 3 *δὴ* et *πρὸς* Ald., *πῶς* del. Rsk., requiro *πῶς γὰρ τοῦθ' ὁμολογῶν* — *ἐπέσκηπτε*: em. Rsk. — 5 *ἡμῖν* — 7 tit. in mg.

κάσασθαι τοῦ κλήρου, ἐπειδὰν τελευτήσῃ ὁ κληρονόμος. οὐκοῦν δυοῖν τὰ ἕτερα προσῆκε τῇ γυναικί, ἢ ζῶντι τῷ Ἐνδίῳ ἀμφισβητῆσαι τῶν πατρῴων, ἢ ἐπειδὴ τετελευτηκὼς ἦν ὁ εἰσποίητος, τῶν τοῦ ἀδελφοῦ τὴν ἐπιδικασίαν ἀξιοῦν ποιεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ εἰ, ὥς φασιν οὗτοι, ἠγγυήκει αὐτὴν τῷ Ξενοκλεῖ ὡς γνησίαν ἀδελφὴν οὖσαν αὐ-
59 τοῦ. ἀκριβῶς γὰρ ἐπιστάμεθα πάντες ὅτι ἀδελφῶν μὲν κλήρων ἐπιδικασία πᾶσίν ἐστιν ἡμῖν, ὅτῳ δὲ γόνῳ γεγόνασι γνήσιοι παῖδες, οὐδενὶ ἐπιδικάζεσθαι τῶν πατρῴων προσήκει. καὶ περὶ τούτων οὐδένα λόγον λεχθῆναι δεῖ· ἅπαντες γὰρ ὑμεῖς | καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται ἀνεπίδικα ἔχουσι
60 τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι πατρῷα. οὗτοι τοίνυν εἰς τοῦτο τόλμης ἀφιγμένοι εἰσίν, ὥστε τῷ μὲν εἰσποιήτῳ οὐκ ἔφασαν ἐπιδικάσασθαι προσήκειν τῶν δοθέντων, τῇ δὲ Φίλῃ, ἥν φασι θυγατέρα γνησίαν τῷ Πύρρῳ καταλελεῖφθαι, λαχεῖν τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου τὴν λῆξιν ἠξίωσαν. καίτοι — ὅπερ εἶπον καὶ πρότερον — ὅσοι μὲν (ἂν) καταλίπωσι γνησίους παῖδας ἐξ αὐτῶν, οὐ προσήκει τοῖς παισὶν ἐπιδικάσασθαι τῶν πατρῴων· ὅσοι δὲ διαθήκαις αὐτοὶ εἰσποιοῦνται, τούτοις ἐπιδικάζεσθαι προσήκει τῶν δοθέντων.
61 τοῖς μὲν γάρ, ὅτι γόνῳ γεγόνασιν, οὐδεὶς ἂν δήπου ἀμφισβητήσειε περὶ τῶν πατρῴων· πρὸς δὲ τοὺς εἰσποιήτους ἅπαντες οἱ κατὰ γένος προσήκοντες ἀμφισβητεῖν ἀξιοῦσιν. ἵνα οὖν μὴ παρὰ τοῦ ἐντυχόντος τῶν κλήρων αἱ λήξεις τοῖς ἀμφισβητεῖν βουλομένοις γίγνωνται, καὶ μὴ ὡς ἐρήμων τῶν κλήρων ἐπιδικάζεσθαί τινες τολμῶσι, τούτου ἕνεκα τὰς ἐπιδικασίας οἱ εἰσποίητοι πάντες ποιοῦνται.
62 μηδεὶς οὖν ὑμῶν ἡγείσθω, εἰ ἐνόμιζε γνησίαν εἶναι τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Ξενοκλῆς, λαχεῖν ἂν ὑπὲρ αὐτῆς τὴν λῆξιν τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου, ἀλλ' ἐβάδιζεν ἂν ἡ γνησία εἰς

---

59. 1. 2 *ἀδελφὸν μὲν κλῆρον* pr., corr. 1 — 5 ft. *καὶ ὑμεῖς.* **60.** 5 *λῆ..ιν* pr., corr. 1 — 6 *εἶπον* corr. 2, *εἶ.ον* pr. — *ἂν* add. Dbr. — 8 *αὐτοὶ* : *αὐτοῖς* Dbr., *υἱοὶ* Emperius, ft. transp. *εἰσποιοῦνται, αὐτοῖς τούτοις.*
61. 1 *γεγονόσιν* pr., corr. 2 — 4 *πρὸς τοὺς ἐπιτυχόντας* Sauppe, *παρὰ τοὐντυχὸν* Emperius, ft. *παρὰ τοὺς τυχόντας* — 6 *τινες* corr. 2, *τινος* pr.

*τὰ ἑαυτῆς πατρῷα, καὶ εἴ τις αὐτὴν ἀφῃρεῖτο ἢ ἐβιάζετο,
ἐξῆγεν ἂν ἐκ τῶν πατρῴων, καὶ οὐκ ἂν ἰδίας μόνον δίκας
ἔφευγεν ὁ βιαζόμενος, ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ εἰσαγγελθεὶς πρὸς
τὸν ἄρχοντα ἐκινδύνευεν ἂν περὶ τοῦ σώματος καὶ τῆς
οὐσίας ἁπάσης τῆς ἑαυτοῦ.*

Ἔτι δ' ἂν πρότερον τοῦ Ξενοκλέους οἱ τοῦ Πύρρου 63
*θεῖοι, εἰ ᾔδεσαν γνησίαν θυγατέρα τῷ ἑαυτῶν ἀδελφιδῷ
καταλειπομένην καὶ ἡμῶν μηδένα λαμβάνειν ἐθέλοντα αὐ-
τήν, οὐκ ἄν ποτε ἐπέτρεψαν Ξενοκλέα, τὸν μηδαμόθεν
μηδὲν γένει προσήκοντα Πύρρῳ, λαβόντα ἔχειν τὴν κατὰ
γένος προσήκουσαν αὐτοῖς γυναῖκα· ἦ δεινόν γ' ἂν εἴη.
τὰς μὲν ὑπὸ τῶν πατέρων ἐκδοθείσας καὶ συνοικούσας* 64
*ἀνδράσι γυναῖκας — περὶ ὧν τίς ἂν ἄμεινον ἢ ὁ πατὴρ βου-
λεύσαιτο; — καὶ τὰς οὕτω δοθείσας, ἂν ὁ πατὴρ αὐτῶν
τελευτήσῃ μὴ καταλιπὼν αὐταῖς γνησίους ἀδελφούς, τοῖς
ἐγγύτατα γένους ἐπιδίκους ὁ νόμος εἶναι κελεύει, καὶ πολ-
λοὶ συνοικοῦντες ἤδη ἀφῄρηνται τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας. εἶτα* 65
*τὰς μὲν ὑπὸ τῶν πατέρων ἐκδοθείσας διὰ τὸν νόμον ἐξ
ἀνάγκης ἐπιδίκους εἶναι προσήκει· Ξενοκλεῖ δὲ ἄν τις τόδ'
ἐπέτρεψε τῶν τοῦ Πύρρου θείων, εἰ ἦν γνησία θυγάτηρ
ἐκείνῳ καταλειπομένη, λαβόντα ἔχειν τὴν κατὰ γένος προσ-
ήκουσαν αὐτοῖς γυναῖκα, καὶ τοσαύτης οὐσίας τοῦτον κατα-
στῆναι κληρονόμον ἀνθ' ἑαυτῶν; μὴ νομίσητε ὑμεῖς, ὦ
ἄνδρες· οὐδεὶς γὰρ ἀνθρώπων μισεῖ τὸ λυσιτελοῦν, οὐδὲ* 66
*περὶ πλείονος τοὺς ἀλλοτρίους ἑαυτοῦ ποιεῖται. ἐὰν οὖν
προφασίζωνται διὰ τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν μὴ ἐπίδικον
εἶναι τὴν γυναῖκα, καὶ διὰ ταῦτα μὴ φῶσιν ἀμφισβητῆσαι
αὐτῆς, πρῶτον μὲν ἐκεῖνα αὐτοὺς ἐρέσθαι χρή, εἰ ὁμολο-
γοῦντες τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν ὑπὸ τοῦ Πύρρου γενέσθαι
ἐπεσκημμένοι εἰσὶ τοῖς μεμαρτυρηκόσι ταῦτα, εἶτα (εἰ)* 67
*παρελθόντες τὸν τελευταῖον τοῦ οἴκου γεγενημένον κληρο-
νόμον τοῦ Πύρρου κλήρου τὴν λῆξιν λαχεῖν ἠξίωσαν παρὰ*

---

62. 6 *πρὸς* Rsk.: *εἰς.* **63.** 3 *καταλειπομένην* pr., *ε* 1 eras. **65.** 4 *γνησία ....ηρ* pr., corr. 2 — 5 *καταλειπομένη* pr., *ε* 1 eras. — 6. 7 *καταστῆσαι*: em. Rsk. **66.** 7 *ὑπὸ τοῦ πύρρου γενέσθαι* in ras. totidem litt. 1. **67.** 1 *εἰ* add. Rsk.

τὸν νόμον. πρὸς δὲ τούτοις ἐκεῖνο αὐτοὺς ἔρεσθε, εἴ τις τῶν γνησίων (τῶν) αὐτοῦ ἐπιδικάζεσθαι ἀξιοῖ. ταῦτα πρὸς τὴν ἀναίδειαν αὐτῶν πυνθάνεσθε. ὡς δ' ἦν ἐπίδικος ἡ γυνή, εἴ περ γνησία καταλειφθείη, ἐκ τῶν νόμων
68 σαφέστατα μαθεῖν ἔστι τοῦτο. ὁ γὰρ νόμος διαρρήδην λέγει ἐξεῖναι διαθέσθαι ὅπως ἂν ἐθέλῃ τις τὰ αὐτοῦ, ἐὰν μὴ παῖδας γνησίους καταλίπῃ ἄρρενας· ἂν δὲ θηλείας καταλίπῃ, σὺν ταύταις. οὐκοῦν μετὰ τῶν θυγατέρων ἔστι δοῦναι καὶ διαθέσθαι τὰ αὑτοῦ· ἄνευ δὲ τῶν γνησίων θυγατέρων οὐχ οἷόν τε οὔτε ποιήσασθαι οὔτε δοῦναι οὐ-
69 δενὶ οὐδὲν τῶν ἑαυτοῦ. οὐκοῦν εἰ μὲν ἄνευ τῆς γνησίας θυγατρὸς τὸν Ἔνδιον Πύρρος ἐποιεῖτο υἱὸν αὑτῷ, ἄκυρον ἂν ἦν αὐτῷ ἡ ποίησις κατὰ τὸν νόμον· εἰ δὲ τὴν θυγατέρα ἐδίδου καὶ ἐπὶ τούτῳ ποιησάμενος κατέλιπε, πῶς ἂν ὑμεῖς | ἐπετρέψατε ἐπιδικάζεσθαι — οἱ τοῦ Πύρρου θεῖοι — τὸν Ἔνδιον τοῦ Πύρρου κλήρου ἄνευ τῆς γνησίας θυγατρός, εἰ ἦν ἐκείνῳ, ἄλλως τε καὶ εἰ, ὡς ἐμαρτυρήσατε, ἐπέσκηψεν ὑμῖν ὁ ἀδελφιδοῦς ἐπιμελεῖσθαι τούτου τοῦ παι-
70 δίου; ἀλλ' ὦ ἀγαθέ, τοῦτο μὲν καὶ (ὑμεῖς) λαθεῖν φήσαιτ' ἂν ὑμᾶς· ὅτε δ' ἠγγύα καὶ ἐξεδίδου ὁ Ἔνδιος τὴν γυναῖκα, ἐπετρέπετε ὑμεῖς οἱ θεῖοι τὴν τοῦ ἀδελφιδοῦ τοῦ ὑμετέρου αὐτῶν ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν ἐκείνῳ ἐγγυᾶσθαι, ἄλλως τε καὶ παραγενέσθαι φάσκοντες, ὅτε ὁ ἀδελφιδοῦς ὑμῶν ἠγγυᾶτο τὴν μητέρα τὴν ταύτης κατὰ (τοὺς) νόμους ἕξειν γυναῖκα, ἔτι δὲ καὶ ἐν τῇ δεκάτῃ τῇ ταύτης κληθέν-
71 τες συνεστιᾶσθαι; πρὸς δὲ τούτοις — τουτὶ γὰρ τὸ δεινόν ἐστιν — ἐπισκῆψαι φάσκοντες ὑμῖν τὸν ἀδελφιδοῦν ἐπιμελεῖσθαι τούτου τοῦ παιδίου, οὕτως ἐπεμελήθητε ὥστ' ἐᾶσαι ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν αὐτὴν ἐγγυᾶσθαι, ἄλλως τε

5 *τῶν* add. Rsk. — 7 *καταλειφθῃ* Ald. 68. 3 *καταλίπῃ.* pr. — 4 *καταλ.ίπῃ* pr. 69. 2 *ἄκυρο.* pr., *σ* in ras. 1 — 3 *αὐτῷ* pr., *αὐτοῦ* corr. 1 — 5 *τῷ τοῦ πύρρου θείῳ*: *οἱ* et *θεῖοι* de meo, *τῷ τ. Π. θείῳ* Ald., *τὸν τ. Π. θετὸν (υἱὸν Ἔ.)* ci. Sauppe — 7 *εἰ καὶ ἐμαρτ. ὡς*: transp. Nbr., *καὶ εἰ* cum Rsk. 70. 1 *ὑμεῖς* add. de meo — 2. 3 *τῇ γυναικὶ*: em. Tophanes Taylori — 6 *τοὺς* add. Schoem. — 8 *συνίστασθαι* pr., corr. 2. 71. 3 *τούτου* in ras. add. 1 — *.ύτως* pr., corr. 1 — *ἐπιμελήθητε* pr., corr. 2.

καὶ ἔχουσαν τοὔνομα τῆς ὑμετέρας αὐτῶν ἀδελφῆς, ὡς ἐμαρτυρεῖτε;

Ἐκ τοίνυν τούτων, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πρά- 72
γματος ῥᾴδιόν ἐστι γνῶναι ὅσον ἀναισχυντότατοι ἀνθρώπων εἰσὶν οὗτοι. τίνος γὰρ ἕνεκα, εἰ ἦν γνησία θυγάτηρ τῷ ἡμετέρῳ θείῳ καταλειπομένη, ποιησάμενος ὁ θεῖος κατέλιπε τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν ἑαυτῷ; πότερον ὅτι προσήκοντες αὐτῷ ἐγγυτέρω γένους ἡμῶν ἦσαν ἄλλοι, οὓς βουλόμενος τὴν ἐπιδικασίαν τῆς θυγατρὸς ἀποστερῆσαι ἐποιεῖτο τὸν ἀδελφὸν υἱὸν αὐτῷ; ἀλλ' οὔτε ἐγένετο οὔτ' ἔστι, μὴ γενομένων [δὲ] παίδων γνησίων ἐκείνῳ, ἐγγυτέρω ἡμῶν οὐδὲ εἷς· ἀδελφὸς μὲν γὰρ οὐκ ἦν αὐτῷ οὐδ' ἀδελφοῦ παῖδες, ἐκ δὲ τῆς ἀδελφῆς ἡμεῖς ἦμεν αὐτῷ. ἀλλὰ νὴ 73
Δία ἄλλον τινὰ ποιησάμενος τῶν συγγενῶν ἔδωκεν ἂν ἔχειν τὸν κλῆρον καὶ τὴν θυγατέρα τὴν ἑαυτοῦ; καὶ τί αὐτὸν ἔδει καταφανῶς καὶ ὁτῳοῦν ἀπέχθεσθαι τῶν οἰκείων, ἐξόν, εἴπερ ἦν ἠγγυημένος τὴν ἀδελφὴν τὴν Νικοδήμου, τὴν θυγατέρα τὴν ἐκ ταύτης ἀποφανθεῖσαν εἶναι εἰς τοὺς φράτερας εἰσαγαγόντι ὡς οὖσαν γνησίαν ἑαυτῷ, ἐπὶ ἅπαντι τῷ κλήρῳ ἐπίδικον καταλιπεῖν αὐτήν, καὶ ἐπισκῆψαι τῶν γιγνομένων (ἐκ) τῆς θυγατρὸς παίδων εἰσαγαγεῖν υἱὸν ἑαυτῷ; δῆλον μὲν γὰρ ὅτι ἐπίκληρον καταλιπὼν ἀκριβῶς 74
ἂν ᾔδει ὅτι δυοῖν θάτερον ἔμελλεν ὑπάρχειν αὐτῇ· ἢ γὰρ ἡμῶν τινα τῶν ἐγγύτατα γένους ἐπιδικασάμενον ἕξειν γυναῖκα, ἢ εἰ μηδεὶς ἡμῶν ἐβούλετο λαμβάνειν, τῶν θείων τινὰ τούτων τῶν νῦν μαρτυρούντων, εἰ δὲ μή, τῶν ἄλλων τινὰ συγγενῶν τὸν αὐτὸν τρόπον μετὰ πάσης τῆς οὐσίας ἐπιδικασάμενον κατὰ τοὺς νόμους ἕξειν ταύτην γυναῖκα.

---

72. 1 *τούτων* corr. 1, *τούτου* pr. — 4 *καταλειπομένη* pr., *ε* 1 eras. — 6 *ὑμῶν* pr., corr. 2 — 9 *δὲ* del. de meo, *γε* Dbr., *δὴ* Sauppe — 10 *οὐδὲ εἷς* pr., *οὐδε εἱς* corr. 2. **73.** 2 *δία* e corr., fuit fort. *δι' ἃ* — 8 *κλήρ*ω. — *ἐκ* ante *τῶν* eras., v. 9 ante *τῆς* add. Rsk. — 9 *υἱὸν* om. pr., corr. 1. **74.** 1 post *ἐπίκληρον* in mg. *μὲν* add. 1; quae praecedunt *μὲν γὰρ* non consilio sed scriba invito videntur inducta esse — 3 sq. *γένους ἐπιδικασάμενον* in ras. 13 litt. corr. 1 — 5 *τούτων* in ras. add. 1 — 6 *μετὰ* Schoem.: *περὶ* — 7 *ἔχειν*: em. Rsk.

75 οὐκοῦν ἐκ μὲν τοῦ τὴν θυγατέρα εἰς τοὺς φράτερας εἰσ-
αγαγεῖν καὶ μὴ ποιήσασθαι τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν ἑαυτῷ
ταῦτ᾽ ἂν διεπράξατο· ἐκ δὲ τοῦ τοῦτον μὲν ποιήσασθαι
τὴν δὲ μὴ εἰσαγαγεῖν τὴν μὲν νόθην, ὥσπερ αὐτῷ προσῆκε,
καὶ ἄκληρον κατέστησε, τὸν δὲ κληρονόμον κατέλιπεν τῶν
76 ἑαυτοῦ. ἀλλὰ μὴν ὥς γε οὔτε γαμηλίαν εἰσήνεγκεν ὁ θεῖος
ἡμῶν, οὔτε τὴν θυγατέρα, ἥν φασι γνησίαν αὐτοῦ εἶναι
οὗτοι, εἰσαγαγεῖν εἰς τοὺς φράτερας ἠξίωσε, καὶ ταῦτα
νόμου ὄντος αὐτοῖς, ἀναγνώσεται [δὲ] ὑμῖν τὴν τῶν φρα-
τέρων τῶν ἐκείνου μαρτυρίαν. Ἀναγίγνωσκε· σὺ δ᾽ ἐπί-
λαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Λαβὲ δὲ καὶ ὡς ἐποιήσατο τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν
αὑτῷ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

77 Εἶτα ὑμεῖς τὴν Νικοδήμου μαρτυρίαν τῶν αὐτοῦ τοῦ
θείου ἐκμαρτυριῶν πιστοτέραν ἡγήσεσθε εἶναι, καὶ τὴν
οὕτω κοινὴν τοῖς βουλομένοις γεγενημένην, ταύτην ἐπιχει-
ρήσει τις ὑμᾶς πείθειν ὅτι ἐγγυητὴν γυναῖκα ὁ ἡμέτερος
θεῖος ἔσχεν; ἀλλ᾽ ὑμεῖς, ὡς ἔγωγ᾽ οἶμαι, οὐ πιστεύσετε,
ἐὰν μὴ ἀποφαίνῃ ὑμῖν, ὅπερ ἀρχόμενος εἶπον τοῦ λόγου,
78 πρῶτον μὲν ἐπὶ τίνι προικὶ οὗτος ἐγγυῆσαι τῷ Πύρρῳ
φησὶ τὴν ἀδελφήν, ἔπειτα πρὸς ὁποῖον ἄρχοντα ἡ ἐγγυητὴ
γυνὴ ἀπέλιπε τὸν ἄνδρα ἢ τὸν οἶκον [τὸν] αὐτοῦ, εἶτα
παρ᾽ ὅτου ἐκομίσατο τὴν προῖκα αὐτῆς, ἐπειδὴ τετελευ-
τηκὼς ἦν ᾧ φησιν αὐτὴν ἐγγυῆσαι· ἢ εἰ ἀπαιτῶν μὴ ἐδύ-
νατο κομίσασθαι | ἐν εἴκοσιν ἔτεσιν, ὁποίαν δίκην σίτου
ἢ τῆς προικὸς αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ἐγγυητῆς γυναικὸς ἐδικάσατο
79 τῷ ἔχοντι τὸν Πύρρου κλῆρον οὗτος. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις
ἐπιδειξάτω ὅτῳ πρότερον ἢ ὕστερον ἠγγύησεν οὗτος τὴν

---

75. 2 ἑαυτῷ pr., αὑτῷ corr. 1 — 3 ταῦτ᾽ ἂν Ald.: ταῦτα — 5 κατ έλ.ιπεν pr. 76. 1 ὥς γε Ald.: ὥστε — γαμηλ.ίαν pr. — 2 αὐτοὶ s. v. 1 — 3 ἠξίωσε corr. 1 (?), ἠξίωσαν pr. — 4 δὲ del. Dbr. — 5. 6 ἐπίβαλλε: em. Steph. 77. 5 πιστεύετε: em. Steph. 78. 3 τὸν del Turr. — 4 αὐτῆς pr., αὐτὸς corr. 1 — 5 ὅ φ.σιν pr., ω corr. 2, φησι corr. 1 — αὐτῆς pr., corr. 2.

ἀδελφήν, ἢ εἰ ἐξ ἄλλου τινὸς γεγενημένοι εἰσὶ παῖδες αὐτῇ. ταῦτα οὖν ἀξιοῦτε πυνθάνεσθαι παρ' αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς τοῖς φράτερσι γαμηλίας μὴ ἀμνημονεῖτε. οὐ γὰρ τῶν ἐλαχίστων πρὸς τὴν τούτου μαρτυρίαν τεκμήριόν ἐστι τοῦτο. δῆλον γὰρ ὅτι, εἰ ἐπείσθη ἐγγυήσασθαι, ἐπείσθη ἂν καὶ γαμηλίαν ὑπὲρ αὐτῆς τοῖς φράτερσιν εἰσενεγκεῖν καὶ εἰσαγαγεῖν τὴν ἐκ ταύτης ἀποφανθεῖσαν θυγατέρα ὡς γνησίαν οὖσαν αὐτῷ. [καὶ] ἔν τε τῷ δήμῳ κεκτημένος τὸν τριτά- 80 λαντον οἶκον, εἰ ἦν γεγαμηκώς, ἠναγκάζετο ἂν ὑπὲρ τῆς γαμετῆς γυναικὸς καὶ θεσμοφόρια ἑστιᾶν τὰς γυναῖκας, καὶ τἆλλα ὅσα προσῆκε λειτουργεῖν ἐν τῷ δήμῳ ὑπὲρ τῆς γυναικὸς ἀπό γε οὐσίας τηλικαύτης. οὐ τοίνυν φανεῖται οὐδὲν τούτων γεγενημένον οὐδεπώποτε. οἱ μὲν οὖν φράτερες μεμαρτυρήκασιν ὑμῖν· λαβὲ δὲ καὶ τὴν τῶν δημοτῶν τῶν ἐκείνου μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

IV.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Νικοστράτου ἐν ὑπερορίᾳ τελευτήσαντος, Ἅγνων καὶ Ἁγνόθεος ὡς ὄντες ἀνεψιοὶ ἐκ πατραδέλφων ἀμφισβητοῦσι τοῦ κλήρου πρὸς Χαριάδην, φάσκοντα κληρονόμον αὐτοῦ εἶναι κατὰ δόσιν, ὅ ἐστι κατὰ διαθήκας. Ἰσαῖος οὖν ὁ ῥήτωρ, ὡς συγγενὴς ὢν τῶν περὶ τὸν Ἅγνωνα, λέγει συνηγορῶν αὐτοῖς. Ἡ στάσις στοχασμός.

Ἐπιτήδειοί μοι τυγχάνουσιν, ὦ ἄνδρες, ὄντες Ἅγνων τε οὑτοσὶ καὶ Ἁγνόθεος, καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν ἔτι πρότε-

---

79. 6 τούτου Ald.: τούτων — 9 εἶναι post ἀποφανθ. add. Schb.
80. 1 καὶ del. Fuhr, τε del. Turr. — 2 ἦν.. pr. — 7 δὲ Bk.: δὴ — 9 tit. add. Rsk. IV tit. ΕΠΙΛΟΓΟΣ add. Turr. hyp. 2 πατραδέλφων pr., ου ex ων corr. — 4 ἄγνωνα corr. 1, ἀγῶνα ut vid. pr.

ρον. εἰκὸς οὖν μοι δοκεῖ εἶναι, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, συνειπεῖν αὐτοῖς.

Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐν τῇ ὑπερορίᾳ πραχθέντων [ὡς] οὔτε μάρτυρας ἐξευρεῖν οἷόν τε, οὔτε τοὺς ἀντιδίκους, ἐάν τι ψεύδωνται, ἐλέγχειν ῥᾴδιον, διὰ τὸ μηδέτερον τούτων ἐκεῖσε ἀφῖχθαι· τὰ δὲ ἐνθάδε [μοι] συμβεβηκότα δοκεῖ μοι ὑμῖν ἱκανὰ γενέσθαι ἂν τεκμήρια, ὅτι ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν δόσιν τῶν Νικοστράτου ἀμφισβητοῦντες ἐξαπατῆσαι
2 ὑμᾶς βούλονται. πρῶτον μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, περὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ἐπιγραφῆς ἄξιόν ἐστιν ἐξετάσαι, καὶ σκέψασθαι ὁπότεροι ἁπλούστερον καὶ κατὰ φύσιν μᾶλλον τὰς λήξεις ἐποιήσαντο. Ἅγνων μὲν γὰρ οὑτοσὶ καὶ Ἁγνόθεος Θρασυμάχου ἐπεγράψαντο τὸν Νικόστρατον, καὶ ἑαυτοὺς ἐκείνῳ ἀνεψιοὺς ἀποφαίνουσι, καὶ τούτων μάρτυρας
3 παρέχονται· Χαριάδης δὲ καὶ οἱ συνδικοῦντες αὐτῷ Σμίκρου μὲν πατρὸς εἶναί φασι τὸν Νικόστρατον, ἀμφισβητοῦσι δὲ τοῦ Θρασυμάχου υἱοῦ κλήρου. καὶ οἵδε μὲν οὐδὲν προσποιοῦνται ἐκείνου τοῦ ὀνόματος οὔτε γιγνώσκειν οὔτε προσήκειν αὐτοῖς· φασὶ μὲν οὖν εἶναι Θρασυμάχου Νικό-
4 στρατον, τούτου δὲ ὁμοίως τῆς οὐσίας ἀμφισβητοῦσι. καὶ εἰ μὲν τὸ ὄνομα πατρόθεν τὸ αὐτὸ ὡμολόγουν εἶναι τοῦ Νικοστράτου, περὶ δὲ τοῦ κλήρου μόνου διεφέροντο, οὐδὲν ἂν ἔδει ὑμᾶς σκέψασθαι ἄλλ' (ἢ) εἴ τι διέθετο ἐκεῖνος ὁ Νικόστρατος, ὃν ἀμφότεροι ὡμολόγουν· νῦν δὲ πῶς οἷόν τε τῷ ἀνδρὶ δύο πατέρας ἐπιγράψασθαι; τοῦτο γὰρ Χαριάδης πεποίηκεν· αὐτός τε γὰρ ἔλαχε τοῦ Σμίκρου Νικοστράτου, τούτοις τε τοῦ Θρασυμάχου λαχοῦσι παρακατ-
5 έβαλεν ὡς τὸν αὐτὸν ὄντα. ἔστι μὲν οὖν ἅπαντα ταῦτα ἐπήρεια καὶ παρασκευή. ἡγοῦνται γὰρ τούτους, ἁπλοῦ μὲν ὄντος τοῦ πράγματος καὶ μηδεμιᾶς αὐτοῖς | ταραχῆς ἐγγιγνομένης, οὐ χαλεπῶς ἐπιδείξειν ὅτι οὐδὲν Νικόστρα-

1. 5 ὡς del. Ald. — 7 ψεύ...ται pr., corr. 1 — 8 μοι del. Bk. — μοι in ras. add. 1 — 9 ἂν in ras. add. 1, del. Nbr. — 10 τῶν s. v. 1. 2. 2 sq. σκέψασθε pr., corr. 1. 3. 3 οὐδὲν Steph.: οὐδὲ 4. 4 ἀλλ' ἢ Rsk.: ἀλλ' — 5 νικόστ..τος pr., corr. 1 — 8 τε Fuhr: δὲ — παρακατε.α.εν pr., corr. 1. 5. 1 ἔστι. pr. — 4 ἐκγιγνομένης pr., corr. 1

τος διέθετο· ἐὰν δὲ μὴ τὸν πατέρα τὸν αὐτὸν εἶναι φῶσι,
τοῦ δὲ κλήρου μηδὲν ἧττον ἀμφισβητῶσιν, ἀκριβῶς ἴσασιν
ὅτι πλείονι λόγῳ εἰπεῖν τουτουσὶ δεήσει ὡς Νικόστρατος
Θρασυμάχου ἦν ἢ ὡς οὐδὲν διέθετο. ἔτι δὲ καὶ ὁμολο- 6
γοῦντες Θρασυμάχου μὲν εἶναι τὸν Νικόστρατον οὐκ ἂν
εἶχον ἐξελέγξαι τούσδε ὡς οὐκ εἰσὶν ἐκείνῳ ἀνεψιοί· ἄλλον
δὲ πατέρα τῷ τεθνεῶτι κατασκευάζοντες οὐ μόνον περὶ
τῶν διαθηκῶν ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ γένους λόγον ἐμβεβλή-
κασιν.

Οὐκ ἐκ τούτων δὲ μόνον γνοίητ' ἂν ὅτι ἄλλοι τινές 7
εἰσιν οἱ ταῦτα ἐπὶ τουτουσὶ ἐπάγοντες, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν
κατ' ἀρχὰς γεγενημένων. τίς γὰρ οὐκ ἀπεκείρατο, ἐπειδὴ
τὼ δύο ταλάντω ἐξ Ἄκης ἠλθέτην; ἢ τίς οὐ μέλαν ἱμάτιον
ἐφόρησεν, ὡς διὰ τὸ πένθος κληρονομήσων τῆς οὐσίας;
ἢ πόσοι συγγενεῖς καὶ υἱεῖς κατὰ δόσιν προσεποιήσαντο
τῶν Νικοστράτου; Δημοσθένης μέν γε ἀδελφιδοῦς ἔφη 8
αὐτῷ εἶναι, ἐπειδὴ δ' ἐξηλέγχθη ὑπὸ τούτων, ἀπέστη·
Τήλεφος δὲ δοῦναι αὐτῷ Νικόστρατον ἅπαντα τὰ ἑαυτοῦ.
καὶ οὗτος οὐ πολλῷ ὕστερον ἐπαύσατο. Ἀμεινιάδης δὲ
υἱὸν αὐτῷ πρὸς τὸν ἄρχοντα ἧκεν ἄγων οὐδὲ τριετῆ γεγο-
νότα, καὶ ταῦτ' οὐκ ἐπιδεδημηκότος τοῦ Νικοστράτου ἕν-
δεκα ἐτῶν Ἀθήνησι. Πύρρος δὲ ὁ Λαμπτρεὺς τῇ μὲν 9
Ἀθηνᾷ ἔφη τὰ χρήματα ὑπὸ Νικοστράτου καθιερῶσθαι,
αὐτῷ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου . . . δεδόσθαι. Κτησίας δ' ὁ
Βησαιεὺς καὶ Κρανάος τὸ μὲν πρῶτον δίκην ἔφασαν τοῦ
Νικοστράτου ταλάντου καταδεδικάσθαι, ἐπειδὴ δ' οὐκ εἶχον
τοῦτο ἀποδεῖξαι, ἀπελεύθερον αὐτὸν ἑαυτῶν προσεποιή-
σαντο εἶναι· καὶ οὐδ' οὕτως ἃ ἔλεγον ἀπέδειξαν. καὶ οἱ 10

6 ρου μηδὲν ἧττον in ras. 8 litt. corr. 1 (i. e. aut μηδὲν aut ἧττον om. pr.). 6. 2 θρασιμάχου pr., corr. 2. 7. 1 μόνον in ras. add. 1 — 4 .ύο pr., δυο corr. 1 — ἐξ Ἄκης Valckenaer (acc. em. Schb.): ἐξάκις — ἦλθετον: em. Hrw. — 5 ἐφόρεσεν: em. Turr. — 7 τῶν om. pr., ex commate corr. 1. 8. 2 ἐξηλέγχη — 3 δοῦναι αὐτῶ. pr. — 4 ἀμινιάδης: em. Turr. — 5 πρὸς|τὸν corr. 2, πρὸς|πρὸς pr. 9. 1 λαμπρεὺς: em. Taylor — 3 ἐκείνου corr. 2, ἐκείνω pr. — deesse aliq. perspex. Rsk. — δίδοσθαι pr., corr. 1 — Κτησίας Rsk.: κτῆσις — 4 demoticon post Κραναὸς excid. vid. Schb. — 7 οὕτως Blafs: οὗτοι.

μὲν εὐθὺς κατὰ τὰ πρῶτα ἐπὶ τὰ Νικοστράτου ᾄξαντες
οὗτοί εἰσι· Χαριάδης δὲ τότε μὲν οὐδαμοῦ ἠμφεσβήτησεν,
ὕστερον δὲ οὐ μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ τῆς ἑταίρας
παιδίον εἰσποιῶν ἦλθε. τοῦτο δ' ἦν αὐτῷ . . . ὡς ἢ τῶν
χρημάτων κληρονομήσοντι ἢ τὸ παιδίον ἀστὸν ποιήσοντι.
αἰσθόμενος δὲ καὶ οὗτος ὅτι περὶ τοῦ γένους ἐλεγχθή-
σοιτο, τὴν μὲν τοῦ παιδίου ἀμφισβήτησιν παρέλυσεν, ἑαυ-
τῷ δὲ κατὰ δόσιν παρακατέβαλεν.
11 Ἐχρῆν μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, ὅστις κατὰ δόσιν χρημάτων
ἀμφισβητῶν ἡττηθείη, μὴ κατὰ τὸ τέλος ζημιοῦσθαι, ἀλλ'
ἐφ' ὅσα περ ληψόμενος ἤει, τοσαῦτα τῇ πόλει ἀποτίνειν·
οὕτω γὰρ (ἂν) οὔθ' οἱ νόμοι κατεφρονοῦντο οὔτε τὰ γένη
ὑβρίζετο, πρὸ δὲ τούτων οὐδ' ἂν τῶν τεθνεώτων οὐδεὶς
κατεψεύδετο. ἐπειδὴ δὲ ἅπασι καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἁπάν-
των, καθ' ὅ τι ἂν τις βούληται, ἀμφισβητεῖν ἔξεστιν,
ὑμᾶς χρὴ περὶ αὐτῶν ὡς οἷόν τε ἀκριβέστατα ἐξετάζειν
12 καὶ μηδὲν εἰς ὅσον δύνασθε παραλείπειν. ἐν μόναις δὲ
ταῖς τῶν κλήρων εἰσαγωγαῖς δοκεῖ μοι προσήκειν τεκμη-
ρίοις μᾶλλον ἢ μάρτυσιν πιστεύειν. περὶ μὲν γὰρ τῶν
ἄλλων συμβολαίων οὐ πάνυ χαλεπὸν τοὺς τὰ ψευδῆ μαρ-
τυροῦντας ἐλέγχειν· ζῶντος γὰρ καὶ παρόντος τοῦ πράξαν-
τος καταμαρτυροῦσι· περὶ δὲ τῶν διαθηκῶν πῶς ἂν τις
γνοίη τοὺς μὴ τἀληθῆ λέγοντας, εἰ μὴ πάνυ μεγάλα τὰ
διαφέροντα εἴη, αὐτοῦ μὲν καθ' οὗ μαρτυροῦσι τεθνεῶ-
τος, τῶν δὲ συγγενῶν μηδὲν τῶν πεπραγμένων εἰδότων,
13 τοῦ δὲ ἐλέγχου μηδαμῶς ἀκριβοῦς γιγνομένου; ἔτι δέ, ὦ
ἄνδρες, καὶ τῶν διατιθεμένων οἱ πολλοὶ οὐδὲ λέγουσι τοῖς
παραγιγνομένοις ὅ τι διατίθενται, ἀλλ' αὐτοῦ μόνου τοῦ
καταλιπεῖν διαθήκας μάρτυρας παρίστανται, τοῦ δὲ συμ-
βαίνοντός ἐστι καὶ γραμματεῖον ἀλλαγῆναι καὶ τἀναντία

---

10. 2. τὰ (ante Νικ.) corr. 1, τοῦ pr. — 5 deesse aliq. persp. Rsk., ἐπιμελὲς add. Schb., ἐπενενόητο pro ἦν ci. Hrw. — 6 χληρονομήσοντι pr., corr. 1 — 7 ἐλεχθήσοιτο pr., corr. 2 — 9 παρακατέ.α.εν pr., corr. 1.
11. 3 ὅσωπερ pr., corr. 1 — ἤει Bk.: ἴη — 4 ἂν add. Rsk. — 8 τε in v. add. 1. 12. 3 γὰρ s. v. 1 — 10 γ.νομένου pr., ι in ras. 2 13. 2 διαθεμένων pr., corr. 2 (τι s. v.) — 3 παραγ.νομένοις pr., ι in ras. 2

ταῖς τοῦ τεθνεῶτος διαθήκαις μεταγραφῆναι· οὐδὲν γὰρ
μᾶλλον οἱ μάρτυρες εἴσονται, εἰ ἐφ᾽ αἷς ἐκλήθησαν δια-
θήκαις, αὗται ἀποφαίνονται. ὁπότε δὲ καὶ τοὺς ὁμολο- 14
γουμένως παραγενομένους οἷόν τ᾽ ἐστὶν ἐξαπατῆσαι, πῶς
οὐκ ἂν ὑμᾶς γε τοὺς μηδὲν τοῦ πράγματος εἰδότας πολὺ
[μᾶλλον] ἑτοιμότερόν τις παρακρούσασθαι ἐγχειρήσαι;

Ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ νόμος, ὦ | ἄνδρες, οὐκ ἐάν τις δια-
θῆται μόνον, κυρίας εἶναι κελεύει τὰς διαθήκας, ἀλλὰ
ἐὰν εὖ φρονῶν. σκεπτέον δὴ ὑμῖν πρῶτον μὲν εἰ ἐποι-
ήσατο τὰς διαθήκας, ἔπειτα εἰ μὴ παρανοῶν διέθετο.
ἀντιλεγόντων δ᾽ ἡμῶν μηδὲ τὸ παράπαν γενέσθαι τὰς 15
διαθήκας, ἐκ τίνος ἂν τρόπου, εἴ τις παρανοῶν διέθετο,
γνοίητε, πρὶν περὶ αὐτοῦ τοῦ διαθέσθαι πιστεῦσαι; τοὺς
μὲν οὖν κατὰ τὴν δόσιν ἀμφισβητοῦντας ὁρᾶτε ὅσον ἔργον
ἐστὶν αἰσθέσθαι εἰ ἀληθῆ λέγουσι, τοὺς δὲ κατὰ τὸ γένος
πρῶτον μὲν οὐδὲν δεῖ μάρτυρας παρασχέσθαι ὡς αὐτῶν
ἐστιν ὁ κλῆρος — παρὰ πάντων γὰρ ὡμολόγηται τοῖς
ἐγγυτάτω γένους τὰ τοῦ τελευτήσαντος γίγνεσθαι —, ἔπειτα 16
οἱ νόμοι οὐ μόνον οἱ περὶ τῶν γενῶν ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ
τῶν δόσεων τοῖς συγγενέσι βοηθοῦσι. δοῦναι μὲν γὰρ ὁ
νόμος οὐδενὶ ἐᾷ τὰ ἑαυτοῦ, ἐὰν ὑπὸ γήρως ἢ ὑπὸ νόσου
ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἃ καὶ ὑμεῖς ἴστε παρανοήσῃ· κατὰ δὲ
τὸ γένος καὶ τὰ τοῦ ὁπωσοῦν διακειμένου ὁ ἐγγύτατα γέ-
νους ἀναμφισβητήτως λαμβάνει. χωρὶς δὲ τούτων ταῖς 17
μὲν διαθήκαις διὰ μαρτύρων ὑμᾶς δεῖ πιστεῦσαι, ὑφ᾽ ὧν
ἔνι καὶ ἐξαπατηθῆναι — οὐ γὰρ ἂν ἦσαν ψευδομαρτυριῶν
ἐπισκήψεις —, τῇ δ᾽ ἀγχιστείᾳ δι᾽ ὑμῶν αὐτῶν· κατὰ γὰρ
τοὺς νόμους οἱ συγγενεῖς ἀμφισβητοῦσιν, οὓς ὑμεῖς ἔθεσθε.
πρὸς δὲ τούτοις, ὦ ἄνδρες, εἰ μὲν οἱ κατὰ τὰς διαθήκας 18
ἀμφισβητοῦντες ὁμολογουμένως Νικοστράτῳ ἐπιτήδειοι ὄν-
τες ἐτύγχανον, τὸ μὲν ἀκριβὲς οὐδ᾽ ἂν οὕτως, ὅμως μέν-

8 *ἀποφαίνοιντο*: em. Dbr. **14.** 1 *ὁμολογουμένους* pr., corr. 1 — 4 *μᾶλλον* del. de meo — *ἐγχειρήσειεν* Schb. — 6 *εἶναι* in ras. add. 1 — 7 *δὴ* Rsk.: *δ᾽* — 8 *μὴ* s. v. 1 (initio voluisse vid. *μὲν*). **15.** 3 *περὶ* s. v. 1 — 4 *ἀμ.ισβητοῦντας* pr., corr. 1. **16.** 3 *μὲν* s. v. 1 — 7 *ἀμφισβητήτως* pr., corr. 2. **18.** 1 *εἰ* corr. 2, *οἱ* pr. — 3 *οὕτως ἐφάνη* Rsk.

τοι μᾶλλον εἰκὸς ἦν ἀληθεῖς εἶναι δόξειν τὰς διαθήκας·
ἤδη γάρ τινες οὐκ εὖ διακείμενοι τοῖς συγγενέσιν ὀθνείους
φίλους τῶν πάνυ σφόδρα προσηκόντων περὶ πλείονος
ἐποιήσαντο· νῦν δὲ οὔτε συσσίτους οὔτε φίλους οὔτ' ἐν
τάξει τῇ αὐτῇ .... τούτων δ' ὑμῖν μάρτυρας ἁπάντων
19 παρεσχήμεθα. ὃ δὲ μέγιστον, καὶ μάλιστα τῆς Χαριάδου
ἀναιδείας καταμαρτυρεῖ, τοῦτο σκέψασθε. ὅπου γὰρ τὸν
αὐτὸν ποιησάμενον οὔτ' ἀποθανόντα ἀνείλετο οὔτ' ἔκαυ-
σεν οὔτε ὠστολόγησεν, ἀλλὰ πάντα τοῖς μηδὲν προσήκουσι
παρῆκε ποιῆσαι, πῶς οὐκ (ἂν) ἀνοσιώτατος εἴη, ὃς τῷ
τεθνεῶτι μηδὲν τῶν νομιζομένων ποιήσας τῶν χρημάτων
20 αὐτοῦ κληρονομεῖν ἀξιοῖ; ἀλλὰ νὴ Δία ἐπειδὴ τούτων οὐ-
δὲν ἐποίησε, τὴν οὐσίαν τοῦ Νικοστράτου διεχείρισεν; ἀλλὰ
καὶ ταῦτα μεμαρτύρηται ὑμῖν, καὶ τὰ πλεῖστα οὐδ' αὐτὸς
ἀρνεῖται. προφάσεις δὲ οἴομαι ἀναγκαίας ἐφ' ἑκάστας
τῶν πράξεων εὑρῆσθαι· τί γὰρ ὑπολείπεται τῷ διαρρήδην
ὁμολογοῦντι;
21 Σαφῶς μὲν οὖν ἴστε, ὦ ἄνδρες, ὅτι οὗτοι οὐ δικαίως
τῶν Νικοστράτου ἐφίενται, ἀλλὰ βούλονται ὑμᾶς μὲν ἐξ-
απατῆσαι, τουτουσὶ δὲ συγγενεῖς ὄντας ἐκείνου, ἃ οἱ νό-
μοι ἔδοσαν αὐτοῖς, ἀποστερῆσαι. οὐ μόνον δὲ Χαριάδης
τοῦτο πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἤδη τῶν ἐν τῇ
ὑπερορίᾳ ἀποθνησκόντων οὐδὲ γιγνώσκοντες ἐνίους τῆς
22 οὐσίας ἠμφεσβήτησαν· ἐνθυμοῦνται γὰρ ὅτι κατορθώσασι
μὲν τὰ ἀλλότρια ἔχειν, διαμαρτοῦσι δὲ μικρὸς ὁ κίνδυνος·
μαρτυρεῖν δὲ καὶ τὰ ψευδῆ τινες ἐθέλουσιν, οἱ δ' ἔλεγχοι
περὶ ἀφανῶν. συνελόντι πολὺ τὸ διαφέρον κατὰ γένος
ἢ κατὰ δόσιν ἀμφισβητεῖν. ἀλλ' ὑμᾶς χρή, ὦ ἄνδρες,
πρῶτον μὲν τὰς διαθήκας σκοπεῖν, εἰ δοκοῦσι γενέσθαι·

---

6 *προσηκόντων, σφόδρα* pr., *β* et *α* sscr. 1 — 8 deesse aliq. persp. Rsk., qui: *οὐδεὶς οἶδε τούτους πώποτε τῷ Νικοστράτῳ γεγονότας.*
19. 5 *ἂν* add. Bk. **20.** 2 *τοῦ στρατονίκου*: em. Tophanes Taylori, item § 21. 2 — *διεχείρησεν* pr. — 3 post *ταῦτα* aliq. excid. susp. Schoem. — 4 *ἑκάσταις* Steph. **21.** 2 *βούλωνται* pr. — *μὲν ὑμᾶς*: transp. Dbr. — 4 *δὲ* in ras. 2 litt. corr. 1. **22.** 2 *ὑπάρχει* post *ἔχειν* add. Dbr., *ἐστὶν* aut *ἔξεστιν* add. Rsk.

*τοῦτο γὰρ οἵ τε νόμοι ὑφηγοῦνται καὶ δικαιότατόν ἐστι.
μὴ σαφῶς δὲ μήτ' αὐτοὺς τὴν ἀλήθειαν εἰδότας, μήτε* 23
*τῶν μαρτύρων τοῦ τελευτήσαντος ἐπιτηδείων ὄντων, ἀλλὰ
Χαριάδου τοῦ τἀλλότρια βουλομένου λαβεῖν, τί ἂν εἴη
δικαιότερον ἢ τοῖς συγγενέσι τὰ τοῦ συγγενοῦς ψηφίσα-
σθαι; καὶ γὰρ εἰ οἵδε τι ἔπαθον, οὐδενὶ ἂν ἄλλῳ ἢ Νικο-
στράτῳ τὰ τούτων ἐγένετο· κατὰ γὰρ τὸ αὐτὸ γένος ἂν
ἠμφεσβήτει, ἀνεψιὸς ὢν αὐτοῖς ἐκ πατραδέλφων. μὰ Δί'* 24
*ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὁ Ἅγνων οὐδ' ὁ Ἁγνόθεος τοῦ Νικοστρά-
του συγγενής, ὡς οἱ ἀντίδικοί φασιν, ἀλλ' ἕτεροι. ἔπειτα
τῷ μὲν κατὰ τὴν δόσιν τοῦ κλήρου λαχόντι μαρτυροῦσιν,
αὐτοὶ δὲ κατὰ τὸ γένος οὐκ ἀμφισβητήσουσιν;* | *οὐ γὰρ εἰς
τοῦτό γε ἀνοίας ἥκουσιν ὥστε πιστεύσαντες ταῖς διαθή-
καις οὕτως ῥᾳδίως τοσούτων χρημάτων ἀφίστανται. ἀλλὰ
μὴν καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ οὗτοι λέγουσι, τούσδε τοῖς συγγενέσιν
αὐτοῖς ἐπιδικάσασθαι συμφέρει τῶν Νικοστράτου μᾶλλον
ἢ Χαριάδην. εἰς γὰρ τὸν λοιπὸν χρόνον, εἰ μὲν οἵδε κατὰ* 25
*τὸ γένος ἀμφισβητοῦντες λήψονται τὸν κλῆρον, ἐξέσται
καὶ τούτοις, ὁπόταν βούλωνται, κατὰ τὸ γένος λαχοῦσιν
ἐπιδεῖξαι ὑμῖν ὡς αὐτοὶ ἐγγυτέρω ἦσαν τοῦ Νικοστράτου,
καὶ ὡς Σμίκρου ἦν καὶ οὐ Θρασυμάχου· ἐὰν δὲ Χαριάδης
αὐτῶν κληρονομήσῃ, οὐκ ἔσται οὐδενὶ συγγενεῖ ἐπὶ τὰ
Νικοστράτου ἐλθεῖν. κατὰ δόσιν γὰρ ἔχοντος τοῦ ἐπιδε-
δικασμένου, τί φανοῦνται λέγοντες οἱ κατὰ [τὸ] γένος λαγ-
χάνοντες;*

Ὅπερ ἂν οὖν καὶ ὑμῶν ἕκαστος ἀξιώσειε, τοῦτο καὶ 26
*τουτοισὶ τοῖς νεανίσκοις βεβαιώσατε. παρέσχοντο δ' ὑμῖν
μάρτυρας πρῶτον μὲν ὡς ἀνεψιοί εἰσιν ἐκ πατραδέλφων
Νικοστράτου, ἔπειτα δὲ ὡς οὐδεπώποτε ἐκείνῳ διάφοροι
ἦσαν, ἔτι δὲ καὶ ὡς ἔθαψαν Νικόστρατον, πρὸς δὲ τού-
τοις ὡς Χαριάδης οὑτοσὶ οὐδαμῶς οὔτ' ἐνθάδε οὔτ' ἐπὶ*

7 *ἡγοῦνται*: em. Schoem. **23.** 3 *ἂν εἴη* Rsk.: *ἄν τι* — 4 *ψηφί..σθαι* pr., *ζε* in ras. 1 — 6 *ἐγένοντο*: em. Bk. — **24.** 3 *συγγενεῖς*: em. Steph. — 9 *φέρει* pr., *συμ* in mg. 1. **25.** 1 *εἰ* corr. 1, *οἱ* pr. — 7. 8 *ἐπιδεδι.κασμένου* pr. — 8 *τὸ* s. v. 1: del. Fuhr. **26.** 1 *καὶ* ante *ὑμῶν* s. v. 1 — 4 *ἐκεῖνοι* — 6 *οὐδ' ἐνθάδε*: em. Bk.

στρατεύματι ἐχρῆτο Νικοστράτῳ, ἔτι δὲ καὶ τὴν κοινωνίαν, ᾗ μάλισθ᾽ οὗτος ἰσχυρίζεται, ψευδῆ οὖσαν.

27 Καὶ ἄνευ τούτων, ὦ ἄνδρες, ἄξιον ὑμῖν ἐξετάσαι ἑκατέρους αὐτῶν οἷοί εἰσι. Θράσιππος μὲν γὰρ ὁ Ἅγνωνος καὶ Ἁγνοθέου πατὴρ ἤδη τι καὶ ἐλειτούργησεν ὑμῖν καὶ εἰσήνεγκε, καὶ ἄλλως σπουδαῖος ἦν πολίτης· αὐτοὶ δὲ οὗτοι οὔτε ἀποδεδημήκασιν οὐδαμῇ πώποτε, ὅπη ἂν μὴ ὑμεῖς προστάξητε, οὔτ᾽ ἐνθάδε μένοντες ἄχρηστοί εἰσι τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ στρατεύονται καὶ εἰσφέρουσι καὶ τἆλλα πάντα ποιοῦσι τὰ προσταττόμενα καὶ αὑτούς, ὡς πάντες
28 ἴσασι, κοσμίους παρέχουσιν, ὥστε πολὺ μᾶλλον τούτους προσήκει κατὰ δόσιν τῶν χρημάτων τῶν Νικοστράτου ἢ Χαριάδην ἀμφισβητεῖν. οὗτος γάρ, ὅτ᾽ ἐπεδήμει ἐνθάδε, πρῶτον μὲν εἰς τὸ δεσμωτήριον ὡς κλέπτης ὢν ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ ἀπήχθη, τότε δὲ ἀφεθεὶς μεθ᾽ ἑτέρων τινῶν ὑπὸ τῶν ἕνδεκα, οὓς δημοσίᾳ ἅπαντας ὑμεῖς ἀπεκτείνατε, πάλιν ἀπογραφεὶς εἰς τὴν βουλὴν κακουργῶν, ὑποχωρῶν
29 ᾤχετο καὶ οὐχ ὑπήκουσεν, ἀλλ᾽ ἀπ᾽ ἐκείνου ἑπτακαίδεκα ἐτῶν Ἀθήναζε οὐκ ἀφίκετο, πλὴν ἐπειδὴ Νικόστρατος ἀπέθανε. καὶ ὑπὲρ μὲν ὑμῶν οὔτε στρατείαν οὐδεμίαν ἐστράτευται οὔτε εἰσφορὰν οὐδεμίαν εἰσενήνοχε, πλὴν εἴ τι ἄρα ἐξ ὅτου τῶν Νικοστράτου ἠμφεσβήτησεν, οὔτ᾽ ἄλλ᾽ οὐδὲν ὑμῖν λελειτούργηκεν. ἔπειτα τοιοῦτος ὢν οὐκ ἀγαπᾷ εἰ μὴ τῶν ἡμαρτημένων δίκην δώσει, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀλλο-
30 τρίων ἀμφισβητεῖ. εἰ μὲν οὖν οἵδε φιλοπράγμονες ἢ ἄλλοις ὅμοιοι πολίταις ἦσαν, ἴσως ἂν οὐ περὶ τῶν Νικοστράτου χρημάτων ἠμφεσβήτει, ἀλλ᾽ ὑπὲρ τοῦ σώματος ἠγωνίζετο· νῦν δ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῦτον μὲν ἄλλος, ἐάν τις βούληται, τιμωρήσεται, τουτοισὶ δ᾽ ὑμεῖς βοηθή-
31 σατε, καὶ μὴ περὶ πλείονος ποιήσησθε τοὺς ἀδίκως τἀλλότρια ἔχειν βουλομένους ἢ τοὺς γένει τῷ τεθνεῶτι προσήκοντας καὶ χωρὶς τούτων ἤδη τι ἐκεῖνον εὐεργετηκότας,

7 ἔτι: ἐπέδειξαν Fuhr. 27. 3 ἀγοθέου pr., corr. 1 — 4 αὐτοὶ corr. 1, οὗτοι pr. — 5 ὅπη pr., ὅποι corr. 1. 28. 1 τούστους — 3 ἐνδάδε pr., corr. 1 — 4 ὡς: ς pr., ὦ s. v. 2. 30. 1 εἰ corr. 2, οἵ pr. 31. 1. 2 τ. ἀλλότρια pr., τἀλλότρια corr. 1.

ἀλλὰ καὶ τῶν νόμων ἀναμνησθέντες καὶ τῶν ὅρκων οὓς ὠμόσατε, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῶν μαρτυριῶν ἃς ἡμεῖς παρεσχήμεθα, τὰ δίκαια ψηφίσασθε.

V.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Δικαιογένους τελευτήσαντος ἄπαιδος ἐπὶ τέσσαρσιν ἀδελφαῖς Πρόξενος ἧκεν διαθήκην ἔχων, ἐν ᾗ Δικαιογένης ὁ τελευτήσας τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τοῦ Προξένου, Δικαιογένην υἱὸν θετὸν ἐποιήσατο ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει τῆς οὐσίας. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον διανειμαμένων αὐτῶν τὴν ὅλην οὐσίαν, τελευταῖον ἦλθεν ὁ υἱὸς Προξένου Δικαιογένης φάσκων ἐπὶ ὅλῃ τῇ οὐσίᾳ γεγονέναι υἱός, καὶ νικήσας ἀνέλαβε καὶ τὰ δύο μέρη τῶν ἀδελφῶν τοῦ τελευτήσαντος. ὕστερον πάλιν οἱ παῖδες τῶν ἀδελφῶν δικασάμενοι πρὸς Δικαιογένην ἐνίκησαν, καὶ συνέθετο Δικαιογένης ἀποδοῦναι πάλιν τὰ δύο μέρη αὐτοῖς καθαρὰ καὶ ἀνέπαφα, ἐγγυησαμένου ταῦτα Λεωχάρους. νῦν δὲ ἀρνουμένων τὰ δόξαντα τῶν περὶ Δικαιογένην καὶ Λεωχάρην, ἐγκαλοῦσιν οἱ παῖδες τῶν ἀδελφῶν περὶ τῶν δύο μερῶν τῷ μὲν ὡς συνθεμένῳ, τῷ δὲ ὡς ἐγγυητῇ. Ἡ στάσις στοχασμός· ἀρνοῦνται γάρ.

Ὠιόμεθα μέν, ὦ ἄνδρες, περὶ ὧν διεφερόμεθα πρὸς Δικαιογένη, τὰ ὡμολογημένα ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου κύρια ἡμῖν ἔσεσθαι· ἀποστάντος γὰρ Δικαιογένους τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, καὶ ἐγγυητὰς καταστήσαντος ἦ μὴν παραδώσειν ἡμῖν ταῦτα τὰ μέρη ἀναμφισβήτητα, ἀφήκαμεν ἀλλήλους τῶν ἐγκλημάτων· ἐπειδὴ δέ, ὦ ἄνδρες, οὐ ποιεῖ Δικαιογένης ἃ ὡμολόγησε, δικαζόμεθα Λεωχάρει

V tit. *πρὸς λεώχαριν καὶ διογένην* pr., *λεωχάρην* et *καὶ διογένην* corr. 2. hyp. 1 *Δ.ικαιογένους* — 2 *...αιογένης* pr., corr. 1 — 4 *τὸ τρίτον μέρος* pr., corr. 1 — 8 *διογένην* pr., *και* s. v. 2 — 11 *λεωχάρην* corr. 2, *λεώχαριν* pr., item 3, 2; 17, 5; 19, 5. *λεώχαρις* pr., corr. 2: 2, 7; 4, 6; 5, 2; 16, 7; 17, 8; 18, 5; 19, 8. *λεώχαρις* et *λεώχαριν* non correcta extant 20, 8 (accent. eras.); 25, 2; 27, 3; 31, 3; 31, 4; 32, 8; 34, 1 (*λεώχάρις*). 1. 1 *μὲν* s. v. 1 — 5 *ἀφεῖμεν* Hrw.

2 ἐγγυητῇ γενομένῳ Δικαιογένους, ὥσπερ ἀντωμόσαμεν. Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν ἀντωμοσίαν.

ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ.

Ὡς τοίνυν ἀληθῆ ἀντωμόσαμεν, Κηφισόδοτος οὑτοσὶ οἶδε, καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρεξόμεθα πρῶτον μὲν ὡς ἀπέστη Δικαιογένης ἡμῖν τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, εἶτα ὡς ἠγγυήσατο Λεωχάρης. Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

3 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, καὶ ὡς οὐ τἀληθῆ μεμαρτυρήκασιν, οὐδ᾽ ἂν αὐτὸν οἶμαι Λεωχάρη εἰπεῖν· ἴσως δὲ ἐπ᾽ ἐκεῖνον τρέψεται τὸν λόγον, ὡς Δικαιογένης τε ἃ ἡμῖν ὡμολόγησεν ἅπαντα πεποίηκε, καὶ αὐτὸς τὴν ἐγγύην ὅτι ἀπέδωκεν. εἰ οὖν ταῦτ᾽ ἐρεῖ, ψεύσεται καὶ ῥᾳδίως ἐξελεγχθήσεται. ἀναγνώσεται γὰρ ὑμῖν ὅσα κατέλιπε Δικαιογένης ὁ Μενεξένου ἐν τῷ κλήρῳ καὶ τὰ χρήματα ἃ ἔλαβε.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ.

4 Ταῦτα εἰ μὲν μή φασι Δικαιογένη τὸν ἡμέτερον θεῖον ζῶντα κεκτῆσθαι καὶ ἀποθνήσκοντα ἡμῖν δοῦναι, ἀποδειξάτωσαν· εἰ δὲ καὶ ἐκεῖνον καταλιπεῖν καὶ ἡμᾶς κεκομίσθαι, μαρτυρησάτω τις αὐτοῖς. ὅτι μὲν γὰρ Δικαιογένης ὡμολόγει παραδώσειν ἡμῖν ὧν κατέλιπεν ὁ Μενεξένου τὰ δύο μέρη, ἡμεῖς μάρτυρας παρεχόμεθα, καὶ ὅτι Λεωχάρης ἠγγυήσατο αὐτὸν ταῦτα ποιήσειν· καὶ γὰρ δικαζόμεθα διὰ τοῦτο, καὶ ταῦτα ἀντωμόσαμεν. Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν ἀντωμοσίαν.

ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ.

5 Εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες, περὶ τούτων ἔμελλον ἀπολογήσασθαι μόνον Λεωχάρης ἢ Δικαιογένης, ἤρκει ἄν μοι

---

3. 4 ἐγγύην et 6 ἐξελεγχθήσεται de meo: ἐξεγγύην et ἐλεγχθήσεται — 5 ἀπέδωκεν corr. 1, ὀτ...ω.εν pr. — 9 tit. add. Schoem.

4. 4 μαρτ.ρησάτω pr., corr. 1 — 5 ὁ μενεξένου|ὧν κατέλιπε τὰ pr., $\overset{\beta}{\text{ὁ}}$ μενεξένου|$\overset{\alpha}{\text{ὧν}}$ $\overset{\nu}{\text{κατέλιπε}}$ $\overset{\gamma}{\text{τὰ}}$ corr. 2 — 6 παρεξόμεθα: em. Turr.

5. 1. τούτων μόνον — 2 ἢ: καὶ Dbr.

τὰ εἰρημένα· ἐπειδὴ δὲ παρεσκευασμένοι εἰσὶν ἐξ ἀρχῆς περὶ (τοῦ) κλήρου λέγειν, βούλομαι ὑμᾶς καὶ παρ' ἐμοῦ τὰ πραχθέντα πυθέσθαι, ἵνα εἰδότες τἀληθῆ, ὅ τι ἂν δοκῇ ὑμῖν, ψηφίσησθε, ἀλλὰ μὴ ἐξηπατημένοι. Μενεξένῳ γὰρ τῷ ἡμετέρῳ πάππῳ ἐγένετο υἱὸς μὲν εἷς, Δικαιογένης, θυγατέρες δὲ τέτταρες, ὧν ἔλαβε μίαν μὲν Πολύαρατος ὁ πατὴρ ὁ ἐμός, ἄλλην δὲ Δημοκλῆς ὁ Φρεάρριος, τὴν δὲ Κηφισοφῶν ὁ Παιανιεύς· ἡ δὲ Θεοπόμπῳ ἐγήματο τῷ Κηφισοδότου πατρί. καὶ ὁ μὲν Δικαιογένης, τριήραρχος 6
ἐκπλεύσας τῆς Παράλου, ἐτελεύτησεν μαχόμενος ἐν Κνίδῳ· ἀποθανόντος δ' αὐτοῦ ἄπαιδος διαθήκην ἀπέφηνε Πρόξενος ὁ Δικαιογένους πατήρ, ᾗ πιστεύσαντες οἱ ἡμέτεροι πατέρες ἐνείμαντο τὸν κλῆρον. καὶ ἐπὶ μὲν τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου Δικαιογένης ὅδε τῷ Μενεξένου Δικαιογένει, ἡμετέρῳ δὲ θείῳ, υἱὸς ἐγίγνετο ποιητός· τῶν δὲ λοιπῶν ἑκάστη τὸ μέρος | ἐπεδικάσατο τῶν Μενεξένου θυγατέρων. ὧν ἐγὼ τοὺς τότε παρόντας ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐπειδὴ δὲ ἐνείμαντο τὸν κλῆρον, ὀμόσαντες μὴ παρα- 7
βήσεσθαι τὰ ὡμολογημένα, ἐκέκτητο ἕκαστος δώδεκα ἔτη ἃ ἔλαχε· καὶ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ οὐσῶν δικῶν οὐδεὶς αὐτῶν ἠξίωσε τὰ πεπραγμένα εἰπεῖν ἀδίκως πεπρᾶχθαι, πρὶν δυστυχησάσης τῆς πόλεως καὶ στάσεως γενομένης Δικαιογένης οὑτοσὶ πεισθεὶς ὑπὸ Μέλανος τοῦ Αἰγυπτίου, ᾧ περ καὶ τἄλλα ἐπείθετο, ἠμφεσβήτει ἡμῖν ἅπαντος τοῦ κλήρου, φάσκων ἐφ' ὅλῃ ποιηθῆναι υἱὸς ὑπὸ τοῦ θείου τοῦ ἡμετέρου. ἡμεῖς μὲν οὖν μαίνεσθαι αὐτὸν ἡγούμεθα 8
τῇ λήξει, οὐκ ἄν ποτε οἰόμενοι τὸν αὐτὸν ἄνδρα τότε μὲν

---

4 *τοῦ* add. Rsk. — 6 *ἡμῖν* pr., corr. 1 — *.ψηφίσ.σθε* pr., corr. 2 — *ἐξαπατημένοι* pr., corr. 1 — 7 *μὲν* s. v. 1 — 8 *πολύαρτος*: em. Rsk. — 9 *φρεά.ρ.ιος*: em. Ald. — 11 *κηφησιοδότου*: em. Steph. 6. 2 *κνίδω* corr. 1, *κ.δ.ω* pr., cf. § 43 — 11 tit. add. Markland. 7. 3 *οὐθεὶς*: em. Bk. — 5. 6 *δικαιογένης* in mg. 1 (ci. Nbr.): *κἀγὼ νος* Ald. et vulg. — 8 *ἐφ' ὅλῃ* Ald., *τῇ οὐσίᾳ* add. Fuhr, ft. *ἐφ' ὅλῳ*: *ὑφ' ὅλην* pr., *ἐφ' ὅλον* corr. 2. 8. 2 *ἄνδρα* corr. 1, *ἄνδ..* pr.

φάσκοντα ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει ποιηθῆναι τότε δ᾽ ἐφ᾽
ἅπαντι τῷ κλήρῳ δόξαι τἀληθὲς λέγειν ὑμῖν· εἰς δὲ τὸ
δικαστήριον εἰσελθόντες καὶ πολλῷ πλείω καὶ δικαιότερα
λέγοντες ἠδικήθημεν, οὐχ ὑπὸ τῶν δικαστῶν ἀλλ᾽ ὑπὸ
Μέλανος τοῦ Αἰγυπτίου καὶ τῶν ἐκείνου φίλων, οἳ διὰ
τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς ἐξουσίαν σφίσιν αὐτοῖς ἡγοῦντο
εἶναι κεκτῆσθαί τε τἀλλότρια καὶ τὰ ψευδῆ ἀλλήλοις μαρ-
τυρεῖν· ὑπὸ δὲ τῶν τὰ τοιαῦτα ποιούντων ἐξηπατήθησαν
9 οἱ δικασταί. καὶ ἡμεῖς μὲν καταψευδομαρτυρηθέντες ἀπω-
λέσαμεν τὰ ὄντα· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ οὐ πολλῷ [χρόνῳ]
ὕστερον μετὰ τὴν δίκην ἐτελεύτησε, πρὶν ἐπεξελθεῖν οἷς
ἐπεσκήψατο τῶν μαρτύρων· Δικαιογένης δὲ πρὸς ἡμᾶς
ὡς ἐβούλετο ἀγωνισάμενος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐξήλασε μὲν τὴν
Κηφισοφῶντος τοῦ Παιανιέως θυγατέρα ἐκ τοῦ μέρους,
ἀδελφιδῆν οὖσαν Δικαιογένους τοῦ καταλιπόντος τὰ χρή-
ματα, ἀφείλετο δὲ τὴν Δημοκλέους γενομένην γυναῖκα, ἃ
Δικαιογένης ἀδελφὸς ὢν ἔδωκεν, ἀφείλετό (τε) καὶ τὴν
10 Κηφισοδότου μητέρα καὶ αὐτὸν τοῦτον ἅπαντα. καὶ γὰρ
τούτων [τε] ἅμα καὶ ἐπίτροπος καὶ κύριος καὶ ἀντίδικος
ἦν, καὶ οὐδὲ κατὰ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς οἰκειότητος ἐλέου
παρ᾽ αὐτοῦ ἔτυχον, ἀλλ᾽ ὀρφανοὶ καὶ ἔρημοι καὶ πένητες
γενόμενοι [πάντων] καὶ τῶν καθ᾽ ἡμέραν ἐπιτηδείων ἦσαν
ἐνδεεῖς. οὕτως αὐτοὺς Δικαιογένης οὑτοσὶ ἐγγυτάτω ὢν
γένους ἐπετρόπευεν· ὅς γε, ἃ μὲν ὁ πατὴρ αὐτοῖς Θεό-
πομπος κατέλιπε, τοῖς τούτων ἐχθροῖς παρέδωκεν, ἃ δὲ
ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος καὶ ὁ πάππος αὐτοῖς ἔδωκεν, αὐτὸς
11 ἀφείλετο πρὸ δίκης. καὶ ὃ πάντων δεινότατον, τὴν οἰκίαν
αὐτῶν τὴν πατρῴαν, παίδων ὄντων τούτων, πριάμενος
καὶ κατασκάψας τὸν κῆπον ἐποιήσατο πρὸς τῇ αὑτοῦ οἰ-

---

3 τοτὲ Ald.: ποτέ — 4 ἡμῖν pr., corr. 1 — 5 καὶ post πλείω s. v. 2. 9. 2 χρόνω in mg. 1: del. de meo — 6 κηφισοφῶντος in ras. 5 litt. corr. 2 — 7 ἀδελφὴν pr., corr. 2 — διογένους pr., corr. 2 (και s. v.) — 8 ἃ Rsk.: ἣ — 9 τε huc transp. de meo e § 10. 2 — 10 κηφησοδότου pr., item η pro ι pr. 11, 6; 12, 3. 10. 2 τε del. Rsk. — 5 πάντων in ras. add. 1: del. de meo — 8 κατέλ.ιπε pr. 11. 1 ὁ πάντων δεινότατος: em. Rsk. cum Tophane Taylori — 3 τὸν del. Db.

κίᾳ τῇ ἐν ἄστει. καὶ λαμβάνων μίσθωσιν ὀγδοήκοντα μνᾶς ἐκ τῶν Δικαιογένους τοῦ ἡμετέρου θείου χρημάτων, τὸν ἐκείνου ἀδελφιδοῦν Κηφισόδοτον τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ Ἁρμοδίῳ συνέπεμψεν εἰς Κόρινθον ἀντ' ἀκολούθου· εἰς τοῦτο ὕβρεως καὶ μιαρίας ἀφίκετο. καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς ὀνειδίζει καὶ ἐγκαλεῖ αὐτῷ ὅτι ἐμβάδας καὶ τρίβωνα φορεῖ, ὥσπερ ἀδικούμενός τι εἰ ἐμβάδας Κηφισόδοτος φορεῖ, ἀλλ' οὐκ ἀδικῶν ὅτι ἀφελόμενος αὐτὸν τὰ ὄντα πένητα πεποίηκεν.

Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων τοσαῦτά μοι εἰρήσθω· πάλιν 12
δ' ἐπάνειμι ὅθεν ἀπέλιπον. Μενέξενος γὰρ ὁ Κηφισοφῶντος υἱός, ἀνεψιὸς ὢν Κηφισοδότῳ τουτῳὶ καὶ ἐμοί, καὶ προσῆκον αὐτῷ τοῦ κλήρου μέρος ὅσον περ ἐμοί, ἐπεξῄει τοῖς καταμαρτυρήσασιν ἡμῶν καὶ ἐκείνου τὰ ψευδῆ, καὶ Λύκωνα, ὃν περ εἰσήγαγε πρῶτον εἰς τὸ δικαστήριον, τοῦτον εἷλεν· ὃς ἐμαρτύρησε Δικαιογένη ποιηθῆναι τὸν νῦν ὄντα ὑπὸ τοῦ θείου τοῦ ἡμετέρου υἱὸν ἐπὶ παντὶ τῷ κλήρῳ. μαρτυρήσας δὲ ταῦτα ἑάλω ψευδομαρτυριῶν. ἐπειδὴ δὲ 13
Δικαιογένης, ὦ ἄνδρες, οὐκέτι ὑμᾶς δύναται ἐξαπατᾶν, πείθει Μενέξενον τὸν ὑπὲρ ἡμῶν τε καὶ ὑπὲρ αὑτοῦ πράττοντα, ἃ ἐγὼ αἰσχυνόμενος ἀναγκάζομαι διὰ τὴν ἐκείνου πονηρίαν λέγειν, — τί ποιῆσαι; κομισάμενον αὐτὸν μέρος ἐκ τοῦ κλήρου ὅ τι ἐγίγνετο, ἡμᾶς μὲν ὑπὲρ ὧν ἔπραττε προδοῦναι, τοὺς δὲ μήπω ἑαλωκότας τῶν μαρτύρων ἀφεῖναι. καὶ ἡμεῖς μὲν ταῦτα | ὑπὸ τῶν φίλων καὶ τῶν ἐχθρῶν παθόντες εἴχομεν ἡσυχίαν. τούτων δ' ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὁ μὲν τοίνυν Μενέξενος παθὼν ἄξια τῶν ἑαυτοῦ 14
τρόπων ἠπατήθη ὑπὸ τοῦ Δικαιογένους· ἀφεὶς γὰρ τοὺς

---

4 *ὀγδοήκοντα* corr. 1, .'γ.ο.. pr. — 9 *τριβώνια*: em. Cob. — 11 *αὐτῷ* pr., corr. 1 — 11. 12 *ἐπεποίηκεν* ut vid. pr. **12.** 1 *μὲν περὶ*: transp. Dbr. — 2. 3 *κηφησοφῶντος* pr. — 4 *αὐτῷ* corr. 1, *αὐτοῦ* pr. — 7 *τὸν νῦν* corr. 2, *τοίνυν* pr. **13.** 2 *ἡμᾶς*: em. Rsk. — 5 *τὸ* ante *μέρος* add. Sauppe — 6 *γίγνετο* pr., corr. 1 — 7 *δοῦναι* pr., *προ* s. v. 2 — 8 *ὑπὸ* corr. 1, *ὑπὲρ* pr. — 11 tit. in mg. 1 post *μενέξενος* § 14, 1.

μάρτυρας καὶ ἡμᾶς προδούς, ὧν ἕνεκα ταῦτ' ἔπραξεν οὐκ
ἐκομίσατο. ἀδικηθεὶς δὲ ὑπὸ Δικαιογένους μεθ' ἡμῶν
πάλιν ἔπραττεν. ἡμεῖς δὲ καθηγούμενοι οὐκέτι προσήκειν
Δικαιογένει ἔχειν τῶν ἐκ τοῦ κλήρου μέρος οὐδέν, ἐπειδὴ
οἱ μάρτυρες ἑάλωσαν, ἀμφισβητοῦμεν αὐτῷ ἅπαντος τοῦ
οἴκου κατ' ἀγχιστείαν. καὶ ὅτι ἡμεῖς τε ὀρθῶς ἐγνώκαμεν
καὶ οὐδὲν ἔτι προσήκει Δικαιογένει τοῦ κλήρου, ῥᾳδίως
15 *διδάξω. δύο γὰρ διαθῆκαι ἐφάνησαν, ἡ μὲν πάλαι, ἡ δ'*
ὕστερον πολλῷ· καὶ κατὰ μὲν τὴν παλαιάν, ἣν ἀπέφηνε
Πρόξενος ὁ Δικαιογένους τουτουὶ πατήρ, ἐπὶ τῷ τρίτῳ
μέρει τοῦ κλήρου ἐγίγνετο τῷ θείῳ τῷ ἡμετέρῳ υἱὸς ποιη-
τός, καθ' ἣν δ' αὐτὸς ἀπέφηνε Δικαιογένης, ἐπὶ παντὶ
τῷ οἴκῳ. τούτοιν δὲ τοῖν διαθήκαιν ἣν μὲν Πρόξενος
ἀπέφηνε, Δικαιογένης ἔπεισε τοὺς δικαστὰς ὡς οὐκ ἀλη-
θὴς εἴη· ἣν δὲ Δικαιογένης ἀπέφηνεν, οἱ μαρτυρήσαντες
αὐτὴν τὸν θεῖον τὸν ἡμέτερον διαθέσθαι ἑάλωσαν ψευδο-
16 *μαρτυριῶν. ἀμφοῖν δὲ τοῖν διαθήκαιν ἀκύροιν γιγνομέ-*
ναιν, καὶ ἑτέρας μηδεμιᾶς ὁμολογουμένης εἶναι, κατὰ δό-
σιν μὲν οὐδενὶ προσῆκεν τοῦ κλήρου, κατ' ἀγχιστείαν δὲ
ταῖς Δικαιογένους τοῦ ἀποθανόντος ἀδελφαῖς, ὧν εἰσιν αἱ
ἡμέτεραι μητέρες. διὰ δὲ ταῦτα ἔδοξέ τε ἡμῖν λαχεῖν τοῦ
κλήρου κατ' ἀγχιστείαν, καὶ ἐλάχομεν τοῦ μέρους ἕκαστος.
μελλόντων δ' ἡμῶν ἀντόμνυσθαι διεμαρτύρησε Λεωχάρης
17 *οὑτοσὶ μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον ἡμῖν. ἐπισκηψαμένων*
δ' ἡμῶν ἡ μὲν λῆξις τοῦ κλήρου διεγράφη, ἡ δὲ τῶν ψευ-
δομαρτυριῶν δίκη εἰσῄει. ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ πάντα μὲν
ἡμῶν εἰπόντων ἅ περ νυνί, πολλὰ δὲ Λεωχάρους ἀνταπο-
λογησαμένου, ἔγνωσαν τὰ ψευδῆ μαρτυρῆσαι Λεωχάρη
οἱ δικασταί. ἐπειδὴ δὲ τοῦτο φανερὸν ἐγένετο ἐξαιρεθει-
σῶν τῶν ψήφων, ἃ μὲν τῶν δικαστῶν καὶ ἡμῶν ἐδεήθη
Λεωχάρης ἢ ὅσα ἡμῖν ἐξεγένετο διαπράξασθαι τότε, οὐκ

---

14. 5 *οὐκεθ' ἡγούμ.* Dbr., ft. *καθ' ἡμᾶς ἡγ.* — 6 *δι...ογένει* pr., corr. 1 — *μέρο.ς.* 15. 1 *ἀπεφάνησαν* Dbr. — 2 *πολλῷ* post *πάλαι* legitur: transp. Turr. Rsk. sec. — 3 *ἐπὶ* Bk.: *ἐν.* 16. 5 *δὲ* : *δὴ* Rsk. — 6 *τοῦ μέρους* de meo : *τὸ μέρος.* 17. 1 *ἐπισκεψαμένων* — 4 *ἡμῶν* s. v. 1 — 6 *ἐξεραθεισῶν* Dbr. — 8 *ἡμῖν ἐξεγένετο ἡμῖν* pr., posterius *ἡμῖν* induxit 1

δ' ὅ τι δεῖ λέγειν, ἃ δὲ ὡμολογήθη ἡμῖν, ταῦτα ἀκού-
ιτε. συγχωρούντων γὰρ ἡμῶν τῷ ἄρχοντι μὴ συναριθμεῖν 18
ιλὰ συγχέαι τὰς ψήφους, ἀφίστατο μὲν Δικαιογένης τοῖν
ɔοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου ταῖς Δικαιογένους ἀδελφαῖς, καὶ
ιολόγει ἀναμφισβήτητα παραδώσειν ἡμῖν ταῦτα τὰ μέρη·
ιὶ ταῦτα ἠγγυᾶτο αὐτὸν Λεωχάρης οὑτοσὶ καὶ [ὡμολόγει]
οιήσειν, οὐ μόνος ἀλλὰ καὶ Μνησιπτόλεμος ὁ Πλωθεύς.
ιὶ τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἡμεῖς τοίνυν ταῦτα παθόντες ὑπὸ Λεωχάρους, καὶ 19
'γενόμενον ἡμῖν αὐτὸν ἐπειδὴ εἵλομεν τῶν ψευδομαρτυ-
ιῶν ἀτιμῶσαι, οὐκ ἐβουλήθημεν, ἀλλ' ἐξήρκεσεν τὰ ἡμέ-
ρα ἡμῖν κομισαμένοις ἀπηλλάχθαι. τοιοῦτοι δὲ γενόμε-
ιι περὶ Λεωχάρη καὶ Δικαιογένη ἐξηπατήθημεν ὑπ' αὐ-
ῶν, ὦ ἄνδρες· οὔτε γὰρ Δικαιογένης τὰ δύο μέρη ἡμῖν
ιῦ κλήρου παρέδωκεν, ὁμολογήσας ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου,
ιτε Λεωχάρης ὁμολογεῖ ἐγγυήσασθαι αὐτὸν τότε. καί- 20
ιι εἰ μὴ ἐναντίον μὲν τῶν δικαστῶν, πεντακοσίων ὄν-
ον, ἐναντίον δὲ τῶν περιεστηκότων ἠγγυᾶτο, οὐκ οἶδ'
τι [ἂν] ἐποίησεν. ὡς μὲν τοίνυν περιφανῶς ψεύδον-
ιι, μάρτυρας ὑμῖν παρεχόμεθα τοὺς παρόντας, ὅτε Δι-
ιιογένης μὲν ἀφίστατο τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου
ιὶ ὡμολόγει ἀναμφισβήτητα παραδώσειν ταῖς Δικαιο-
νους ἀδελφαῖς, Λεωχάρης δὲ ἠγγυᾶτο αὐτὸν ἃ ὡμο-
γησε καὶ ποιήσειν. δεόμεθα δὲ καὶ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες,
τις ἐτύγχανε παρὼν τότε, ἀναμνησθῆναι εἰ λέγομεν
.ηθῆ καὶ βοηθῆσαι ἡμῖν· ἐπεί, ὦ ἄνδρες, εἰ Δικαιογένης 21
.ηθῆ λέγει, τί ἡμεῖς ὠφελούμεθα νικήσαντες, ἢ τί οὗτος
ημιώθη ἡττηθείς; εἰ γὰρ ἀπέστη μόνον, ὥς φησι, τοῖν
'οῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, ἀναμφισβήτητα δὲ μὴ | ὡμολόγει

---

9 ἀντιλέγειν pr., ἀντι indux. 1. 18. 4 ἀναμφίβητα — 5 καὶ ιολόγει del. Sauppe, καὶ retinuit Schb. — 6 πλωτιεύς: em. Schoem., i ipse Πλωθειεύς — 7 ἡμῖν pr., corr. 1. 19. 3 ἠβουλήθημεν pr., rr. 1 — 6 οὔτε corr. 1, οὗτος pr. — 8 ἐγγυήσα... τὸν τότε pr., corr. 1.
20. 4 ἂν del. de meo. 21. 2 ...ήσαντες pr., νικ in ras. 1. — ἀναμφισβήτητον: em. Schoem.

παραδώσειν, τί ἐζημιοῦτο ἀφιστάμενος ὧν τιμὴν εἶχεν;
οὐδὲ γὰρ πρὶν ἡττηθῆναι τὴν δίκην εἶχεν ὧν ἡμεῖς δικα-
ζόμεθα, ἀλλ' οἱ παρὰ τούτου πριάμενοι καὶ θέμενοι, οἷς
ἔδει αὐτὸν ἀποδόντα τὴν τιμὴν ἡμῖν τὰ μέρη ἀποδοῦναι.
22 διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τοὺς ἐγγυητὰς παρ' αὐτοῦ ἐλάβομεν,
οὐ πιστεύοντες αὐτῷ ἃ ὡμολόγησε ποιήσειν. πλὴν γὰρ
δυοῖν οἰκιδίοιν ἔξω τείχους καὶ (ἀγροῦ) ἐν Πεδίῳ ἑξήκοντα
πλέθρων οὐδὲν κεκομίσμεθα, ἀλλ' οἱ παρὰ τούτου θέμε-
νοι καὶ πριάμενοι. ἡμεῖς δ' οὐκ ἐξάγομεν· δέδιμεν γὰρ
μὴ ὄφλωμεν δίκας. καὶ γὰρ Μικίωνα, κελεύοντος Δικαιο-
γένους καὶ φάσκοντος (μὴ) βεβαιώσειν, ἐξάγοντες ἐκ τοῦ
βαλανείου ὤφλομεν τετταράκοντα μνᾶς διὰ Δικαιογένη, ὦ
23 ἄνδρες. ἡγούμενοι γὰρ οὐκ ἂν αὐτὸν βεβαιώσειν οὐδὲν
ὧν ἡμῖν ἀπέστη ἐν τῷ δικαστηρίῳ, διισχυριζόμεθα πρὸς
Μικίωνα ἐναντίον τῶν δικαστῶν, ἐθέλοντες ὁτιοῦν πάσχειν,
εἰ βεβαιώσειεν αὐτῷ Δικαιογένης τὸ βαλανεῖον, οὐκ ἄν
ποτε οἰόμενοι αὐτὸν ἐναντία οἷς ὡμολόγησε πρᾶξαι, οὐ
δι' ἄλλ' οὐδὲν ἢ διὰ τοὺς ἐγγυητάς, ὅτι καθειστήκεσαν ἡμῖν.
24 ἀποστὰς δὲ Δικαιογένης [ταῦτα τὰ μέρη] ὧν καὶ νῦν ὁμολο-
γεῖ ἀφεστάναι ἡμῖν, ἐβεβαίωσε Μικίωνι τὸ βαλανεῖον. καὶ
ἐγὼ μὲν ὁ ἄθλιος οὐχ ὅπως τι ἐκ τοῦ κλήρου εἰληφώς, ἀλλὰ
προσαπολωλεκὼς τετταράκοντα μνᾶς, ἀπῄειν ὑβρισμένος
ὑπὸ τοῦ Δικαιογένους. καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

25 Ταῦτα μὲν πεπόνθαμεν ὑπὸ Δικαιογένους, ὦ ἄνδρες·
ὁ δ' ἐγγυησάμενος αὐτὸν Λεωχάρης καὶ τῶν πάντων ἡμῖν
κακῶν αἴτιος οὔ φησιν ἐγγυήσασθαι ἃ καταμαρτυρεῖται
αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῷ γραμματείῳ τῷ ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου
γραφέντι οὐκ ἔστι ταῦτα. ἡμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες, τότ' ἐπὶ
τοῦ βήματος σπεύδοντες τὰ μὲν ἐγράψαμεν, τῶν δὲ μάρ-

22. 2 καὶ ποιήσειν Rsk. — 3 ἀγροῦ add. de meo — 5 οὐκ corr. 1, ․․κ pr. — δεδίαμεν: em. Cob. — 6 μηκίωνα: em. Rsk,; item 23, 3 ubi μηκίονα pr., μηκίωνα corr. 1, et 24, 2 ubi μὴ κίωνι pr., μηκίωνι corr. — 7 μὴ add. Ald. — ἐξά|γοντος. 23. 1 βεβαιῶσαι Nbr. — οὐδὲν Ald.: οὐδὲ — 5. 6 οὐ δι' Ald.: οὐδ'. 24. 1 gloss. del. Dbr. — 4 προσαπολωλεκὼς: ο 2 e corr. 1 — 6 tit. in mg. 1 post ὑπὸ δικαι 25, 1. 25. 5 ἔστι pr., ἔνεστι corr. 1.

τυρας ἐποιησάμεθα· οὗτοι δέ, ἃ μὲν αὐτοῖς συμφέρει τῶν
ὁμολογηθέντων τότε, κύριά φασιν εἶναι, εἰ καὶ μὴ γέγρα-
πται, ἃ δ' οὐ συμφέρει, οὐ κύρια, εἰ μὴ γέγραπται. ἐγὼ 26
δ', ὦ ἄνδρες, οὐ θαυμάζω ὅτι ἔξαρνοί εἰσι τὰ ὡμολο-
γημένα· οὐδὲ γὰρ τὰ γραφέντα ἐθέλουσι ποιεῖν. ἡμεῖς δ'
ὡς λέγομεν ἀληθῆ, καὶ ἄλλο τι τεκμήριον παρεξόμεθα.
Πρωταρχίδῃ γὰρ τῷ Ποταμίῳ ἔδωκε Δικαιογένης τὴν
ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ ἐπὶ τετταράκοντα μναῖς, ἀντὶ δὲ τῆς
προικὸς τὴν οἰκίαν αὐτῷ τὴν ἐν Κεραμεικῷ παρέδωκε.
ταύτῃ δὲ τῇ γυναικί, ἣν ὁ Πρωταρχίδης ἔχει, προσήκει
τοῦ κλήρου μέρος ὅσον περ τῇ μητρὶ τῇ ἐμῇ. ἐπεὶ δ' 27
οὖν ἀπέστη Δικαιογένης ταῖς γυναιξὶ τοῖν δυοῖν μεροῖν
τοῦ κλήρου, ἠξίου ὁ Λεωχάρης τὸν Πρωταρχίδην παρα-
διδόναι αὐτῷ τὴν συνοικίαν ἣν εἶχεν ἀντὶ τῆς προικός, ὡς
ὄντι ἐγγυητῇ αὐτῷ, τὸ δὲ μέρος ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τοῦ
κλήρου παρ' αὐτοῦ κομίζεσθαι. παραλαβὼν δὲ τὴν συνοι-
κίαν τὸ μέρος οὐ παρέδωκε. καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρα
τὸν Πρωταρχίδην παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Περὶ δὲ ἐπισκευῆς τοῦ βαλανείου καὶ οἰκοδομίας καὶ 28
πρότερον εἴρηκε Δικαιογένης καὶ νῦν ἴσως ἐρεῖ, ὡς ὁμο-
λογήσαντες αὐτῷ ἀποδώσειν τὰ ἀνηλωμένα οὐκ ἀπεδώ-
καμεν, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο οὐ δύναται ἀπαλλάττειν τοὺς
χρήστας, οὐδὲ ἡμῖν παραδοῦναι ἃ δεῖ αὐτόν. ἡμεῖς δέ, 29
ὦ ἄνδρες, ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, ὅτε ἠναγκάζομεν αὐτὸν
ἀφίστασθαι τούτων, ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν καὶ τῶν εἰς τὰ
οἰκοδομήματα ἀνηλωμένων ἀφεῖμεν αὐτῷ τοὺς καρπούς,
οὕτω τῶν δικαστῶν γιγνωσκόντων· ὕστερον δ' οὐκ ἀναγ-
καζόμενοι ἀλλ' ἑκόντες ἔδομεν αὐτῷ τὴν ἐν ἄστει οἰκίαν
ἐξαιρεθέντες πρὸς τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου ἔχειν ἀντὶ

---

26. 4 *ἐλέγομεν*: em. Rsk. — 6 *ἑαυτοῦ*: vitium nondum sublatum — 7 *αὐτῶ.* pr. **27.** 2 *ταῖν δυοῖν* pr. — 9 tit. *μάρτυρες*: mut. de meo, vulgo *ΜΑΡΤΥΣ.* **28.** 1 ante *καὶ πρ.* tres litt. eras. — 3 *ἀναλωμένα*: em. Hrw., idem *η* pro *α* 29, 4 — 3. 4 *ἀπέδομεν* Hrw., ft. *ἀποδεδώκαμεν* — 4 *ἀπαλάσσειν.* **29.** 5 *γιγνωσκότων* — 7 *ἐξαίρετον* vel *ἐξαιρεθεῖσαν θέντες* Rsk., ft. *ἐξαίρετον προσθέντες τῷ*

τῶν ἐπεσκευασμένων, ἣν οὗτος ἀντὶ πεντακισχιλίων δρα-
30 χμῶν παρέδωκε Φιλονίκῳ. ἔδομεν δὲ οὐ διὰ τὴν τοῦ Δι-
καιογένους χρηστότητα, ὦ ἄνδρες, ἀλλ' ἐπιδεικνύμενοι ὅτι
οὐ περὶ πλείονος χρήματα ποιούμεθα τῶν οἰκείων, οὐδ'
ἂν πάνυ πονηροὶ ὦσι. καὶ γὰρ πρότερον ὅτ' ἐφ' ἡμῖν
ἐγένετο Δικαιογένη τιμωρήσασθαι καὶ ἀφελέσθαι ἃ εἶχεν,
οὐκ ἐβουλήθημεν τῶν τούτου | κτήσασθαι οὐδέν, ἀλλὰ τὰ
ἡμέτερα μόνον κομίσασθαι ἐξήρκει ἡμῖν. οὗτος δ' ὅτε
ἐκράτησεν ἡμῶν, ἀπεσύλησεν ἃ ἐδύνατο, καὶ ὡς ἐχθροὺς
31 ἀλλ' οὐ προσήκοντας ἀπόλλυσι. τεκμήριον δὲ καὶ τῶν
ἡμετέρων τρόπων καὶ τῆς τούτου ἀδικίας μέγα παρεξό-
μεθα. μελλούσης γὰρ τῆς πρὸς Λεωχάρη δίκης εἰσιέναι,
ὦ ἄνδρες, ἐν τῷ Μαιμακτηριῶνι μηνί, ἠξίου Λεωχάρης
καὶ Δικαιογένης δίαιταν ἡμᾶς ἐπιτρέπειν τὴν δίκην ἀνα-
βαλλομένους. καὶ ἡμεῖς ὥσπερ μικρὰ ἀδικούμενοι συν-
εχωρήσαμεν, καὶ ἐπετρέψαμεν διαιτηταῖς τέτταρσιν, ὧν
τοὺς μὲν δύο ἡμεῖς ἠγάγομεν, τοὺς δὲ δύο ἐκεῖνοι. καὶ
ἐναντίον τούτων ὡμολογήσαμεν ἐμμενεῖν οἷς (ἂν) οὗτοι
32 γνοῖεν, καὶ ὠμόσαμεν. καὶ οἱ διαιτηταὶ ἔφασαν, εἰ μὲν
ἀνώμοτοι δύναιντ' [ἂν] ἡμᾶς διαλλάξαι, οὕτω ποιήσειν,
εἰ δὲ μή, καὶ αὐτοὶ ὀμόσαντες ἀποφανεῖσθαι ἃ δίκαια
ἡγοῦνται εἶναι. ἀνακρίναντες δὲ ἡμᾶς πολλάκις καὶ πυθό-
μενοι τὰ πραχθέντα οἱ διαιτηταί, οἱ μὲν δύο οὓς ἐγὼ
προὐβαλόμην, Διότιμος καὶ Μελάνωπος, ἤθελον καὶ ἀνώ-
μοτοι καὶ ὀμόσαντες ἀποφήνασθαι ἃ ἐγίγνωσκον ἀληθέ-
στατα ἐκ τῶν λεγομένων, οὓς δὲ Λεωχάρης προὐβάλετο,
33 οὐκ ἔφασαν ἀποφανεῖσθαι. καίτοι Διοπείθης ὁ ἕτερος
τῶν διαιτητῶν Λεωχάρει μὲν ἦν τουτῳὶ κηδεστής, ἐμὸς
δ' ἐχθρὸς καὶ ἀντίδικος ἐξ ἑτέρων συμβολαίων· Δημάρα-

8 οὕτως — post πεντα in fine versus ras. 1 lit.; in fine versus proximi post διὰ eras. vid. Δ — 9 φιλονείκῳ: em. Hrw. **30.** 1 ἔδομεν Rsk.: παρέδομεν. **31.** 2 παρ.ξόμεθα pr., corr. 1 — 4 μεμακτηριῶνι — ἠξίουν Steph. — 5 ἐπιτροπεύειν: em. Rsk. — 9 ἐμμένειν: em. Rsk. — ἂν add. Rsk. **32.** 2 ἂν del. Bk.: — ποιῆσαι pr., corr. 1 — 4. 5 πυ.θα..μενοι pr., corr. 1 — οἱ διαιτηταί del. Fuhr — 6 προύβαλον: em. Rsk. — μελάνοπος — .θελον pr., ἤ in ras. 1 — 9 ἔφ.ασαν pr.

τος δὲ ὁ μετ' αὐτοῦ Μνησιπτολέμῳ τῷ ἐγγυησαμένῳ Δι-
καιογένη μετὰ Λεωχάρους ἦν ἀδελφός. οὗτοι μέντοι οὐκ
ἠθέλησαν ἀποφήνασθαι, ὁρκώσαντες ἡμᾶς ἦ μὴν ἐμμενεῖν
οἷς ἂν αὐτοὶ γνοῖεν. καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρας παρ-
έξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Οὐκ οὖν δεινὸν εἰ δεήσεται ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, Λεω- 34
χάρης ἀποψηφίσασθαι ἃ Διοπείθης κηδεστὴς ὢν αὐτοῦ
κατεψηφίσατο; ἢ ὑμῖν πῶς καλὸν ἀπογνῶναι Λεωχάρους
ἅ γε οὐδ' οἱ προσήκοντες αὐτοῦ ἀπέγνωσαν; δέομαι οὖν
ὑμῶν καταψηφίσασθαι Λεωχάρους, ἵν' ἃ ἡμῖν οἱ πρόγο-
νοι κατέλιπον κομισώμεθα, καὶ μὴ μόνον τὰ ὀνόματα αὐ-
τῶν ἔχωμεν ἀλλὰ καὶ τὰ χρήματα. τῶν δὲ Λεωχάρους
ἰδίων οὐκ ἐπιθυμοῦμεν. Δικαιογένη γάρ, ὦ ἄνδρες, οὔτ' 35
ἐλεεῖν ἐστε δίκαιοι (ὡς) κακῶς πράττοντα καὶ πενόμενον,
οὔτ' εὖ ποιεῖν ὡς ἀγαθόν τι εἰργασμένον τὴν πόλιν· οὐδέ-
τερα γὰρ αὐτῷ τούτων ὑπάρχει, ὡς ἐγὼ ἀποφανῶ, ὦ ἄν-
δρες. ἅμα δὲ καὶ πλούσιον καὶ πονηρότατον αὐτὸν ὄντα
ἀνθρώπων ἀποδείξω καὶ εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς προσ-
ήκοντας καὶ εἰς τοὺς φίλους. οὗτος γὰρ παραλαβὼν τὸν
κλῆρον παρ' ἡμῶν φέροντα μίσθωσιν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀγδοή-
κοντα μνᾶς, καρπωσάμενος αὐτὸν δέκα ἔτη οὔτε ἀργύριον
ὡμολόγει κεκτῆσθαι οὔτε ὅπη ἀνήλωσεν ἔχοι ἂν ἐπιδεῖξαι,
ὦ ἄνδρες. ἄξιον δὲ καὶ ὑμῖν λογίσασθαι. οὗτος γὰρ τῇ 36
μὲν φυλῇ εἰς Διονύσια χορηγήσας τέταρτος ἐγένετο, τραγῳ-
δοῖς δὲ καὶ πυρριχισταῖς ὕστατος· ταύτας δὲ μόνας ἀναγ-
κασθεὶς (τὰς) λειτουργίας λειτουργῆσαι ἀπὸ τοσαύτης προσ-
όδου οὕτω κακῶς ἐχορήγησεν. ἀλλὰ μὴν τριηράρχων τοσού-
των κατασταθέντων οὔτ' αὐτὸς ἐτριηράρχησεν οὔθ' ἑτέρῳ
συμβέβληκεν ἐν τοιούτοις καιροῖς, ἀλλ' ἕτεροι μὲν οὐσίαν

33. 4. 5 *δικαιογένει*: em. Bk. — 6 *ἐμμένειν*: em. Rsk. — 9 tit. in mg. 1 post *λεώχαρις ἀπο* 34, 2. **34.** 2 *αὐτοῦ*.. — 3 *ἡμῖν* pr., corr. 1 — 4 *ἂν ἔγνωσαν*: em. Rsk. — 8 *ἐπεθυμοῦμεν*. **35.** 2 *ὡς* add. Bk. — 4 *ἀποφαίνω*: em. Rsk. — 8 *ὑμῶν* Dbr. — 10 *ὁμολογεῖ* Bk. — *ὅπη* pr., *ὅποι* corr. 1. **36.** 2. 3 virgula post *τραγῳδοῖς* posita *δὲ* del. Bentley — 3 *πυρριχυέταις* pr., *πυρριχιέταις* corr.: em. Palmer — 4 *τὰς* add. Rsk. — 5 *καλῶς* Ald. — 7 *μὴν* Sauppe — 7. 8 *ἕτερος* et *κεκτημένος*: em. Rsk.

κεκτημένοι ἐλάττω ἢ οὗτος μίσθωσιν λαμβάνει τριηραρχοῦσι.
37 καίτοι, ὦ ἄνδρες, οὐχ ὁ πατὴρ αὐτῷ τὴν πολλὴν οὐσίαν κατέλιπεν, ἀλλ᾽ ὑμεῖς ἔδοτε τῇ ψήφῳ· ὥστε εἰ καὶ μὴ πολίτης ἦν, διά γε τοῦτο δίκαιος ἦν τὴν πόλιν εὖ ποιεῖν. εἰσφορῶν τοίνυν τοσούτων γεγενημένων πᾶσι τοῖς πολίταις εἰς τὸν πόλεμον καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως Δικαιογένης οὐκ ἔστιν ἥντινα εἰσενήνοχε· πλὴν ὅτε Λέχαιον ἑάλω, κληθεὶς ὑπὸ ἑτέρου ἐπέδωκεν ἐν τῷ δήμῳ τριακοσίας δραχμάς, ἔλαττον ἢ Κλεώνυμος ὁ Κρής·
38 καὶ τοῦτο ἐπέδωκεν, οὐκ εἰσήνεγκεν, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ αἰσχίστῳ ἐπιγράμματι ἐξ(ετέθη μεθ᾽) ἑτέρου αὐτοῦ τοὔνομα ἔμπροσθεν τῶν ἐπωνύμων, ὅτι οἵδε εἰς σωτηρίαν τῆς πόλεως ὑποσχόμενοι τῷ δήμῳ εἰσοίσειν χρήματα ἐθελονταὶ οὐκ εἰσήνεγκαν. καίτοι πῶς ἄξιον θαυμάζειν, ὦ ἄνδρες, εἰ ἐμὲ ἐξηπάτησεν ἕνα ὄντα, ὃς ὑμᾶς ἅπαντας ἅμα συνειλεγμένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοιαῦτα ἐποίησε; καὶ τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

39 Εἰς μὲν τὴν πόλιν οὕτω καὶ τοσαῦτα | λελειτούργηκε Δικαιογένης ἀπὸ τοσούτων χρημάτων· περὶ δὲ τοὺς προσήκοντας τοιοῦτός ἐστιν οἷον ὁρᾶτε, ὥστε τοὺς μὲν ἡμῶν ἀφείλετο τὴν οὐσίαν, ὅτι μεῖζον ἐδυνήθη, τοὺς δὲ περιεώρα εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἰόντας δι᾽ ἔνδειαν τῶν ἐπιτηδείων. τὴν δὲ μητέρα [τὴν] αὐτοῦ καθημένην ἐν τῷ τῆς Εἰλειθυίας ἱερῷ πάντες ἑώρων, καὶ τούτῳ ἐγκαλοῦσαν ἃ
40 ἐγὼ αἰσχύνομαι λέγειν, οὗτος δὲ ποιῶν οὐκ ᾐσχύνετο. τῶν δ᾽ ἐπιτηδείων Μέλανα μὲν τὸν Αἰγύπτιον, ᾧ ἐκ μειρακίου φίλος ἦν, ὅπερ ἔλαβε παρ᾽ αὐτοῦ ἀργύριον ἀποστερήσας, ἔχθιστός ἐστι· τῶν δὲ ἄλλων αὐτοῦ φίλων οἱ μὲν

---

8 ἐλάττω in mg. 1. **37.** 2 κατέλ.ιπεν — 7 λεχίον em. Rsk. — .πέδωκεν pr., corr. 1. **38.** 2 ὑπογράμματι — ἐξετέθη μεθ᾽ ἑτέρου de meo, ἐξετέθη Schoem., ἐξέκειτο Rsk.: ἐξ ἑτέρου — 3 οἵδε Bk.: εἶδεν — 4 οἰσοίσειν pr., corr. 1 — 8 ὑμῖν corr. 1, ὑμ.. pr. **39.** 1 λελειτούργησε pr., κε corr. 1 — 3 ὁρᾶται pr., corr. 1 — 4 μείζων — 6 τὴν del. Turr. — 7 εἰληθυίας: em. Baiter. **40.** 4 ἐστὶ corr. 1, ..ι pr.

οὐκ ἀπέλαβον ἃ ἐδάνεισαν, οἱ δ' ἐξηπατήθησαν, καὶ ουκ
ἔλαβον ἃ ὑπέσχετο αὐτοῖς, εἰ ἐπιδικάσαιτο τοῦ κλήρου,
δώσειν. καίτοι, ὦ ἄνδρες, οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι οἱ ταῦτα 41
κτησάμενοι καὶ καταλιπόντες πάσας μὲν χορηγίας ἐχορή-
γησαν, εἰσήνεγκαν δὲ εἰς τὸν πόλεμον χρήματα πολλὰ ὑμῖν,
καὶ τριηραρχοῦντες οὐδένα χρόνον διέλιπον. καὶ τούτων
μαρτύρια ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναθήματα ἐκεῖνοι ἐκ τῶν περι-
όντων, μνημεῖα τῆς αὐτῶν ἀρετῆς, ἀνέθεσαν, τοῦτο μὲν
ἐν Διονύσου τρίποδας, οὓς χορηγοῦντες καὶ νικῶντες ἔλα-
βον, τοῦτο δ' ἐν Πυθίου· ἔτι δ' ἐν ἀκροπόλει ἀπαρχὰς 42
τῶν ὄντων ἀναθέντες πολλοῖς, ὡς ἀπὸ ἰδίας κτήσεως,
ἀγάλμασι χαλκοῖς καὶ λιθίνοις κεκοσμήκασι τὸ ἱερόν. αὐ-
τοὶ δ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος πολεμοῦντες ἀπέθανον, Δικαιο-
γένης μὲν ὁ Μενεξένου τοῦ ἐμοῦ πάππου πατὴρ στρατη-
γῶν ὅτε ἡ ἐν Ἐλευσῖνι μάχη ἐγένετο, Μενέξενος δ' ὁ ἐκεί-
νου υἱὸς φυλαρχῶν τῆς Ὀλυσίας ἐν Σπαρτώλῳ, Δικαιογένης
δὲ ὁ Μενεξένου τριηραρχῶν τῆς Παράλου ἐν Κνίδῳ. τοῦ- 43
τον μέντοι τὸν οἶκον σύ, ὦ Δικαιόγενες, παραλαβὼν κακῶς
καὶ αἰσχρῶς διολώλεκας, καὶ ἐξαργυρισάμενος πενίαν ὀδύρῃ,
ποῖ ἀναλώσας; οὔτε γὰρ εἰς τὴν πόλιν οὔτε εἰς τοὺς φί-
λους φανερὸς εἶ δαπανήσας οὐδέν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ καθιπ-
ποτρόφηκας· οὐ γὰρ πώποτε ἐκτήσω ἵππον πλείονος ἄξιον
ἢ τριῶν μνῶν· οὔτε κατεζευγοτρόφηκας, ἐπεὶ οὐδὲ ζεῦγος
ἐκτήσω ὀρικὸν οὐδεπώποτε ἐπὶ τοσούτοις ἀγροῖς καὶ κτή-
μασι. ἀλλ' οὐδ' ἐκ τῶν πολεμίων ἐλύσω οὐδένα. ἀλλ' 44
οὐδὲ τὰ ἀναθήματα, ἃ Μενέξενος τριῶν ταλάντων ποιη-
σάμενος ἀπέθανε πρὶν ἀναθεῖναι, εἰς πόλιν κεκόμικας,
ἀλλ' ἐν τοῖς λιθουργείοις ἔτι καλινδεῖται, καὶ αὐτὸς μὲν
ἠξίους κεκτῆσθαι ἅ σοι οὐδὲν προσῆκε χρήματα, τοῖς δὲ

κ σ
41. 5 μαρτυρία: em. Ald. 42. 3 κεκοσμήμακι pr., μακι corr. 1 — 6 ἐν Ἁλιεῦσι Dbr. — 7 τῆς Ὀλυνθίας Palmer — 8 κνιδ.ω aut ft. κυδ.ω pr., corr. 1. 43. 1. 2 τοῦτον μέντοι τὸν de meo, τὸν μέντοι τούτου Rsk.: τὸν μὲν τοῦτον — 4 ποῖ Bk.: ποῦ — 5 φανερῶς: em. Scaliger — δαπανηθεὶς: em. Nbr. 44. 2. 3 ποιησάμενος corr. 1, ἐποίησεμενος ut vid. pr.: ft. leg. ἐποίησε μέν, ἀπέθανε δὲ — 4 λιθουργίοις: em. Steph. — κυλινδεῖται: em. Cob.

45 θεοῖς οὐκ ἀπέδωκας ἃ ἐκείνων ἐγίγνετο ἀγάλματα. διὰ τί οὖν ἀξιώσεις σου τοὺς δικαστὰς ἀποψηφίσασθαι, ὦ Δικαιόγενες; πότερον ὅτι πολλὰς λειτουργίας λελειτούργηκας τῇ πόλει, καὶ πολλὰ χρήματα δαπανήσας σεμνοτέραν τὴν πόλιν τούτοις ἐποίησας; ἢ ὡς τριηραρχῶν πολλὰ κακὰ τοὺς πολεμίους εἰργάσω, καὶ εἰσφορὰς δεομένῃ τῇ πατρίδι εἰς τὸν πόλεμον εἰσενεγκὼν μεγάλα ὠφέληκας;
46 ἀλλ' οὐδέν σοι τούτων πέπρακται. ἀλλ' ὡς στρατιώτης ἀγαθός; ἀλλ' οὐκ ἐστράτευσαι τοσούτου καὶ τοιούτου γενομένου πολέμου, εἰς ὃν Ὀλύνθιοι μὲν καὶ νησιῶται ὑπὲρ τῆσδε τῆς γῆς ἀποθνήσκουσι μαχόμενοι τοῖς πολεμίοις, σὺ δέ, ὦ Δικαιόγενες, πολίτης ὢν οὐδ' ἐστράτευσαι. ἀλλ' ἴσως διὰ τοὺς προγόνους ἀξιώσεις μου πλέον ἔχειν, ὅτι τὸν τύραννον ἀπέκτειναν. ἐγὼ δ' ἐκείνους μὲν ἐπαινῶ,
47 σοὶ δὲ οὐδὲν ἡγοῦμαι τῆς ἐκείνων ἀρετῆς μετεῖναι. πρῶτον μὲν γὰρ εἵλου ἀντὶ τῆς ἐκείνων δόξης τὴν ἡμετέραν οὐσίαν κτήσασθαι, καὶ ἐβουλήθης μᾶλλον Δικαιογένους καλεῖσθαι υἱὸς ἢ Ἁρμοδίου, ὑπεριδὼν μὲν τὴν ἐν Πρυτανείῳ σίτησιν, καταφρονήσας δὲ προεδριῶν καὶ ἀτελειῶν, ἃ τοῖς ἐξ ἐκείνων γεγονόσι δέδοται. ἔτι δὲ ὁ Ἀριστογείτων ἐκεῖνος καὶ Ἁρμόδιος οὐ διὰ τὸ γένος ἐτιμήθησαν ἀλλὰ διὰ τὴν ἀνδραγαθίαν, ἧς σοι οὐδὲν μέτεστιν, ὦ Δικαιόγενες.

VI.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΦΙΛΟΚΤΗΜΟΝΟΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Εὐκτήμονος υἱὸς Φιλοκτήμων τὸν τῆς ἑτέρας τῶν ἀδελφῶν καὶ Φανοστράτου υἱὸν Χαιρέστρατον ποιησάμενος κατὰ διαθήκας τὰς τεθείσας παρὰ Χαιρέᾳ τῷ τῆς ἑτέρας ἀδελφῆς ἀνδρί, ἐτελεύτησε ζῶντος ἔτι τοῦ πατρός· ὕστερον δὲ κἀκείνου ἀποθανόντος ἔλαχεν

---

46. 3 *Κορίνθιοι* Schoem. — 4 *ἀποθνήκουσι*: em. Ald., sed malim *ἀπέθνῃσκον*. 47. 5 *προεδρειῶν*.
VI tit. Cf. ad § 31. hyp. 2 *τὰς* ft. del.

ὁ Χαιρέστρατος τοῦ κλήρου κατὰ τὸν νόμον. διαμαρτυρήσαντος δὲ Ἀνδροκλέους μὴ εἶναι ἐπίδικον ὄντος Ἀντιδώρου γνησίου παιδὸς Εὐκτήμονι, οἱ περὶ Χαιρέστρατον ἐπεσκήψαντο τῇ διαμαρτυρίᾳ, καὶ τοῦτον καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ νόθους γεγονέναι φάσκοντες, τὸν δὲ νόμον διαγορεύειν νόθῳ καὶ νόθῃ μὴ εἶναι ἀγχιστείαν. Ἡ στάσις στοχασμός· ἄδηλον γὰρ εἰ ἐποίησε Φιλοκτήμων Χαιρέστρατον υἱὸν ἑαυτῷ, καὶ πάλιν ἄδηλον εἰ γνήσιοί εἰσιν οἱ περὶ Ἀντίδωρον.

Ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες, πάντων οἰκειότατα χρῶμαι Φανο-
στράτῳ τε καὶ Χαιρεστράτῳ τουτῳί, τοὺς πολλοὺς οἶμαι
ὑμῶν εἰδέναι, τοῖς δὲ μὴ εἰδόσιν ἱκανὸν ἐρῶ τεκμήριον·
ὅτε γὰρ εἰς Σικελίαν ἐξέπλει τριηραρχῶν Χαιρέστρατος,
διὰ τὸ πρότερον αὐτὸς ἐκπεπλευκέναι προῄδειν πάντας
τοὺς ἐσομένους κινδύνους, ὅμως δὲ δεομένων τούτων καὶ
συνεξέπλευσα καὶ συνεδυστύχησα καὶ ἑάλωμεν εἰς τοὺς
πολεμίους. ἄτοπον δὴ εἰ ἐκεῖνα μὲν προδήλων ὄντων τῶν 2
κινδύνων ὅμως διὰ τὸ χρῆσθαι τούτοις καὶ φίλους νομί-
ζειν ὑπέμενον, νῦν δὲ οὐ πειρῴμην συνειπεῖν ἐξ ὧν ὑμεῖς
τε τὰ εὔορκα ψηφιεῖσθε καὶ τούτοις τὰ δίκαια γενήσεται.
δέομαι οὖν ὑμῶν συγγνώμην τε ἔχειν καὶ μετ' εὐνοίας
ἀκροάσασθαι· ὁ γὰρ ἀγὼν οὐ μικρὸς αὐτοῖς, ἀλλὰ περὶ
τῶν μεγίστων.

Φιλοκτήμων γὰρ ὁ Κηφισιεὺς φίλος ἦν Χαιρεστράτῳ 3
τουτῳί· δοὺς δὲ τὰ ἑαυτοῦ καὶ υἱὸν αὐτὸν ποιησάμενος
ἐτελεύτησεν. λαχόντος δὲ τοῦ Χαιρεστράτου κατὰ τὸν
νόμον τοῦ κλήρου, ἐξὸν ἀμφισβητῆσαι Ἀθηναίων τῷ βου-
λομένῳ καὶ εὐθυδικίᾳ εἰσελθόντι εἰς ὑμᾶς, εἰ φαίνοιτο
δικαιότερα λέγων, ἔχειν τὸν κλῆρον, διεμαρτύρησεν Ἀν- 4
δροκλῆς οὑτοσὶ μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον, ἀποστερῶν
τοῦτον τῆς ἀμφισβητήσεως καὶ ὑμᾶς τοῦ κυρίους γενέσθαι
ὅντινα δεῖ κληρονόμον καταστήσασθαι τῶν Φιλοκτήμονος·
καὶ ἐν μιᾷ ψήφῳ καὶ ἑνὶ ἀγῶνι οἴεται ἀδελφοὺς κατα-
στήσειν ἐκείνῳ τοὺς οὐδὲν προσήκοντας, καὶ τὸν κλῆρον

6. 8 bis erravit grammaticus. Cf. §§ 39 et 26. 1. 1 *χρώμ....* pr., corr. 2 — 2 *χηρεστράτω* pr., corr. 1 — 4 *Σικελίαν*: vitium inesse vidit Schoem. — 5 *προῄδη μὲν* Hrw. 2. 4 *τά τε*: transp. Rsk. — *ψηφιεῖσθαι* pr., corr. 1 — 5 *εὐ.νείας* pr., corr. 1. 3. 1 post *ἦν* eras. *καὶ* — 5 *ἡμᾶς* pr., corr. 1. 4. 4 *καταστήσεσθαι*: em. Ald.

ἀνεπίδικον ἕξειν αὐτός, καὶ τῆς ἀδελφῆς τῆς ἐκείνου ι
5 ριος γενήσεσθαι, καὶ τὴν διαθήκην ἄκυρον ποιήσειν. πι
λῶν δὲ καὶ δεινῶν ὄντων ἃ διαμεμαρτύρηκεν Ἀνδροκλ
τοῦτ᾽ αὐτὸ πρῶτον ἐπιδείξω ὑμῖν, ὡς διέθετο καὶ ἐποι
σατο υἱὸν τουτονὶ Χαιρέστρατον. ἐπειδὴ γὰρ τῷ Φιλ
κτήμονι ἐκ μὲν τῆς γυναικὸς ᾗ συνῴκει οὐκ ἦν παιδι
οὐδέν, πολέμου δ᾽ ὄντος ἐκινδύνευε καὶ ἱππεὺς στρατει
μενος καὶ τριήραρχος πολλάκις ἐκπλέων, ἔδοξεν αὐτῷ δι
θέσθαι τὰ αὑτοῦ, μὴ ἔρημον καταλίπῃ τὸν οἶκον, εἴ
6 πάθοι. τὼ μὲν οὖν ἀδελφὼ αὐτῷ, ὥ περ ἐγενέσθ
ἄμφω ἄπαιδε ἐτελευτησάτην· τοῖν δὲ ἀδελφαῖν τῇ μ
ἑτέρᾳ, ᾗ ὁ Χαιρέας συνῴκει, οὐκ ἦν ἄρρεν παιδίον οὐ
ἐγένετο πολλὰ ἔτη συνοικούσῃ, ἐκ δὲ τῆς ἑτέρας, ᾗ συ
ῴκει Φανόστρατος οὑτοσί, ἤστην υἱὼ δύο. τούτων τ
7 πρεσβύτερον τουτονὶ Χαιρέστρατον ἐποιήσατο υἱόν· κ
ἔγραψεν οὕτως ἐν διαθήκῃ, εἰ μὴ γένοιτο αὐτῷ παιδι
ἐκ τῆς γυναικός, τοῦτον κληρονομεῖν τῶν ἑαυτοῦ. καὶ τ
διαθήκην κατέθετο παρὰ τῷ κηδεστῇ Χαιρέᾳ, τῷ τ
ἑτέραν αὐτοῦ ἀδελφὴν ἔχοντι. καὶ ὑμῖν ἥ τε διαθή
αὕτη ἀναγνωσθήσεται καὶ οἱ παραγενόμενοι μαρτυρήσου
Καί μοι ἀνάγνωθι.

ΔΙΑΘΗΚΗ. ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

8 Ὡς μὲν διέθετο καὶ ἐφ᾽ οἷς ἐποιήσατο υἱὸν τοῦτ
ἀκηκόατε· ὡς δ᾽ ἐξὸν αὐτῷ ταῦτ᾽ ἔπραξεν, ὅθεν δικαι
τατα ἡγοῦμαι τὰ τοιαῦτ᾽ εἶναι μανθάνειν, τοῦτον ὑμ
αὐτὸν | παρέξομαι τὸν νόμον. Καί μοι ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

9 Οὑτοσὶ ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες, κοινὸς ἅπασι κεῖται,
εἶναι τὰ ἑαυτοῦ διαθέσθαι, ἐὰν μὴ παῖδες ὦσι γνήσ
ἄρρενες, ἐὰν μὴ ἄρα μανεὶς ἢ ὑπὸ γήρως ἢ δι᾽ ἄλλο
τῶν ἐν τῷ νόμῳ παρανοῶν διαθῆται. ὅτι δ᾽ οὐδενὶ τι

5. 5 ουκ in v. add. 1, spiritum add. 2 — 8 καταλίπη corr. 2, ταλι pr. in fine versus. 6. 1 τῶ et ἀδελφῶ pr., corr. 2 — ὥπερ R ὥσπερ — ἐγεννήθην pr., corr. 1 — 3 ὁ del. Sauppe — 5 δίο pr., corr. 2. 7. 2 οὗτος — 6 ἀναγνώσεται — μεμαρτυρήκασι pr., corr — 8 ΜΑΡΤΥΡΕΣ add. Turr. auctore Schoem.

των ἔνοχος ἦν Φιλοκτήμων, βραχέα εἰπὼν δηλώσω ὑμῖν.
ὅστις γὰρ καὶ ἕως ἔζη τοιοῦτον πολίτην ἑαυτὸν παρεῖχεν,
ὥστε διὰ τὸ ὑφ' ὑμῶν τιμᾶσθαι ἄρχειν ἀξιοῦσθαι, καὶ
ἐτελεύτησε μαχόμενος τοῖς πολεμίοις, πῶς ἄν τις τοῦτον
τολμήσειεν εἰπεῖν ὡς οὐκ εὖ ἐφρόνει;
Ὅτι μὲν οὖν διέθετο καὶ ἐποιήσατο εὖ φρονῶν, ἐξὸν 10
αὐτῷ, ἀποδέδεικται ὑμῖν, ὥστε κατὰ μὲν τοῦτο ψευδῆ
μεμαρτυρηκὼς Ἀνδροκλῆς ἀποδέδεικται· ἐπειδὴ δὲ προσ-
διαμεμαρτύρηκεν [ὡς] υἱὸν εἶναι γνήσιον Εὐκτήμονος τοῦ-
τον, καὶ ταῦτ' ἀποδείξω ψευδῆ ὄντα. Εὐκτήμονι γάρ, ὦ
ἄνδρες, τῷ Φιλοκτήμονος πατρί, τοὺς μὲν ὄντως γενο-
μένους παῖδας, Φιλοκτήμονα καὶ Ἐργαμένη καὶ Ἡγήμονα
καὶ δύο θυγατέρας, καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν, ἣν ἔγημεν ὁ
Εὐκτήμων, Μειξιάδου Κηφισιῶς θυγατέρα, πάντες οἱ προσ-
ήκοντες ἴσασι καὶ οἱ φράτερες καὶ τῶν δημοτῶν οἱ πολ-
λοί, καὶ μαρτυρήσουσιν ὑμῖν· ὅτι δ' [οὐδ'] ἄλλην τινὰ 11
ἔγημε γυναῖκα, ἐξ ἧς τινος οἵδε αὐτῷ ἐγένοντο, οὐδεὶς τὸ
παράπαν οἶδεν οὐδ' ἤκουσε πώποτε ζῶντος Εὐκτήμονος.
καίτοι τούτους εἰκὸς πιστοτάτους εἶναι νομίζειν μάρτυ-
ρας· τοὺς γὰρ οἰκείους εἰδέναι προσήκει τὰ τοιαῦτα. Καί
μοι τούτους κάλει πρῶτον, καὶ τὰς μαρτυρίας ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἔτι τοίνυν καὶ τοὺς ἀντιδίκους ἐπιδείξω ἔργῳ ὑμῖν 12
ταῦτα μεμαρτυρηκότας. ὅτε γὰρ αἱ ἀνακρίσεις ἦσαν πρὸς
τῷ ἄρχοντι καὶ οὗτοι παρακατέβαλον ὡς ὑπὲρ γνησίων
τῶνδ' Εὐκτήμονος ὄντων, ἐρωτώμενοι ὑφ' ἡμῶν τίς εἴη
αὐτῶν μήτηρ καὶ ὅτου θυγάτηρ οὐκ εἶχον ἀποδεῖξαι, δια-
μαρτυρομένων ἡμῶν καὶ τοῦ ἄρχοντος κελεύοντος ἀποκρί-
νασθαι κατὰ τὸν νόμον .... ὦ ἄνδρες, ἀμφισβητεῖν μὲν
ὡς ὑπὲρ γνησίων καὶ διαμαρτυρεῖν, μητέρα δὲ ἥ τις ἦν
μὴ ἔχειν ἀποδεῖξαι, μηδὲ προσήκοντα αὐτοῖς μηδένα. ἀλλὰ 13

10. 3. 4 προσ...!μεμαρτύρηκεν pr., δια in ras. 1 — 4 ὡς del. Rsk. —. 9 μηξιάδου: em. Hrw. — κηφισέως: em. Dbr. 11. 1 οὐδ' del. Bk. 12. 3 οὔτ... τέ.α.ον pr. (om. παρα), corr. 1 — 7. 8 iuxta versum qui efficitur vv. τὸν νόμον... γνησίων in mg. signum ϛ posuit 1: lac. ind. Rsk., καίτοι ἄτοπον sppl. Schb. — 8 ἥ τις corr. 2, εἴ τις pr.

τότε μὲν Λημνίαν σκηψάμενοι ταύτην ἀναβολὴν ἐποιή-
σαντο· τὸ δ' ὕστερον ἥκοντες εἰς τὴν ἀνάκρισιν, πρὶν καί
τινα ἐρέσθαι, εὐθὺς ἔλεγον ὅτι Καλλίππη μήτηρ, αὕτη δ'
εἴη Πιστοξένου θυγάτηρ, ὡς ἐξαρκέσον εἰ ὄνομα μόνον
πορίσαιντο τὸν Πιστόξενον. ἐρομένων δ' ἡμῶν ὅστις εἴη
καὶ εἰ ζῇ ἢ μή, ἐν Σικελίᾳ ἔφασαν ἀποθανεῖν στρατευό-
μενον, καταλιπόντα ταύτην θυγατέρα παρὰ τῷ Εὐκτήμονι,
ἐξ ἐπιτροπευομένης δὲ τούτῳ γενέσθαι, πρᾶγμα πλάττον-
τες ἀναιδείᾳ ὑπερβάλλον καὶ οὐδὲ γενόμενον, ὡς ἐγὼ ὑμῖν
14 ἀποφανῶ ἐκ τούτων πρῶτον ὧν αὐτοὶ ἀπεκρίναντο. τῇ
μὲν γὰρ στρατιᾷ, ἀφ' οὗ ἐξέπλευσεν εἰς Σικελίαν, ἤδη
ἐστὶ δύο καὶ πεντήκοντα ἔτη, ἀπὸ Ἀριμνήστου ἄρχοντος,
τῷ δὲ πρεσβυτέρῳ τούτων, ὧν φασιν ἐκ τῆς Καλλίππης
καὶ τοῦ Εὐκτήμονος εἶναι, οὔπω ὑπὲρ εἴκοσιν ἔτη. ἀφε-
λόντι οὖν ταῦτα ἀπὸ τῶν ἐν Σικελίᾳ ὑπολείπεται πλείω
ἢ τριάκοντα ἔτη· ὥστ' οὔτ' ἐπιτροπεύεσθαι προσῆκε τὴν
Καλλίππην ἔτι, τριακοντοῦτίν γε οὖσαν, οὔτε ἀνέκδοτον
καὶ ἄπαιδα εἶναι, ἀλλὰ πάνυ πάλαι συνοικεῖν, ἢ ἐγγυη-
15 θεῖσαν κατὰ (τὸν) νόμον ἢ ἐπιδικασθεῖσαν. ἔτι δὲ καὶ
γιγνώσκεσθαι αὐτὴν ὑπὸ τῶν Εὐκτήμονος οἰκείων ἀναγ-
καῖον ἦν καὶ ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, εἴ πέρ γε συνῴκησεν ἐκείνῳ
ἢ διῃτήθη τοσοῦτον χρόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ. τὰ γὰρ τοιαῦτα
οὐκ εἰς τὴν ἀνάκρισιν μόνον δεῖ πορίζεσθαι [ὀνόματα],
ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ γεγονότα φαίνεσθαι καὶ ὑπὸ τῶν προσ-
16 ηκόντων καταμαρτυρεῖσθαι. ἀποδεῖξαι τοίνυν ἡμῶν κελευ-
όντων ὅστις οἶδε τῶν Εὐκτήμονος οἰκείων ἢ συνοικήσασαν
ἐκείνῳ τινὰ ἢ τὴν Καλλίππην ἐπιτροπευομένην, καὶ παρὰ
τῶν ὄντων ... θεραπόντων τὸν ἔλεγχον ποιεῖσθαι, ἢ εἴ

---

13. 2 *σκεψάμενοι* pr., corr. 2 — *ταύτην τὴν* Ald. — 4 *καλλίπη*, item *π* pro *ππ* 14. 4 et 8 — 5 *ἐξαρκέσειν* pr. — 9 *ἐξεπιτριπευομένης* pr., corr. 2 — *πράττοντες*: em. Bk. — 10 *οὐδ' ἐγγενόμενον* Sauppe, *οὐδ' ἂν γεν.* Hrw., ft. *οὐδεπώποτε γεν.* **14.** 3 *ἀριμνήτου* pr., corr. 1 — 4 *ὧν* Rsk.: *ὃν* — 7 *οὐδ'* — *προσήκει*: em. Sauppe — 8 *οὔτε* corr. 1, *ὥστε* pr. — 10 *τὸν* add. Schoem. **15.** 5 *ὀνόματα* del. de meo. **16.** 1 *ὑμῶν* pr., corr. 2 — 3 *τὴν καλλι.πην*: del. Dbr., *τινὰ* [*ἢ τὴν*] *Καλλ.* *ἢ* ci. Rsk., ft. del. *ἢ* v. 2 et *ἢ τὴν* v. 3 — 4 *τῶν παρ' ἡμῖν ὄντων* sppl. Kayser, malim *τῶν ὄντων ἔτι ἐν τῇ οἰκίᾳ*.

τις τῶν παρ' αὐτοῖς οἰκετῶν φάσκει ταῦτα εἰδέναι, ἡμῖν
παραδοῦναι, οὔτε λαβεῖν ἠθέλησαν οὔθ' ἡμῖν | παραδοῦ-
ναι. Καί μοι λαβὲ τήν τ' ἀπόκρισιν αὐτῶν καὶ τὰς ἡμε-
τέρας μαρτυρίας καὶ προκλήσεις.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ.

Οὗτοι μὲν τοίνυν τοιοῦτο πρᾶγμα ἔφυγον· ἐγὼ δ' 17
ὑμῖν ἐπιδείξω καὶ ὅθεν εἰσὶ καὶ οἵτινες οὓς γνησίους διε-
μαρτύρησαν εἶναι καὶ κληρονόμους ζητοῦσι καταστῆσαι τῶν
Εὐκτήμονος. ἴσως μέν ἐστιν ἀηδὲς Φανοστράτῳ, ὦ ἄν-
δρες, τὰς Εὐκτήμονος συμφορὰς φανερὰς καθεστάναι· ὀλίγα
δ' ἀναγκαῖον ῥηθῆναι, ἵν' ὑμεῖς τὴν ἀλήθειαν εἰδότες ῥᾷον
τὰ δίκαια ψηφίσησθε. Εὐκτήμων μὲν γὰρ ἐβίω ἔτη ἓξ 18
καὶ ἐνενήκοντα, τούτου δὲ τοῦ χρόνου τὸν μὲν πλεῖστον
ἐδόκει εὐδαίμων εἶναι — καὶ γὰρ οὐσία ἦν οὐκ ὀλίγη αὐτῷ
καὶ παῖδες καὶ γυνή, καὶ τἆλλ' ἐπιεικῶς εὐτύχει —, ἐπὶ
γήρως δὲ αὐτῷ συμφορὰ ἐγένετο οὐ μικρά, ἣ ἐκείνου πᾶ-
σαν τὴν οἰκίαν ἐλυμήνατο καὶ χρήματα πολλὰ διώλεσε
καὶ αὐτὸν τοῖς οἰκειοτάτοις εἰς διαφορὰν κατέστησεν. ὅθεν 19
δὲ καὶ ὅπως ταῦτ' ἐγένετο, ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτά-
των δηλώσω. ἀπελευθέρα ἦν αὐτοῦ, ὦ ἄνδρες, ἣ ἐναυ-
κλήρει συνοικίαν ἐν Πειραιεῖ αὐτοῦ καὶ παιδίσκας ἔτρεφε.
τούτων μίαν ἐκτήσατο ᾗ ὄνομα ἦν Ἀλκή, ἣν καὶ ὑμῶν
οἶμαι πολλοὺς εἰδέναι. αὕτη δὲ ἡ Ἀλκὴ ὠνηθεῖσα πολλὰ
μὲν ἔτη καθῆστο ἐν οἰκήματι, ἤδη δὲ πρεσβυτέρα οὖσα
ἀπὸ μὲν τοῦ οἰκήματος ἀνίσταται, διαιτωμένη δὲ αὐτῇ ἐν 20
τῇ συνοικίᾳ συνῆν ἄνθρωπος ἀπελεύθερος — Δίων ὄνομα
αὐτῷ —, ἐξ οὗ ἔφη ἐκείνη τούτους γεγονέναι· καὶ ἔθρε-
ψεν αὐτοὺς ὁ Δίων ὡς ὄντας ἑαυτοῦ. χρόνῳ δὲ ὕστερον
ὁ μὲν Δίων ζημίαν εἰργασμένος καὶ δείσας ὑπὲρ αὐτοῦ
ὑπεχώρησεν εἰς Σικυῶνα· τὴν δ' ἄνθρωπον ταύτην, τὴν
Ἀλκήν, καθίστησιν Εὐκτήμων ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἐν Κερα-
μεικῷ συνοικίας, τῆς παρὰ τὴν πυλίδα, οὗ ὁ οἶνος ὤνιος.

---

5 αὐτοῖς corr. 2, αὐτοῦ pr. — 7. 8. ἡμέρας pr., corr. 1 — 9 tit. μαρτυρία et πρόκλησις: em. Rsk. 17. 2 οὓς Nbr.: αὐτοὺς — 4 ft. Χαιρεστράτῳ; καὶ Χαιρ. add. Schoem. — 5 καθεστάναι pr., καθιστᾶναι corr. 2. 18. 2 ἐννενήκοντα: em. Bk. — 4 τἄλ' pr., corr. 2.

21 κατοικισθεῖσα δ' ἐνταυθοῖ πολλῶν καὶ κακῶν ἦρξεν, ὦ
ἄνδρες. φοιτῶν γὰρ ὁ Εὐκτήμων ἐπὶ τὸ ἐνοίκιον ἑκάστοτε
τὰ πολλὰ διέτριβεν ἐν τῇ συνοικίᾳ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐσιτεῖτο
μετὰ τῆς ἀνθρώπου, καταλιπὼν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς
παῖδας καὶ τὴν οἰκίαν ἣν ᾤκει. χαλεπῶς δὲ φερούσης
τῆς γυναικὸς καὶ τῶν υἱέων οὐχ ὅπως ἐπαύσατο, ἀλλὰ
τελευτῶν παντελῶς διῃτᾶτο ἐκεῖ, καὶ οὕτω διετέθη εἴθ'
ὑπὸ φαρμάκων εἴθ' ὑπὸ νόσου εἴθ' ὑπ' ἄλλου τινός,
ὥστε ἐπείσθη ὑπ' αὐτῆς τὸν πρεσβύτερον τοῖν παίδοιν
22 εἰσαγαγεῖν εἰς τοὺς φράτερας ἐπὶ τῷ αὐτοῦ ὀνόματι. ἐπει-
δὴ δὲ οὔθ' ὁ υἱὸς αὐτῷ Φιλοκτήμων συνεχώρει οὔθ' οἱ
φράτερες εἰσεδέξαντο, ἀλλ' ἀπηνέχθη τὸ κούρειον, ὀργι-
ζόμενος ὁ Εὐκτήμων τῷ υἱεῖ καὶ ἐπηρεάζειν βουλόμενος
ἐγγυᾶται γυναῖκα Δημοκράτους τοῦ Ἀφιδναίου ἀδελφήν,
ὡς ἐκ ταύτης παῖδας ἀποφανῶν καὶ εἰσποιήσων εἰς τὸν
23 οἶκον, εἰ μὴ συγχωροίη τοῦτον [ἐᾶν] εἰσαχθῆναι. εἰδότες
δ' οἱ ἀναγκαῖοι ὅτι ἐξ ἐκείνου μὲν οὐκ ἂν ἔτι γένοιντο
παῖδες ταύτην τὴν ἡλικίαν ἔχοντος, φανήσοιντο δ' ἄλλῳ
τινὶ τρόπῳ, καὶ ἐκ τούτων ἔσοιντο ἔτι μείζους διαφοραί,
ἔπειθον, ὦ ἄνδρες, τὸν Φιλοκτήμονα ἐᾶσαι εἰσαγαγεῖν τοῦ-
τον τὸν παῖδα ἐφ' οἷς ἐζήτει ὁ Εὐκτήμων, χωρίον ἓν
24 δόντα. καὶ ὁ Φιλοκτήμων αἰσχυνόμενος μὲν ἐπὶ τῇ τοῦ
πατρὸς ἀνοίᾳ, ἀπορῶν δ' ὅ τι χρήσαιτο τῷ παρόντι κακῷ,
οὐκ ἀντέλεγεν οὐδέν. ὁμολογηθέντων δὲ τούτων, καὶ εἰσ-
αχθέντος τοῦ παιδὸς ἐπὶ τούτοις, ἀπηλλάγη τῆς γυναικὸς
ὁ Εὐκτήμων, καὶ ἐπεδείξατο ὅτι οὐ παίδων ἕνεκα ἐγάμει,
25 ἀλλ' ἵνα τοῦτον εἰσαγάγοι. τί γὰρ ἔδει αὐτὸν γαμεῖν, ὦ
Ἀνδρόκλεις, εἴ περ οἵδε ἦσαν ἐξ αὐτοῦ καὶ γυναικὸς ἀστῆς,
ὡς σὺ μεμαρτύρηκας; τίς γὰρ ἂν γνησίους ὄντας οἷός τε
ἦν κωλῦσαι εἰσαγαγεῖν; ἢ διὰ τί ἐπὶ ῥητοῖς αὐτὸν εἰσή-
γαγε, τοῦ νόμου κελεύοντος ἅπαντας τοὺς γνησίους ἰσο-
26 μοίρους εἶναι τῶν πατρῴων; ἢ διὰ τί τὸν μὲν πρεσβύ-

---

22. 2 ὁ υἱὸς Bk.: οὗτος — 3 καύριον: em. Rsk. — 5 ἀφνιδαίου: em. Steph. — 7 ἐὰν del. Rsk. 23. 2 ἔτι in mg. add. 1, signum ·/. post ἂν s. v. 1 24. 5 ὅτι s. v. 1. 25. 2 αὐτοῦ Bk.: ἀστοῦ.

τερον τοῖν παίδοιν ἐπὶ ῥητοῖς εἰσήγαγε, τοῦ δὲ νεωτέρου ἤδη γεγονότος οὐδὲ λόγον ἐποιεῖτο ζῶντος | Φιλοκτήμονος οὔτε πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον οὔτε πρὸς τοὺς οἰκείους; οὓς σὺ νῦν διαρρήδην μεμαρτύρηκας γνησίους εἶναι καὶ κληρονόμους τῶν Εὐκτήμονος. Ταῦτα τοίνυν ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀναγίγνωσκε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Μετὰ ταῦτα τοίνυν ὁ Φιλοκτήμων τριηραρχῶν περὶ 27
*Χίον ἀποθνήσκει ὑπὸ τῶν πολεμίων· ὁ δ' Εὐκτήμων
ὕστερον χρόνῳ πρὸς τοὺς κηδεστὰς εἶπεν ὅτι βούλοιτο τὰ
πρὸς τὸν υἱόν οἱ πεπραγμένα γράψας καταθέσθαι. καὶ
ὁ μὲν Φανόστρατος ἐκπλεῖν ἔμελλε τριηραρχῶν μετὰ Τιμοθέου, καὶ ἡ ναῦς αὐτῷ ἐξώρμει Μουνιχίασι, καὶ ὁ κηδεστὴς Χαιρέας παρὼν συναπέστελλεν αὐτόν· ὁ δ' Εὐκτήμων παραλαβών τινας ἧκεν οὗ ἐξώρμει ἡ ναῦς, καὶ γράψας
διαθήκην, ἐφ' οἷς εἰσήγαγε τὸν παῖδα, κατατίθεται μετὰ
τούτων παρὰ Πυθοδώρῳ Κηφισιεῖ, προσήκοντι αὐτῷ. καὶ* 28
ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες, οὐχ ὡς περὶ γνησίων ἔπραττεν Εὐκτήμων, ὃ Ἀνδροκλῆς μεμαρτύρηκε, καὶ αὐτὸ τοῦτο ἱκανὸν τεκμήριον· τοῖς γὰρ φύσει υἱέσιν αὐτοῦ οὐδεὶς οὐδενὶ ἐν διαθήκῃ γράφει δόσιν οὐδεμίαν, διότι ὁ νόμος αὐτὸς ἀποδίδωσι τῷ υἱεῖ τὰ τοῦ πατρὸς καὶ οὐδὲ διαθέσθαι ἐᾷ ὅτῳ ἂν ὦσι παῖδες γνήσιοι.

Κειμένου δὲ τοῦ γραμματείου σχεδὸν δύ' ἔτη καὶ τοῦ 29
*Χαιρέου τετελευτηκότος, ὑποπεπτωκότες οἵδε τῇ ἀνθρώπῳ, καὶ ὁρῶντες ἀπολλύμενον τὸν οἶκον καὶ τὸ γῆρας καὶ
τὴν ἄνοιαν τοῦ Εὐκτήμονος, ὅτι εἴη αὐτοῖς ἱκανὴ ἀφορμή,
συνεπιτίθενται. καὶ πρῶτον μὲν πείθουσι τὸν Εὐκτήμονα* 30
τὴν μὲν διαθήκην ἀνελεῖν ὡς οὐ χρησίμην οὖσαν τοῖς παισί· τῆς γὰρ φανερᾶς οὐσίας οὐδένα κύριον ἔσεσθαι τελευτήσαντος Εὐκτήμονος ἄλλον ἢ τὰς θυγατέρας καὶ τοὺς ἐκ τούτων γεγονότας· εἰ δὲ ἀποδόμενός τι τῶν ὄντων ἀργύριον καταλίποι, τοῦτο βεβαίως ἕξειν αὐτούς. ἀκούσας 31

26. 5 *διαρ|ρρήδην.* **27.** 1. 2 *ἐπὶ χίον* pr., corr. 1 — 6 *μουνυχιάσι*: em. Rsk., Bk., Hrw. — 10 *κωφησιεῖ* pr., corr. 1. **28.** 3 *ὃ* Bk.: *ὁ.* **29.** 2 *οἵδε* corr. 1, *ἤδη* pr. **30.** 4 *ἄλλον* in ras. add. 1 — 6 *καταλ.ίποι* pr.

δ' ὁ Εὐκτήμων εὐθὺς ἀπῄτει τὸν Πυθόδωρον τὸ γραμματεῖον, καὶ προσεκαλέσατο εἰς ἐμφανῶν κατάστασιν. καταστάντος δὲ ἐκείνου πρὸς τὸν ἄρχοντα, ἔλεγεν ὅτι βούλοιτ'
32 ἀνελέσθαι τὴν διαθήκην. ἐπειδὴ δ' ὁ Πυθόδωρος ἐκείνῳ μὲν καὶ τῷ Φανοστράτῳ παρόντι ὡμολόγει ἀναιρεῖν, τοῦ δὲ Χαιρέου τοῦ συγκαταθεμένου θυγάτηρ ἦν μία, ἧς ἐπειδὴ κύριος καταστᾶίη, τότε ἠξίου ἀνελεῖν, καὶ ὁ ἄρχων οὕτως ἐγίγνωσκε, διομολογησάμενος ὁ Εὐκτήμων ἐναντίον τοῦ ἄρχοντος καὶ τῶν παρέδρων καὶ ποιησάμενος πολλοὺς μάρτυρας ὡς οὐκέτ' αὐτῷ κέοιτο ἡ διαθήκη, ᾤχετο ἀπιών.
33 καὶ ἐν πάνυ ὀλίγῳ χρόνῳ, οὗπερ ἕνεκα οὗτοι λῦσαι αὐτὸν ἔπεισαν, ἀποδίδοται ἀγρὸν μὲν Ἀθμονοῖ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα μνῶν Ἀντιφάνει, τὸ δ' ἐν Σηραγγίῳ βαλανεῖον τρισχιλίων Ἀριστολόχῳ· οἰκίαν δὲ ἐν ἄστει τεττάρων καὶ τετταράκοντα μνῶν ὑποκειμένην ἀπέλυσε τῷ ἱεροφάντῃ. ἔτι δὲ αἶγας ἀπέδοτο σὺν τῷ αἰπόλῳ τριῶν καὶ δέκα μνῶν, καὶ ζεύγη δύο ὀρικά, τὸ μὲν ὀκτὼ μνῶν τὸ δὲ πεντήκοντα καὶ πεντακοσίων δραχμῶν, καὶ δημιουργοὺς ὅσοι ἦσαν αὐτῷ.
34 σύμπαντα δὲ πλείονος ἢ τριῶν ταλάντων, ἃ ἐπράθη διὰ ταχέων πάνυ τελευτήσαντος Φιλοκτήμονος. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, καθ' ἕκαστον ὑμῖν τῶν εἰρημένων πρῶτον καλῶ τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

35 Ταῦτα μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον εἶχε· περὶ δὲ τῶν ὑπολοίπων εὐθὺς ἐπεβούλευον, καὶ πάντων δεινότατον πρᾶγμα κατεσκεύασαν, ᾧ ἄξιόν ἐστι προσέχειν τὸν νοῦν. ὁρῶντες γὰρ τὸν Εὐκτήμονα κομιδῇ ἀπειρηκότα ὑπὸ γήρως καὶ οὐδὲ τῆς κλίνης ἀνίστασθαι δυνάμενον, ἐσκόπουν ὅπως καὶ τελευτήσαντος ἐκείνου δι' αὐτῶν ἔσοιτο ἡ οὐσία.
36 καὶ τί ποιοῦσιν; ἀπογράφουσι τὼ παῖδε τούτω πρὸς τὸν ἄρχοντα ὡς εἰσποιήτω τοῖς τοῦ Εὐκτήμονος υἱέσι τοῖς τε-

---

31. 3 προσεκαλέσατο πρὸς τὸν ἄρ|χοντα εἰς — Harpocr. v. εἰς ἐμφανῶν κατάστ.: Ἰσ. ἐν τῷ περὶ τοῦ Φιλοκτήμονος κλήρου. **32.** 2 φανοστράτ. pr., corr. 1 — 4 ὁ κύριος Sauppe — 6 π.οἰδραν pr., corr. 1. **33.** 2 ἀποδίδονται: em. Steph. — 6 αἰπολίῳ pr., corr. 1. **34.** 5 tit. add. Rsk. **35.** 5 οὐδ' ἐκ Dbr.

τελευτηκόσιν, ἐπιγράψαντες σφᾶς αὐτοὺς ἐπιτρόπους, καὶ
μισθοῦν ἐκέλευον τὸν ἄρχοντα τοὺς οἴκους ὡς ὀρφανῶν
ὄντων, ὅπως ἐπὶ τοῖς τούτων ὀνόμασι τὰ μὲν μισθωθείη
τῆς οὐσίας, τὰ δὲ ἀποτιμήματα κατασταθείη καὶ ὅροι |
τεθεῖεν ζῶντος ἔτι τοῦ Εὐκτήμονος, μισθωταὶ δὲ αὐτοὶ
γενόμενοι τὰς προσόδους λαμβάνοιεν. καὶ ἐπειδὴ πρῶτον 37
τὰ δικαστήρια ἐπληρώθη, ὁ μὲν ἄρχων προεκήρυττεν, οἱ
δ' ἐμισθοῦντο. παραγενόμενοι δέ τινες ἐξαγγέλλουσι τοῖς
οἰκείοις τὴν ἐπιβουλήν, καὶ ἐλθόντες ἐδήλωσαν τὸ πρᾶγμα
τοῖς δικασταῖς, καὶ οὕτως ἀπεχειροτόνησαν οἱ δικασταὶ μὴ
μισθοῦν τοὺς οἴκους· εἰ δ' ἔλαθεν, ἀπωλώλει [ἂν] ἅπασα
ἡ οὐσία. Καί μοι κάλει τοὺς παραγενομένους μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Πρὶν μὲν τοίνυν τούτους γνωρίσαι τὴν ἄνθρωπον καὶ 38
μετ' ἐκείνης ἐπιβουλεῦσαι Εὐκτήμονι, οὕτω πολλὴν οὐσίαν
ἐκέκτητο Εὐκτήμων μετὰ τοῦ υἱέος Φιλοκτήμονος, ὥστε
ἅμα τε τὰ μέγιστα ὑμῖν λειτουργεῖν ἀμφοτέρους τῶν τε
ἀρχαίων μηδὲν πραθῆναι τῶν τε προσόδων περιποιεῖν,
ὥστε ἀεί τι προσκτᾶσθαι· ἐπειδὴ δ' ἐτελεύτησε Φιλοκτήμων,
οὕτω διετέθη ἡ οὐσία, ὥστε τῶν ἀρχαίων μηδὲ τὰ
ἡμίσεα εἶναι λοιπὰ καὶ τὰς προσόδους ἁπάσας ἠφανίσθαι.
καὶ οὐδὲ ταῦτα ἐξήρκεσεν αὐτοῖς διαφορῆσαι, ὦ ἄνδρες, 39
ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐτελεύτησεν ὁ Εὐκτήμων, εἰς τοῦτο ἦλθον
τόλμης ὥστ' ἐκείνου κειμένου ἔνδον τοὺς μὲν οἰκέτας ἐφύλαττον,
ὅπως μηδεὶς ἐξαγγείλειε μήτε τοῖν θυγατέροιν
μήτε τῇ γυναικὶ αὐτοῦ μήτε τῶν οἰκείων μηδενί, τὰ δὲ
χρήματα ἔνδοθεν ἐξεφορήσαντο μετὰ τῆς ἀνθρώπου εἰς
τὴν ὁμότοιχον οἰκίαν, ἣν ᾤκει μεμισθωμένος εἷς τούτων,
Ἀντίδωρος ἐκεῖνος. καὶ οὐδ' ἐπειδὴ ἑτέρων πυθόμεναι 40
ἦλθον αἱ θυγατέρες αὐτοῦ καὶ ἡ γυνή, οὐδὲ τότε εἴων

36. 5 μισθω.. pr., corr. 1 — 6 κατασταθεῖ.. pr., corr. 1 — 7 δὲ αὐτοὶ Meutzner, αὐτοὶ Dbr.: δι' αὐτοῦ. 37. 2 προσ.κήρυττεν pr., corr. 1 — 6 ἀπολώλει: em. Schb. — ἂν s. v. 1: del. de meo. 38. 2 οὐσίαν in mg. 1 — 4 τά τε Fuhr — τε ante ἀρχαίων in v. add. 1 — 8 ἠφανῆσθαι pr. 39. 2 ft. transp. καὶ ὁ Εὐκτ. ἐτελεύτησεν. 40. 2 ante οὐδὲ tres litt. eras. — εἴων Hirschig, ἠφίουν Steph.: ἠφ.ιων

εἰσιέναι, ἀλλ' ἀπέκλεισαν τῇ θύρᾳ, φάσκοντες οὐ προσήκειν αὐταῖς θάπτειν Εὐκτήμονα· καὶ οὐδ' εἰσελθεῖν ἐδύ-
41 *ναντο, εἰ μὴ μόλις καὶ περὶ ἡλίου δυσμάς. εἰσελθοῦσαι δὲ κατέλαβον ἐκεῖνον μὲν ἔνδον κείμενον δευτεραῖον, ὡς ἔφασαν οἱ οἰκέται, τὰ δ' ἐκ τῆς οἰκίας ἅπαντα ἐκπεφορημένα ὑπὸ τούτων. αἱ μὲν οὖν γυναῖκες, οἷον εἰκός, περὶ τὸν τετελευτηκότα ἦσαν· οὗτοι δὲ τοῖς ἀκολουθήσασι παραχρῆμα ἐπεδείκνυσαν τὰ ἔνδον ὡς εἶχε, καὶ τοὺς οἰκέτας πρῶτον ἠρώτων ἐναντίον τούτων ὅπῃ τετραμμένα εἴη τὰ*
42 *χρήματα. λεγόντων δ' ἐκείνων ὅτι οὗτοι ἐξενηνοχότες εἶεν εἰς τὴν πλησίον οἰκίαν, καὶ ἀξιούντων παραχρῆμα τῶνδε φωρᾶν κατὰ τὸν νόμον καὶ τοὺς οἰκέτας ἐξαιτούντων τοὺς ἐκφορήσαντας, οὐκ ἠθέλησαν τῶν δικαίων οὐδὲν ποιῆσαι. Καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, λαβὲ ταυτὶ καὶ ἀνάγνωθι.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

43 *Τοσαῦτα μὲν τοίνυν χρήματα ἐκ τῆς οἰκίας ἐκφορήσαντες, τοσαύτης δ' οὐσίας πεπραμένης τὴν τιμὴν ἔχοντες, ἔτι δὲ τὰς προσόδους τὰς ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ γενομένας διαφορήσαντες, οἴονται καὶ τῶν λοιπῶν κύριοι γενήσεσθαι· καὶ εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἥκουσιν, ὥστ' εὐθυδικίᾳ μὲν οὐκ ἐτόλμησαν εἰσελθεῖν, ἀλλὰ διεμαρτύρουν ὡς ὑπὲρ γνησίων ἅμα μὲν τὰ ψευδῆ ἅμα δὲ τἀναντία οἷς*
44 *αὐτοὶ ἔπραξαν· οἵτινες πρὸς μὲν τὸν ἄρχοντα ἀπέγραψαν αὐτοὺς ὡς ὄντας τὸν μὲν Ἡγήμονος τὸν δ' Ἐργαμένους, νῦν δὲ διαμεμαρτυρήκασιν Εὐκτήμονος εἶναι. καίτοι οὐδ' εἰ γνήσιοι ἦσαν, εἰσποίητοι δέ, ὡς οὗτοι ἔφασαν, οὐδ' οὕτως προσῆκεν αὐτοὺς Εὐκτήμονος εἶναι· ὁ γὰρ νόμος οὐκ ἐᾷ ἐπανιέναι, ἐὰν μὴ υἱὸν καταλίπῃ γνήσιον. ὥστε καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ ἔπραξαν ἀνάγκη τὴν μαρτυρίαν ψευδῆ*
45 *εἶναι. καὶ εἰ μὲν τότε διεπράξαντο μισθωθῆναι τοὺς οἴκους, οὐκ ἂν ἔτι ἦν τοῖσδε ἀμφισβητῆσαι· νῦν δὲ ἀποχειροτονησάντων τῶν δικαστῶν ὡς οὐδὲν αὐτοῖς προσῆκεν,*

---

3 *τὴν θύραν*: em. Dbr. **42.** 1 *οὗτος* pr., corr. 1 — **2.** 3 *τῶν δ' ἐφορᾶν*: em. Petitus — 6 tit. om. in lac. 5 litt.: add. Rsk. **43.** 7 *τἀναντία.* pr. **44.** 2 *ἑαυτοὺς* pr., corr. 1 — *Ἡγήμονος* Sauppe: *φιλοκτήμονος.* **45.** 1 *διεπράξατο*: em. Rsk. — 3 *ὡς* in v. add. 1.

οὐδὲ ἀμφισβητῆσαι τετολμήκασιν, ἀλλὰ πρὸς ὑπερβολὴν ἀναισχυντίας προσμεμαρτυρήκασι τούτους εἶναι κληρονόμους, οὓς ὑμεῖς ἀπεχειροτονήσατε.

Ἔτι δὲ καὶ τοῦ μάρτυρος αὐτοῦ σκέψασθε τὴν τόλ- 46
μαν καὶ ἀναίδειαν, ὅστις εἴληχε μὲν αὐτῷ τῆς θυγατρὸς τῆς Εὐκτήμονος ὡς οὔσης ἐπικλήρου, καὶ αὐτοῦ τοῦ κλήρου τοῦ Εὐκτήμονος πέμπτου | μέρους ὡς ἐπιδίκου ὄντος, μεμαρτύρηκε δ᾽ Εὐκτήμονος υἱὸν εἶναι γνήσιον. καίτοι πῶς οὗτος οὐ σαφῶς ἐξελέγχει αὐτὸς αὑτὸν τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα; οὐ γὰρ δήπου γνησίου ὄντος υἱέος Εὐκτήμονι ἐπίκληρος ἂν ἦν ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, οὐδὲ ὁ κλῆρος ἐπίδικος. ὡς τοίνυν ἔλαχε ταύτας τὰς λήξεις, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τοὐναντίον τοίνυν συμβέβηκεν ἢ ὡς ὁ νόμος γέγρα- 47
πται· ἐκεῖ μὲν γάρ ἐστι νόθῳ μηδὲ νόθῃ (μὴ) εἶναι ἀγχιστείαν μήθ᾽ ἱερῶν μήθ᾽ ὁσίων ἀπ᾽ Εὐκλείδου ἄρχοντος, Ἀνδροκλῆς δὲ καὶ Ἀντίδωρος οἴονται δεῖν, ἀφελόμενοι τὰς Εὐκτήμονος θυγατέρας τὰς γνησίας καὶ τοὺς ἐκ τούτων γεγονότας, τόν τε Εὐκτήμονος οἶκον καὶ τὸν Φιλοκτήμονος ἔχειν. καὶ ἡ διαφθείρασα τὴν Εὐκτήμονος γνώμην 48
καὶ πολλῶν ἐγκρατὴς γενομένη οὕτως ὑβρίζει σφόδρα πιστεύουσα τούτοις, ὥστε οὐ μόνον τῶν Εὐκτήμονος οἰκείων καταφρονεῖ, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως ἁπάσης. ἀκούσαντες δὲ ἓν μόνον σημεῖον ῥᾳδίως γνώσεσθε τὴν ἐκείνης παρανομίαν. Καί μοι λαβὲ τοῦτον τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Ταυτὶ τὰ γράμματα, ὦ ἄνδρες, ὑμεῖς οὕτω σεμνὰ 49
καὶ εὐσεβῆ ἐνομοθετήσατε, περὶ πολλοῦ ποιούμενοι καὶ πρὸς ταύτας καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους θεοὺς εὐσεβεῖν· ἡ δὲ τούτων μήτηρ, οὕτως ὁμολογουμένως οὖσα δούλη καὶ ἅπαν-

---

4 οὐδὲ: οὐ μόνον Rsk. — 5 προσμεμαρτυρήκασι. pr. 46. 2 αὐτᾶ. — 4 τοῦ πέμπτου μ. Rsk., ἐπὶ μ. KFHermann, ft. τοῦ μ. — 11 tit add. Ald. 47. 2 μὴ add. Sauppe — 4 ἀνδροκλείδης: em. Schoem. 48. 1 εὐκτήμονος corr. 1, ..τ.. pr. — 7 tit add. Ald. 49. 3 ταῦτα: em. Rsk. — 4 ὁμολογουμένη: em. Dbr.

50 τα τὸν χρόνον αἰσχρῶς βιοῦσα, ἣν οὔτε παρελθεῖν εἴσω
τοῦ ἱεροῦ ἔδει οὔτ' ἰδεῖν τῶν ἔνδον οὐδέν, οὔσης τῆς θυ-
σίας ταύταις ταῖς θεαῖς ἐτόλμησεν συμπέμψαι τὴν πομ-
πὴν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἰδεῖν ἃ οὐκ ἐξὸν αὐτῇ.
ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐκ τῶν ψηφισμάτων γνώσεσθε ἃ ἐψη-
φίσατο ἡ βουλὴ περὶ αὐτῆς. Λαβὲ τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

51 Ἐνθυμεῖσθαι τοίνυν χρή, ὦ ἄνδρες, πότερον δεῖ τὸν
ἐκ ταύτης τῶν Φιλοκτήμονος εἶναι κληρονόμον καὶ ἐπὶ τὰ
μνήματα ἰέναι χεόμενον καὶ ἐναγιοῦντα, ἢ τὸν ἐκ τῆς
ἀδελφῆς τοῦτον, ὃν υἱὸν αὐτὸς ἐποιήσατο· καὶ πότερον
δεῖ τὴν ἀδελφὴν Φιλοκτήμονος, ἣ Χαιρέᾳ συνῴκησε, νῦν
δὲ χηρεύει, ἐπὶ τούτοις γενέσθαι ἢ ἐκδοῦναι ὅτῳ βούλον-
ται ἢ ἐᾶν καταγηράσκειν, ἢ γνησίαν οὖσαν ὑφ' ὑμῶν ἐπι-
52 δικασθεῖσαν συνοικεῖν ὅτῳ ἂν ὑμῖν δοκῇ. ἡ γὰρ ψῆφός
ἐστι περὶ τούτων νυνί. τουτὶ γὰρ αὐτοῖς ἡ διαμαρτυρία
δύναται, ἵν' ὁ κίνδυνος τοῖσδε μὲν ᾖ περὶ τούτων, οὗτοι
δὲ κἂν νῦν διαμάρτωσι τοῦ ἀγῶνος, δόξῃ δὲ ὁ κλῆρος
ἐπίδικος εἶναι, ἀντιγραψάμενοι δὶς περὶ τῶν αὐτῶν ἀγω-
νίζωνται. καίτοι εἰ μὲν διέθετο Φιλοκτήμων μὴ ἐξὸν
αὐτῷ, τοῦτ' αὐτὸ ἐχρῆν διαμαρτυρεῖν, ὡς οὐ κύριος ἦν
υἱὸν τόνδε ποιήσασθαι· εἰ δ' ἐξῆν μὲν διαθέσθαι, ἀμφισ-
βητεῖ δὲ ὡς οὐ δόντος οὐδὲ διαθεμένου, μὴ διαμαρτυρίᾳ
53 κωλύειν ἀλλ' εὐθυδικίᾳ εἰσιέναι. νῦν δὲ πῶς ἄν τις περι-
φανέστερον ἐξελεγχθείη τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς ἢ εἴ τις
αὐτὸν ἔροιτο „Ἀνδρόκλεις, πῶς οἶσθα Φιλοκτήμων ὅτι
οὔτε διέθετο οὔτε υἱὸν Χαιρέστρατον ἐποιήσατο;“ οἷς μὲν
γάρ τις παρεγένετο, δίκαιον, ὦ ἄνδρες, μαρτυρεῖν, οἷς δὲ

---

50. 1 οὔτε Bk.: οὐδὲ — π.οσ.λθεῖν pr., corr. 1 — 2 οὔτ' Bk.: οὐδ' — 4 ἰδεῖν ἃ initio in lacuna omisisse, postea addidisse vid. pr.: ἃ del. Nbr., ἐξῆν pro ἐξὸν ci Hrw. — 5 ψηφισμάτων. pr. 51. 3 ἐναγοῦντα pr., corr. 1 — 4 πρότερον pr., corr. 1 — 5 δεῖ corr. 2, δὴ pr. — τὴν Φ. Dbr. — 6 ante ὅτω tres litt. eras. — 7 ἀνέκδοτον post ἐᾶν add. Schb. 52. 5. 6 ἀγωνίζονται pr., corr. 2 — 8 ἐξῆν Schoem.: ἔξεστι — 8 ὡ̣ς̣|οὐ̣δ̣' ὄ̣ν̣τ̣ο̣σ̣ ὡσ οὐ δόντοσ. 53. 2 ἐξελεγχείη — 3 Φιλοκτήμονα Dbr., ft. transp. ὅτι οὔτε διέθ. Φιλ.

μὴ παρεγένετο ἀλλ' ἤκουσέ τινος, ἀκοὴν μαρτυρεῖν· σὺ δ' 54
οὐ παραγενόμενος διαρρήδην μεμαρτύρηκας ὡς οὐ διέθετο
Φιλοκτήμων, ἀλλ' ἄπαις ἐτελεύτησε. καίτοι πῶς οἷόν τε
εἰδέναι, ὦ ἄνδρες; ὅμοιον γὰρ ὥσπερ ἂν εἰ φαίη εἰδέναι,
καὶ μὴ παραγενόμενος, ὅσα ὑμεῖς πάντες πράττετε. οὐ
γὰρ δὴ τοῦτό γε ἐρεῖ, καίπερ ἀναίσχυντος ὤν, ὡς ἅπασι
παρεγένετο καὶ πάντ' οἶδεν ὅσα Φιλοκτήμων ἐν τῷ βίῳ
διεπράξατο. πάντων γὰρ αὐτὸν ἐκεῖνος ἔχθιστον ἐνόμιζε 55
διά (τε) τὴν ἄλλην πονηρίαν, καὶ διότι τῶν συγγενῶν μό-
νος μετὰ τῆς Ἀλκῆς ἐκείνης τούτῳ καὶ τοῖς ἄλλοις συνεπι-
βουλεύσας τοῖς τοῦ Εὐκτήμονος χρήμασι τοιαῦτα διε-
πράξατο, οἷά περ ὑμῖν ἀπέδειξα.
Πάντων δὲ μάλιστα ἀγανακτῆσαί ἐστιν ἄξιον, ὅταν 56
οὗτοι καταχρῶνται [τῷ Εὐκτήμονος ὀνόματι] τῷ τουδὶ
πάππῳ. εἰ γάρ, ὡς οὗτοι λέγουσι, τῷ μὲν Φιλοκτήμονι
μὴ ἐξῆν διαθέσθαι, τοῦ δ' Εὐκτήμονός ἐστιν ὁ κλῆρος,
πότερον δικαιότερον τῶν Εὐκτήμονος κληρονομεῖν τὰς ἐκεί-
νου θυγατέρας, ὁμολογουμένως οὔσας γνησίας, | καὶ [ἡμᾶς]
τοὺς ἐκ τούτων γεγονότας, ἢ τοὺς οὐδὲν προσήκοντας; οἳ 57
οὐ μόνον ὑφ' ἡμῶν ἐλέγχονται, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ οἱ
ἐπίτροποι διαπεπραγμένοι εἰσί. τοῦτο γὰρ ὑμῶν δέομαι
καὶ ἱκετεύω σφόδρα μεμνῆσθαι, ὦ ἄνδρες, ὅπερ ὀλίγῳ
πρότερον ἀπέδειξα ὑμῖν, ὅτι Ἀνδροκλῆς οὑτοσὶ φησὶ μὲν
εἶναι ἐπίτροπος αὐτῶν ὡς ὄντων γνησίων Εὐκτήμονος,
εἴληχε δ' αὐτὸς [ἐφ'] ἑαυτῷ τοῦ Εὐκτήμονος κλήρου καὶ
τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ ὡς οὔσης ἐπικλήρου· καὶ ταῦτα με-
μαρτύρηται ὑμῖν. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, ὦ ἄνδρες, πρὸς 58
θεῶν Ὀλυμπίων, εἰ μὲν οἱ παῖδές εἰσι γνήσιοι, τὸν ἐπί-
τροπον ἑαυτῷ λαγχάνειν τοῦ Εὐκτήμονος κλήρου καὶ τῆς

6 μαρτυρεῖ pr., corr. 2. **55.** 2 τε add. Ald. — 3 ft. τῷ Ἀντιδώρῳ add. ante τούτῳ, cogitatione sppl. Meutzner. **56.** 2 τῶ εὐκτήμονος ὀνόματι in mg. inferiore add. 1: del. de meo — 2. 3 τοῦ τουδὶ πάππου Rsk. — 6 ἡμᾶς del. de meo. **57.** 2 ὑφ' Bk.: ἐξ — οἱ s. v. 2 — 5 ·/. οὑτοσὶ in mg. et ·/. ante φήσει add. 1 — φησι Ald.: φήσει — 6 εἶναι corr. 2, οἶμαι pr. — 7 αὐτὸς Rsk.: αὐτοῖς — ἐφ' del. Rsk. — τοῦ corr. 1, τῶ ut vid. pr.

θυγατρὸς αὐτοῦ ὡς οὔσης ἐπιδίκου, εἰ δὲ μή εἰσι γνήσιοι, νῦν διαμεμαρτυρηκέναι ὡς εἰσὶ γνήσιοι; ταῦτα γὰρ αὐτὰ ἑαυτοῖς ἐναντία ἐστίν. ὥστ' οὐ μόνον ὑφ' ἡμῶν ἐλέγχεται τὰ ψευδῆ διαμεμαρτυρηκώς, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς
59 *πράττει. καὶ τούτῳ μὲν οὐδεὶς διαμαρτυρεῖ μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον, ἀλλ' εὐθυδικίᾳ εἰσιέναι . . . οὗτος δ' ἅπαντας ἀποστερεῖ τῆς ἀμφισβητήσεως. καὶ διαρρήδην μαρτυρήσας γνησίους τοὺς παῖδας εἶναι, οἴεται ἐξαρκέσειν ὑμῖν παρεκβάσεις, ἐὰν δὲ τοῦτο μὲν μηδ' ἐγχειρήσῃ ἐπιδεικνύναι ἢ καὶ κατὰ μικρόν τι ἐπιμνησθῇ, ἡμῖν δὲ λοιδορήσηται μεγάλῃ τῇ φωνῇ καὶ λέγῃ ὡς εἰσὶν οἵδε μὲν πλούσιοι αὐτὸς δὲ πένης, διὰ [δὲ] ταῦτα δόξειν τοὺς παῖ-*
60 *δας εἶναι γνησίους. τῆς δὲ τούτων οὐσίας, ὦ ἄνδρες, εἰς τὴν πόλιν πλείω ἀναλίσκεται ἢ εἰς αὐτοὺς τούτους. καὶ Φανόστρατος μὲν τετριηράρχηκεν ἑπτάκις ἤδη, τὰς δὲ λειτουργίας ἁπάσας λελειτούργηκε καὶ τὰς πλείστας νίκας νενίκηκεν· οὑτοσὶ δὲ Χαιρέστρατος τηλικοῦτος ὢν τετριηράρχηκε, κεχορήγηκε δὲ τραγῳδοῖς, γεγυμνασιάρχηκε δὲ λαμπάδι· καὶ τὰς εἰσφορὰς εἰσενηνόχασιν ἀμφότεροι πάσας ἐν τοῖς τριακοσίοις. καὶ τέως μὲν δύ' ὄντες, νῦν δὲ καὶ ὁ νεώτερος οὑτοσὶ χορηγεῖ μὲν τραγῳδοῖς, εἰς δὲ τοὺς*
61 *τριακοσίους ἐγγέγραπται καὶ εἰσφέρει τὰς εἰσφοράς. ὥστ' οὐ φθονεῖσθαί εἰσιν ἄξιοι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον νὴ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω οὗτοι, εἰ λήψονται ἃ μὴ προσήκει αὐτοῖς. τοῦ γὰρ Φιλοκτήμονος κλήρου ἂν μὲν ἐπιδικάσηται ὅδε, ὑμῖν αὐτὸν ταμιεύσει, τὰ προσταττόμενα λειτουργῶν ὥσπερ καὶ νῦν καὶ ἔτι μᾶλλον· ἐὰν δ' οὗτοι λάβωσι, διαφορήσαντες ἑτέροις ἐπιβουλεύσουσι.*
62 *Δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, ἵνα μὴ ἐξαπατηθῆτε, τῇ διαμαρτυρίᾳ τὸν νοῦν προσέχειν περὶ ἧς τὴν ψῆφον*

---

58. 4 *ἐπιδίκου* corr. 1, *ἐπι.λή.ου* pr. — 6 *ἐστίν* Bk.: *εἰσὶν*. **59.** 2 *ἀξιοῖ* sppl. Rsk., *ἔξεστιν* Dbr., *ἐᾷ* Hrw. — 6. 7 *λοιδορήσεται* — 7 *λέγει* — 8 *δὲ* del. de meo, *δὴ* Steph. **60.** 3 *φαν.'στρατος* pr., corr. 2 — *τετριηράρχηκ...* pr., corr. 1 — 4 *νίκας* del. Sauppe — 7 *εἰσενήνοχαν*: em. Rsk. **61.** 5 *λειτουργο.˜ν* pr., corr. 1 — 7 *.τέροις* pr., corr. 1.

οἴσετε· καὶ πρὸς ταύτην αὐτὸν κελεύετε τὴν ἀπολογίαν
ποιεῖσθαι, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς κατηγορήσαμεν. γέγραπται
ὡς οὐκ ἔδωκεν οὐδὲ διέθετο Φιλοκτήμων· τοῦτο ἐπιδέδει-
κται ψεῦδος ὄν· καὶ γὰρ ὁ δοὺς καὶ ὁ διαθέμενος (ἐκεῖνος),
καὶ μαρτυροῦσιν οἱ παραγενόμενοι. τί ἔτι; τελευτῆσαι 63
ἄπαιδα Φιλοκτήμονα. πῶς οὖν ἄπαις ἦν ὅς τις τὸν ἑαυ-
τοῦ ἀδελφιδοῦν υἱὸν ποιησάμενος κατέλιπεν, ᾧ ὁμοίως ὁ
νόμος τὴν κληρονομίαν ἀποδίδωσι καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ γενο-
μένοις; καὶ διαρρήδην ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται, ἐὰν ποιη-
σαμένῳ παῖδες ἐπιγένωνται, τὸ μέρος ἑκάτερον ἔχειν τῆς
οὐσίας καὶ κληρονομεῖν ὁμοίως ἀμφοτέρους. ὡς οὖν εἰσὶ 64
γνήσιοι οἱ παῖδες οἵδε, τοῦτ᾽ αὐτὸ ἐπιδεικνύτω, ὥσπερ
ἂν ὑμῶν ἕκαστος. οὐ γὰρ ἂν εἴπῃ μητρὸς ὄνομα, γνήσιοί
εἰσιν, ἀλλ᾽ ἐὰν ἐπιδεικνύῃ ὡς ἀληθῆ λέγει, τοὺς συγγε-
νεῖς (μάρτυρας) παρεχόμενος τοὺς εἰδότας συνοικοῦσαν τῷ
Εὐκτήμονι (καὶ) τοὺς δημότας καὶ τοὺς φράτερας, εἴ τι
ἀκηκόασι πώποτε ἢ ἴσασιν ὑπὲρ αὐτῆς Εὐκτήμονα λειτουρ-
γήσαντα, ἔτι δὲ ποῦ τέθαπται, ἐν ποίοις μνήμασι· τίς 65
εἶδε τὰ νομιζόμενα ποιοῦντα Εὐκτήμονα· ποῖ δ᾽ ἔτ᾽ ἰόν-
τες οἱ παῖδες ἐναγίζουσι καὶ χέονται, καὶ τίς εἶδε ταῦτα
τῶν πολιτῶν ἢ τῶν οἰκετῶν Εὐκτήμονος. ταῦτα γάρ ἐστιν
ἔλεγχος ἅπαντα, καὶ οὐ λοιδορία. καὶ ἐὰν περὶ αὐτοῦ
τούτου κελεύητε ἐπιδεικνύναι ὥσπερ καὶ διεμαρτύρησεν,
ὑμεῖς τε τὴν ψῆφον ὁσίαν καὶ κατὰ τοὺς νόμους θήσεσθε,
τοῖσδέ τε τὰ δίκαια γενήσεται.

---

62. 3 *αὐτὸν* corr. 2, *αὐτῶν* pr. — 6 *ὃν* corr. 2, *ὧν* pr. — *ἐκεῖνος* add. de meo. **63.** 2 *ἄπαις ἦν ὅστις* Rsk.: *ἂν αἴσιμός τις* — *τὸν* corr. 1, *τῶν* pr. **64.** 3. 4 *γνήσιός ἐστιν*: em. Bk. — 4 *ἐπιδεικνύῃ*. — 5 *μάρτυρας* add. Rsk. — 6 *καὶ* add. Schb. **65.** 2 *εἶδε* corr. 1, *οἶδε* pr. — *δ᾽ ἔτ᾽ ἰόντες* corr. 2, *δ᾽ ἔτι ὄντες* pr.: *δὲ ἰόντες* Dbr. — 4 *τῶν Εὐκτ*. Dbr. — 5 *ἔλεγχος* Ald.: *ἔνοχος*.

VII.

1 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Εὔπολις καὶ Θράσυλλος καὶ Μνήσων ἀδελφοὶ γεγόνασι. τούτων ὁ μὲν Μνήσων ἄπαις ἐτελεύτησεν, ὁ δὲ Θράσυλλος παῖδα καταλιπὼν Ἀπολλόδωρον· μόνος δ' Εὔπολις καταλειφθεὶς πολλὰ τὸν Ἀπολλόδωρον ἠδίκησεν. ὅθεν Ἀρχέδαμος, πάππος τοῦ λέγοντος τὸν λόγον, τῇ τοῦ Ἀπολλοδώρου μητρὶ συνοικῶν μετὰ τὸν Θρασύλλου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θάνατον, καὶ τὸν Ἀπολλόδωρον ὡς ὀρφανὸν ἐλεῶν, πολλὰ τὸν Εὔπολιν ἀπήτησε χρήματα ὑπὲρ ὧν Ἀπολλόδωρον ἠδίκησε. τούτων μεμνημένος Ἀπολλόδωρος εἰσήγαγεν εἰς τοὺς φράτορας θετὸν υἱὸν ἑαυτῷ Θράσυλλον τοῦτον, υἱὸν ὄντα τῆς τε ὁμομητρίας αὐτοῦ ἀδελφῆς καὶ Ἀρχεδάμου. τοῦ δὲ Θρασύλλου ἤδη μὲν εἰς τοὺς γεννήτας καὶ φράτορας ἐγγεγραμμένου, οὔπω δ' εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, ἐτελεύτησεν Ἀπολλόδωρος. καὶ μετὰ τὴν αὐτοῦ τελευτὴν ἐγγέγραπται μὲν ὁ Θράσυλλος εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, οὐδὲν δ' ἧττον Εὐπόλιδος θυγάτηρ, τοῦ θείου Ἀπολλοδώρου, ἀμφισβητεῖ πρὸς Θράσυλλον, λέγουσα μηδ' ὅλως ἐγγεγράφθαι τὸν Θράσυλλον εἰς τοὺς φράτορας καὶ γεννήτας κατὰ γνώμην τοῦ Ἀπολλοδώρου, ἀλλὰ πεπλασμένην εἶναι τὴν ποίησιν. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, ἡ δὲ στάσις στοχασμός· διὸ καλῶς πάνυ καὶ τεχνικῶς τὸν λόγον οἰκονομῶν τὴν ἔχθραν διεξέρχεται τὴν Ἀπολλοδώρου πρὸς Εὔπολιν, ὅπερ μέγα σημεῖον γίγνεται τοῦ μὴ θέλειν αὐτὴν ὑπὸ τῆς Εὐπόλιδος θυγατρὸς κληρονομηθῆναι.

Ὤιμην μέν, ὦ ἄνδρες, προσήκειν οὐ τὰς τοιαύτας ἀμφισβητεῖσθαι ποιήσεις, εἴ τις αὐτὸς ζῶν καὶ εὖ φρονῶν ἐποιήσατο καὶ ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἀγαγὼν εἰς τοὺς συγγενεῖς ἀπέδειξε καὶ εἰς τὰ κοινὰ γραμματεῖα ἐνέγραψεν, ἅπανθ' ὅσα προσῆκεν αὐτὸς ποιήσας, ἀλλ' εἴ τις τελευτήσειν μέλλων διέθετο, εἴ τι πάθοι, τὴν οὐσίαν ἑτέρῳ, καὶ ταῦτ'
2 ἐν γράμμασι κατέθετο παρά τισι σημηνάμενος. ἐκεῖνον

VII tit. *περὶ* Rsk.: *ὑπὲρ* — Harpocr. v. *γεννῆται· Ἰσ. δ' ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἀπολλοδώρου κλήρου τοὺς συγγενεῖς γεννήτας ὠνόμασεν;* idem v. *κοινὸν γραμματεῖον· Ἰσ. ἐν τ. π. τ. Ἀπ. κλ.* Cf. ad § 39. hyp. 2 *θράσιλλος* pr., corr. 1; item *υ* ex *ι* corr. v. 5 (corr. 2), 9, 10, 13, 15, 16, §§ 5, 1; 5, 7; 17, 7; 27, 6 — 19 *ἔχθραν* Rsk.: *ἐλευθέραν* 1. 3 ft. *συγγενεῖς καὶ φράτερας* — 5 *αὐτοῖς* pr., corr. 2 — 6. 7 *ταῦτ' ἐν* Rsk.: *ταύτην*

μὲν γὰρ τὸν τρόπον ποιησάμενος φανερὰς κατέστησε τὰς
αὐτοῦ βουλήσεις, ὅλον τὸ πρᾶγμα ἐπικυρώσας, δόντων
αὐτῷ τῶν νόμων· ὁ δ' ἐν διαθήκαις σημηνάμενος ἀδή-
λους ἐποίησε, δι' ὃ πολλοὶ πεπλάσθαι φάσκοντες αὐτὰς
ἀμφισβητεῖν ἀξιοῦσι πρὸς τοὺς ποιηθέντας. ἔοικε δ' οὐ-
δὲν προὔργου τοῦτο εἶναι· καὶ γὰρ οὕτως αὐτῶν φανερῶς
πεπραγμένων ὅμως ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς τῆς Εὐπόλιδος
ἥκουσι περὶ τῶν Ἀπολλοδώρου χρημάτων πρὸς ἐμὲ ἀμ-
φισβητήσοντες. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἑώρων ὑμᾶς μᾶλλον ἀπο- 3
δεχομένους τὰς διαμαρτυρίας ἢ τὰς εὐθυδικίας, κἂν μάρ-
τυρας προὐβαλόμην μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον ὡς ποιη-
σαμένου με υἱὸν Ἀπολλοδώρου κατὰ τοὺς νόμους· ἐπειδὴ
δ' οὐ διαφεύγει τὰ δίκαια μὴ οὐ καὶ τοῦτον γιγνώσκεσθαι
τὸν τρόπον, καὶ παρ' ὑμῖν αὐτοῖς ἥκω διαλεξόμενος περὶ
τῶν πεπραγμένων, ἵνα μηδεμίαν ἡμῖν αἰτίαν περὶ τοῦ μὴ
βούλεσθαι δοῦναι δίκην τοιαύτην ἐπιφέρωσιν. ἀποδείξω 4
δὲ ὡς οὐ μόνον ἐπὶ τοῖς ἐγγυτάτω γένους τὸν κλῆρον
Ἀπολλόδωρος οὐ κατέλειπε, πολλὰ καὶ δεινὰ ὑπὸ τού-
των ἀδικηθείς, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐμὲ ἐποιήσατο δικαίως, ὄντα
ἀδελφιδοῦν, καὶ μεγάλα εὐεργετημένος ὑφ' ἡμῶν. δέομαι
δὲ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, πάντων ὁμοίως εὔνοιάν τέ μοι παρα-
σχεῖν, κἂν ἐπὶ τὸν κλῆρον ἀναιδῶς αὐτοὺς ἰόντας ἐξελέγχω,
βοηθεῖν μοι τὰ δίκαια. ποιήσομαι δ' ὡς ἂν κἀγὼ δύ-
νωμαι διὰ βραχυτάτων τοὺς λόγους, ἐξ ἀρχῆς ὡς ἔχει τὰ
γενόμενα διδάσκων ὑμᾶς.

Εὔπολις γάρ, ὦ ἄνδρες, καὶ Θράσυλλος καὶ Μνήσων 5
ἀδελφοὶ ἦσαν ὁμομήτριοι καὶ ὁμοπάτριοι. τούτοις οὐσίαν
ὁ πατὴρ κατέλιπε πολλήν, ὥστε καὶ λειτουργεῖν ἕκαστον
ἀξιοῦσθαι παρ' ὑμῖν. ταύτην ἐκεῖνοι τρεῖς ὄντες ἐνεί-
μαντο πρὸς ἀλλήλους. τούτων δύο ἐτελεύτησαν περὶ τὸν

---

2. 5 πεπλάσταὶ pr. 3. 2. 3 leg. μάρτυρα — 5 καὶ Bk.: κατὰ — 6 καὶ del. Dbr.; παρ' ὑμῖν, αὐτὸς idem, αὐτὶς cum Rsk. — 7 ὑμῖν: em. Rsk. 4. 1 ft. ἐπιδείξω — 5 μέγα: em. Dbr. — 7 ἐξελέγχομεν pr., corr. 1 — 8. 9 δύναμαι — τοὺς s. v. 1. 5. 3 κατέλ.ιπε — 5 τούτων δύο ἐτελεύτησαν Scaliger, τούτων τὼ δύ' ἐτελευτησάτην Bk.: τούτων δυο.. τελευτησάντων pr., τούτων τῶν ex τούτων corr. 1

αὐτὸν χρόνον, ὁ μὲν Μνήσων ἐνθάδε ἄγαμος καὶ ἄπαις,
ὁ δὲ Θράσυλλος τῶν ἐν Σικελίᾳ καταλεγεὶς τριηράρχων,
καταλιπὼν υἱὸν Ἀπολλόδωρον τὸν ἐμὲ νῦν ποιησάμενον.
6 Εὔπολις οὖν μόνος αὐτῶν λειφθεὶς οὐ μικρὰ | ἀπολαῦσαι
τῶν χρημάτων ἠξίωσεν, ἀλλὰ τὸν μὲν Μνήσωνος κλῆρον,
οὗ καὶ Ἀπολλοδώρῳ προσῆκε τὸ ἡμικλήριον, πάντα εἰς
αὑτὸν περιεποίησε, φάσκων αὐτῷ δοῦναι τὸν ἀδελφόν,
αὐτὸν δ' ἐκεῖνον οὕτω διῴκησεν ἐπιτροπεύων ὥστε τριῶν
7 αὐτῷ ταλάντων δίκην ὀφλεῖν. Ἀρχέδαμος γὰρ ὁ πάππος
οὑμός, ἐξ οὗ τὴν μητέρα ἔχων τὴν Ἀπολλοδώρου, τήθην
δὲ ἐμήν, ὁρῶν αὐτὸν πάντων ἀποστερούμενον τῶν χρη-
μάτων, ἔτρεφέ τε αὐτὸν παῖδα ὄνθ' ὡς ἑαυτοῦ, καὶ τὴν
μητέρα κομισάμενος, ἀνδρί τε γενομένῳ συνηγωνίσατο καὶ
εἰσέπραξε τὸ ἡμικλήριον ὧν Μνήσων κατέλιπεν ὅσα τε
ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς ἀπεστέρησε, δίκας δύο ἑλών, καὶ τὴν
8 οὐσίαν ἐποίησε κομίσασθαι τὴν αὑτοῦ πᾶσαν. καὶ διὰ
ταῦτα Εὔπολις μὲν καὶ Ἀπολλόδωρος ἐχθρῶς ἔχοντες τὸν
πάντα χρόνον διετέλεσαν πρὸς ἀλλήλους, ὁ δὲ πάππος
οὑμὸς καὶ Ἀπολλόδωρος φιλικῶς, ὥσπερ προσῆκε. τοῖς
δ' ἔργοις ἄν τις τεκμήραιτο μάλιστα ὅτι Ἀπολλόδωρος
πέπονθεν ὃ ἀντευποιεῖν ἠξίου τοὺς αὑτὸν εὐεργετήσαν-
τας. συμφορᾷ γὰρ τοῦ πάππου χρησαμένου καὶ ληφθέν-
τος εἰς τοὺς πολεμίους καὶ χρήματα εἰσενεγκεῖν εἰς λύτρα
καὶ ὁμηρεῦσαι ὑπὲρ αὐτοῦ ἠθέλησεν, ἕως οὗ εὐπορήσειεν
9 ἐκεῖνος τἀργύριον. ἐξ εὐπόρου τε ἀπορωτέρῳ γεγενημένῳ
συνδιῴκει τὰ ἐκείνου, μεταδιδοὺς ὧν εἶχεν. εἰς Κόρινθόν
τε στρατεύεσθαι μέλλων, εἴ τι πάθοι, διέθετο τὴν οὐσίαν
καὶ ἔδωκε τῇ ἐκείνου μὲν θυγατρί, ἐμῇ δὲ μητρί, αὑτοῦ

---

7 καταλ..γεὶς pr., corr. 1. 6. 6 ὀφείλειν: em. Rsk. 7. 2 ἐξ οὗ del. Rsk., idem postea ἐγγυητὴν add. ante ἔχων; ft. leg. ἔξω et παλλακὴν ἔχων — ἔσχεν Sauppe — 3 ἐμὴν Bk.: ἐμοὶ — ἀποστερόμενον Hrw., item § 38. 9 — 4 αὐτὸν corr. 1, αὐτᾶ pr. — αὐτὸν ante καὶ τὴν add. Sauppe — 6 κατέλειπεν pr. 8. 4 προσ..κε pr., corr. 1 — 6 πέπομφεν pr., corr. 2 — ἃ Sauppe — αὐτὸν pr., ἑαυτὸν corr. 1 — 9 οὗ corr. 2, οὓς pr. 9. 1 εὐπόρου τὲ corr. 1, εὐπορ....... pr. — γ....μένω pr., corr. 1 — 4 ἐμῇ corr. 1, ἐμοὶ pr. — δὲ in mg. 1

δὲ ἀδελφῇ, διδοὺς αὐτὴν Λακρατίδῃ τῷ νῦν ἱεροφάντῃ
γεγενημένῳ. τοιοῦτος ἦν ἐκεῖνος περὶ ἡμᾶς τοὺς ἐξ ἀρχῆς
αὐτὸν σώσαντας. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, καὶ δίκας εἷλεν 1
Εὔπολιν δύο, τὴν μὲν ἐπιτροπῆς τὴν δὲ ἡμικληρίου, τοῦ
πάππου συνηγωνισμένου καὶ λέγοντος, τά τε χρήματα ἐκο-
μίσατο δι' ἡμᾶς καὶ ταύτας τὰς χάριτας ἡμῖν ἀνταπέδωκε,
τούτων πρῶτον βούλομαι παρασχέσθαι τοὺς μάρτυρας.
Καί μοι κάλει δεῦρο αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Αἱ μὲν οὖν παρ' ἡμῶν εὐεργεσίαι τοιαῦται καὶ τηλι- 1
καῦταί τὸ μέγεθός εἰσιν· αἱ δὲ πρὸς ἐκεῖνον ἔχθραι περὶ
τοσούτων χρημάτων ἦσαν, ἃς οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ὡς διε-
λύσαντο καὶ φίλοι ἐγένοντο. μεγάλα γὰρ τεκμήρια αὐτῶν
ἐστιν· Εὔπολις γὰρ αὐτῷ δυοῖν θυγατέρων οὐσῶν καὶ ἐκ
τῶν αὐτῶν αὐτῷ γεγονὼς καὶ χρήμαθ' ὁρῶν κεκτημένον,
οὐδετέραν αὐτῷ τούτων ἔδωκε. καίτοι δοκοῦσιν ἐπιγαμίαι 1
καὶ μὴ συγγενεῖς ἄνδρας ἀλλὰ καὶ τοὺς τυχόντας ἀπαλ-
λάττειν μεγάλης διαφορᾶς, ὅταν ἃ περὶ πλείστου ποιοῦν-
ται, ταῦτ' ἀλλήλοις ἐγχειρίζωσιν. εἴτ' οὖν Εὔπολις γε-
γένηται αἴτιος (δοῦναι) μὴ βουληθείς, εἴτ' Ἀπολλόδωρος
λαβεῖν μὴ ἐθελήσας, τὰς ἔχθρας, ὅτι διέμειναν, τὸ ἔργον
δεδήλωκε.

Καὶ περὶ μὲν τῆς ἐκείνων διαφορᾶς ἱκανοὺς εἶναι 1
νομίζω καὶ τοὺς εἰρημένους λόγους· οἶδα γὰρ ὅτι καὶ ὑμῶν
ὅσοι πρεσβύτεροι μνημονεύουσιν ὅτι ἐγένοντο ἀντίδικοι·
τό τε γὰρ μέγεθος τῶν δικῶν, καὶ διότι πολὺ αὐτὸν Ἀρ-
χέδαμος εἷλεν, ἐπιφάνειάν τινα ἐποίησεν. ὡς δὲ ἐμὲ
ἐποιήσατο υἱὸν ζῶν αὐτὸς καὶ κύριον τῶν αὑτοῦ κατέστησε
καὶ εἰς τοὺς γεννήτας καὶ εἰς τοὺς φράτερας ἐνέγραψε,
τούτοις ἤδη μοι τὸν νοῦν προσέχετε, ὦ ἄνδρες. Ἀπολλο- 1
δώρῳ γὰρ ἦν υἱός, ὃν ἐκεῖνος καὶ ἤσκει καὶ δι' ἐπιμελείας
εἶχεν, ὥσπερ καὶ προσῆκον ἦν. ἕως μὲν οὖν ἐκεῖνος ἔζη,
διάδοχον τῆς οὐσίας ἤλπιζεν αὐτὸν καταστήσειν τῆς ἑαυ-

5 λακρατ.ίδη pr. 11. 6 αὐτῷ om. Ald. et vulgo. 12. 2. 3 ἀπ-αλάττειν pr., corr. 1 — 4 ἀλλήλ.ς pr., corr. 1 — ἐγχειρίζο.σιν pr., corr. 2 — 5 δοῦναι add. Rsk. post βουληθείς. 13. 4 leg. καὶ ὅτι 14. 2 ἦν s. v. 1

τοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησε νοσήσας τοῦ ἐξελθόντος ἐνιαυτοῦ μηνὸς Μαιμακτηριῶνος, ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἀθυμήσας καὶ τὴν ἡλικίαν τὴν ἑαυτοῦ καταμεμψάμενος οὐκ ἐπελάθετο ὑφ' ὧν καὶ ἐξ ἀρχῆς εὖ πεπονθὼς ἦν, ἀλλ' ἐλθὼν ὡς τὴν ἐμὴν μητέρα ἑαυτοῦ δὲ ἀδελφήν, ἣν περὶ πλείστου πάντων ἐποιεῖτο, λαβεῖν ἠξίωσέ με υἱὸν καὶ ᾔτησε καὶ
15 ἔτυχεν. οὕτω δ' ἐπείσθη ταῦτα ποιῆσαι διὰ ταχέων, ὥστ' εὐθέως με λαβὼν ᾤχετο ἔχων πρὸς αὐτὸν καὶ πάντα τὰ αὑτοῦ διοικεῖν παρέδωκεν, ὡς αὐτὸς μὲν | οὐδὲν ἂν ἔτι πρᾶξαι τούτων δυνηθείς, ἐμοῦ δὲ ταῦτα πάντα οἵου τε ἐσομένου ποιεῖν. καὶ ἐπειδὴ Θαργήλια ἦν, ἤγαγέ με ἐπὶ
16 τοὺς βωμοὺς εἰς τοὺς γεννήτας τε καὶ φράτερας. ἔστι δ' αὐτοῖς νόμος ὁ αὐτός, ἐάν τέ τινα φύσει γεγονότα εἰσάγῃ τις ἐάν τε ποιητόν, ἐπιτιθέναι πίστιν κατὰ τῶν ἱερῶν ἦ μὴν ἐξ ἀστῆς εἰσάγειν καὶ γεγονότα ὀρθῶς καὶ τὸν ὑπάρχοντα φύσει καὶ τὸν ποιητόν· ποιήσαντος δὲ τοῦ εἰσάγον...τα μηδὲν ἧττον διαψηφίζεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους, ...ξῃ, τότ' εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ἐγγράφειν, ...ον δὲ μή· τοιαύτας ἀκριβείας ἔχει τὰ δίκαια τὰ ...ὐτοῖς. τοῦ νόμου δὴ οὕτως ἔχοντος, καὶ τῶν φρα...έρων τε καὶ γεννητῶν ἐκείνῳ οὐκ ἀπιστούντων ἐμέ τε οὐκ ἀγνοούντων, ὅτι ἦν ἐξ ἀδελφῆς αὐτῷ γεγονώς, ἐγγράφουσί με εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ψηφισάμενοι πάντες, ἐπιθέντος ἐκείνου τὴν πίστιν καθ' ἱερῶν. καὶ οὕτω μὲν ὑπὸ ζῶντος ἐποιήθην, καὶ εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ἐνεγράφην Θράσυλλος Ἀπολλοδώρου, ποιησαμένου με ἐκείνου τοῦτον τὸν τρόπον, τῶν νόμων αὐτῷ δεδωκότων. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

18 Οἶμαι τοίνυν, ὦ ἄνδρες, μᾶλλον ἂν ὑμᾶς τοῖς μεμαρ-

---

6 μ.μακτηριῶνος pr., corr. 2 — ἐπὶ corr. 1, .ι pr. — 9 ὡς Rsk.: εἰς **15.** 2 με. pr. — ἔχων del. Fuhr — 5 θαλγήλ.ια: em. Ald. **16.** 2 εἰσάγ.. pr., corr. 1 — 3 .οιητὸν pr., corr. 1 — πίστ.ν pr., corr. 1 — κατὰ in ras. 3 litt. corr. 1 — 6 διαψηφίζεσθ. pr., corr. 1. **17.** 1 δὴ Bk.: διὸ — 7 ἐκεῖνον pr., corr. 1.

τυρηκόσι πιστεύειν, καὶ οἵτινες τῶν ὁμοίως προσηκόντων ἔργοις φανερῶς μεμαρτυρήκασιν ὡς ἐκεῖνος ταῦτα ὀρθῶς καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἔπραξε. κατέλιπε γὰρ Εὔπολις θυγατέρας δύο, ταύτην τε ἣ νῦν ἀμφισβητεῖ καὶ Προνάπει συνοικεῖ, καὶ ἄλλην ἣν ἔσχεν Αἰσχίνης ὁ Λουσιεύς, ἣ τετελεύτηκεν υἱὸν ἄνδρα ἤδη καταλιποῦσα, Θρασύβουλον. ἔστι δὲ νόμος (ὅς), ἐὰν ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ ἄπαις τελευ- 19
τήσῃ καὶ μὴ διαθέμενος, τήν τε ἀδελφὴν ὁμοίως, κἂν ἐξ ἑτέρας ἀδελφιδοῦς ᾖ γεγονώς, ἰσομοίρους τῶν χρημάτων καθίστησι. καὶ τοῦτο οὐκ ἀγνοούμενόν ἐστιν οὐδὲ παρ' αὐτοῖς τούτοις. ἔργῳ γὰρ οὗτοι φανερὸν τοῦτο πεποιήκασι· τοῦ γὰρ Εὐπόλιδος υἱέος ἄπαιδος Ἀπολλοδώρου τελευτήσαντος τὰ ἡμίσεα Θρασύβουλος εἴληφεν, οὐσίας καὶ πεντεταλάντου καταλειφθείσης ῥᾳδίως. πατρῴων μὲν 20
οὖν καὶ ἀδελφοῦ χρημάτων τὸ ἴσον αὐτοῖς ὁ νόμος μετασχεῖν δίδωσιν· ἀνεψιοῦ δέ, καὶ εἴ τις ἔξω ταύτης τῆς συγγενείας ἐστίν, οὐκ ἴσον, ἀλλὰ προτέροις τοῖς ἄρρεσιν τῶν θηλειῶν τὴν ἀγχιστείαν πεποίηκε. λέγει γάρ „κρατεῖν δὲ τοὺς ἄρρενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀρρένων, οἳ ἂν ἐκ τῶν αὐτῶν ὦσι, κἂν γένει ἀπωτέρω τυγχάνωσιν ὄντες.“ ταύτῃ μὲν οὖν οὐδὲ μέρους λαχεῖν προσῆκε, Θρασυβούλῳ δὲ ἁπάντων, εἰ μὴ κυρίαν ἡγεῖτο εἶναι τὴν ἐμὴν εἰσποίησιν. ἐκεῖ- 21
νος τοίνυν οὔτε ἐξ ἀρχῆς ἠμφεσβήτηκε πρὸς ἐμὲ οὐδὲν οὔτε νῦν δίκην εἴληχε περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ ταῦτα πάντα καλῶς ἔχειν ὡμολόγηκεν· οἱ δ' ὑπὲρ ταύτης πάντων ἀμφισβητεῖν τετολμήκασιν· εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἐληλύθασι. Λαβὲ δὴ αὐτοῖς τοὺς νόμους, παρ' οὓς ταῦτα πεποιήκασι, καὶ ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

---

18. 2 *καὶ οἵτινες*: *εἴ τινες* Rsk., *εἰ καί τινες* Bk., *ἐπεὶ καί τινες* Sauppe, ft. *ὅσῳ καί τ.* — 3 leg. *ἔργῳ* — 4 *κατέλειπε* pr. **19.** 1 *ὅς* add. Ald. — 2 *ἀδελφ..ὴν* pr., corr. 1 — *κἂν* corr. 1, *καὶ* pr. — 8 *πεντοταλάντου* pr., corr. 1. **20.** 7 *τυγχάνο.σιν* pr., corr. 2 — 8 *οὐδὲ* Ald.: *οὐδὲν* — *μέρος* pr., corr. 1 — *Θρασυβούλου* pr., corr. 1. **21.** 1. 2 *ἐκεῖνος τοίνυν* | *ἐκεῖνος τοίνυν* — 4 *οἱ δ'* pr., *οἵδ'* corr. 2; item 23, 2 — 8 tit. *νόμοι*: em. Ald.

22 Ἐνταῦθα μὲν ὁμοίως καὶ ἀδελφὴ καὶ ἀδελφιδοῦς ἰσό-
μοιροι κατὰ τὸν νόμον εἰσίν. Λαβὲ δὴ καὶ τοῦτον, καὶ
ἀναγίγνωσκε αὐτοῖς.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν μὴ ὦσιν ἀνεψιοὶ μηδὲ ἀνεψιῶν παῖδες, μηδὲ
τοῦ πρὸς πατρὸς γένους ᾖ προσήκων μηδείς, τότε ἀπέ-
δωκε τοῖς πρὸς μητρός, διορίσας οὓς δεῖ κρατεῖν. Λαβὲ
δὲ αὐτοῖς καὶ τοῦτον τὸν νόμον καὶ ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

23 Ταῦτα τῶν νόμων κελευόντων ὁ μὲν ἀνὴρ ὢν οὐδὲ
τοῦ μέρους εἴληχεν, οἱ δ' ὑπὲρ ταύτης τῆς γυναικὸς ἁπάν-
των· οὕτω τὴν ἀναίδειαν οὐδεμίαν ζημίαν εἶναι νομίζουσι.
καὶ ὑπὲρ τούτων ... τολμήσουσι, καὶ τοῖς λόγοις χρῶνται
τοιούτοις, ὡς αὐτοῖς ὅλου τοῦ κλήρου ληκτέον, ὅτι Θρα-
σύβουλος ἐκποίητος εἰς τὸν οἶκον τὸν Ἱππολοχίδου γέγονε,
24 λέγοντες τοῦτο μὲν ἀληθές, ἐκεῖνο δ' οὐ προσῆκον· τί γὰρ
ἧττον αὐτῷ τῆς συγγενείας ταύτης προσῆκεν; οὐ γὰρ κατὰ
τὸν πατέρα ἀλλὰ κατὰ τὴν μητέρα καὶ τῶν Ἀπολλοδώρου
τοῦ Εὐπόλιδος υἱέος τὸ μέρος εἴληφε· καὶ τῶνδε ἐξῆν
αὐτῷ | κατὰ ταύτην τὴν συγγένειαν λαγχάνειν, ὄντι προ-
τέρῳ ταύτης, εἴπερ τὰ πεπραγμένα μὴ κυρίως ἔχειν ἐνό-
25 μιζεν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀναίσχυντος. μητρὸς δ' οὐδεὶς
ἐστιν ἐκποίητος, ἀλλ' ὁμοίως ὑπάρχει τὴν αὐτὴν εἶναι
μητέρα, κἂν ἐν τῷ πατρῴῳ μένῃ τις οἴκῳ κἂν ἐκποιηθῇ.
δι' ὃ τῶν Ἀπολλοδώρου χρημάτων οὐκ ἀπεστερήθη τοῦ
μέρους, ἀλλὰ μετειλήφει τὸ ἡμικλήριον, πρὸς ταύτην νει-
μάμενος. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρ-
τυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

26 Οὕτως μὲν οὐχ οἱ γεννῆται μόνον καὶ φράτερες γε-
γόνασι μάρτυρες τῆς ἐμῆς ποιήσεως, ἀλλὰ καὶ Θρασύβου-
λος οὐκ ἀμφισβητῶν αὐτὸς ἔργῳ δεδήλωκεν ὅτι τὰ πε-

22. 4 tit. add. Ald. — 6 γένους Dbr.: γενομένου 23. 2 τὸ μέρος: em. Rsk. — 4 deesse aliq. persp. Rsk., δὲ λέγειν sppl. Emperius, malim τι λέγειν — 7 τοῦτο corr. 2, ...ο pr. 25. 3 ἐκποιηθείη: em. Bk. — 4 ο.'κ pr., corr. 1. 26. 3 οὐκ corr. 2 in ras. 1 lit. — αὐτὸς de meo, om. Ald. et vulg.: αὐτῷ

πραγμένα Ἀπολλοδώρῳ κυρίως ἔχειν νομίζει καὶ κατὰ
τοὺς νόμους· οὐ γὰρ ἄν ποτε τοσούτων χρημάτων οὐκ
ἐλάγχανε. γεγόνασι δὲ ὅμως καὶ ἄλλοι μάρτυρες αὐτῶν.
πρὶν γὰρ ἐμὲ ἥκειν ἐκ τῆς Πυθιάδος, ἔλεγε πρὸς τοὺς 27
δημότας Ἀπολλόδωρος ὅτι πεποιημένος εἴη με υἱὸν καὶ
ἐγγεγραφὼς εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ φράτερας, καὶ παρα-
δεδώκοι τὴν οὐσίαν, καὶ διεκελεύεθ᾽ ὅπως, ἄν τι πάθῃ
πρότερον, ἐγγράψουσί με εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμμα-
τεῖον Θράσυλλον Ἀπολλοδώρου καὶ μὴ ὡς ἄλλως ποιή-
σουσι. κἀκεῖνοι ταῦτα ἀκούσαντες, τούτων ἐν ἀρχαιρεσίαις 28
κατηγορούντων καὶ λεγόντων ὡς οὐκ ἐποιήσατό με υἱόν,
καὶ ἐξ ὧν ἤκουσαν καὶ ἐξ ὧν ᾔδεσαν, ὀμόσαντες καθ᾽
ἱερῶν ἐνέγραψάν με, καθάπερ ἐκεῖνος ἐκέλευε· τοσαύτη
περιφάνεια τῆς ἐμῆς ποιήσεως ἐγένετο παρ᾽ αὐτοῖς. Ὡς
δ᾽ ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐπὶ μὲν τοσούτων μαρτύρων, ὦ ἄνδρες, γέγονεν ἡ 29
ποίησις, ἔχθρας μὲν παλαιᾶς αὐτῷ πρὸς τούτους οὔσης,
φιλίας δὲ πρὸς ἡμᾶς καὶ συγγενείας οὐ μικρᾶς ὑπαρχού-
σης. ὡς δ᾽ οὐδ᾽ εἰ μηδέτερον τούτων ὑπῆρχε, μήτε ἔχθρα
πρὸς τούτους μήτε φιλία πρὸς ἡμᾶς, οὐκ ἄν ποτε Ἀπολ-
λόδωρος ἐπὶ τούτοις τὸν κλῆρον τοῦτον κατέλιπεν, οἶμαι
καὶ ταῦθ᾽ ὑμῖν ῥᾳδίως ἐπιδείξειν. πάντες γὰρ οἱ τελευ- 30
τήσειν μέλλοντες πρόνοιαν ποιοῦνται σφῶν αὐτῶν, ὅπως
μὴ ἐξερημώσουσι τοὺς σφετέρους αὐτῶν οἴκους, ἀλλ᾽ ἔσται
τις [καὶ] ὁ ἐναγιῶν καὶ πάντα τὰ νομιζόμενα αὐτοῖς ποι-
ήσων· δι᾽ ὃ κἂν ἄπαιδες τελευτήσωσιν, ἀλλ᾽ οὖν ποιησά-
μενοι καταλείπουσι. καὶ οὐ μόνον ἰδίᾳ ταῦτα γιγνώσκου-
σιν, ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως οὕτω ταῦτ᾽

6 αὐτῶ: em. Schb. **27.** 1 πυθαίδος: em. Rsk. — 3. 4 παραδεδώκοι pr., ει ex οι corr. 1 — 4 ἄντι corr. 2, ἀντι pr. — πάθῃ Schaefer: πάθοι — 5 ἐγγράφο.σι pr., ἐγγράφωσι corr. 2: em. Dbr. **27.** 6. 7 ποιήσωσι: em. Dbr. **28.** 1 οὐκούσαντες pr., corr. 1 — 2 οὐκ/s. v. 2.
29. 2 τούτοις pr., corr. 2 — 4 μὴ θ᾽ .΄΄τερον pr., μηθέτερον corr. 1: em. Schoem. **30.** 3 ἐξερημώσουσι pr., ω ex ου corr. 1 — 4 καὶ del. de meo, vel τις vel ὁ del. Turr. — αὐτοῖς.. (eras. vid. ἢι) — πάντα τὰ corr. 1, πάντα pr. — 7 δημο..΄α pr., corr. 1

ἔγνωκε· νόμῳ γὰρ τῷ ἄρχοντι τῶν οἴκων, ὅπως ἂν μὴ
81 *ἐξερημῶνται, προστάττει τὴν ἐπιμέλειαν. ἐκείνῳ δὲ πρό-*
δηλον ἦν ὅτι εἰ καταλείψει τὸν κλῆρον ἐπὶ τούτοις, ἔρη-
μον ποιήσει τὸν οἶκον. τί προορῶντι; ταύτας τὰς ἀδελφὰς
τὸν μὲν Ἀπολλοδώρου τοῦ ἀδελφοῦ κλῆρον ἐχούσας, ἐκείνῳ
δ' οὐκ εἰσποιούσας ὄντων αὐταῖς παίδων, καὶ τοὺς μὲν
ἄνδρας αὐτῶν τὴν γῆν, ἣν ἐκεῖνος κατέλιπε, καὶ τὰ κτή-
ματα πέντε ταλάντων πεπρακότας καὶ τὸ ἀργύριον δια-
νειμαμένους, τὸν δὲ οἶκον αἰσχρῶς οὕτως καὶ δεινῶς ἐξηρη-
82 *μωμένον. ὃς δὴ ταῦτ' ᾔδει τὸν τούτων ἀδελφὸν πεπον-*
θότα, πῶς ἂν προσεδόκησεν αὐτός, εἰ καὶ φίλος ἦν, τυχεῖν
τῶν νομιζομένων ὑπ' αὐτῶν, ἀνεψιὸς ὢν ἀλλ' οὐκ ἀδελ-
φὸς αὐταῖς; οὐκ ἐνῆν ἐλπίσαι δήπουθεν. Ἀλλὰ μὴν ὅτι
ἄπαιδα ἐκεῖνον περιεωράκασι καὶ τὰ χρήματα ἔχουσι καὶ
οἶκον ἐκ τοῦ φανεροῦ τριηραρχοῦντα ἀνῃρήκασι, κάλει μοι
καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

83 *Εἰ τοίνυν καὶ τοιοῦτοι τὰς φύσεις περὶ ἀλλήλους*
εἰσὶ καὶ ἔχθραι πρὸς Ἀπολλόδωρον τὸν ἐμὲ ποιησάμενον
ὑπῆρχον αὐτοῖς τηλικαῦται τὸ μέγεθος, τί βέλτιον ἂν
ἔπραξεν ἢ ταῦτα βουλευσάμενος ἅ περ ἐποίησεν; εἰ νὴ
Δία παιδίον ἐποιήσατο λαβὼν παρά του τῶν φίλων ὄν-
των, καὶ τούτῳ τὴν οὐσίαν ἔδωκεν; ἀλλὰ [καὶ] τοῦτ' ἦν
ἄδηλον καὶ τοῖς γεννήσασιν, εἴτε σπουδαῖον εἴτε μηδενὸς
84 *ἄξιον ἔμελλεν ἔσεσθαι, διὰ τὴν ἡλικίαν· ἐμοῦ δὲ πεῖραν*
εἰλήφει, δοκιμασίαν ἱκανὴν λαβών. εἴς τε γὰρ τὸν πατέρα
καὶ τὴν μητέρα | οἷος ἦν ἀκριβῶς ᾔδει, τῶν τ' οἰκείων
ἐπιμελῆ καὶ τἀμαυτοῦ πράττειν ἐπιστάμενον· ἐν ἀρχῇ τε,
θεσμοθετήσας, ὡς ἐγενόμην οὐκ ἄδικος οὐδὲ πλεονέκτης,
ἠπίστατο σαφῶς. ὥστ' οὐκ ἀγνοῶν ἀλλὰ σαφῶς εἰδὼς
85 *ἐποίει με τῶν αὑτοῦ κύριον. καὶ μὴν οὐδὲ ἀλλότριον ἀλλ'*
ὄντα ἀδελφιδοῦν, οὐδ' αὖ μικρὰ πεπονθὼς ἀλλὰ μεγάλα

---

8 ὅ.ως pr., corr. 1. **81.** 2 ὅτι εἰ in ras. 3 litt. corr. 1 — 8. 9 ἐξερημωμένον pr., corr. 1. **83.** 1 ἀλλήλο.. pr., corr. 1 — 3 αὐταῖς: em. Rsk. — 4 εἰ ut vid. pr. (ci. Nbr.), ἤ corr. 1 — 6 καὶ del. Dbr. **84.** 2 εἴστε corr. 2, ἴστε pr.

ἀγαθὰ ὑφ᾽ ἡμῶν, οὐδ᾽ αὖ ἀφιλότιμον, ὃς τὰ ὄντα ἀφα-
νιεῖν ἔμελλον ὥσπερ οὗτοι τὰ τοῦ κλήρου πεποιήκασιν,
ἀλλὰ βουλησόμενον καὶ τριηραρχεῖν καὶ πολεμεῖν καὶ χορη-
γεῖν καὶ πάνθ᾽ ὑμῖν τὰ προσταττόμενα ποιεῖν, ὥσπερ
κἀκεῖνος. καίτοι εἰ καὶ συγγενὴς καὶ φίλος καὶ εὐεργέτης 36
καὶ φιλότιμος καὶ δεδοκιμασμένος ὑπῆρχον τοιοῦτος εἶναι,
τίς (ἂν) ἀμφισβητήσειε μὴ οὐκ ἀνδρὸς εὖ φρονοῦντος εἶναι
ταύτην τὴν ποίησιν; ἐγὼ τοίνυν ἕν γε τῶν ὑπ᾽ ἐκείνου
δοκιμασθέντων ἤδη πεποίηκα· γεγυμνασιάρχηκα γὰρ εἰς
Προμήθεια τοῦδε τοῦ ἐνιαυτοῦ φιλοτίμως, ὡς οἱ φυλέται
πάντες ἴσασιν. Ὡς δ᾽ ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων
τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὰ μὲν ἡμέτερα δίκαια, καθ᾽ ἃ προσηκόντως ἔχειν φα- 37
μὲν τὸν κλῆρον, ταῦτ᾽ ἐστίν, ὦ ἄνδρες· δεόμεθα δ᾽ ὑμῶν
βοηθεῖν ἡμῖν καὶ ἕνεκα Ἀπολλοδώρου καὶ ἕνεκα τοῦ ἐκεί-
νου πατρός· οὐ γὰρ ἀχρήστους αὐτοὺς εὑρήσετε πολίτας,
ἀλλ᾽ ὡς οἷόν τ᾽ εἰς τὰ ὑμέτερα προθυμοτάτους. ὁ μὲν 38
γὰρ πατὴρ αὐτοῦ τάς τε ἄλλας ἁπάσας λειτουργίας λε-
λειτούργηκε, καὶ τριηραρχῶν τὸν πάντα χρόνον διετέλεσεν,
οὐκ ἐκ συμμορίας τὴν ναῦν ποιησάμενος ὥσπερ οἱ νῦν,
ἀλλ᾽ ἐκ τῶν αὑτοῦ δαπανῶν, οὐδὲ δεύτερος αὐτὸς ὢν ἀλλὰ
κατὰ μόνας, οὐδὲ δύο ἔτη διαλιπὼν ἀλλὰ συνεχῶς, οὐδ᾽
ἀφοσιούμενος ἀλλ᾽ ὡς οἷόν τ᾽ ἄριστα παρασκευαζόμενος.
ἀνθ᾽ ὧν ὑμεῖς κἀκεῖνον ἐτιμᾶτε, μεμνημένοι τούτων τῶν
ἔργων, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τῶν χρημάτων ἀποστερούμενον
ἐσώσατε, τοὺς ἔχοντας ἀποδοῦναι τὰ ὄντ᾽ αὐτῷ κατ-
αναγκάσαντες. καὶ μὴν καὶ αὐτὸς Ἀπολλόδωρος οὐχ ὥσπερ 39
Προνάπης ἀπεγράψατο μὲν τίμημα μικρόν, ὡς ἱππάδα

---

35. 3. 4 *ἀφανιεῖν* Cob.: *ἀφιει.* pr., *ἀφιέναι* corr. 1 — 5 *καὶ πολεμεῖν* merito suspect. Rsk., *καὶ εἰς πόλεμον εἰσφέρειν* Sauppe, ft. del. **36.** 3 *ἂν* add. Bk. — 6 *προμήθειαν*: em. Meursius. **37.** 2 *ὑμῶν* corr. 1, *ὑμῖν* pr. — 5 *προθυμοτέρους*: em. Steph. **38.** 6 …*λιπὼν* pr., *δια* in ras. corr. 1 — 10. 11 *αὐτῶν ἀνταναγκάσαντες* pr., corr. 2. **39.** 2 Harpocr. v. *ἱππάς· Ἰσ. ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἀπολλοδώρου κλήρου· ἀπεγράψατο μὲν τίμημα μικρὸν ὡς ἱππάδα τελῶν.*

δὲ τελῶν ἄρχειν ἠξίου τὰς ἀρχάς, οὐδὲ βίᾳ μὲν ἐζήτει τὰ
ἀλλότρι᾿ ἔχειν, ὑμᾶς δ᾿ ᾤετο δεῖν μηδὲν ὠφελεῖν, ἀλλὰ
φανερὰ τὰ ὄντα καταστήσας ὑμῖν, ὅσα προστάττοιτε, πάνθ᾿
ὑπηρέτει φιλοτίμως, οὐδέν τ᾿ ἀδικῶν ἐκ τῶν ἑαυτοῦ φιλο-
τίμως ἐπειρᾶτο ζῆν, εἰς αὑτὸν μὲν τὰ μέτρια ἀναλίσκειν
οἰόμενος δεῖν, τὰ δ᾿ ἄλλα τῇ πόλει περιποιεῖν, ἵνα ἐξ-
40 αρκοίη πρὸς τὰς δαπάνας. κἀκ τούτων τίνα λειτουργίαν
οὐκ ἐλειτούργησεν; ἢ τίνα εἰσφορὰν οὐκ ἐν πρώτοις εἰσ-
ήνεγκεν; ἢ τί παραλέλοιπεν ὧν προσῆκεν; ὅς γε καὶ παι-
δικῷ χορῷ χορηγῶν ἐνίκησεν, ὧν μνημεῖα τῆς ἐκείνου φιλο-
τιμίας ὁ τρίπους ἐκεῖνος ἕστηκε. καίτοι τί χρὴ τὸν μέτριον
πολίτην; οὐχ οὗ μὲν ἕτεροι τὰ μὴ προσήκοντ᾿ ἐβιάζοντο
λαμβάνειν, τούτων μηδὲν ποιεῖν, τὰ δ᾿ ἑαυτοῦ πειρᾶσθαι
σῴζειν; οὗ δ᾿ ἡ πόλις δεῖται χρημάτων, ἐν πρώτοις εἰσ-
φέρειν καὶ μηδὲν ἀποκρύπτεσθαι τῶν ὄντων; ἐκεῖνος τοί-
41 νυν τοιοῦτος ἦν· ἀνθ᾿ ὧν δικαίως ἂν αὐτῷ ταύτην τὴν
χάριν ἀποδοίητε, τὴν ἐκείνου γνώμην περὶ τῶν αὑτοῦ κυ-
ρίαν εἶναι ποιήσαντες. καὶ μὴν καὶ ἐμέ γε, ὅσα κατὰ
τὴν ἐμὴν ἡλικίαν, εὑρήσετε οὐ κακὸν οὐδὲ ἄχρηστον. ἐστρά-
τευμαι τὰς στρατείας τῇ πόλει, τὰ προσταττόμενα ποιῶ·
42 τοῦτο γὰρ τῶν τηλικούτων ἔργον ἐστί. καὶ ἐκείνων οὖν
ἕνεκα καὶ ἡμῶν εἰκότως ἂν ποιήσαισθε πρόνοιαν, ἄλλως
τε καὶ τούτων (μὲν) τριηραρχοῦντα οἶκον πέντε ταλάντων
ἀνῃρηκότων καὶ πεπρακότων καὶ ἔρημον πεποιηκότων,
ἡμῶν δὲ καὶ λελειτουργηκότων ἤδη καὶ λειτουργησόντων,
ἂν ὑμεῖς ἐπικυρώσητε τὴν Ἀπολλοδώρου γνώμην ἀποδόν-
τες ἡμῖν τοῦτον τὸν κλῆρον.
43 Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ διατρίβειν περὶ ταῦτα ποιούμενος
τοὺς λόγους, βούλομαι διὰ βραχέων ὑμᾶς ὑπομνήσας οὕτω
καταβαίνειν, τί ἑκάτερος ἡμῶν ἀξιοῖ, δηλώσας. ἐγὼ μὲν
ἀδελφῆς οὔσης τῆς ἐμῆς | μητρὸς Ἀπολλοδώρῳ, φιλίας

4 *ᾤετο* corr. 2, *ὥστε* pr. — 7 *ἐσ*: em. Schb. **40.** 2 *οὐκ* in ras. add. 1 — *ἐλειτούργησεν* de meo: *ἐξελειτούργησεν* — 4 *μαρτύρια* post *ὧν* add. Sauppe — 6 *ἐβίαζον* pr., corr. 1. **41.** 4 *οὐ* in v. add. 1 — 5 *ταῖς στρατείαις*: em. Scaliger. **42.** 2 *ποιήσ.σθε* pr., *η* in ras. corr. 1: em. Bk. — 3 *μὲν* add. Ald. — *τριηραρχοῦντα.* pr.

αὐτοῖς πολλῆς ὑπαρχούσης, ἔχθρας δ᾽ οὐδεμιᾶς πώποτε
γενομένης, ἀδελφιδοῦς ὢν καὶ ποιηθεὶς υἱὸς ὑπ᾽ ἐκείνου
ζῶντος καὶ εὖ φρονοῦντος, καὶ εἰς τοὺς γεννήτας καὶ φρά-
τερας ἐγγραφείς, ἔχειν τὰ δοθέντα, καὶ μὴ ἐπὶ τούτοις
(εἶναι) ἐξερημῶσαι τὸν οἶκον τὸν ἐκείνου. Προνάπης δὲ
τί ὑπὲρ τῆς ἀμφισβητούσης; ἔχειν μὲν τοῦ τῆς γυναικὸς 44
ἀδελφοῦ τιμὴν τοῦ ἡμικληρίου πένθ᾽ ἡμιτάλαντα, λαβεῖν
δὲ καὶ τόνδε τὸν κλῆρον ἑτέρων ταῖς ἀγχιστείαις προτέ-
ρων αὐτοῦ τῆς γυναικὸς ὄντων, οὔτ᾽ ἐκείνῳ παῖδα εἰσπε-
ποιηκὼς ἀλλὰ τὸν οἶκον ἐξηρημωκώς, οὔτε τούτῳ ἂν εἰσ-
ποιήσας ἀλλ᾽ ὁμοίως ἂν καὶ τοῦτον ἐξερημώσας, καὶ ἔχθρας
μὲν τηλικαύτης ὑπαρχούσης αὐτοῖς, διαλλαγῆς δὲ οὐδεμιᾶς
πώποθ᾽ ὕστερον γενομένης. ταῦτα χρὴ σκοπεῖν, ὦ ἄν- 45
δρες, κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι, ὅτι ἐγὼ μὲν ἀδελφιδοῦς αὐτῷ,
ἡ δὲ ἀνεψιὰ τοῦ τελευτήσαντος, καὶ ὅτι ἡ μὲν δύ᾽ ἔχειν
ἀξιοῖ κλήρους, ἐγὼ δὲ τοῦτον μόνον εἰς ὅν περ εἰσεποι-
ήθην, καὶ ὅτι αὕτη μὲν οὐκ εὔνους τῷ καταλιπόντι τὸν
κλῆρον, ἐγὼ δὲ καὶ ὁ ἐμὸς πάππος εὐεργέται γεγόναμεν
αὐτοῦ. ταῦτα πάντα σκεψάμενοι καὶ διαλογιζόμενοι πρὸς
ὑμᾶς αὐτοὺς τίθεσθε τὴν ψῆφον ᾗ δίκαιόν ἐστιν.

Οὐκ οἶδ᾽ ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐ-
δὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων.

VIII.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΙΡΩΝΟΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Κίρωνος ἄπαιδος γνησίων τελευτήσαντος παίδων ἀδελφιδοῦς τις αὐτοῦ κατὰ πατέρα ἀντιποιηθεὶς τοῦ κλήρου παρέλαβε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ παρὰ τῆς γυναικός· καὶ μετὰ ταῦτα ὁ λέγων τὸν λόγον γρά-

---

43. 5 *αὐτοῖς* expunxit 1 — 9 *εἶναι* add. Rsk. **44.** 4 *αὐτοῦ* corr. 1, *αὐτ..˜* pr. — *ἐκείνων* pr. — 5 *ἐξῃρημωκὼς* cum ras. s. *ρ* pr., corr. 2 — *οὔτε* Bk.: *οὐδὲ* — 5. 6 *ἐκποιήσας* pr., corr. 2 — 6 post *ἐξερημώσας* eras. *καὶ ὁμοίως*. **45.** 2 *αὐτῶν* pr.

VIII tit. Cf. ad §§ 3, 8, 24, 35, 39, 42.

φεται τὸν ἀδελφιδοῦν, φάσκων θυγατριδοῦς εἶναι Κίρωνος, καὶ ὅτι ἡ γυνὴ τοῦ τελευτήσαντος ἐκοῦσα προέδωκε τὸν κλῆρον τῷ ἀδελφιδῷ, ἵνα μέρος δοῦσα αὐτῷ τὰ λοιπὰ κερδάνῃ. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, ἡ στάσις δὲ στοχασμός· ζητεῖται γὰρ εἴτε θυγατριδοῦς ἐστιν οὗτος τοῦ Κίρωνος γνήσιος εἴτε οὔ. ἐπιπλέκεται δ' αὐτῷ καὶ ἡ κατὰ ποιότητα ζήτησις· ὁ γὰρ ἀδελφιδοῦς ἠγωνίζετο, λέγων ὅτι εἰ καὶ δῶμεν ἐκείνην γνησίαν εἶναι θυγατέρα Κίρωνος, ἐπειδὴ ἐτελεύτησεν ἐκείνη, ὁ δ' υἱὸς αὐτῆς ἀμφισβητεῖ νῦν, προτιμητέος ἐστὶν ὁ κατὰ πατέρα ἀδελφιδοῦς τοῦ ἀπὸ θυγατρὸς ἐκγόνου, κατὰ τὸν νόμον ἐκεῖνον, τὸν κελεύοντα προτιμᾶσθαι τοὺς ἀπὸ τῶν ἀρρένων τῶν ἀπὸ τῶν θηλειῶν. οὗτος γὰρ τεχνικώτατα πάνυ σιωπήσας τοῦτον τὸν νόμον, ἐκ τῆς τῶν τεκόντων διαφορᾶς ἀγωνίζεται, δεικνὺς ὅτι ὅσον θυγάτηρ ἀδελφοῦ οἰκειοτέρα τοῖς τελευτῶσι, τοσοῦτον ἔκγονος ἀδελφιδοῦ διαφέρει. ἔρρωται οὖν ἐνταῦθα τῷ δικαίῳ καὶ ἀσθενεῖ τῷ νομίμῳ· τὴν δὲ ἐργασίαν τῶν κεφαλαίων κατὰ τὴν οἰκείαν πάλιν ἐργάζεται δύναμιν.

Ἐπὶ τοῖς τοιούτοις, ὦ ἄνδρες, ἀνάγκη ἐστὶ χαλεπῶς φέρειν, ὅταν τινὲς μὴ μόνον τῶν ἀλλοτρίων ἀμφισβητεῖν τολμῶσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῶν νόμων δίκαια τοῖς σφετέροις αὐτῶν λόγοις ἀφανιεῖν ἐλπίζωσιν· ὅπερ καὶ νῦν οὗτοι ποιεῖν ἐγχειροῦσι. τοῦ γὰρ ἡμετέρου πάππου Κίρωνος οὐκ ἄπαιδος τελευτήσαντος, ἀλλ' ἡμᾶς ἐκ θυγατρὸς αὐτοῦ γνησίας παῖδας αὐτῷ καταλελοιπότος, οὗτοι τοῦ τε κλήρου λαγχάνουσιν ὡς ἐγγυτάτω γένους ὄντες, ἡμᾶς τε ὑβρίζουσιν ὡς οὐκ ἐξ ἐκείνου θυγατρὸς ὄντας, οὐδὲ γενο-
2 μένης αὐτῷ πώποτε τὸ παράπαν. αἴτιον δὲ τοῦ ταῦτα ποιεῖν αὐτούς ἐστιν ἡ τούτων πλεονεξία (καὶ) τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων ὧν Κίρων μὲν καταλέλοιπεν, οὗτοι δ' ἔχουσι βιασάμενοι καὶ κρατοῦσι· καὶ τολμῶσιν ἅμα μὲν λέγειν ὡς οὐδὲν καταλέλοιπεν ἐκεῖνος, ἅμα δὲ ποιεῖσθαι
3 τοῦ κλήρου τὴν ἀμφισβήτησιν. τὴν μὲν οὖν κρίσιν οὐ δεῖ μοι νομίζειν εἶναι ταύτην πρὸς τὸν εἰληχότα τοῦ κλήρου τὴν δίκην, ἀλλὰ πρὸς Διοκλέα τὸν Φλυέα, τὸν Ὀρέστην

hyp. 5 *παρέδωκε* pr., corr. 1 — 8 *ἐπιπλό..αι* pr., corr. 1 — 15 *διαφορ..* pr., corr. 1 — 18 *οἰκίαν* pr., corr. 2. 1. 4 *ἀφανίζειν*: em. Baiter — *ἐλπίζουσιν* pr., corr. 1 — 7 *τοῦ τε* Rsk.: *τὲ τοῦ* — 8 *τε* in v. add. 2 — 9 *οὐδὲ* Rsk.: *οὔτε* 2. 2 *καὶ* add. Rsk. 3. 3 Harpocr. v. *Φλυέα* (ex em. Bk.)· *Ἰσ. ἐν τῷ περὶ τοῦ Κίρωνος* (ex em. Blancardi) *κλήρου*.

ἐπικαλούμενον· οὗτος γάρ ἐστιν | ὁ τοῦτον παρασκευάσας
πρᾶγμαθ' ἡμῖν παρέχειν, ἀποστερῶν τὰ χρήματα ἃ Κίρων
ὁ πάππος ἀποθνήσκων κατέλιπεν, ἡμῖν δὲ τούτους τοὺς
κινδύνους ἐπάγων, ἵνα μηδὲν ἀποδιδῷ τούτων, ἐὰν ὑμεῖς
ἐξαπατηθῆτε πεισθέντες ὑπὸ τῶν τούτου λόγων. δεῖ δὴ 4
τούτων τοιαῦτα μηχανωμένων πάνθ' ὑμᾶς τὰ πεπραγμένα
μαθεῖν, ἵνα μηδὲν ἀγνοήσαντες τῶν γεγενημένων ἀλλὰ
σαφῶς εἰδότες περὶ αὐτῶν, οὕτως ἐνέγκητε τὴν ψῆφον.
εἴ τινι οὖν καὶ ἄλλῃ πώποτε δίκῃ προσέσχετε ἀκριβῶς
τὸν νοῦν, δέομαι ὑμῶν καὶ ταύτῃ προσέχειν ὁμοίως, ὥσπερ
καὶ τὸ δίκαιόν ἐστι. πολλῶν δὲ δικῶν ἐν τῇ πόλει γενο-
μένων, οὐδένες ἀναιδέστερον τούτων οὐδὲ καταφανέστερον
ἀντιποιησάμενοι φανήσονται τῶν ἀλλοτρίων. ἔστι μὲν 5
οὖν χαλεπόν, ὦ ἄνδρες, πρὸς παρασκευὰς λόγων καὶ μάρ-
τυρας οὐ τἀληθῆ μαρτυροῦντας εἰς ἀγῶνα καθίστασθαι
περὶ τηλικούτων, παντάπασιν ἀπείρως ἔχοντα δικαστη-
ρίων· οὐ μὴν ἀλλὰ πολλὰς ἐλπίδας ἔχω καὶ παρ' ὑμῶν
τεύξεσθαι τῶν δικαίων καὶ μέχρι γε τοῦ τὰ δίκαια εἰπεῖν
καὶ αὐτὸς ἀρκούντως ἐρεῖν, ἂν μή τι συμβῇ τοιοῦτον ὃ
νῦν ὑπ' ἐμοῦ τυγχάνει προσδοκώμενον. δέομαι οὖν ὑμῶν,
ὦ ἄνδρες, μετ' εὐνοίας τέ μου ἀκοῦσαι, κἂν ἠδικῆσθαι
δοκῶ, βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια.

Πρῶτον μὲν οὖν, ὡς ἦν ἡ μήτηρ ἡ 'μὴ Κίρωνος θυ- 6
γάτηρ γνησία, ἐπιδείξω τοῦτο ὑμῖν, τὰ μὲν πάλαι γεγενη-
μένα λόγων ἀκοῇ καὶ μαρτύρων, τὰ δ' ὥστε καὶ μνημο-
νεύεσθαι, τοῖς εἰδόσι χρώμενος μάρτυσιν, ἔτι δὲ τεκμηρίοις
ἃ κρείττω τῶν μαρτυριῶν ἐστιν· ἐπειδὰν δὲ ταῦτα φανερὰ
καταστήσω, τόθ' ὡς καὶ κληρονομεῖν μᾶλλον ἡμῖν ἢ τού-
τοις προσήκει τῶν Κίρωνος χρημάτων. ὅθεν οὖν ἤρξαντο
περὶ αὐτῶν, ἐντεῦθεν ὑμᾶς κἀγὼ πειράσομαι διδάσκειν.

Ὁ γὰρ πάππος ὁ ἐμός, ὦ ἄνδρες, Κίρων ἔγημε τὴν 7
ἐμὴν τήθην οὖσαν ἀνεψιάν, ἐξ ἀδελφῆς τῆς αὐτοῦ μητρὸς

4. 4 ἐνέγκοιτε — 5 προσέχετε — 8 οὐδένες corr. 1, οὐδέν ἐστ.. pr. 5. 1. 2 ἔστι μὲν οὖν in ras. totid. litt. corr. 1 — 3 μαρτυροῦντ pr., ας s. v. add. 1. 6. 2 παλαιὰ: em. Steph. — 6. 7 τοῦτον: em. Schb. 7. 1 ἔγ.ιμε pr., corr. 1

αὐτὴν γεγενημένην. ἐκείνη μὲν οὖν συνοικήσασα οὐ πολὺν
χρόνον, τεκοῦσα αὐτῷ τὴν ἐμὴν μητέρα, μετὰ ἐνιαυτοὺς
τέτταρας τὸν βίον ἐτελεύτησεν· ὁ δὲ πάππος μιᾶς μόνης
οὔσης αὐτῷ θυγατρὸς λαμβάνει πάλιν τὴν Διοκλέους ἀδελ-
φήν, ἐξ ἧς αὐτῷ ἐγιγνέσθην υἱεῖς δύο. καὶ ἐκείνην τε
ἔτρεφε παρὰ τῇ γυναικὶ καὶ μετὰ τῶν ἐξ ἐκείνης παίδων,
8 *ἐκείνων τε ἔτι ζώντων, ἐπεὶ συνοικεῖν εἶχεν ἡλικίαν, ἐκ-*
δίδωσιν αὐτὴν Ναυσιμένει Χολαργεῖ, σὺν ἱματίοις καὶ
χρυσίοις πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς ἐπιδούς. κἀκεῖνος μὲν
τρισὶν ἢ τέτταρσιν ἔτεσι μετὰ ταῦτα κάμνων ἀποθνήσκει,
πρὶν αὐτῷ γενέσθαι παῖδας ἐκ τῆς ἡμετέρας μητρός· ὁ
δὲ πάππος κομισάμενος αὐτήν, καὶ τὴν προῖκα οὐκ ἀπο-
λαβὼν ὅσην ἔδωκε διὰ τὴν Ναυσιμένους ἀπορίαν τῶν
πραγμάτων, πάλιν ἐκδίδωσι τῷ ἐμῷ πατρὶ καὶ χιλίας
9 *δραχμὰς προῖκ᾽ ἐπιδίδωσι. ταυτὶ δὴ πάντα πρὸς τὰς*
αἰτίας, ἃς νῦν οὗτοι λέγουσι, πῶς ἄν τις δείξειε γεγενη-
μένα φανερῶς; ἐγὼ ζητῶν ἐξεῦρον. ἀνάγκη τὴν ἐμὴν
μητέρα, εἴτε θυγάτηρ ἦν Κίρωνος εἴτε μή, καὶ εἰ παρ᾽
ἐκείνῳ διῃτᾶτο ἢ οὔ, καὶ γάμους εἰ διττοὺς ὑπὲρ ταύτης
εἱστίασεν ἢ μή, καὶ προῖκα ἥν τινα ἑκάτερος ἐπ᾽ αὐτῇ τῶν
γημάντων ἔλαβε, πάντα ταῦτα εἰδέναι τοὺς οἰκέτας καὶ
10 *τὰς θεραπαίνας ἃς ἐκεῖνος ἐκέκτητο. βουλόμενος οὖν πρὸς*
τοῖς ὑπάρχουσι μάρτυσιν ἔλεγχον ἐκ βασάνων ποιήσασθαι
περὶ αὐτῶν, ἵνα μᾶλλον αὐτοῖς πιστεύητε μὴ μέλλουσι
δώσειν ἔλεγχον ἀλλ᾽ ἤδη δεδωκόσι περὶ ὧν μαρτυροῦσι,
τούτους ἠξίουν ἐκδοῦναι τὰς θεραπαίνας καὶ τοὺς οἰκέτας
περί τε τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὅσα τυγ-
11 *χάνουσι συνειδότες. οὗτος δ᾽ ὁ νῦν ὑμᾶς ἀξιώσων τοῖς*
αὑτοῦ μάρτυσι πιστεύειν ἔφυγε τὴν βάσανον. καίτοι εἰ
φανήσεται ταῦτα ποιῆσαι μὴ θελήσας, τί ὑπολείπεται τοῖς

---

3 *γεγενημένην* pr., *ν* s. v. post *γεγε* add. 2 — 5 *τέτταρας* Dbr., *τρεῖς* Rsk.: *τριάκοντα* — 7 *γιγνέσθην*: em. Turr. — *καὶ* ft. del. **8.** 2 Harpocr. v. *Χολαργεύς· Ἰσ. ἐν τ. π. τ. Κίρωνος* (ex em. Blancardi) *κλ.* — 9 *δρα.μὰς* pr., corr. 2 — *ἀποδίδωσι*: em. Rsk. **9.** 5 *ἢ οὐ* del. Baiter — *εἰ* in v. add. 1: del. Schb. — 7 *τοὺς* in ras. 3 litt. corr. 1. **10.** 2 *ἐκ* corr. 2, *εἰς* pr.

ἐκείνου μάρτυσιν ἢ δοκεῖν νυ τἀνὶ ψευδῆ μαρτυρεῖν, τούτου τηλικοῦτον ἔλεγχον πεφευγότος; ἐγὼ μὲν οἶμαι οὐδέν. Ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι πρῶτον | ταύτην τὴν μαρτυρίαν καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ὑμεῖς μὲν τοίνυν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ βάσανον ἀκριβέστατον ἔλεγχον νομίζετε· καὶ ὁπόταν δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι παραγένωνται καὶ δέῃ εὑρεθῆναί τι τῶν ζητουμένων, οὐ χρῆσθε ταῖς τῶν ἐλευθέρων μαρτυρίαις, ἀλλὰ τοὺς δούλους βασανίζοντες, οὕτω ζητεῖτε εὑρεῖν τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων. εἰκότως, ὦ ἄνδρες· σύνιστε γὰρ ὅτι τῶν μὲν μαρτυρησάντων ἤδη τινὲς ἔδοξαν οὐ τἀληθῆ μαρτυρῆσαι, τῶν δὲ βασανισθέντων οὐδένες πώποτε ἐξηλέγχθησαν ὡς οὐκ ἀληθῆ ἐκ τῶν βασάνων εἰπόντες. οὗτος δ' ὁ πάντων ἀναισχυντότατος ἀνθρώπων λόγοις πεπλασμένοις καὶ μάρτυσιν οὐ τἀληθῆ μαρτυροῦσιν ἀξιώσει πιστεύειν ὑμᾶς, φεύγων οὕτως ἀκριβεῖς ἐλέγχους; ἀλλ' οὐχ ἡμεῖς, ἀλλὰ πρότερον ὑπὲρ τῶν μαρτυρηθήσεσθαι μελλόντων ἀξιώσαντες εἰς βασάνους ἐλθεῖν, τούτους δὲ φεύγοντας ..., οὕτως οἰησόμεθα δεῖν ὑμᾶς τοῖς ἡμετέροις μάρτυσι πιστεύειν. Λαβὲ οὖν αὐτοῖς ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι. 12

13

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τίνας εἰκὸς εἰδέναι τὰ παλαιά; δῆλον ὅτι τοὺς χρωμένους τῷ πάππῳ. μεμαρτυρήκασι τοίνυν ἀκοὴν οὗτοι. τίνας (δ') εἰδέναι τὰ περὶ τὴν ἔκδοσιν τῆς μητρὸς ἀνάγκη; τοὺς ἐγγυησαμένους καὶ τοὺς ἐκείνοις παρόντας ὅτε ἠγγυῶντο. μεμαρτυρήκασι τοίνυν οἵ τε Ναυσιμένους προσήκοντες καὶ οἱ τοῦ ἐμοῦ πατρός. τίνες δὲ οἱ τρεφομένην ἔνδον καὶ θυγατέρα οὖσαν εἰδότες γνησίαν Κίρωνος; οἱ νῦν ἀμφισβητοῦντες ἔργῳ φανερῶς μαρτυροῦσιν ὅτι ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ, φεύγοντες τὴν βάσανον. ὥστε οὐ δήπου 14

12. 4 χρῆσθαι pr., corr. 2 — 9 ἀληθεῖς pr., corr. 2. 13. 7 lac. ind. Rsk., excid. ft. οὕτως ἀκριβεῖς ἐλέγχους ἐπιδείξαντες. 14. 3 δ' add. Rsk. — 7 ἔνδον Rsk.: εἶδον

τοῖς ἡμετέροις ἂν ἀπιστήσαιτε εἰκότως, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοῖς τούτων μάρτυσιν.

15 Ἡμεῖς τοίνυν καὶ ἄλλα τεκμήρια πρὸς τούτοις ἔχομεν εἰπεῖν, ἵνα γνώσεσθε ὅτι ἐκ θυγατρὸς ἡμεῖς Κίρωνος ἐσμέν. οἷα γὰρ εἰκὸς παίδων υἱέων ἐξ ἑαυτοῦ θυγατρός, οὐδεπώποτε θυσίαν ἄνευ ἡμῶν οὐδεμίαν ἐποίησεν, ἀλλ' εἴ τε μικρὰ εἴ τε μεγάλα θύοι, πανταχοῦ παρῆμεν ἡμεῖς καὶ συνεθύομεν. καὶ οὐ μόνον εἰς τὰ τοιαῦτα παρεκαλούμεθα, ἀλλὰ καὶ εἰς Διονύσια εἰς ἀγρὸν ἦγεν ἀεὶ ἡμᾶς,

16 καὶ μετ' ἐκείνου τε ἐθεωροῦμεν καθήμενοι παρ' αὐτόν, καὶ τὰς ἑορτὰς ἤγομεν παρ' ἐκεῖνον πάσας· τῷ Διί τε θύων τῷ Κτησίῳ, περὶ ἣν μάλιστ' ἐκεῖνος θυσίαν ἐσπούδαζε καὶ οὔτε δούλους προσῆγεν οὔτε ἐλευθέρους ὀθνείους, ἀλλ' αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ πάντ' ἐποίει. ταύτης ἡμεῖς ἐκοινωνοῦμεν καὶ τὰ ἱερὰ συνεχειρουργοῦμεν καὶ συνεπετίθεμεν καὶ τἆλλα συνεποιοῦμεν, καὶ ηὔχετο ἡμῖν ὑγίειαν διδόναι καὶ κτῆσιν ἀγαθήν, ὥσπερ εἰκὸς ὄντα πάππον.

17 καίτοι εἰ μὴ θυγατριδοῦς ἡμᾶς ἐνόμιζεν εἶναι καὶ μόνους ἐκγόνους ἑώρα λοιποὺς καταλελειμμένους αὐτῷ, οὐκ ἄν ποτε ἐποίει τούτων οὐδέν, ἀλλὰ τόνδ' ἂν αὐτῷ παρίστατο, ὃς ἀδελφιδοῦς αὐτοῦ νῦν εἶναί φησι. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ πάντ' ἐστίν, ἀκριβέστατα μὲν οἱ τοῦ πάππου θεράποντες ἴσασιν, οὓς οὗτος παραδοῦναι εἰς βάσανον οὐκ ἠθέλησεν, ἴσασι δὲ (τὰ) περιφανέστατα καὶ τῶν ἐκείνῳ χρωμένων τινές, οὓς παρέξομαι μάρτυρας. Καί μοι λαβὲ τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

18 Οὐ τοίνυν ἐκ τούτων δῆλόν ἐστι μόνον ὅτι ἦν ἡμῶν ἡ μήτηρ θυγάτηρ γνησία Κίρωνος, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν ὁ πατὴρ ἡμῶν ἔπραξε καὶ ἐξ ὧν αἱ γυναῖκες αἱ τῶν δημοτῶν

---

10 ὑμετέροις pr., corr. 2 — ἀπιστήσητε: em. Bk. **15.** 2 ἵνα: οἷς Bk. — γνώσ.σθε pr., ε in ras. corr. 2 (sic) — 3 παίδων in ras. add. 1: πάππον ὄντα ποιεῖν Rsk. — υἱέων: ὄντων Sauppe — 5 πάρ.ιμεν pr., corr. 2. **16.** 3 τῶ.. pr. — 6. 7 συνετίθεμεν: em. Schb. — 7 τἆλα (acc. in ras.). **17.** 6 οὗτος Dbr.: αὐτὸς — 7 τὰ add. de meo. **18.** 3 ἐκ ante τῶν δημ. eras.

περὶ αὐτῆς ἐγίγνωσκον. ὅτε γὰρ ὁ πατὴρ αὐτὴν ἐλάμβανε, γάμους εἱστίασε καὶ ἐκάλεσε τρεῖς αὑτοῦ φίλους μετὰ τῶν αὑτοῦ προσηκόντων, τοῖς τε φράτερσι γαμηλίαν εἰσήνεγκε κατὰ τοὺς ἐκείνων νόμους. αἵ τε γυναῖκες αἱ 1
τῶν δημοτῶν μετὰ ταῦτα προύκριναν αὐτὴν μετὰ τῆς Διοκλέους γυναικὸς τοῦ Πιθέως ἄρχειν εἰς [τὰ] Θεσμοφόρια καὶ ποιεῖν τὰ νομιζόμενα μετ᾽ ἐκείνης. ὅ τε πατὴρ ἡμῶν, ἐπειδὴ ἐγενόμεθα, εἰς τοὺς φράτερας ἡμᾶς εἰσήγαγεν, ὀμόσας κατὰ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους ἦ μὴν ἐξ ἀστῆς καὶ ἐγγυητῆς γυναικὸς εἰσάγειν· τῶν δὲ | φρατέρων οὐδεὶς ἀντεῖπεν οὐδ᾽ ἠμφεσβήτησε μὴ οὐκ ἀληθῆ ταῦτα εἶναι, πολλῶν ὄντων καὶ ἀκριβῶς τὰ τοιαῦτα σκοπουμένων. καί- 2
τοι μὴ οἴεσθ᾽ ἄν, εἰ τοιαύτη τις ἦν ἡ μήτηρ ἡμῶν οἵαν οὗτοί φασι, μήτ᾽ ἂν τὸν πατέρα ἡμῶν γάμους ἑστιᾶν καὶ γαμηλίαν εἰσενεγκεῖν, ἀλλὰ ἀποκρύψασθαι ταῦτα πάντα, μήτε τὰς τῶν ἄλλων δημοτῶν γυναῖκας αἱρεῖσθαι ἂν αὐτὴν συνιεροποιεῖν τῇ Διοκλέους γυναικὶ καὶ κυρίαν ποιεῖν ἱερῶν, ἀλλ᾽ ἑτέρᾳ ἄν τινι περὶ τούτων ἐπιτρέπειν, μήτε τοὺς φράτερας εἰσδέχεσθαι ἡμᾶς, ἀλλὰ κατηγορεῖν καὶ ἐξελέγχειν, εἰ μὴ πάντοθεν ἦν ὁμολογούμενον τὴν μητέρα ἡμῶν εἶναι θυγατέρα γνησίαν Κίρωνος. νῦν δὲ τῇ περιφανείᾳ τοῦ πράγματος καὶ τῷ συνειδέναι ταῦτα πολλοὺς οὐδαμόθεν ἠμφεσβητήθη τοιοῦτον οὐδέν. Καὶ ταῦθ᾽ ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ Διοκλῆς ἔπραξεν 2
ὅτε ἡμῶν ὁ πάππος ἐτελεύτησε, γνῶναι ῥᾴδιον ὅτι ὡμολογούμεθα εἶναι θυγατριδοῖ Κίρωνος. ἧκον γὰρ ἐγὼ κομιούμενος αὐτὸν ὡς θάψων ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἐμαυτοῦ, τῶν ἐμαυτοῦ οἰκείων τινὰ ἔχων, ἀνεψιὸν τοῦ πατρός· καὶ Διοκλέα μὲν οὐ κατέλαβον ἔνδον, εἰσελθὼν δὲ εἴσω κομίζειν οἷος ἦν, ἔχων τοὺς οἴσοντας. δεομένης δὲ τῆς τοῦ 2

19. 3 *πίτεως*: em. Sauppe — *τὰ* s. v. 1: del. de meo — 4 *νομιζό*| pr., *μετα* in mg. 1. 20. 4 *ἀπεκρύψασθε* pr., corr. 2 — 6 *σὺν ἱεροποιῶν* pr., corr. 1 — 7 *ἂν* post *εἰσδέχεσθαι* v. 8 transp. Hrw. — 12 *ταῦτ᾽* pr., corr. 1. 21. 5 *οἰκεῖον* pr., corr. 1. — 6 *εἴσω* in v. add. 1.

πάππου γυναικὸς ἐκ τῆς οἰκίας αὐτὸν ἐκείνης θάπτειν,
καὶ λεγούσης ὅτι βούλοιτ᾽ ἂν αὐτὴ τὸ σῶμα τὸ ἐκείνου
συμμεταχειρίζεσθαι μεθ᾽ ἡμῶν καὶ κοσμῆσαι, καὶ ταῦτα
ἱκετευούσης καὶ κλαιούσης, ἐπείσθην, ὦ ἄνδρες, καὶ τού-
τῳ προσελθὼν μαρτύρων ἐναντίον εἶπον ὅτι ἐντεῦθεν ποι-
ήσομαι τὴν ταφήν· δεδεημένη γὰρ εἴη ταῦτα ποιεῖν ἡ
23 τούτου ἀδελφή. καὶ ταῦτα Διοκλῆς ἀκούσας οὐδὲν ἀντεῖ-
πεν, ἀλλὰ καὶ ἐωνῆσθαί τι τῶν εἰς τὴν ταφήν, τῶν δὲ
ἀρραβῶνα δεδωκέναι οὗτος φάσκων ταῦτα ἠξίου παρ᾽ ἐμοῦ
λαβεῖν, καὶ διωμολογήσατο τῶν μὲν ἠγορασμένων τιμὴν
ἀπολαβεῖν, ὧν δὲ ἀρραβῶνα ἔφασκε δεδωκέναι, συστῆσαι
τοὺς λαβόντας. εὐθὺς οὖν τοῦτο παρεφθέγγετο, ὡς οὐδ᾽
ὁτιοῦν εἴη Κίρων καταλελοιπώς, οὐδένα λόγον ἐμοῦ πω
24 ποιουμένου περὶ τῶν ἐκείνου χρημάτων. καίτοι εἰ μὴ ἦν
θυγατριδοῦς Κίρωνος, οὐκ ἂν ταῦτα διωμολογεῖτο, ἀλλ᾽
ἐκείνους ἂν τοὺς λόγους ἔλεγε „σὺ δὲ τίς εἶ; σοὶ δὲ τί
προσήκει θάπτειν; οὐ γιγνώσκω σε· οὐ μὴ εἴσει εἰς τὴν
οἰκίαν.“ ταῦτ᾽ εἰπεῖν προσῆκεν, ἅ περ νῦν ἑτέρους πέ-
πεικε λέγειν. νῦν δὲ τοιοῦτον μὲν οὐδὲν εἶπεν, εἰς ἔω δὲ
τἀργύριον ἐκέλευεν εἰσενεγκεῖν. Καὶ ταῦτα ὡς ἀληθῆ λέγω,
κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

25 Οὐ τοίνυν ἐκεῖνος μόνος, ἀλλ᾽ οὐδὲ ὁ νῦν ἀμφισβη-
τῶν τοῦ κλήρου τοιοῦτον εἶπεν οὐδέν, ἀλλ᾽ ὑπὸ τούτου
παρασκευασθεὶς ἀμφισβητεῖ. κἀκείνου τὸ μὲν παρ᾽ ἐμοῦ
κομισθὲν ἀργύριον οὐκ ἐθελήσαντος ἀπολαβεῖν, παρὰ τού-
του δ᾽ ἀπειληφέναι τῇ ὑστεραίᾳ φάσκοντος, οὐκ ἐκωλυό-
μην συνθάπτειν ἀλλὰ πάντα συνεποίουν· οὐχ ὅπως τοῦδε
ἀναλίσκοντος οὐδὲ Διοκλέους, ἀλλ᾽ ἐξ ὧν ἐκεῖνος κατέλιπε
26 γιγνομένων τῶν εἰς αὐτὸν ἀναλωμάτων. καίτοι καὶ τούτῳ
προσῆκεν, εἰ μὴ πάππος ἦν μοι Κίρων, ὠθεῖν (καὶ) ἐκ-
βάλλειν καὶ κωλύειν συνθάπτειν. οὐδὲν γὰρ ὅμοιον ἦ

22. 7 εἴη Rsk.: ἔνι 23. 2 τῶν δὲ Bk.: τὸν δὲ — 7 καταλεποιπὼ[s]:
24. 4 σε. — εἴσει εἰς Bk.: εἰσίῃς — 6 Harpocr. v. εἰς ἔω· ἀντ[ὶ]
τοῦ εἰς ἀρχομένην ἡμέραν Ἰσαῖος ἐν τῷ περὶ τοῦ Κίρωνος (ex em[end.]
Valesii) κλήρου. 25. 6 ὅπως: ὡς Bk. 26. 2 μοι pr. — καὶ add. Schb[.]

μοι πρὸς τοῦτον· ἐγὼ μὲν γὰρ εἴων αὐτὸν ἀδελφιδοῦν ὄντα τοῦ πάππου ταῦτα πάντα συμποιεῖν, τούτῳ δ' ἐμ' οὐ προσῆκεν ἐᾶν, εἴπερ ἀληθῆ ταῦτα ἦν ἅ περ νῦν λέγειν τολμῶσιν. ἀλλ' οὕτω τῇ τοῦ πράγματος ἀληθείᾳ κατε- 27
πέπληκτο, ὥστ' οὐδ' ἐπὶ τοῦ μνήματος ἐμοῦ ποιουμένου λόγους, καὶ κατηγοροῦντος Διοκλέους ὅτι τὰ χρήματα ἀποστερῶν τοῦτόν μοι πέπεικεν ἀμφισβητεῖν, οὐκ ἐτόλμησεν γρῦξαι τὸ παράπαν οὐδὲν οὐδ' εἰπεῖν ἃ νῦν τολμᾷ λέγειν. Καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Πόθεν χρὴ πιστεύεσθαι τὰ εἰρημένα; οὐκ ἐκ τῶν 28
μαρτυριῶν; οἶμαί γε. πόθεν δὲ τοὺς μάρτυρας; οὐκ ἐκ τῶν βασάνων; εἰκός γε. πόθεν | δ' ἀπιστεῖν τοῖς τούτων λόγοις; οὐκ ἐκ τοῦ φεύγειν τοὺς ἐλέγχους; ἀνάγκη μεγάλη. πῶς οὖν ἄν τις σαφέστερον ἐπιδείξειε γνησίαν οὖσαν θυγατέρα Κίρωνος τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιδεικνύς; τῶν μὲν παλαιῶν ἀκοὴν μαρτυρούντων παρε- 29
χόμενος, τῶν δὲ ἔτι ζώντων τοὺς εἰδότας ἕκαστα τούτων, οἳ συνῄδεσαν παρ' ἐκείνῳ τρεφομένην, θυγατέρα νομιζομένην, δὶς ἐκδοθεῖσαν, δὶς ἐγγυηθεῖσαν, ἔτι δὲ περὶ πάντων τούτων βάσανον ἐξ οἰκετῶν πεφευγότας, οἳ ταῦτα πάντα ᾔδεσαν, ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους οὐκ ἂν ἔχοιμι πίστεις μείζους τούτων εἰπεῖν, ἀλλ' ἱκανὰς εἶναι νομίζω τὰς εἰρημένας.

Φέρε δή, καὶ ὡς προσήκει ἐμοὶ μᾶλλον ἢ τούτῳ τῶν 30
Κίρωνος χρημάτων, νῦν ἤδη τοῦτο ἐπιδείξω. καὶ νομίζω μὲν ἁπλῶς [καὶ] ὑμῖν ἤδη εἶναι φανερὸν ὅτι οὐκ ἐγγυτέρω τῆς ἀγχιστείας εἰσὶν οἱ μετ' ἐκείνου φύντες ἢ οἱ ἐξ ἐκεί-

---

27. 1. 2 *καταπέπληκτο*: em. Ald. — 2 *μνήματος* Schoem.: *βήματος* — 3 *καὶ* in v. add. 1 — 5 *γρύξαι* Scaliger (acc. em. Cob.): *ἐρύξαι* — *οὐδ'* Bk.: *οὔτ'* — 6 ·/. *ἀληθῆ* in mg. et ·/. post *ὅτι* add. 1. 28. 1 sqq. cf. fr. III 2. 29. 1 *τοὺς ἀκοὴν μαρτυροῦντας* Rsk. — 5 *τούτους* Ald. et vulgo — 6 *ἔγωγε* Dbr.: *ἐγὼ δὲ* — 7 *μείζ*. pr., corr. 1 — *ἱκανῶσ* pr., corr. 1. 30. 1 *ἐμοὶ* Bk.: *μοι* s. v. 1 — 3 *μὲν* in ras. 3 litt. corr. 1 — *καὶ* s. v. 1: del. de meo.

νου γεγονότες. πῶς γάρ; οἱ μὲν γὰρ ὀνομάζονται συγγενεῖς, οἱ δ᾽ ἔκγονοι τοῦ τελευτήσαντος, οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἐπειδὴ καὶ οὕτως ἐχόντων τολμῶσιν ἀμφισβητεῖν, καὶ ἐξ αὐτῶν

31 τῶν νόμων ἀκριβέστερον διδάξομεν· εἰ γὰρ ἔζη μὲν ἡ ἐμὴ μήτηρ, θυγάτηρ δὲ Κίρωνος, μηδὲν δὲ ἐκεῖνος διαθέμενος ἐτελεύτησεν, ἣν δὲ ἀδελφὸς οὗτος αὐτῷ, μὴ ἀδελφιδοῦς, συνοικῆσαι μὲν ἂν τῇ γυναικὶ κύριος ἦν, τῶν δὲ χρημάτων οὐκ ἄν, ἀλλ᾽ οἱ γενόμενοι παῖδες ἐκ τούτου καὶ ἐξ ἐκείνης, ὁπότε ἐπὶ δίετες ἥβησαν· οὕτω γὰρ οἱ νόμοι κελεύουσιν. εἰ τοίνυν καὶ ζώσης κύριος αὐτὸς μὴ ἐγένετο τῶν τῆς γυναικός, ἀλλ᾽ οἱ παῖδες, δῆλον ὅτι καὶ τετελευτηκυίας, ἐπεὶ παῖδας ἡμᾶς καταλέλοιπεν, οὐ τούτοις ἀλλ᾽ ἡμῖν προσήκει κληρονομεῖν τῶν χρημάτων.

32 Οὐ τοίνυν ἐκ τούτου μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ περὶ τῆς κακώσεως νόμου δῆλόν ἐστιν. εἰ γὰρ ἔζη μὲν ὁ πάππος, ἐνδεὴς δὲ ἦν τῶν ἐπιτηδείων, οὐκ ἂν οὗτος ὑπόδικος ἦν τῆς κακώσεως ἀλλ᾽ ἡμεῖς. κελεύει γὰρ τρέφειν τοὺς γονέας· γονεῖς δ᾽ εἰσὶ μήτηρ καὶ πατὴρ καὶ πάππος καὶ τήθη καὶ τούτων μήτηρ καὶ πατήρ, ἐὰν ἔτι ζῶσιν· ἐκείνη γὰρ ἀρχὴ τοῦ γένους ἐστί, καὶ τὰ ἐκείνων παραδίδοται τοῖς ἐγγόνοις· διόπερ ἀνάγκη τρέφειν αὐτούς ἐστι, κἂν μηδὲν καταλίπωσι. πῶς οὖν δίκαιόν ἐστιν, ἐὰν μὲν μηδὲν καταλίπωσιν, ἡμᾶς ὑποδίκους εἶναι τῆς κακώσεως, ἢν μὴ τρέφωμεν, εἰ δέ τι καταλελοίπασι, τόνδ᾽ εἶναι κληρονόμον ἀλλὰ μὴ ἡμᾶς; οὐδαμῶς δήπουθεν.

33 Πρὸς ἕνα δὲ τὸν πρῶτον τῶν συγγενῶν προσάξω, καὶ τοῦ γένους καθ᾽ ἕκαστον ὑμᾶς ἐρωτήσω· ῥᾷστα γὰρ οὕτω μάθοιτ᾽ ἄν. Κίρωνος πότερον θυγάτηρ ἢ ἀδελφὸς ἐγγυτέρω τοῦ γένους ἐστί; δῆλον γὰρ ὅτι θυγάτηρ· ἡ μὲν γὰρ ἐξ ἐκείνου γέγονεν, ὁ δὲ μετ᾽ ἐκεῖνον. θυγατρὸς δὲ παῖδες ἢ ἀδελφός; παῖδες δήπουθεν· γένος γὰρ ἀλλ᾽ οὐχὶ συγγένεια

---

31. 5 *ἀλλ᾽ οἱ* corr. 2, *ἄλλοι* pr. — *ἐκ* corr. 2, *οἱ* pr. — 6 *δίετεσ* corr. 2, *διατο.σ* pr. **32.** 1 *περὶ τοῦ* pr., transpositionis signa *β* et *α* s. v. 1 — 3 *ὑπόδικος* Scaliger: *ἐπίδικος* — 6 *ἐκείνη* pr., *ἐκεῖνοι* corr. 1 — 7 *ἐστὶ* pr., *εἰσὶ* corr. 2 — *παραδίδο.ται* — 11 *εἰ* in ras. 2 litt. corr. 1
33. 3 *πρότερον* pr.

*τοῦτ᾽ ἔστιν. εἰ δὴ προέχομεν ἀδελφοῦ τοσοῦτον, ἦ που τοῦδέ
γ᾽ ὄντος ἀδελφιδοῦ πάμπολυ πρότεροί ἐσμεν. δέδοικα δὲ μὴ* 34
*λίαν ὁμολογούμενα λέγων ἐνοχλεῖν ὑμῖν δόξω· πάντες γὰρ
ὑμεῖς τῶν πατρῴων, τῶν παππῴων, τῶν ἔτι περαιτέρω
κληρονομεῖτε ἐκ γένους παρειληφότες τὴν ἀγχιστείαν ἀνεπί-
δικον, καὶ οὐκ οἶδ᾽ εἴ τινι πρὸ τοῦ πώποτε τοιοῦτος ἀγὼν
συμβέβηκεν. ἀναγνοὺς οὖν τὸν τῆς κακώσεως νόμον, ὧν
ἕνεκα τἆλλα γίγνεται, καὶ ταῦτ᾽ ἤδη πειράσομαι διδάσκειν.*

ΝΟΜΟΣ.

Κίρων γὰρ ἐκέκτητο οὐσίαν, ὦ ἄνδρες, ἀγρὸν μὲν 35
*Φλυῆσι, καὶ ταλάντου ῥᾳδίως ἄξιον, οἰκίας δ᾽ ἐν ἄστει
δύο, τὴν μὲν μίαν μισθοφοροῦσαν, παρὰ τὸ ἐν Λίμναις
Διονύσιον, δισχιλίας εὑρίσκουσαν, τὴν δ᾽ ἑτέραν, ἐν ᾗ αὐ-
τὸς ᾤκει, τριῶν καὶ δέκα μνῶν· ἔτι δὲ ἀνδράποδα μισθο-
φοροῦντα καὶ δύο θεραπαίνας καὶ παιδίσκην, καὶ ἔπιπλα
δι᾽ ὧν ᾤκει τὴν οἰκίαν, σχεδὸν σὺν τοῖς ἀνδραπόδοις ἄξια
τρισκαίδεκα μνῶν· σύμπαντα δὲ ὅσα φανερὰ ἦν, πλέον ἢ
ἐνενήκοντα μνῶν· χωρὶς δὲ τούτων δανείσματα οὐκ ὀλίγα,
ἀφ᾽ ὧν ἐκεῖνος τόκους ἐλάμβανε. τούτοις Διοκλῆς μετὰ* 36
*τῆς ἀδελφῆς | πάλαι ἐπεβούλευεν, ἐπειδὴ τάχιστα οἱ παῖ-
δες οἱ Κίρωνος ἐτελεύτησαν. ἐκείνην μὲν γὰρ οὐκ ἐξεδί-
δου δυναμένην ἔτι τεκεῖν παῖδας ἐξ ἑτέρου ἀνδρός, ἵνα
μὴ χωρισθείσης περὶ τῶν αὐτοῦ βουλεύσαιτο καθάπερ
προσῆκεν, ἔπειθε δὲ μένειν φάσκουσαν ἐξ αὐτοῦ κυεῖν
οἴεσθαι, προσποιουμένην δὲ διαφθείρειν ἄκουσαν, ἵν᾽
ἐλπίζων ἀεὶ γενήσεσθαι παῖδας αὐτῷ μηδέτερον ἡμῶν
εἰσποιήσαιτο υἱόν· καὶ τὸν πατέρα διέβαλλεν ἀεί, φάσκων
αὐτὸν ἐπιβουλεύειν τοῖς ἐκείνου. τά τε οὖν χρέα πάντα* 37
ὅσα ὠφείλετο αὐτῷ, καὶ (τοὺς) τόκους ἔπειθε..., τά τε

---

7. 8 *τοῦδέ γ᾽ ὄντος* Rsk.: *τοῦ λέγοντος* 34. 2 *ἡμῖν* pr., corr. 1 — 4. 5 *ἀνεπίδικον* Rsk.: *ἐπίδικον* — 5 *προτοῦ* Rsk. (acc. em. Bk.): *πρώτω* — 6 *τὸν* corr. 1, *τ..* pr. — 7 *τἆλλα*: *ταῦτα* Dbr., ft. *τἆλλα πάντα* — *ταῦτ᾽ ἤδη* Rsk.: *ταύτη δὴ* 35. 3. 4 Harpocr. v. *ἐν Λίμναις Διονύσιον· Ἰσαῖος περὶ τοῦ Κίρωνος κλήρου* — *δυσχιλίας* (sic A): ft. *χιλίας* — 5. 6 *μισθοφ.*: excidit numerus. Bk. 36. 3 *οἱ* ante *κίρωνος* s. v. 1 — 8 .. *δέτερον* pr., *μη* in ras. corr. 2. 37. 2 *τοὺς* add. Hrw. — *τόκους* corr. 1, *τό.ους* pr. — *ἔπειθε πράττεσθαι* Rsk. — *τε* pr. (ci. Sauppe), *γε* corr.

φανερὰ δι᾽ αὐτοῦ ποιεῖσθαι, παράγων ἄνδρα πρεσβύτερον
θεραπείαις καὶ κολακείαις, ἕως ἅπαντα τὰ ἐκείνου περι-
έλαβεν. εἰδὼς δὲ ὅτι πάντων ἐγὼ τούτων κατὰ τὸ προσ-
ῆκον εἶναι κύριος ζητήσω, ὁπότε ὁ πάππος ἐτελεύτησεν,
εἰσιέναι μέν με καὶ θεραπεύειν ἐκεῖνον καὶ συνδιατρίβειν
οὐκ ἐκώλυε, δεδιὼς μὴ τραχυνθεὶς εἰς ὀργὴν καταστaίην
πρὸς αὐτόν, παρεσκεύαζε δέ μοι τὸν ἀμφισβητήσοντα τῆς
οὐσίας, μέρος πολλοστὸν τούτῳ μεταδιδοὺς εἰ κατορθώ-
σειεν, αὐτῷ δὲ ταῦτα πάντα περιποιῶν, καὶ οὐδὲ πρὸς
τοῦτον ὁμολογῶν τὸν πάππον χρήματα καταλιπεῖν, ἀλλ᾽
38 εἶναι φάσκων οὐδέν. καὶ ἐπειδὴ τάχιστα ἐτελεύτησεν, ἐν-
τάφια προπαρασκευασάμενος τὸ μὲν ἀργύριον ἐμὲ ἐκέλευεν
ἐνεγκεῖν, ὡς τῶν μαρτύρων ἠκούσατε μαρτυρησάντων, ἀπει-
ληφέναι δὲ παρὰ τοῦδε προσεποιεῖτο, παρ᾽ ἐμοῦ δὲ οὐκ-
έτι ἤθελεν ἀπολαβεῖν, ὑποπαρωθῶν, ὅπως ἐκεῖνος δοκοίη
θάπτειν ἀλλὰ μὴ ἐγὼ τὸν πάππον. ἀμφισβητοῦντος δὲ
τούτου καὶ τῆς οἰκίας ταύτης καὶ τῶν ἄλλων ὧν ἐκεῖνος
κατέλιπε, καὶ οὐδὲν φάσκοντος καταλελοιπέναι, βιάσασθαι
μὲν καὶ τὸν πάππον μεταφέρειν ἐν ταῖς τοιαύταις ἀκαι-
ρίαις οὐκ ᾤμην δεῖν, τῶν φίλων μοι ταὐτὰ γιγνωσκόν-
των, συνεποίουν δὲ καὶ συνέθαπτον, ἐξ ὧν ὁ πάππος
39 κατέλιπε τῶν ἀναλωμάτων γιγνομένων. καὶ ταῦτα μὲν
οὕτως ἀναγκασθεὶς ἔπραξα τοῦτον τὸν τρόπον· ὅπως δὲ
μηδέν μου ταύτῃ πλεονεκτοῖεν, παρ᾽ ὑμῖν φάσκοντες οὐ-
δέν με εἰς τὴν ταφὴν ἀνηλωκέναι, τὸν ἐξηγητὴν ἐρόμενος
ἐκείνου κελεύσαντος ἀνήλωσα παρ᾽ ἐμαυτοῦ καὶ τὰ ἔνατα
ἐπήνεγκα, ὡς οἷόν τε κάλλιστα παρασκευάσας, ἵνα αὐτῶν
ἐκκόψαιμι ταύτην τὴν ἱεροσυλίαν, καὶ ἵνα μὴ δοκοῖεν οὗ-
τοι μὲν ἀνηλωκέναι πάντα, ἐγὼ δὲ οὐδέν, ἀλλ᾽ ὁμοίως
κἀγώ.
40 Καὶ τὰ μὲν γεγενημένα, καὶ δι᾽ ἃ τὰ πράγματα ταῦτα

6 τελευτήσειεν Scaliger — 10 τοῦτο pr., corr. 1. **38.** 10 ταὐτὰ γιγνωσκόντων Rsk. sec. de meo: ταῦτα ...νωσκότων pr., συγγι in ras. corr. 1, ν supra ο add. 2 — 11 συνθάπτων pr., corr. 2. **39.** 4 Harpocr. v. ἐξηγητής: Ἰσ. ἐν τῷ περὶ τοῦ Κίρωνος (ex em. Valesii) κλήρου — 5 καὶ in v. add. 2.

ἔχομεν, σχεδόν τι ταῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες· εἰ δὲ εἰδείητε
τὴν Διοκλέους ἀναισχυντίαν, καὶ περὶ τὰ ἄλλα οἷός ἐστιν,
οὐκ ἂν ἀπιστήσαιτε τῶν εἰρημένων οὐδενί. οὗτος μὲν γὰρ
ἔχει τὴν οὐσίαν, ἀφ' ἧς νῦν ἐστι λαμπρός, ἀλλοτρίαν,
ἀδελφῶν τριῶν ὁμομητρίων ἐπικλήρων καταλειφθεισῶν
αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτῶν εἰσποιήσας, οὐδεμίαν ἐκείνου περὶ
τούτων ποιησαμένου διαθήκην. τοῖν δ' ἀδελφαῖν τοῖν 41
δυοῖν ἐπειδὴ τὰ χρήματα εἰσεπράττετο ὑπὸ τῶν ἐκείναις
συνοικούντων, τὸν μὲν τὴν πρεσβυτέραν ἔχοντα κατοικο-
δομήσας καὶ ἐπιβουλεύσας ἠτίμωσε, καὶ γραφὴν ὕβρεως
γραφεὶς οὐδέπω τούτων δίκην δέδωκε, τῆς δὲ μετ' ἐκείνην
γενομένης τὸν ἄνδρα ἀποκτεῖναι κελεύσας οἰκέτην ἐκεῖνον
μὲν ἐξέπεμψε, τὴν δ' αἰτίαν εἰς τὴν ἀδελφὴν ἔτρεψε, κατα- 42
πλήξας δὲ ταῖς αὑτοῦ βδελυρίαις προσαφήρηται τὸν υἱὸν
αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ἐπιτροπεύσας, καὶ κατέχει τὸν ἀγρόν,
φελλέα δὲ [χωρία ἄττα] ἐκείνῳ δέδωκε. καὶ ταῦτα ὅτι
ἀληθῆ λέγω, δεδίασι μὲν αὐτόν, ἴσως δ' ἂν μοι καὶ μαρ-
τυρῆσαι θελήσειαν· εἰ δὲ μή, τοὺς εἰδότας παρέξομαι μάρ-
τυρας. Καί μοι κάλει δεῦρο αὐτοὺς πρῶτον.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Οὕτω τοίνυν ἀσελγὴς ὢν καὶ βίαιος καὶ τὴν τῶν ἀδελ- 43
φῶν οὐσίαν ἀπεστερηκὼς οὐκ ἀγαπᾷ τὰ ἐκείνων ἔχων,
ἀλλ' ὅτι δίκην οὐδεμίαν αὐτῶν δέδωκεν, ἥκει καὶ τὰ τοῦ
πάππου χρήματα ἡμᾶς ἀποστερήσων, καὶ τούτῳ δύο μνᾶς,
ὡς ἀκούομεν, | μόνας δεδωκὼς οὐ μόνον περὶ χρημάτων
ἡμᾶς ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς πατρίδος εἰς κινδύνους καθί-
στησιν. ἐὰν γὰρ ἐξαπατηθῆτε ὑμεῖς πεισθέντες ὡς ἡ
μήτηρ ἡμῶν οὐκ ἦν πολῖτις, οὐδ' ἡμεῖς ἐσμεν· μετ' Εὐ-

---

40. 2 τι pr., τοι corr. 1 — 4 ἀπιστήσαιτε Rsk., 'πιστήσαιτ' ἴσως Schb.: ἀπιστῆσαί τις — 5 ἔχει Baiter: εἶχε — 6 τριῶν corr. 2, τινῶν pr. 41. 4 ἠτίμασε Schoem. — 5 ἔδωκε: em. Wesseling. 42. 4 φελλεᾶδε χωρία ἄτα pr., φελλεά δε et ἄττα corr. 1: φέλλεα δὲ χωρία ἄττα Wesseling, ἄττα cum Ald., χωρία ἄττα del. Rsk. Cf. Harpocr. v. φελλέα· Ἰσαῖος ἐν τῷ περὶ τοῦ Κίρωνος (κήρωνος: em. Blancard) κλή-ρου. τὰ πετρώδη καὶ αἰγίβοτα χωρία φελλέας ἐκάλουν — 6 ἐθελήσειαν corr. 1. 43. 2 ἀποστερηκὼς pr., corr. 1.

κλείδην γὰρ ἄρχοντα γεγόναμεν. ἆρα περὶ μικρῶν τινων
44 ἡμῖν τὸν ἀγῶνα κατεσκεύακε; καὶ ζῶντος μὲν τοῦ πάππου
καὶ τοῦ πατρὸς οὐδεμίαν αἰτίαν εἴχομεν, ἀλλ' ἀναμφι-
σβήτητοι τὸν ἅπαντα χρόνον διετελέσαμεν· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖ-
νοι τετελευτήκασι, κἂν νῦν νικήσωμεν, ὄνειδος ἕξομεν,
διότι ἠμφεσβητήθημεν, διὰ τὸν Ὀρέστην τοῦτον τὸν κακῶς
ἀπολούμενον, ὃς μοιχὸς ληφθεὶς καὶ παθὼν ὅ τι προσ-
ήκει τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας οὐδ' ὣς ἀπαλλάττεται
τοῦ πράγματος, ὡς οἱ συνειδότες καταμαρτυροῦσι. τοῦτον
μὲν οὖν, οἷός ἐστι, καὶ νῦν ἀκούετε καὶ αὖθις ἀκριβέστε-
ρον πεύσεσθε, ὅταν κατ' αὐτοῦ τὴν δίκην ἡμεῖς εἰσίωμεν·
45 ὑμῶν δ' ἐγὼ δέομαι καὶ ἱκετεύω, μή με περιίδητε περὶ
τούτων ὑβρισθέντα τῶν χρημάτων ὧν ὁ πάππος κατέλιπε,
μηδ' ἀποστερηθέντα, ἀλλὰ βοηθήσατε καθ' ὅσον ὑμῶν
ἕκαστος τυγχάνει δυνάμενος. ἔχετε δὲ πίστεις ἱκανὰς ἐκ
μαρτυριῶν, ἐκ βασάνων, ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων, ὅτι τ' ἐσμὲν
(ἐκ) θυγατρὸς γνησίας Κίρωνος, καὶ ὅτι προσήκει ἡμῖν
μᾶλλον ἢ τούτοις κληρονομεῖν τῶν ἐκείνου χρημάτων, ἐκ-
46 γόνοις οὖσι τοῦ πάππου. μνησθέντες οὖν καὶ τῶν ὅρκων
οὓς ὀμόσαντες δικάζετε, καὶ τῶν λόγων οὓς εἰρήκαμεν, καὶ
τῶν νόμων, ᾗ δίκαιόν ἐστι, ταύτῃ τὴν ψῆφον τίθεσθε.

Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐ-
δὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. Λαβὲ δ' αὐτοῖς τὴν μαρτυ-
ρίαν τὴν λοιπήν, ὡς ἐλήφθη μοιχός, καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

---

44. 4 *νικήσομεν* pr., corr. 2 — 7 *ἀπαλλάττε.αι* pr., corr. 1 — 10 *πεύσεσθαι* pr., corr. 2. **45.** 3 *βοηθ.'σατε* pr., corr. 1 — 6 *ἐκ* add. Dbr. — 7. 8 *ἐ.γόνοις* pr., *γ* in ras. corr. 1 — 8 *οὖσι* in mg. 1. **46.** 3 *τίθεσθαι* pr., *ε* supra *αι* add. 1 — 7 tit. add. Rsk.

IX.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΣΤΥΦΙΛΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀστύφιλος καὶ ὁ λέγων τὸν λόγον ἀδελφοὶ ὁμομήτριοι· τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἀστυφίλου διαθήκας προήνεγκε Κλέων τις, ἀνεψιὸς ὢν αὐτοῦ, φάσκων αὐτὰς γενέσθαι εἰς τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ. ὁ δὲ ἀδελφὸς τοῦ Ἀστυφίλου κατηγορεῖ τῶν διαθηκῶν ὡς πλαστῶν. Ἡ στάσις στοχασμός.

Ἀδελφός μοι ἦν ὁμομήτριος, ὦ ἄνδρες, Ἀστύφιλος,
οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος· ἀποδημήσας οὖν μετὰ τῶν εἰς Μυτι-
λήνην στρατιωτῶν ἐτελεύτησε. πειράσομαι δ' ὑμῖν ἐπι-
δεῖξαι ὅπερ ἀντώμοσα, ὡς οὔτε ἐποιήσατο ἐκεῖνος υἱὸν
ἑαυτῷ, οὔτ' ἔδωκε τὰ ἑαυτοῦ, οὔτε διαθήκας κατέλιπεν,
οὔτε προσήκει ἔχειν τὰ Ἀστυφίλου οὐδενὶ ἄλλῳ ἢ ἐμοί.
ἔστι γὰρ [ὁ] Κλέων οὑτοσὶ ἀνεψιὸς Ἀστυφίλῳ πρὸς πα- 2
τρός, ὁ δὲ υἱὸς ὁ τούτου, ὃν εἰσποιεῖ ἐκείνῳ, ἀνεψιαδοῦς.
εἰσποίητος δ' ἦν ὁ πατὴρ ὁ Κλέωνος εἰς ἄλλον οἶκον,
καὶ οὗτοι ἔτι εἰσὶν ἐν ἐκείνῳ τῷ οἴκῳ, ὥστε γένει μὲν διὰ
τὸν νόμον οὐδὲν προσήκουσιν Ἀστυφίλῳ. ἐπειδὴ δὲ κατὰ
ταῦτα οὐκ ἦν ἀμφισβήτησις, διαθήκας, ὦ ἄνδρες, ψευδεῖς
— ὡς ἐγὼ οἶμαι ἐπιδείξειν — κατεσκεύασαν καὶ ζητοῦσιν
ἀποστερῆσαί με τῶν (τοῦ) ἀδελφοῦ. καὶ οὕτω σφόδρα 3
Κλέων οὑτοσὶ καὶ πρότερον καὶ νῦν οὐδένα ἄλλον τὸν
κλῆρον ἡγεῖται ἕξειν ἢ αὐτόν, ὥστ' ἐπειδὴ τάχιστα ἠγ-
γέλθη Ἀστύφιλος τετελευτηκώς, τοῦ μὲν πατρὸς τοῦ ἐμοῦ
ἀσθενοῦντος, ἐμοῦ δὲ οὐκ ἐπιδημοῦντος ἀλλὰ στρατευομένου,
εἰς τὸ χωρίον ἐνεβάτευσε, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐκεῖνος κατέλιπεν,
ἅπαντα ἔφη τοῦ υἱοῦ τοῦ ἑαυτοῦ εἶναι, πρίν τι ὑμᾶς ψηφί-

IX tit. Cf. ad § 30. hyp. 4 *πλαστ...στάσις* pr., corr. 1. **1.** 1 *μοι ἦν μοιομήτριος* pr., corr. (inter scrib.) 1. — 2. 3 *μιτυλήνην*: em. Turr., item 6, 6; 14, 2; 14, 10 — 4 *ὅπερ* corr. 1, *..περ* pr. — 5 *κατέλειπεν* pr. **2.** 1 *ὁ* del. Sauppe — 2 *εἰσποιεῖν* pr. — 7 *καὶ* s. v. 2 — 8 *τῶν τοῦ* Schoem.: *τοῦ* pr., *τῶν* ex *τοῦ* corr. 1. **3.** 6 *τὸ* s. v. 1.

4 σασθαι. ἐπεὶ δ' ἐκομίσθη τὰ ὀστᾶ τοῦ ἀδελφοῦ, ὁ μ. προσποιούμενος πάλαι υἱὸς εἰσπεποιῆσθαι οὐ προύθε| οὐδ' ἔθαψεν, | οἱ δὲ φίλοι Ἀστυφίλου καὶ οἱ συστρατιῶτα ὁρῶντες τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἀρρωστοῦντα, ἐμὲ δὲ οἱ ἐπιδημοῦντα, αὐτοὶ καὶ προύθεντο καὶ τἆλλα πάντα τ νομιζόμενα ἐποίησαν καὶ τὸν ἐμὸν πατέρα ἀσθενοῦντ ἐπὶ τὸ μνῆμα ἤγαγον εὖ εἰδότες ὅτι ἀσπάζοιτο αὐτό Ἀστύφιλος. τούτου δ' ὑμῖν αὐτοὺς τοὺς ἐπιτηδείους τοί ἐκείνου μάρτυρας παρέξομαι τῶν παρόντων.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

5 Ὅτι μὲν οὐκ ἔθαψε Κλέων Ἀστύφιλον, οὐδ' (ἂν) αἱ τὸς ἔξαρνος γένοιτο μεμαρτύρηταί τε ὑμῖν· ἐπειδὴ δὲ ἐπ εδήμησα ἐγὼ καὶ ᾐσθόμην καρπουμένους τούτους τὰ ἐκει νου, . . . ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ ποιηθείη ὑπὸ Ἀστυφίλου, κα τούτων διαθήκας καταλίποι παρὰ Ἱεροκλεῖ Ἡφαιστιάδ ἀκούσας δ' ἐγὼ λέγοντος αὐτοῦ ταῦτα ἐπορευόμην παρ τὸν Ἱεροκλέα, εὖ μὲν εἰδὼς ὅτι ὡς οἷόν τε μάλιστα ἐπι

6 τήδειος εἴη Κλέωνι, οὐχ ἡγούμενος δ' ἂν αὐτὸν τολμῆσα τι ψεύσασθαι κατὰ Ἀστυφίλου τετελευτηκότος, καὶ ταῦτ θεῖον ὄντα καὶ ἐμοῦ καὶ ἐκείνου. ὅμως δέ, ὦ ἄνδρε οὐδὲν τούτων ὑπολογισάμενος ὁ Ἱεροκλῆς, ἐρωτώμενος ὑπ ἐμοῦ ἀπεκρίνατό μοι ὅτι ἔχοι τὰς διαθήκας· λαβεῖν ἔφη αὐτὰς παρὰ Ἀστυφίλου, ὅτε εἰς Μυτιλήνην ἔμελλε ἐκεῖνος ἐκπλεῖν. Ὡς δὲ ταῦτ' ἔλεγεν, ἀνάγνωθί μοι ταί την τὴν μαρτυρίαν [ὅτι Ἱεροκλῆς ἀπεκρίνατο].

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

7 Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, οὔτε παραγενόμενος οὐδεὶ ἔτυχε τῶν οἰκείων ὅτε ὁ ἀδελφὸς ἐτελεύτησεν, οὔτε ἐγ ἐπεδήμουν ὅτε τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ δεῦρο ἐκομίσθη, ἀναγκαῖό μοί ἐστιν ἐξ αὐτῶν ὧν οὗτοι λέγουσιν ἐλέγχειν ψευδεῖ

---

4. 3 ἔθα..εν pr., ψ in ras. 1 — οἱ Ἀστ. Bk. — 7 ἠσπάζετο Fuhr
5. 1 ἂν add. Bk. — 4 et ante ὁ s. v. et in mg. ternas lineola add. 1: lac. ind. Dbr. — 5 ἱεροκλῆ pr., corr. 1 — ἡφαιστίδη: en Meursius — 6 ἀκούσας. ἐγὼ pr.; eras. vid. δ', quod restitui — 8 κλεω νίου pr., corr. 2. 6. 3 θεῖον..οντα pr., corr. 2 — 8 gloss. de Rsk.

οὔσας τὰς διαθήκας [ἃς ἐποιήσατο]. εἰκὸς γὰρ ἐκεῖνον
οὐ μόνον ἐπιθυμεῖν υἱὸν ποιησάμενον καταλιπεῖν, ἀλλὰ
καὶ σκοπεῖσθαι ὅπως κυριώτατα ἔσται ἃ ἂν διαθῆται,
καὶ τήν τε οὐσίαν, ὃν ἂν ἐκεῖνος εἰσποιήσηται, οὗτος ἕξει,
καὶ ἐπὶ τοὺς βωμοὺς τοὺς πατρῴους οὗτος βαδιεῖται, καὶ
τελευτήσαντι αὐτῷ καὶ τοῖς ἐκείνου προγόνοις τὰ νομιζό-
μενα ποιήσει· ἅπαντα δὲ ταῦτα μάλιστ' ἂν εἰδέναι ὅτι 8
γένοιτο, εἰ μὴ ἄνευ τῶν οἰκείων τῶν ἑαυτοῦ τὰς διαθήκας
ποιοῖτο, ἀλλὰ πρῶτον μὲν συγγενεῖς παρακαλέσας, ἔπειτα
δὲ φράτερας καὶ δημότας, ἔπειτα τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων
ὅσους δύναιτο πλείστους· οὕτω γὰρ εἴτε κατὰ γένος εἴτε
κατὰ δόσιν ἀμφισβητοίη τις, ῥᾳδίως ἂν ἐλέγχοιτο ψευδό-
μενος. ὁ τοίνυν Ἀστύφιλος οὐδὲν φαίνεται τοιοῦτον ποι- 9
ήσας, οὐδὲ παραστησάμενος οὐδένα τούτων ὅτε διέθετο ἃ
οὗτοί φασιν, εἰ μή τις ἄρα ὑπὸ τούτων πέπεισται ὁμο-
λογεῖν παρεῖναι. αὐτὸς δ' ὑμῖν πάντας τούτους μαρτυ-
ροῦντας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἴσως τοίνυν Κλέων οὑτοσί φησιν οὐκ εἰκὸς εἶναι 10
τεκμηρίοις ὑμᾶς χρήσασθαι τούτοις τοῖς μάρτυσιν, ὅτι
μαρτυροῦσι μὴ εἰδέναι Ἀστύφιλον ταῦτα διατιθέμενον.
ἐγὼ δ' οἶμαι, περί γε διαθηκῶν οὔσης τῆς ἀμφισβητή-
σεως καὶ περὶ τοῦ ποιηθῆναί τινα υἱὸν Ἀστυφίλῳ, ἡμῖν
πολὺ βεβαιοτέραν εἶναι μαρτυρίαν ἣν οἱ ἀναγκαῖοι ἐκείνου
περὶ τῶν μεγίστων μή φασι παραγενέσθαι, μᾶλλον ἢ ἣν
οἱ μηδὲν προσήκοντες μαρτυροῦσι παρεῖναι. καὶ ἐχρῆν 11
δ', ὦ ἄνδρες, καὶ αὐτὸν Κλέωνα, μὴ δοκοῦντα εἶναι ἠλί-
θιον, ὅτε τὸν υἱὸν τὸν τούτου ἐποιεῖτο Ἀστύφιλος καὶ
τὰς διαθήκας κατέλειπε, παρακαλέσαι εἴ τέ τινα συγγενῆ

---

7. 5 ἃς ἐποιήσαντο Rsk., del. Dbr. — εἰκὸς in ras. add. 1 — 8 ὃν corr. 1, ἣν pr. 8. 1 μάλιστ' ἂν Bk.: μάλιστα — εἰδέναι corr. 2, οἶδα pr. — 2 γένοιντο: em. Dbr. — ἑαυτοῦ corr. 2, ἐμαυτοῦ pr. — 5 γένος ἔτε 10. 3 διατιθέμενον: et supra ον et in mg. terna puncta posuit 1 — 5 εἰσποιηθῆναί Nbr. — 6 ante ἣν eras. εἰς — οἱ ἐκείνου Sauppe. 11. 3 τὸν ante τούτου s. v. 1 — 4 κατέλειπε pr., ε 2 eras. — τέ Dbr.: γέ

ἐπιδημοῦντα ἐγίγνωσκεν, καὶ τοὺς ἄλλους, ὅτῳ περ ἔμ-
βραχυ ᾔδει Ἀστύφιλον χρώμενον. κωλῦσαι μὲν γὰρ οὐδεὶς
[ἂν] αὐτὸν ἐδύνατο, ὅτῳ ἐβούλετο, δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ· τούτῳ
δ᾽ ἂν μεγάλη μαρτυρία ἦν, ὅτι οὐ λάθρᾳ ταῦτα διέθετο.
12 ἔτι δ᾽, ὦ ἄνδρες, εἰ μὲν ὁ Ἀστύφιλος μηδένα ἐβούλετο
εἰδέναι ὅτι τὸν Κλέωνος υἱὸν ἐποιεῖτο μηδ᾽ ὅτι διαθήκας
καταλίποι, εἰκὸς ἦν μηδὲ ἄλλον μηδένα ἐγγεγράφθαι ἐν
τῷ γραμματείῳ μάρτυρα· εἰ δ᾽ ἐναντίον μαρτύρων φαί-
νεται διαθέμενος, τούτων δὲ μὴ τῶν μάλιστα χρωμένων
ἀλλὰ τῶν ἐντυχόντων, πῶς εἰκός ἐστιν ἀληθεῖς εἶναι τὰς
13 διαθήκας; οὐ γὰρ ἡγοῦμαι ἔγωγε οὐδένα, υἱὸν ἑαυτῷ ποι-
ούμενον, τολμῆσαι ἄλλους τινὰς παρακαλέσαι ἢ | τούτους,
οἷς περ καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων κοινωνὸν ἀνθ᾽ αὑτοῦ εἰς τὸν
ἔπειτα χρόνον ἔμελλε καταλιπεῖν. ἀλλὰ μὴν οὐδ᾽ αἰσχυν-
θῆναι οὐδενὶ προσήκει ἐπὶ τοιαύταις διαθήκαις ὡς πλεί-
στους μάρτυρας παρίστασθαι, νόμου γε ὄντος ἐξεῖναι ὅτῳ
βούλοιτο δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ.

14 Σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐκ τοῦ χρόνου ὃν οὗτοι
λέγουσι περὶ τῶν διαθηκῶν. ὅτε γὰρ εἰς Μυτιλήνην ἐξ-
έπλει στρατευόμενος, τότε φασὶν αὐτὸν ταῦτα διαθέσθαι·
φαίνεται δὲ ὁ Ἀστύφιλος τῷ τούτων λόγῳ τὰ μέλλοντα
ἅπαντα ἔσεσθαι προειδώς. πρῶτον μὲν γὰρ ἐστρατεύ-
σατο εἰς Κόρινθον, ἔπειτα εἰς Θετταλίαν, ἔτι δὲ τὸν Θη-
βαϊκὸν πόλεμον ἅπαντα, καὶ ἄλλοσε ὅπου περ αἰσθάνοιτο
στράτευμα συλλεγόμενον, ἁπανταχῇ ἀπεδήμει λοχαγῶν·
καὶ οὐδ᾽ ἐν μιᾷ τούτων τῶν ἐξόδων διαθήκας κατέλιπεν.
ἡ δὲ εἰς τὴν Μυτιλήνην στρατεία τελευταία αὐτῷ ἐγένετο,
15 ἐν ᾗ καὶ ἀπέθανε. τῷ οὖν ἂν ὑμῶν φανείη πιστόν, πρότε-
ρον ἄλλας στρατείας τοῦ Ἀστυφίλου στρατευομένου καὶ ευ
εἰδότος ὅτι ἐν ἁπάσαις μέλλοι κινδυνεύειν, οὕτως ἀκριβῶς
τὰ παρὰ τῆς τύχης συμβῆναι, ὥστε ἐν μὲν τῷ πρόσθεν

---

5. 6 ὅτῳ περ ἔμβραχυ Cob.: ὅτω ἐπιβραχύ περ (ἐπὶ pr.) — 7 ἂν s. v. 1: del. Schb. — 8 δ᾽ corr. 1, γ᾽ pr. 12. 3 .ἦν.... pr. 13. 1 γὰρ ἂν Schb., ft. οὐδένα πώποτε — 3 οὕσπερ et κοινωνοὺς: em. Dbr. — 6 ο.̃τω corr., οὕτω pr. 14. 5 ἅπαντα vulg. om. — 7 ὅποι Rsk. 15. 1 πότερον pr., corr. 2 — 3 οὕτως corr. 1, ὥστε pr.

χρόνῳ μηδὲ περὶ ἑνὸς αὐτὸν τῶν αὑτοῦ διαθέσθαι, ὅτε δὲ τὸ τελευταῖον ἔμελλε στρατεύεσθαι, ἐθελοντήν τε ἐκπλέοντα καὶ μάλιστα ἐκ ταύτης τῆς στρατείας ἐλπίζοντα σωθήσεσθαι — πῶς τοῦτο πιστὸν ἤδη; — τὰς διαθήκας τότε καταλιπεῖν καὶ ἐκπλεύσαντα τελευτῆσαι;

Χωρὶς δὲ τούτων, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔτι μείζω τε- 16
κμήρια παρέξομαι ὡς οὐδὲν ἀληθὲς λέγουσιν οὗτοι. ἐπιδείξω γὰρ ὑμῖν ἔχθιστον ἁπάντων ὄντα Ἀστύφιλον Κλέωνι, καὶ οὕτω σφόδρα καὶ δικαίως μισοῦντα τοῦτον, ὥστε πολὺ ἂν θᾶττον διαθέμενον μηδένα ποτὲ τῶν ἑαυτοῦ οἰκείων διαλεχθῆναι Κλέωνι, μᾶλλον ἢ τὸν τούτου υἱὸν
ποιησάμενον. Εὐθυκράτει γάρ, ὦ ἄνδρες, τῷ πατρὶ τῷ 17
Ἀστυφίλου αἴτιος γενέσθαι λέγεται τοῦ θανάτου Θούδιππος ὁ Κλέωνος τουτουὶ πατήρ, αἰκισάμενος ἐκεῖνον διαφορᾶς τινος αὐτοῖς γενομένης ἐν τῇ νεμήσει τοῦ χωρίου, καὶ οὕτως αὐτὸν διατεθῆναι, ὥστε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτὸν
ἀσθενήσαντα οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἀποθανεῖν. ὡς 18
δὲ ταῦτ᾽ ἐστὶν ἀληθῆ, ἴσως μὲν καὶ Ἀραφηνίων [καὶ] πολλοὶ τῶν τότε συγγεωργούντων μαρτυρήσαιεν ἄν μοι, διαρρήδην δὲ περὶ τηλικούτου πράγματος οὐκ ἂν ἔχοιμι ὅπως ὑμῖν παρασχοίμην. καὶ γὰρ αὐτὸν τυπτόμενον ἰδὼν Ἱεροκλῆς, ὁ τὸ γραμματεῖον φάσκων παρ᾽ ἑαυτῷ τεθῆναι, οἶδ᾽ ὅτι οὐκ ἂν ἐθελήσειε μαρτυρῆσαι ἐναντία ταῖς διαθήκαις αἷς αὐτὸς ἀποφαίνει. Ὅμως μέντοι καὶ κάλει Ἱεροκλέα, ἵνα ἐναντίον τούτων μαρτυρήσῃ ἢ ἐξομόσηται.

ΕΞΩΜΟΣΙΑ.

Ἀκριβῶς μὲν ᾔδειν· τοῦ γὰρ αὐτοῦ ἀνδρός ἐστιν, ἃ 19
μὲν οἶδεν, ἐξόμνυσθαι, τῶν δὲ μὴ γενομένων πίστιν ἐθέλειν ἐπιθεῖναι ἢ μὴν εἰδέναι γενόμενα· ὡς δέ, ὅτε ἀπ-

6. 7 ἐκπλέοντα Dbr.: ἐκπλεῖν τῷ — 8 τοῦτον Ald. et vulg. — ἤδη Ald.: ᾔδει 16. 5 ἂν Dbr.: δὴ — 7 ποιησόμενον: em. Rsk. 17. 2 ἀστυφίλω pr., corr. 2 — 2. 3 Θούδιππος: ι in ras. 2 litt. corr. 1, ο 2 in ras. corr. 2, θ᾽ οὐδ..ππ.ς pr. 18. 2 ῥαφηνίων: em. Palmer — καὶ del. Bk. — 3 μαρτυρήσειαν Schb. — 6 ἑαυτοῦ pr., corr. 1 — 7 ἐθελήσῃ: em. Dbr. — 9 ἐναντία: em. Bk. — ἐξομό...σηται pr., corr. 2 — 10 tit. μαρτυρία: em. Turr.

ἐθνήσκεν [ὁ] Εὐθυκράτης ὁ πατὴρ (ὁ) Ἀστυφίλου, ἐπέσκι
ψε τοῖς οἰκείοις μηδένα ποτὲ ἐᾶσαι ἐλθεῖν τῶν Θουδίππο
ἐπὶ τὸ μνῆμα τὸ ἑαυτοῦ, τούτων ὑμῖν τὸν ἔχοντα τὴ
τηθίδα τοῦ Ἀστυφίλου μάρτυρα παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

20 *Ἀκούων τοίνυν ταῦτα ὁ Ἀστύφιλος καὶ τούτου κα*
τῶν ἄλλων προσηκόντων εὐθέως ἐκ παίδων, ἐπειδὴ τάχιστ
ἤρχετο φρονεῖν, οὐδεπώποτε διελέχθη Κλέωνι, ἀλλὰ πρό
τερον ἐτελεύτησεν, οὐχ ἡγούμενος ὅσιον εἶναι, τοιαύτη
αἰτίαν ἔχοντος Θουδίππου περὶ τὸν αὐτοῦ πατέρα, τι
ἐκείνου υἱεῖ διαλέγεσθαι. ὡς οὖν τὸν ἅπαντα χρόνο
διάφορος ἦν Κλέωνι, τούτων ὑμῖν τοὺς συνειδότας μάρ
τυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

21 *Εἰς τὰς θυσίας τοίνυν, ἐν αἷσπερ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖι*
ἑστιῶνται, πρῶτον μὲν δημότην ὄντα, ἔπειτα ἀνεψιό
ἔτι δὲ τὸν υἱὸν τὸν τούτου μέλλοντα ποιεῖσθαι, εἰκὸ
δήπου ἦν, ὁπότε περ ἐπιδημοίη, μηδὲ μεθ' ἑνὸς ἄλλο
ἰέναι τὸν Ἀστύφιλον ἢ μετὰ Κλέωνος. ὡς τοίνυν οὐδὲ
ποτ' ἦλθε μετ' αὐτοῦ, ὑμῖν τῶν δημοτῶν μαρτυρίαν
ἀναγνώσεται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

22 *Οὕτως τοίνυν διακείμενος τῷ τετελευτηκότι Κλέω*
ἀξιοῖ τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ τὰ ἐκείνου ἔχειν. καὶ τί δε
τοῦτον λέγειν; ἀλλ' Ἱεροκλῆς, θεῖος ὢν (καὶ ἐκείνῳ) κα
ἐμοί, οὕτως ἐστὶ τολμηρὸς ὥστε οὐ γενομένας διαθήκα
ἥκει φέρων, καί φησι παρ' ἑαυτῷ Ἀστύφιλον ταῦτα
23 *καταλιπεῖν. καίτοι, Ἱερόκλεις, πολλὰ κἀγαθὰ παθὼν ὑπ*
Θεοφράστου τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ὅτε χεῖρον ἔπραττε
ἢ νυνί, καὶ ὑπὸ Ἀστυφίλου, οὐδετέρῳ αὐτοῖν τὴν ἀξία

---

19. 4 *ὁ* ante *εὐθυκρ.* del. Schb., post *πατὴρ* add. Dbr. — 4. *ἐπέσκηψε* corr. 1, *ἐπέτρεψε* pr. — 5 *ἐάσειν*: em. Baiter — 6 *ὑμῶν* p — 7 *τοῦ*: ft. *τὴν* — *μάρτυρα* Steph.: *μαρτυρίαν* **20.** 1 *ὁ* in v. add. — 3 *διηλέχθη* pr., *διειλέχθη* corr. 2: em. Rsk. **21.** 1 *θυσίας* corr. 2 *οὐσίας* pr. — 4 *ἀποδημοίη*: em. Rsk. — 5 *ἰέναι* Rsk.: *εἶναι* — 6 *τὴ* *τῶν* Sauppe. **22.** 3 *καὶ ἐκείνῳ* add. Dbr.

χάριν ἀποδίδως· ἐμὲ μὲν γὰρ υἱὸν ὄντα Θεοφράστου, σαυ-
τοῦ δὲ ἀδελφιδοῦν, ἀποστερεῖς ἅ μοι οἱ νόμοι ἔδοσαν,
Ἀστυφίλου δὲ τεθνεῶτος καταψεύδῃ, καὶ τὸ κατὰ σαυτὸν
μέρος τοὺς ἐχθίστους καθίστῃς τῶν ἐκείνου κληρονόμους.
καὶ πρὶν μὲν ληχθῆναι τοῦ κλήρου, ὦ ἄνδρες, εὖ εἰδὼς ὁ 24
Ἱεροκλῆς ὅτι οὐδενὶ ἄλλῳ γίγνοιτο τὰ Ἀστυφίλου ἢ ἐμοί,
ἐν μέρει ἑκάστῳ τῶν ἐκείνου ἐπιτηδείων προσῄει πωλῶν
τὸ πρᾶγμα καὶ τοὺς οὐδὲν προσήκοντας πείθων ἀμφι-
σβητεῖν, λέγων ὅτι θεῖος εἴη Ἀστυφίλῳ καὶ ἀποφαίνοι
(ἂν) διαθήκας ἐκεῖνον καταλελοιπότα, εἴ τις αὐτῷ κοινώ-
σαιτο· ἐπειδὴ δὲ πρὸς Κλέωνα διωμολογήσατο καὶ τῶν
τοῦ ἀδελφοῦ ἐμερίσατο, νυνὶ ὡς ἀληθῆ λέγων ἀξιώσει
πιστεύεσθαι. δοκεῖ δέ μοι κἂν ὀμόσαι ἄσμενος, εἴ τις
αὐτῷ ὅρκον διδοίη. καὶ ἐμοὶ μὲν συγγενὴς ὢν οὐδὲ τὰ 25
γενόμενα ἐθέλει μαρτυρεῖν, ᾧ δ' οὐδὲν προσήκει, τούτῳ
τὰ ψευδῆ συλλαμβάνει καὶ τῶν οὐ πραχθέντων γραμμα-
τεῖον ἥκει φέρων· πολὺ γὰρ προυργιαίτερον ἡγεῖται εἶναι
τὸ χρηματίζεσθαι ἢ τὴν ἐμὴν συγγένειαν. ὡς δὲ ἐπηγ-
γέλλετο περιιὼν διαθήκας ἀποφανεῖν, εἴ τις αὐτῷ κοινώ-
σαιτο, αὐτοὺς ὑμῖν οἷς προσῆλθε μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τί οὖν χρή, ὦ ἄνδρες, ὄνομα θέσθαι τούτῳ τῷ ἀν- 26
δρί, ὅς τις ἐθέλει οὕτω ῥᾳδίως διὰ τὸ ἑαυτοῦ κέρδος τῶν
τεθνεώτων τινὸς καταψεύδεσθαι; ὡς δὲ οὐδὲ Κλέωνι
προῖκα τὰς διαθήκας ἀποφαίνει, ἀλλὰ μισθὸν εἴληφεν,
αὕτη ὑμῖν ἡ μαρτυρία οὐ μικρὸν τεκμήριον ἔσται. τοι-
αῦτα μέντοι κοινῇ ἐπ' ἐμοὶ τεχνάζουσιν· ἡγεῖται γὰρ αὐ-
τῶν ἑκάτερος εὕρημα ἔχειν ὅ τι ἂν τῶν Ἀστυφίλου λάβῃ.

---

23. 4 *ἀποδίδως*: *ο* corr. 2, ft. ex *ε* — 4. 5 *σαυτοῦ* corr. 2, *.αυτοῦ* pr. **24.** 2 *ἄλλω .... γίνοιτο* — 5 *ἀποφαίν.ι* pr., *ο* in ras. corr. 2: *ἀποφανοῖ* Bk., *ἀποφανοίη* Schb., *ἂν* add. de meo **25.** 3 *ψευδ῀ λαμβάνει.* pr., corr. 1 — 4 *πουργιαίτερον* pr., corr. 2 — 6 *πρ.ιὼν* pr., corr. 1 — *ἀποφαίνειν*: em. Dbr. — 7 *αὐτοὺς ὑμ. οἷς πρ. μάρτυρας* Schb., *αὐτῶν ὑμ. οἷς πρ. μαρτυρίας* Schoem., *αὐτῶν τοῦ ὑμ. οἷς πρ. μαρτυρίαν* Vahlen: *αὐτοῦ ὑμῖν ὡς προσῆλθε μαρτυρίας* — *παρέχομαι*: em. Dbr. — 8 tit. *μαρτυρίαι*: em. Schb. **26.** 1 *τοῦτο* pr., corr. 2.

27 Ὡς μὲν οὖν οὐκ εἰσὶν ἀληθεῖς αἱ διαθῆκαι, ἀλλ' Κλέων καὶ Ἱεροκλῆς βούλονται ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι, καθ' ὅσον ἐδυνάμην ἀπέδειξα· ὡς δ' εἰ καὶ μηδὲν προσήκων ἔτυχον Ἀστυφίλῳ, δικαιότερός εἰμι ἔχειν τὰ ἐκείνου ἢ οὗτοι, διδάξω ὑμᾶς. ὅτε γὰρ ἐλάμβανε Θεόφραστος ὁ ἐμὸς πατὴρ τὴν ἐμὴν μητέρα καὶ Ἀστυφίλου παρὰ Ἱεροκλέους ἦλθε καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον ἔχουσα μικρὸν ὄντα, καὶ διητᾶτο παρ' ἡμῖν τὸν ἅπαντα χρόνον ὁ Ἀστύφιλος, καὶ ἐπαι-
28 δεύθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ. καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ ἐγενόμην καὶ ὥραν εἶχον παιδεύεσθαι, μετ' ἐκείνου συνεπαιδευόμην. Λαβὲ δέ μοι ταύτην τὴν μαρτυρίαν, εἶτα τῶν διδασκάλων ὅπη ἐφοιτῶμεν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τὸ τοίνυν χωρίον τὸ ἐκείνου πατρῷον, ὦ ἄνδρες, ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἐφύτευσε καὶ ἐγεώργει καὶ ἐποίει διπλασίου ἄξιον. Ἀνάβητέ μοι καὶ τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

29 Ἐπεὶ τοίνυν ἐδοκιμάσθη ὁ ἀδελφός, ἀπέλαβε πάντα ὀρθῶς καὶ δικαίως, ὥστε ἐκεῖνον μηδεπώποτε μηδὲν ἐγκαλέσαι τῷ ἐμῷ πατρί. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐκείνου ὁμοπατρίαν ἠγγύησεν ὁ ἐμὸς πατὴρ ὅτῳ ἐδόκει αὐτῷ, καὶ τἆλλα διῴκει, καὶ ταῦτα τῷ Ἀστυφίλῳ ἐξήρκει· ἱκανὴν γὰρ ἡγήσατο βάσανον εἰληφέναι ἀπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας, ἐκ μικροῦ παιδίου τεθραμμένος παρ' αὐτῷ. μαρτυροῦσι δὲ ὑμῖν καὶ περὶ τῆς ἐγγύης οἱ εἰδότες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

30 Εἰς τοίνυν τὰ ἱερὰ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τὸν Ἀστύφιλον παῖδα ἦγε μεθ' ἑαυτοῦ ὥσπερ καὶ ἐμὲ πανταχῇ· καὶ εἰς τοὺς θιάσους τοὺς Ἡρακλέους ἐκεῖνον [αὐτὸν] εἰσήγαγεν

---

27. 3 προσῆκον pr., corr. 2. 28. 3 εἶτα τὴν τῶν Rsk. — 4 ὅπι pr., οι supra η add. 1 — 5 tit. μαρτυρία: em. Rsk. 29. 8 μαρτυρήσουσι Schb. — post δὲ eras. καὶ — ἡμῖν: em. Sauppe — 10 tit. μαρτυρία 30. 3 θιασώτας Sauppe — αὐτὸν del. Ald., καὶ αὐτὸν ci Schoem.

ἵνα μετέχοι τῆς κοινωνίας. αὐτοὶ δ' ὑμῖν οἱ θιασῶται μαρτυρήσουσιν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐγὼ δέ, | ὦ ἄνδρες, ὡς διεκείμην πρὸς τὸν ἀδελφόν, σκέψασθε. πρῶτον μὲν γὰρ συνετράφην ἐκείνῳ ἐκ παιδίου, ἔπειτα οὐδέποτε διάφορος ἐγενόμην, ἀλλ' ἠσπάζετό με, ὡς ἴσασιν οἱ οἰκεῖοι πάντες οἱ ἡμέτεροι καὶ οἱ φίλοι· οὓς βούλομαι ὑμῖν μάρτυρας ἀναβιβάσαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Δοκεῖ ἂν οὖν ὑμῖν Ἀστύφιλος, ὦ ἄνδρες, οὕτως μὲν 81
μισῶν Κλέωνα, τοσαῦτα δ' ἀγαθὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ πεπονθώς, αὐτὸς τῶν ἐχθρῶν ἄν τινος υἱὸν ποιήσασθαι ἢ τὰ ἑαυτοῦ δοῦναι, τοὺς εὐεργέτας καὶ τοὺς συγγενεῖς ἀποστερήσας; ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν οἴομαι, εἰ καὶ δεκάκις ὁ Ἱεροκλῆς διαθήκας ψευδεῖς ἀποδεικνύει, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἀδελφὸν εἶναι καὶ διὰ τὴν ἄλλην οἰκειότητα πολὺ μᾶλλον προσήκειν ἐμοὶ ἢ τῷ Κλέωνος υἱεῖ, ἐπεὶ τούτοις 82
γε οὐδὲ προσποιήσασθαι καλὸν ἦν τῶν Ἀστυφίλου, οἵ τινες οὕτω διέκειντο πρὸς αὐτόν, τὰ δὲ ὀστᾶ οὐκ ἔθαψαν, ἀλλὰ πρότερον ἐπὶ τὴν οὐσίαν ἦλθον πρὶν ἐκείνῳ τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι. ἔπειτα νῦν ἀξιώσουσι κληρονομεῖν τῶν Ἀστυφίλου οὐ μόνον τὰς διαθήκας λέγοντες, ἀλλὰ καὶ τὸ γένος παρατιθέντες, ὅτι ἀνεψιὸς ἦν Κλέων πρὸς πατρός.
ὑμᾶς δέ, ὦ ἄνδρες, οὐκ εἰκός ἐστι τῷ τούτου γένει προσ- 83
έχειν τὸν νοῦν· οὐδεὶς γάρ πώποτε ἐκποίητος γενόμενος ἐκληρονόμησε τοῦ οἴκου ὅθεν ἐξεποιήθη, ἐὰν μὴ ἐπανέλθῃ κατὰ τὸν νόμον .... οὗτοι μέντοι ἀκριβῶς εἰδότες ὅτι οὐκ ἐποιήσατο Ἀστύφιλος τὸν Κλέωνος υἱόν, πολλάκις ἐληλυθότι αὐτῷ· οὐδεπώποτε κεκρεανομήκασι. Λαβέ μοι καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

4 Harpocr. v. θίασος· θιασῶται δ' ἐκαλοῦντο οἱ κοινωνοῦντες τῶν θιάσων ... Ἰσαῖος ἐν τῷ περὶ Ἀστυφίλου κλήρου — 6 tit. μαρτυρία

81. 1 δοκῇ pr., corr. 2 — ἡμῖν pr., corr.2. 82. 1 ἐπεὶ Rsk.: ἐπι — 7 προστιθέντες Dbr. 83. 4 deesse complura uidit Dobree — 6 μοι s. v. 1.

34 Ἑκατέρῳ οὖν ἡμῶν, ἐξ ὧν ἀντωμόσαμεν σκεψάμενοι,
ψηφίσασθε. Κλέων μὲν γάρ φησι τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ
Ἀστυφίλῳ εἰσποιηθῆναι, καὶ ταῦτ᾽ ἐκεῖνον διαθέσθαι·
ἐγὼ δ᾽ οὔ φημι, ἀλλ᾽ ἐμὰ εἶναι πάντα τὰ Ἀστυφίλου,
ἀδελφὸς ὢν ἐκείνου, ὡς καὶ αὐτοὶ οὗτοι ἴσασι. μὴ τοίνυν,
ὦ ἄνδρες, εἰσποιήσητε υἱὸν Ἀστυφίλῳ ὃν οὐδ᾽ αὐτὸς ζῶν
ἐκεῖνος ἐποιήσατο, ἀλλὰ τοὺς νόμους οὓς ὑμεῖς ἔθεσθε
βεβαιώσατέ μοι· κατὰ τούτους γὰρ ἀμφισβητῶ, ὁσιωτάτην
δέησιν δεόμενος, ὦ ἄνδρες, τῆς τοῦ ἀδελφοῦ οὐσίας κλη-
35 ρονόμον με καταστῆσαι. ἀπέδειξα ὑμῖν ὡς οὐδενὶ ἐκεῖνος
δέδωκε τὰ ἑαυτοῦ, καὶ μάρτυρας ἁπάντων ὧν εἶπον παρε-
σχόμην. βοηθήσατε οὖν μοι, καὶ εἰ λέγειν ἐμοῦ δύναται
Κλέων μᾶλλον, τοῦτο αὐτῷ ἄνευ τοῦ νόμου καὶ τοῦ δι-
καίου μηδὲν ἰσχυσάτω, ἀλλ᾽ ὑμᾶς αὐτοὺς βραβευτὰς ἁπάν-
των καταστήσατε. διὰ τοῦτο γὰρ συλλέγεσθε, ἵνα τοῖς
μὲν ἀναισχυντοῦσι μηδὲν πλέον ᾖ, οἱ δὲ ἀδυνατώτεροι
τολμῶσι περὶ τῶν δικαίων ἀμφισβητεῖν, εὖ εἰδότες ὅτι
36 ὑμεῖς οὐδενὶ ἄλλῳ τὸν νοῦν προσέχετε. ἅπαντες οὖν, ὦ
ἄνδρες, μετ᾽ ἐμοῦ γένεσθε· ὡς ἐάν τι ἄλλο ψηφίσησθε
Κλέωνι πειθόμενοι, σκέψασθε ὁπόσων αἴτιοι γενήσεσθε.
πρῶτον μὲν τοὺς ἐχθίστους Ἀστυφίλου ἐπί τε τὰ μνή-
ματα ἰέναι καὶ ἐπὶ τὰ ἱερὰ (τὰ) ἐκείνου ποιήσετε· ἔπειτα
τὰς Εὐθυκράτους ἐπισκήψεις, τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀστυφίλου,
ἀκύρους ποιήσετε, ἃς αὐτὸς πρότερον ἀπέθανεν ἢ παρα-
βῆναι· ἔπειτα τετελευτηκότα Ἀστύφιλον παρανοίας αἱρή-
37 σετε· εἰ γὰρ τοῦτον ἐποιήσατο υἱὸν οὗ τῷ πατρὶ πολε-
μιώτατος ἦν, πῶς οὐ δόξει τοῖς ἀκούσασι παρανοεῖν ἢ
ὑπὸ φαρμάκων διεφθάρθαι; ἔτι δ᾽ ἐμέ, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, ἐκτραφέντα ἐν τῷ αὐτῷ καὶ συμπαιδευθέντα Ἀστυ-
φίλῳ καὶ ἀδελφὸν ὄντα, περιόψεσθε ὑπὸ Κλέωνος ἀπο-
στερηθέντα τῶν ἐκείνου. ἀντιβολῶ ὑμᾶς καὶ ἱκετεύω ἐκ

---

34. 1 ἐξ ὧν corr. 1, ὡ . . . pr. — 5 οὗτοι Dbr.: τοῦτο — 6 εἰσ-ποιήσησθε: em. Sauppe. 35. 4 κάλλιον Schb. — 5. 6 ἁπάντων corr. 1, ἀ.τ..των pr. 36. 3 σκέ.ασθε pr., corr. 1 — 5 τὰ add. Sauppe — 7 ἀπέθανεν ἢ Bk. praeeunte Steph.: ἢ ἀπέθανε 37. 1 οὗ Sauppe: ὃς

παντὸς τρόπου ψηφίσασθαί μοι· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα Ἀστυφίλῳ τε χαρίσαισθε κἀμὲ οὐκ ἂν ἀδικήσαιτε.

X.

|ΠΡΟΣ ΞΕΝΑΙΝΕΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀρίσταρχός τις τεσσάρων πατὴρ γενόμενος παίδων, Κυρωνίδου καὶ Δημοχάρους καὶ τῆς μητρὸς τοῦ λέγοντος τὸν λόγον καὶ ἄλλης κόρης, τούτων μὲν τὸν Κυρωνίδην ἔτι περιὼν εἰσεποίησεν εἰς τὸν Ξεναινέτου τοῦ κατὰ μητέρα πάππου κλῆρον, αὐτὸς δὲ κληρονόμους τοὺς λοιποὺς ἑαυτῷ κατέλειψε παῖδας. μετὰ ταῦτα τελευτᾷ μὲν Δημοχάρης ἄπαις, καὶ ἡ μία θυγάτηρ αὐτοῦ καὶ αὐτὴ ἄπαις, ὁ δὲ κλῆρος ὅλος ἔρχεται δικαίως εἰς τὴν μητέρα τοῦ λέγοντος τὸν λόγον. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως· μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Ἀριστάρχου Ἀριστομένης ἀδελφὸς ὢν αὐτοῦ καὶ κατὰ νόμον ἐπίτροπος τῶν τοῦ ἀδελφοῦ γινόμενος παίδων, ἐκδέδωκε Κυρωνίδῃ τῷ ἐκποιήτῳ υἱῷ Ἀριστάρχου τὴν θυγατέρα ἑαυτοῦ, ἐπαγγειλάμενος περιποιῆσαι αὐτῷ τὸν Ἀριστάρχου κλῆρον. ὃ δὴ καὶ πεποίηκε· γενομένου γὰρ υἱοῦ τῷ Κυρωνίδῃ πρῶτον μὲν ὄνομα τῷ παιδὶ τὸ τοῦ πάππου δεδώκασιν, Ἀρίσταρχον ὀνομάσαντες, εἶτα εἰσεποίησαν αὐτὸν εἰς τὸν (τοῦ) πάππου οἶκον ὡς δὴ τοῦτο ἐκείνου προστάξαντος, καὶ παραδέδωκεν Ἀριστομένης αὐτῷ τὸν ὅλον τοῦ πάππου κλῆρον. ἔτι δὲ παῖς ὢν ἐκεῖνος [καὶ] τελευτῶν κληρονόμον κατὰ διαθήκας ἐνεστήσατο τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Ξεναίνετον. τούτων οὕτω γενομένων, καὶ κρατοῦντος Ξεναινέτου τὴν Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ οὐσίαν, ἀμφισβητεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ υἱὸς τῆς θυγατρὸς Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ, λέγων ἑαυτὸν μόνον εἶναι κληρονόμον δικαίως τῶν Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ χρημάτων. ὁ μὲν γὰρ Κυρωνίδης, φησίν, ἐκποίητος ἐγένετο· ὁ δὲ πατὴρ υἱὸν ἔχων γνήσιον τὸν Δημοχάρην, οὐκ ἐδύνατο θετὸν ἑαυτῷ ποιῆσαι παῖδα·

---

8 χαρι.σθε pr., corr. 2 — ἀδικήσητε: em. Bk.

X tit. 2 τοῦ κλήρου τοῦ ἀριστάρχου, sed in indice totius codicis τοῦ ἀριστάρχου κλήρου. Cf. ad § 10. hyp. 3 τούτων Bk.: τοῦτον — μὲν corr. 2, μὴν pr. — 6 αὐτοῦ del. Dbr. — 14 τοῦ add. Bk. — 15 αὐτῷ corr. 1, αὐτὸν pr. — 16 παῖς ὢν: male., cf. § 22 Turr. — καὶ del. Ald. — 17. 18 ξ..ναίνετον pr., corr. 1

ὁ δὲ Δημοχάρης ἀτελὴς ὢν οὐδὲ αὐτὸς ἐδύνατο εἰσποιῆσαι τῷ πατρὶ θετὸν υἱόν· ἀλλ' οὐδ' ἡ ἄλλη θυγάτηρ αὐτοῦ ἡ προτελευτήσασα. ὥστε οὐ κατὰ τὸν νόμον, φησί, τῆς εἰσποιήσεως γενομένης τοῦ μικροῦ Ἀριστάρχου, οὐκέτι συνίστατο ἡ διαθήκη αὐτοῦ, τοῦ νέου Ἀριστάρχου· ἃ γὰρ μὴ δικαίως ἐκτήσατο, πῶς ἄλλῳ παραπέμπειν ἐδύνατο; ἀναιρουμένης δὲ τῆς διαθήκης εἰκότως ὁ κλῆρος εἰς τὸν λέγοντα τὸν λόγον ἐφέρετο, υἱὸν ὄντα τῆς γνησίας θυγατρὸς Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, ἡ στάσις δὲ πραγματικὴ ἔγγραφος· ζητεῖ γὰρ εἰ δεῖ τὰς τοιαύτας συνεστάναι διαθήκας, καὶ τίς δικαιότερα λέγει.

1 Ἐβουλόμην (μέν), ὦ ἄνδρες, ὥσπερ Ξεναίνετος οὑτοσὶ δύναται ψευδῆ λέγειν θαρραλέως, οὕτω κἀγὼ τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν εἰπεῖν δυνηθῆναι· οἶμαι γὰρ ἂν ὑμῖν εὐθέως δῆλον γενέσθαι εἴθ' ἡμεῖς ἀδίκως ἐπὶ τὸν κλῆρον ἥκομεν, εἴθ' οὗτοι μὴ προσηκόντως πάλαι τὰ χρήματα ταῦτα εἰλήφασι. νῦν δὲ οὐκ ἐξ ἴσου διακείμεθα, ὦ ἄνδρες. οἱ μὲν γὰρ καὶ λέγειν δεινοὶ καὶ παρασκευάσασθαι ἱκανοί, ὥστε καὶ ὑπὲρ ἑτέρων πολλάκις ἐν ὑμῖν ἠγωνίσθαι· ἐγὼ δὲ μὴ ὅτι ὑπὲρ ἄλλου ἀλλ' οὐδὲ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ πώποτε δίκην ἰδίαν εἴρηκα, ὥστε πολλῆς δεῖ με συγγνώμης τυχεῖν παρ' ὑμῶν.

2 Ἠνάγκασμαι μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι δίκην παρ' αὐτῶν λαβεῖν, τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν ἐν τῇ ἀνακρίσει Ἀριστάρχου εἶναι ἀδελφὴν προσγράψασθαι· οὐ μὴν διὰ τοῦτο ὑμῖν ἡ διάγνωσις ἧττον περὶ αὐτῶν εὐκρινὴς γενήσεται, ἀλλ' ἐκ τῶν νόμων σκοποῦσιν εἰ τὰ ἑαυτοῦ δέδωκε τούτῳ Ἀρίσταρχος ἢ τὰ μηδὲν προσήκοντα. ἔστι δὲ δίκαιον τοῦτο, ὦ ἄνδρες· ὁ γὰρ νόμος κελεύει τὰ μὲν ἑαυτοῦ διαθέσθαι ὅτῳ ἂν ἐθέλῃ, τῶν δὲ ἀλλοτρίων
3 οὐδένα κύριον πεποίηκε. τοῦτο οὖν ὑμᾶς πειράσομαι πρῶτον διδάσκειν, ἐάν μου μετ' εὐνοίας ἀκοῦσαι ἐθέλητε. εἴσεσθε γὰρ ὡς ὁ κλῆρος οὗτος οὐ τούτων ἦν ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς μητρὸς πατρῷος, ἔπειτα καὶ ὡς Ἀρισταρ-

27 *συνίστατο* pr., *αι* ex *ο* corr. 2 — 33 *τίς* corr. 1, *τί* pr. **1.** 1 *μὲν* add. Bk. — 2 *τὰ ψευδῆ* Schoem. — *θαρραλο.'ως* pr., corr. 2 — 8 *ὥστ.* pr., corr. 2. **2.** 2 *ἐν* Dbr.: *πρὸς* — 4 *ἡ διάγνωσις* Schb.: *ἧδε ἡ γνῶσις* **3.** 3 *ἴσεσθε* pr., corr. 2.

χος οὐδὲ καθ᾽ ἕνα νόμον αὐτὸν εἴληφεν, ἀλλὰ παρὰ πάντας τοὺς νόμους ἀδικεῖ μετὰ τῶν οἰκείων τὴν ἐμὴν μητέρα. ὅθεν οὖν σαφέστατα μαθήσεσθε ὡς ἔχει ταῦτα, ἐντεῦθεν ὑμᾶς πρῶτον πειράσομαι διδάσκειν.

Ἀρίσταρχος γὰρ ἦν, ὦ ἄνδρες, Συπαλήττιος. οὗτος 4
ἔλαβε Ξεναινέτου Ἀχαρνέως θυγατέρα, ἐξ ἧς γίγνεται Κυρωνίδης καὶ Δημοχάρης καὶ ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ καὶ ἄλλη τούτων ἀδελφή. Κυρωνίδης μὲν οὖν ὁ τοῦδε πατὴρ καὶ θατέρου τοῦ τόνδε τὸν κλῆρον ἀδίκως ἔχοντος ἐξεποιήθη εἰς ἕτερον οἶκον, ὥστε αὐτῷ τῶν χρημάτων οὐδὲν ἔτι προσῆκεν· Ἀριστάρχου δὲ τοῦ πατρὸς (τοῦ) τούτων | τελευτήσαντος Δημοχάρης (ὁ) υἱὸς κληρονόμος τῶν ἐκείνου κατέστη. τούτου δὲ παιδὸς ἀποθανόντος καὶ τῆς ἑτέρας ἀδελφῆς, ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ ἐπὶ παντὶ τῷ οἴκῳ ἐπίκληρος ἐγένετο. καὶ οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα ταυτὶ τῆς ἐμῆς 5
μητρὸς ἐγένετο. προσῆκον δ᾽ αὐτῇ μετὰ τῶν χρημάτων τῷ ἐγγύτατα γένους συνοικεῖν, πάσχει δεινότατα, ὦ ἄνδρες. Ἀριστομένης γὰρ ἀδελφὸς ὢν ἐκείνου τοῦ Ἀριστάρχου, ὄντος αὐτῷ υἱέος καὶ θυγατρός, ἀμελήσας ἢ αὐτὸς αὐτὴν ἔχειν ἢ τῷ υἱεῖ μετὰ τοῦ κλήρου ἐπιδικάσασθαι, τούτων μὲν οὐδὲν ἐποίησε, τὴν δὲ αὐτοῦ θυγατέρα ἐπὶ τοῖς τῆς ἐμῆς μητρὸς χρήμασι Κυρωνίδῃ ἐξέδωκεν, ἐξ ἧς ὁ Ξεναίνετος οὗτος καὶ Ἀρίσταρχος ὁ τελευτήσας ἐγένετο.
τὸ μὲν οὖν ἀδίκημα, καὶ ὃν τρόπον τῶν χρημάτων ἀπε- 6
στερήθην, τοῦτ᾽ ἔστιν, ὦ ἄνδρες· μετὰ δὲ ταῦτα τὴν ἐμὴν μητέρα ἐκδίδωσι τῷ ἐμῷ πατρί. Κυρωνίδου δὲ τελευτήσαντος τὸν τοῦ Ξεναινέτου ἀδελφὸν εἰσάγουσιν Ἀριστάρχῳ υἱόν, οὐδὲ καθ᾽ ἕνα νόμον, ὦ ἄνδρες, ὡς ἐγὼ ἐκ πολλῶν τεκμηρίων ὑμῖν ἐπιδείξω.

Πρῶτον μὲν οὖν μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι ὡς Κυρω- 7

---

4. 1 *συπαλλήττιος*: em. Turr. — 3 *δημόχαρις* pr., corr. 2, item 4, 8; 7, 4 — 5 *τοῦ τόνδε τὸν κλῆρον* corr. 2, *τούτων δὲ τὸν κλῆρον νόμον* pr., *νόμον* expunxit 1 — *σχόντος* Sauppe — 7 *τοῦ* add. Dbr. — 8 *ὁ* add. Sauppe, *υἱὸς* del. Schoem. — *κείνου* — 9 *παιδὸς ὄντος* Hertlein — 10 *ἐπὶ* Valckenaer: *ἐν* 5. 7 *οὐδέτερον* Nbr. — 8 *κυρωνίδη·* pr. 6. 1. 2 *ἀπεστερήθη* Schoem., *ἀπεστερήθημεν* Schb.

υἱδης ἐκποίητος εἰς τὸν Ξεναινέτου οἶκον ἐγένετο κα
ἐκείνῳ ἐτελεύτησεν, ἔπειθ' ὡς Ἀρίσταρχος, οὗ ἦν ο
ὁ κλῆρος, πρότερος τοῦ υἱέος Δημοχάρους ἐτελεύτησε,
μοχάρης δὲ παῖς ὢν ἀπέθανε καὶ ἡ ἑτέρα ἀδελφή, (
τὸν κλῆρον ἐπὶ τῇ ἐμῇ μητρὶ γενέσθαι. Καί μοι κ
τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

8 Οὕτως μὲν ἐξ ἀρχῆς . . . ἦν, ὦ ἄνδρες, ὁ κλῆρος,
οὗ νῦν ὁ λόγος ἐστί, Κυρωνίδου μὲν ἐκποιήτου γενομ
εἰς τὸν Ξεναινέτου οἶκον, τοῦ δὲ πατρὸς Ἀριστάρχου
υἱεῖ Δημοχάρει καταλιπόντος, ἐκείνου δὲ τῇ ἀδελφ
ἑαυτοῦ ταύτῃ, μητρὶ δὲ ἐμῇ. δεῖ δέ, ἐπειδὴ λίαν ὀ
σχυντοῦσιν, ὦ ἄνδρες, καὶ τὰ χρήματα παρὰ τὸ δίκ
ἔχειν ἀξιοῦσι, μαθεῖν ὑμᾶς ὡς οὐδὲ καθ' ἕνα νόμον .
σταρχος εἰς τοὺς φράτερας τοὺς ἐκείνου εἰσῆκται· ἐὰν
τοῦτο μάθητε, σαφῶς εἴσεσθε ὅτι τῷ μὴ δικαίως ἐ
9 οὐδὲ διατίθεσθαι περὶ αὐτῶν προσῆκεν. οἶμαι τ
πάντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὦ ἄνδρες, ὅτι κατὰ διαθήκα
εἰσαγωγαὶ τῶν εἰσποιήτων γίγνονται, διδόντων τὰ ἑα
καὶ υἱεῖς ποιουμένων, ἄλλως δὲ οὐκ ἔξεστιν. εἴτε
Ἀρίσταρχον φήσει τις αὐτὸν διαθέσθαι, οὐκ ἀληθῆ λ
γνησίου γὰρ ὄντος αὐτῷ Δημοχάρους υἱέος οὔτ' ἂν ἐ
λετο ταῦτα [δια]πρᾶξαι, οὔτε ἐξῆν δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ ἑτ
εἴτε Ἀριστάρχου τελευτήσαντος Δημοχάρη αὐτὸν ποι
10 σθαι, καὶ ταῦτα ψεύσονται. παιδὸς γὰρ οὐκ ἔξεστι
θήκην γενέσθαι· ὁ γὰρ νόμος διαρρήδην κωλύει παιδ
ἐξεῖναι συμβάλλειν μηδὲ γυναικὶ πέρα μεδίμνου κρι
μεμαρτύρηται δὲ Ἀρίσταρχον μὲν πρότερον Δημοχά
τοῦ υἱέος τελευτῆσαι, ἐκεῖνον δὲ ὕστερον τοῦ πατρός· (

7. 8 tit. add. Ald. 8. 1 τῆς ἐμῆς μητρὸς sppl. Turr. — !
Ald.: ἐμοὶ — 6 παρ' τὸ corr. 2, παρά τε pr. — 7 νόμον corr. 2
νον pr. — 9 οἴσεσθε pr., corr. 2. 9. 3 τὰ ἑαυτῶν Sauppe: τ
τῶν — 7 δια del. Bk., διαπράξασθαι ci. Rsk. — 8 δημόχαριν pr
μοχάρην corr. 2 — 9 ψεύδονται pr., corr. 1. 10. 2 sq. Harpo
Ὅτι παιδὶ καὶ γυναικὶ οὐκ ἐξῆν συμβάλλειν πέρα μεδίμνου κρ
Ἰσαῖος ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἀριστάρχου (ex em. Valesii, Ἀλεξάνδρου
κλήρου — 5 ἔτι παῖδα ὄντα post πατρὸς add. Dbr.

κατά γε διαθήκην ἐκείνων, οὐδ' εἰ διέθεντο προσῆκεν αὐτῷ τούτων τῶν χρημάτων κληρονομῆσαι. Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τοὺς νόμους, καθ' οὓς οὐδετέρῳ αὐτῶν ἐξῆν διαθήκας ποιήσασθαι.

ΝΟΜΟΙ.

Οὐ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, οὐδὲ Κυρωνίδην οἷόν τε ἦν υἱὸν 11
Ἀριστάρχῳ εἰσποιῆσαι, ἀλλ' αὐτῷ μὲν ἐπανελθεῖν εἰς τὸν πατρῷον οἶκον ἐξῆν, υἱὸν ἐγκαταλιπόντα ἐν τῷ Ξεναινέτου οἴκῳ, ἐξ αὐτοῦ δέ τιν' ἀναγαγεῖν οὐκ ἔστι νόμος· ἢ ἐὰν φῶσι, ψεύσονται. ὥστε οὐδ' ἂν φάσκωσιν ὑπ' ἐκείνου ποιηθῆναι, νόμον ἕξουσι δεῖξαι καθ' ὃν ἐξῆν αὐτῷ ταῦτα πρᾶξαι, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτοὶ λέγουσιν ἔτι φανερώτερον ὑμῖν γενήσεται τοῦτο, ὅτι παρανόμως καὶ ἀσελγῶς ἔχουσι τὰ τῆς μητρὸς χρήματα. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες, 12
οὐδὲ Ἀριστομένει γε οὐδὲ Ἀπολλοδώρῳ, οἷς προσῆκε τῆς ἐμῆς μητρὸς ἐπιδικάσασθαι, οὐδὲ τούτοις ἐξῆν. θαυμαστὸν γὰρ ἂν ἦν, εἰ τὴν ἐμὴν μητέρα ἔχοντι Ἀπολλοδώρῳ ἢ Ἀριστομένει οὐκ ἂν οἷόν τε ἦν τῶν ἐκείνης κυρίῳ γενέσθαι, κατὰ τὸν νόμον ὃς οὐκ ἐᾷ τῶν τῆς ἐπικλήρου κύριον εἶναι, ἀλλ' ἢ τοὺς παῖδας ἐπὶ δίετες ἡβήσαντας | κρατεῖν τῶν χρημάτων, ἀλλ' ἑτέρῳ αὐτὴν ἐκδόντι ἐξέσται εἰς τὰ ταύτης χρήματα υἱὸν εἰσποιῆσαι. δεινὰ μέντ' ἂν γίγνοιτο. καὶ τῷ μὲν πατρὶ αὐτῆς, εἰ παῖδες ἄρρενες μὴ 13
ἐγένοντο, οὐκ ἂν ἐξῆν ἄνευ ταύτης διαθέσθαι· κελεύει γὰρ ὁ νόμος σὺν ταύταις κύριον εἶναι δοῦναι, ἐάν τῳ βούληται, τὰ ἑαυτοῦ· τῷ δὲ μήτε λαβεῖν αὐτὴν ἀξιώσαντι μήτε πατρὶ ὄντι, ἀλλ' ἀνεψιῷ, παρὰ πάντας τοὺς νόμους εἰσαγαγόντι ἔσται κυρίως ταῦτα πεπραγμένα; καὶ τίς ὑμῶν ταῦτα πεισθήσεται; ἐγὼ μέν, ὦ ἄνδρες, σαφῶς ἐπίσταμαι 14
ὅτι οὔτε Ξεναίνετος οὔτε ἄλλος οὐδεὶς ἀνθρώπων ἕξει

---

11. 4 *τιν' ἀναγαγεῖν* de meo, *τινα ἀγαγεῖν* vulg., *ἀντεισαγαγεῖν* Dbr.: *ἄντ.|..αγαγεῖν* pr. (ante *αγαγεῖν* eras. *ἀν*), *ἄν τι|να ἀγαγεῖν* corr. 2 — 5 *οὐδ'* corr. 1, *οὐ δ'* pr. **12.** 2 *ἀριστογένει* pr., corr. 1 — *προσήκει*: em. Rsk. — 6 *τῶν* corr. 2, *τ..* pr. — 7 *ἀλλ' ἢ*: *ἀλλὰ* Sauppe — 8 *κρ. τ. χρ.* del. Hrw., *τ. χρ.* cum Hirschigio **13.** 3 *τῳ* corr. 1, *του* pr. — 3. 4 *βούλοιτο*: em. Dbr. **14.** 2 *ὅτι* in mg. 1

ἀποδεῖξαι ὡς οὐ τῆς ἐμῆς μητρὸς οὗτος (ὁ) κλῆρός ἐστ' ι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῇ τοῦ Δημοχάρους καταλιπόντος· ἐὰν δ' ἄρα τολμῶσι περὶ αὐτῶν λέγειν, νόμον κελεύετε δεῖξαι καθ' ὃν γεγένηται ἡ εἰσποίησις Ἀριστάρχῳ, καὶ τίς ὁ εἰσποιήσας· τοῦτο γὰρ δίκαιόν ἐστιν. ἀλλ' οἶδ' ὅτι οὐχ ἕξουσιν ἐπιδεῖξαι.

15 Περὶ μὲν οὖν τοῦ τὸν κλῆρον εἶναι τῆς μητρὸς ἐξ ἀρχῆς καὶ ἀδίκως αὐτὴν ὑπὸ τούτων ἀπεστερῆσθαι, ἔκ τε τῶν εἰρημένων καὶ μεμαρτυρημένων καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων ἱκανῶς ἡγοῦμαι ἀποδεδεῖχθαι. οὕτω δὲ καὶ τούτοις φανερόν ἐστιν ὅτι οὐ προσηκόντως ἔχουσι ταῦτα τὰ χρήματα, ὥστε οὐκ ἐπὶ τῷ δικαίως Ἀρίσταρχον εἰσαχθῆναι εἰς τοὺς φράτερας τὸν λόγον ποιοῦνται μόνον ἀλλὰ καὶ δίκην φασὶν ὑπὲρ τούτων τῶν χρημάτων τὸν πατέρα τὸν ἑαυτῶν ἐκτετικέναι, ἵνα, ἂν μὴ κατ' ἐκεῖνον δικαίως δοκῶσιν ἔχειν, κατά γε ταῦτα εἰκότως προσῆκον αὐτοῖς
16 φαίνηται. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες, ὅτι οὐκ ἀληθῆ λέγουσι, μεγάλοις ὑμᾶς τεκμηρίοις διδάξω. εἰ γὰρ ἦν, ὡς οὗτοι λέγουσιν, ὑπέρχρεως οὗτος ὁ κλῆρος, οὔτ' ἂν χρήματα οὗτοι ὑπὲρ αὐτῶν ἐξέτινον — οὐ γὰρ προσῆκον αὐτοῖς, ἀλλ' οἷς ἐγένετο ἡ ἐμὴ μήτηρ ἐπίδικος, τούτοις ἀναγκαῖον ἦν ὑπὲρ αὐτῶν βουλεύσασθαι —, οὔτε ἂν εἰσεποίουν εἰς τοῦτον τὸν κλῆρον υἱὸν Ἀριστάρχῳ, μέλλοντες ὠφεληθήσε-
17 σθαι μὲν μηδέν, ζημιωθήσεσθαι δὲ μεγάλα. ἢ ἕτεροι μέν, ὅταν περὶ χρήματα δυστυχῶσι, τοὺς σφετέρους αὐτῶν παῖδας εἰς ἑτέρους οἴκους εἰσποιοῦσιν, ἵνα μὴ μετάσχωσι τῆς τοῦ πατρὸς ἀτιμίας· οὗτοι δὲ ἄρα εἰς ὑπέρχρεων οὐσίαν καὶ οἴκοθεν εἰσεποίουν σφᾶς αὐτούς, ἵνα καὶ τὰ ὑπάρχοντα προσαπολέσειαν; οὐκ ἔστι ταῦτα, ἀλλ' ὁ μὲν κλῆρος ἐλεύθερος ἦν καὶ τῆς ἐμῆς μητρὸς ἐγένετο,

3 ὁ add. Sauppe. **15.** 9 ἑαυτοῦ pr., corr. 2 — ἵνα ἂν μὴ corr. 1, ἂν om. pr. — ἐκεῖνο Rsk. — 10 προσῆκον pr., προσήκων corr. 2 — 11 φαίν.ται pr., corr. 2. **16.** 3 ὑπέρχρεως pr., ὑπόχρεως corr. 2 — 6 εἰσποι..˜ pr., εἰσποιεῖν corr. 1: em. Ald. **17.** 2 ὅταν μὲν pr., β et α sscr. 1 — χρήματα ex A (ci Nbr.): χρημάτων vulgo — 3 εἰσποιῶσιν pr., corr. 2 — 4. 5 ὑπέρχρεων pr., ὑπόχρεων corr. 2 — 5 οἶκον Schb.; malim (del. voce καὶ) v. 6 τὰ οἴκοθεν ὑπάρχοντα — 6 προσαπολέσειεν pr., corr. 1.

οὗτοι δὲ φιλοχρηματοῦντες καὶ ἐκείνην ἀποστεροῦντες ταῦτα
πάντα ἐμηχανήσαντο.
Ἴσως οὖν (ἄν) τις, ὦ ἄνδρες, τὸν χρόνον ὑμῶν θαυ- 18
μάσειε, πῶς ποτε πολὺν οὕτως εἰάσαμεν καὶ ἀποστερού-
μενοι οὐκ ἦμεν ἐπ᾽ αὐτά, ἀλλὰ νυνὶ περὶ αὐτῶν τοὺς
λόγους ποιούμεθα. ἐγὼ δὲ οἶμαι μὲν οὐ δίκαιον εἶναι
διὰ τοῦτο ἔλαττον ἔχειν, εἴ τις μὴ ἐδυνήθη ἢ κατημέλη-
σεν — οὐ γὰρ τοῦτό ἐστι σκεπτέον, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα εἰ
δίκαιον ἢ μή —· ὅμως μέντοι καὶ περὶ τούτων αἴτιον
εἰπεῖν ἔχομεν, ὦ ἄνδρες. ὁ γὰρ πατὴρ οὑμὸς ἐπὶ προικὶ 19
ἐγγυησάμενος τὴν ἐμὴν μητέρα συνῴκει, τὸν δὲ κλῆρον
τούτων καρπουμένων οὐκ εἶχεν ὅπως εἰσπράξαιτο· ὅτε
γὰρ περὶ αὐτοῦ λόγους ἐποιήσατο τῆς μητρὸς κελευούσης,
οὗτοι ταῦτα αὐτῷ ἠπείλησαν, αὐτοὶ ἐπιδικασάμενοι αὐ-
τὴν ἕξειν, εἰ μὴ βούλοιτο αὐτὸς ἐπὶ προικὶ ἔχειν. ὁ δὲ
πατήρ, ὥστε τῆς μητρὸς μὴ στερηθῆναι, καὶ δὶς τοσαῦτα
χρήματα εἴασεν ἂν αὐτοὺς καρποῦσθαι. καὶ τοῦ μὲν τὸν 20
πατέρα μὴ ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τούτων τοῦτό ἐστι τὸ αἴτιον·
μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Κορινθιακὸς πόλεμος ἐγένετο, ἐν ᾧ ἐγὼ
κἀκεῖνος στρατεύεσθαι ἠναγκαζόμεθα, ὥστε οὐδετέρῳ ἂν
ἡμῶν δίκην ἐξεγένετο λαβεῖν. εἰρήνης τ᾽ αὖ γενομένης
ἐμοί τι ἀτύχημα πρὸς τὸ δημόσιον συνέβη, ὥστε μὴ ῥᾴ-
διον εἶναι πρὸς τούτους διαφέρεσθαι. ὥστε οὐ μικρὰς
ἔχομεν αἰτίας περὶ τοῦ πράγματος. ἀλλὰ νυνὶ δίκαιον 21
εἰπεῖν ἐστιν, ὦ ἄνδρες, τίνος δόντος ἔχει τὸν κλῆρον, κατὰ
ποίους νόμους εἰς τοὺς φράτερας εἰσῆκται, καὶ πῶς | οὐκ
ἐπίκληρος ἦν ἐπὶ τούτοις τοῖς χρήμασιν ἡ ἐμὴ μήτηρ.
ταῦτα γάρ ἐστι περὶ ὧν ὑμᾶς δεῖ τὴν ψῆφον ἐνεγκεῖν,
οὐκ εἰ χρόνῳ τι ὕστερον ἡμεῖς τῶν ἡμετέρων εἰσπραττόμεθα.
μὴ δυνηθέντων δὲ ἐπιδεῖξαι, δικαίως ἂν ἐμὸν
αὐτὸν εἶναι ψηφίσαισθε.
Τοῦτο μὲν οἶδ᾽ ὅτι ποιεῖν οὐχ οἷοί τ᾽ ἔσονται· χαλε- 22
πὸν γὰρ πρὸς νόμους καὶ δίκαιον πρᾶγμα ἀντιλέγειν ἐστί·

18. 1 ἂν add. Turr. 19. 5 αὐτῷ corr. 2, αὐτὸν pr. 20. 8 ἔχομεν εἰπεῖν Dbr. 21. 2 ἔχει del. Turr. — 5 ...ενεγκεῖν pr. (eras. vid. εἰς) — 8 ψηφίσ.σθε pr., corr. 2.

περὶ δὲ τοῦ τεθνεῶτος λέξουσιν, ἐλεοῦντες ὡς ἀνὴρ ὢ
ἀγαθὸς ἐν τῷ πολέμῳ τέθνηκε, καὶ ὅτι οὐ δίκαιόν ἐσ-
τὰς ἐκείνου διαθήκας ἀκύρους καθιστάναι. ἐγὼ δὲ κα
αὐτός, ὦ ἄνδρες, οἶμαι δεῖν κυρίας εἶναι τὰς διαθήκα
ἃς ἂν ἕκαστος διαθῆται περὶ τῶν ἑαυτοῦ, περὶ μέντι
τῶν ἀλλοτρίων οὐ κυρίας εἶναι τὰς διαθήκας, ὥσπερ ἃ
23 (ἂν) ἕκαστος περὶ τῶν αὑτοῦ διαθῆται. ταῦτα δὲ οὐ τού
των ὄντα ἀλλ' ἡμέτερα φαίνεται. ὥστε ἂν ἐπὶ τοῦτο
τὸν λόγον καταφεύγῃ καὶ μάρτυρας παρέχηται ὡς διέθετι
ἐκεῖνος, ἐπιδεικνύναι κελεύετε δὴ καὶ ὡς τὰ ἑαυτοῦ. τοῦτο
γὰρ δίκαιόν ἐστι. δεινότατα γὰρ (ἂν) πάντων γένοιτο, εἰ
Κυρωνίδης μὲν καὶ οὗτοι, ὄντες ἐξ ἐκείνου, μὴ μόνον τὸν
Ξεναινέτου οἶκον πλέον ἢ τεττάρων ταλάντων ἕξουσιν,
ἀλλὰ καὶ τόνδε προσλήψονται, ἐγὼ δὲ τῆς μητρὸς οὔσης
κυρίας καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν Κυρωνίδῃ γεγενημένος εἰ μηδὲ
τὸν τῆς μητρὸς κλῆρον λήψομαι, καὶ ταῦτα μηδὲ ἐχόντων
24 τούτων ἐπενεγκεῖν παρ' ὅτου ποτ' εἰλήφασι. καίτοι δί-
καιον, ὦ ἄνδρες, ὥσπερ τῶν ἀμφισβητησίμων χωρίων δεῖ
τὸν ἔχοντα ἢ θέτην ἢ πρατῆρα παρέχεσθαι ἢ καταδεδι-
κασμένον φαίνεσθαι, οὕτω καὶ τούτους καθ' ἕν τι τούτων
ἀποφήναντας αὐτῶν ἀξιοῦν ἐπιδικάζεσθαι, μὴ πρὸ δίκης
τὴν Ἀριστάρχου θυγατέρα, ἐμὴν δὲ μητέρα, ἐκ τῶν πα-
25 τρῴων ἐκβάλλειν. ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες, οὐχ ἱκανόν ἐστι
Ξεναινέτῳ τὸν Ἀριστομένους οἶκον καταπεπαιδεραστηκέ-
ναι, ἀλλὰ καὶ τοῦτον οἴεται δεῖν τὸν αὐτὸν τρόπον δια-
θεῖναι. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, βραχείας οὐσίας ὑπαρ-
ξάσης ἀδελφὰς μὲν ἐξέδωκα, ὅσα ἐδυνάμην ἐπιδούς, κόσ-
μιον δ' ἐμαυτὸν παρέχων καὶ ποιῶν τὰ προσταττόμενα
καὶ τὰς στρατείας στρατευόμενος ἀξιῶ τῶν τῆς μητρὸς
26 πατρῴων μὴ ἀποστερηθῆναι. ἀπέδειξα δ' ὑμῖν Κυρω-

22. 3 ἐλέουν pr., corr. 1 — 9 ἂν add. Turr. 23. 2 ὑμέτερα pr., corr. 1 — 4 δὴ καὶ ὡς de meo, καὶ ὡς Sauppe: δικαίως pr., εἰ ante δικ. s. v. add. 2 — 5 γὰρ s. v. 1 — ἂν add. Bk. — 8. 9 ft. ὢν κύριος — γεγενημένος pr., ν post γεγεν s. v. 2 — 11 τοῦτον pr., corr. 2. 24. 2 ἀμφισβητήσεων — 3 πρακτῆρα: em. Steph. — 5 αὐτῶν Sauppe, αὐτοῦ Schoem.: αὐτὸν 25. 6 δ' Rsk.: τ' — πραττόμενα pr., corr. 2.

νίδην μὲν τὸν τούτων πατέρα ἐκποίητον γενόμενον καὶ οὐκ ἐπανελθόντα εἰς τὸν πατρῷον οἶκον, τὸν δὲ πατέρα τὸν Κυρωνίδου καὶ τῆς ἐμῆς μητρὸς Δημοχάρει τῷ υἱῷ τοῦτον τὸν κλῆρον καταλιπόντα, ἐκεῖνον δὲ παῖδα ὄντα τελευτήσαντα καὶ εἰς τὴν ἐμὴν μητέρα τοῦτον τὸν κλῆρον ἐπιγιγνόμενον.

XI.

| ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΝΙΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἁγνίας τις εἶχεν ἀνεψιοὺς πολλούς, Θεόπομπον καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Στρατοκλέα καὶ Στρατίον καὶ Εὐβουλίδην. οὗτος μέλλων τελευτᾶν ἐποιήσατο θετὴν ἑαυτῷ θυγατέρα, κελεύσας ἐν ταῖς διαθήκαις, εἴ τι πάθοι ἡ θυγάτηρ, ἔρχεσθαι τὸν κλῆρον εἰς Γλαύκωνα, ἀδελφὸν αὐτοῦ τυγχάνοντα ὁμομήτριον. ἐπὶ τούτοις αὐτοῦ τελευτήσαντος ἡ θυγάτηρ λαβοῦσα τὸν κλῆρον ἐτελεύτησεν. ἀποθανόντος δὲ καὶ Εὐβουλίδου ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, τοῦ Εὐβουλίδου, δικασαμένη πρὸς Γλαύκωνα ἔλαβε τὴν οὐσίαν. μετὰ ταῦτα τελευτησάντων καὶ τῶν περὶ τὸν Στρατοκλέα καὶ Στρατίον Θεόπομπος μόνος ἐδικάσατο πρὸς αὐτήν, καὶ ἔλαβε τὸν κλῆρον. πρὸς τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, Στρατοκλέους, δικάζεται [πρὸς αὐτὸν δὲ ἐπιτρόπου τινὸς υἱὸς], φάσκων ἐξ ἴσου τὰ τῆς κληρονομίας ἁρμόζειν τῷ τε Θεοπόμπῳ καὶ τῷ παιδὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Ἡ στάσις πραγματική.

ΝΟΜΟΙ.

Διὰ ταῦθ᾽ ὑμῖν ἀνέγνων τοὺς νόμους, ὅτι κατὰ τὸν πρῶτον αὐτῶν ἰσχυρίζεται τῷ παιδὶ τοῦ ἡμικληρίου προσήκειν, οὐκ ἀληθῆ λέγων. οὐ γὰρ ἦν ἡμῖν Ἁγνίας ἀδελφός, ὁ δὲ νόμος περὶ ἀδελφοῦ χρημάτων πρῶτον ἀδελφοῖς

---

26. 4 υἱῷ. — 5 παῖδα Meutzner: ἄπαιδα — 7 γιγνόμενον Hirschig.

XI tit. Cf. Harpocr. v. εἰσαγγελία· Ἰσαῖος μέντοι περὶ τοῦ Ἁγνίου (ex em. Valesii, αὐτοῦ libri) κλήρου τὸ αὐτὸ πρᾶγμα εἰσαγγελίαν καὶ γραφὴν ὠνόμασεν. Cf. ad § 21. hyp. 1 immo ἀνεψιαδοῦς Schoem. — 2 στρατίαν — 3 ἑαυτοῦ: em. Ald., qui αὐτῷ — κελεύσαντ.. pr., corr. 1 — 10 πρὸς αὐτὸν et υἱὸς del. Schoem., δὲ ἐπιτρόπου τινὸς del. de meo; δι᾽ ἐπιτρ. Schoem., quae verba ante ὁ υἱὸς v. 10 transp. Sauppe.

1. 1 *ΝΟΜΟΙ* add. Turr. Rsk. sec.

τε καὶ ἀδελφιδοῖς πεποίηκε τὴν κληρονομίαν, ἂν ὦσ
ὁμοπάτορες· τοῦτο γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ τελευτήσαντος γέ
2 ἐστίν. ἐὰν δ' οὗτοι μὴ ὦσι, δεύτερον ἀδελφὰς ὁμοπ
τρίας καλεῖ καὶ παῖδας τοὺς ἐκ τούτων. ἐὰν δὲ μὴ ὦσι
τρίτῳ γένει δίδωσι τὴν ἀγχιστείαν, ἀνεψιοῖς πρὸς πατρὸ
μέχρι ἀνεψιῶν παίδων. ἐὰν δὲ καὶ τοῦτ' ἐκλείπῃ, εἰς τὸ
γένος πάλιν ἐπανέρχεται, καὶ ποιεῖ τοὺς πρὸς μητρὸς τοῦ
τελευτήσαντος κυρίους αὐτῶν, κατὰ ταὐτὰ καθάπερ τοῖς
3 πρὸς πατρὸς ἐξ ἀρχῆς ἐδίδου τὴν κληρονομίαν. ταύτας
ποιεῖ τὰς ἀγχιστείας ὁ νομοθέτης μόνας, συντομωτέρως
τοῖς ῥήμασιν ἢ ἐγὼ φράζω· τὴν μέντοι διάνοιαν ὧν βού-
λεται ταύτῃ δείκνυσιν. ὁ δὲ παῖς οὗτος οὐδὲ καθ' ἓν
τούτων τῶν ὀνομάτων Ἁγνίᾳ προσήκει τῇ ἀγχιστείᾳ, ἀλλ'
ἔξω τῆς συγγενείας ἐστίν. ἵνα δ' ἀκριβῶς μάθητε περὶ
ὧν ψηφιεῖσθε, τοὺς πολλοὺς λόγους ἐάσας οὗτος εἰπάτω
ὅ τι ὁ παῖς προσήκει τουτωνὶ τῶν εἰρημένων τῷ τὸν κλῆ-
ρον καταλιπόντι· κἂν φανῇ κατά τι προσήκων, ἑκὼν ἐγὼ
4 συγχωρῶ τὸ ἡμικλήριον εἶναι τοῦ παιδός. εἰ δέ τοι μη-
δὲν τούτων ἕξει εἰπεῖν, πῶς οὐκ ἐλεγχθήσεται φανερῶς
ἐμὲ μὲν συκοφαντῶν, ὑμᾶς δ' ἐξαπατῆσαι παρὰ τοὺς νό-
μους ζητῶν; ἀναβιβασάμενος οὖν αὐτὸν ἐναντίον ὑμῶν
ἐρωτήσω τὰ ἐν τοῖς νόμοις ὑπαναγιγνώσκων· οὕτω γὰρ
εἴσεσθε εἰ προσήκει τῷ παιδὶ τῶν Ἁγνίου χρημάτων ἢ
μή. Λαβὲ οὖν αὐτοῖς τοὺς νόμους· σὺ δ' ἀνάβηθι δεῦρο,
ἐπειδὴ δεινὸς εἶ διαβάλλειν καὶ τοὺς νόμους διαστρέφειν.
σὺ δ' ἀναγίγνωσκε.

NOMOI.

5 Ἐπίσχες. ἐρωτήσω σέ. ἀδελφός ἐσθ' ὁ παῖς Ἁγνίου,
(ἢ) ἀδελφιδοῦς ἐξ ἀδελφοῦ ἢ ἐξ ἀδελφῆς γεγονώς, ἢ ἀνε-
ψιός, ἢ ἐξ ἀνεψιοῦ πρὸς μητρὸς ἢ πρὸς πατρός; τί τού-
των τῶν ὀνομάτων, οἷς ὁ νόμος τὴν ἀγχιστείαν δίδωσι;

---

7 τὸ γένος Sauppe, γένους Schb. 2. 4 μέχρις: em. Turr.; item 12, 2 — ἐκλείπῃ Bk.: ἐκλ.ίπ.ι pr., ἐκλίπῃ corr. 1 — εἰς del. Schoem. — 6 ταῦτα: em. Taylor. 3. 2 συντομωτέρας: em. Rsk. — 6 ft. ταύτης τῆς. 4. 6 ἴσεσθε pr., corr. 2. 5. 2 ἢ add. Taylor — 3. 4 τούτων αὐτῷ τῶν Rsk.

καὶ ὅπως μὴ ἐκεῖνο ἐρεῖς, ὅτι ἐμὸς ἀδελφιδοῦς. οὐ γὰρ περὶ τοῦ ἐμοῦ κλήρου νῦν ὁ λόγος ἐστί· ζῶ γάρ. εἰ δ' ἦν ἄπαις ἐγὼ τετελευτηκὼς καὶ ἠμφεσβήτει τῶν ἐμῶν, τοῦτο ἂν προσῆκεν ἀποκρίνασθαι ἐρωτωμένῳ. νῦν δὲ φῂς τῶν Ἁγνίου χρημάτων τὸ ἡμικλήριον εἶναι τοῦ παιδός· δεῖ δή σε τῆς ἀγχιστείας, ὅ τι ὁ παῖς Ἁγνίᾳ προσήκει, τὸ γένος εἰπεῖν. φράσον οὖν τουτοισί.

Αἰσθάνεσθε ὅτι οὐκ ἔχει τὴν συγγένειαν εἰπεῖν, ἀλλ' 6 ἀποκρίνεται πάντα μᾶλλον ἢ ὃ δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς. καίτοι τόν γε πράττοντά τι δίκαιον οὐ προσῆκεν ἀπορεῖν ἀλλ' εὐθὺς λέγειν, καὶ μὴ μόνον τοῦτο ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ διόμνυσθαι καὶ τοῦ γένους παρέχεσθαι μάρτυρας, ἵνα μᾶλλον [ἂν] ἐπιστεύετο ὑφ' ὑμῶν. νῦν δ' ἐφ' οἷς ἀπόκρισιν οὐ δέδωκεν, οὐ μάρτυρας παρέσχετο, οὐχ ὅρκον ὤμοσεν, οὐ νόμον | ἀνέγνωκεν, οἴεται δεῖν ὑμᾶς, ὀμωμοκότας ψηφιεῖσθαι κατὰ τοὺς νόμους, αὐτῷ πειθομένους ἐμοῦ καταγνῶναι ταύτην τὴν εἰσαγγελίαν παρὰ τοὺς νόμους· οὕτω σχέτλιος καὶ ἀναιδὴς ἄνθρωπός ἐστιν. ἀλλ' οὐκ ἐγὼ 7 ποιήσω τούτων οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τὸ γένος ἐρῶ τοὐμὸν καὶ ὅθεν μοι προσήκει τῆς κληρονομίας, καὶ τὸν παῖδα ἐπιδείξω καὶ τοὺς πρότερον ἀμφισβητήσαντας ἐμοὶ τοῦ κλήρου πάντας ἔξω τῆς ἀγχιστείας ὄντας, ὥσθ' ὑμᾶς ὁμολογεῖν. ἀνάγκη δ' ἐστὶν ἐξ ἀρχῆς τὰ συμβεβηκότα εἰπεῖν· ἐκ τούτων γὰρ γνώσεσθε τήν τε ἐμὴν ἀγχιστείαν καὶ ὅτι τούτοις οὐδὲν προσήκει τῆς κληρονομίας.

Ἐγὼ γὰρ καὶ Ἁγνίας, ὦ ἄνδρες, καὶ Εὐβουλίδης καὶ 8 Στρατοκλῆς καὶ Στρατίος ὁ τῆς Ἁγνίου μητρὸς ἀδελφὸς ἐξ ἀνεψιῶν ἐσμεν γεγονότες· καὶ γὰρ οἱ πατέρες ἡμῶν ἦσαν ἀνεψιοὶ ἐκ πατραδέλφων. Ἁγνίας οὖν, ὅτε ἐκπλεῖν παρεσκευάζετο πρεσβεύσων ἐπὶ ταύτας τὰς πράξεις αἳ τῇ πόλει συμφερόντως εἶχον, οὐκ ἐφ' ἡμῖν τοῖς ἐγγύτατα γένους, εἴ τι πάθοι, τὰ ὄντα κατέλιπεν, ἀλλ' ἐποιήσατο

---

7 καὶ s. v. 2 — post ἐμῶν erasum est signum ·/.; in mg. extat ·/., verbum quod additum erat, erasum est — 8 προσήκη pr., προσήκοι corr. 2: em. Schoem. 6. 5 μαρτυρίας: em. Cob. — 6 ἂν del. Dbr. — ἀπόκρισιν οὐ corr. 2, ἀποκρίνουσι τοῦ pr. — 8 οἴεται.. pr.

θυγατέρα αὐτοῦ ἀδελφιδῆν· εἰ δέ τι καὶ αὐτὴ πάθοι,
Γλαύκωνι τὰ ὄντα ἐδίδου, ἀδελφῷ ὄντι ὁμομητρίῳ· καὶ
9 ταῦτ' ἐν διαθήκαις ἐνέγραψε. χρόνων δὲ διαγενομένων
μετὰ ταῦτα τελευτᾷ μὲν Εὐβουλίδης, τελευτᾷ δ' ἡ θυγά-
τηρ ἣν ἐποιήσατο Ἁγνίας, λαμβάνει δὲ τὸν κλῆρον Γλαύ-
κων κατὰ τὴν διαθήκην. ἡμεῖς δ' οὐδεπώποτ' ἠξιώσαμεν
ἀμφισβητῆσαι πρὸς τὰς ἐκείνου διαθήκας, ἀλλ' ᾠόμεθα
δεῖν περὶ τῶν αὐτοῦ τὴν ἐκείνου γνώμην εἶναι κυρίαν, καὶ
τούτοις ἐνεμένομεν. ἡ δ' Εὐβουλίδου θυγάτηρ μετὰ τῶν
αὐτῇ συμπραττόντων λαγχάνει τοῦ κλήρου καὶ λαμβάνει
νικήσασα τοὺς κατὰ τὴν διαθήκην ἀμφισβητήσαντας, ἔξω
μὲν οὖσα τῆς ἀγχιστείας, ἐλπίσασα δ', ὡς ἔοικεν, ἡμᾶς
πρὸς αὐτὴν οὐκ ἀντιδικήσειν, ὅτι οὐδὲ πρὸς τὰς διαθήκας
10 ἠμφεσβητήσαμεν. ἡμεῖς δέ, ἐγὼ καὶ Στράτιος καὶ Στρα-
τοκλῆς, ἐπειδὴ τοῖς ἐγγύτατα γένους ἐγεγένητο ἐπίδικος ὁ
κλῆρος, παρεσκευαζόμεθα ἅπαντες λαγχάνειν· πρὶν δὲ γε-
νέσθαι τὰς λήξεις τῶν δικῶν ἡμῖν τελευτᾷ μὲν ὁ Στρα-
τίος, τελευτᾷ δ' ὁ Στρατοκλῆς, λείπομαι δ' ἐγὼ μόνος
τῶν πρὸς πατρὸς ὢν ἀνεψιοῦ παῖς, ᾧ μόνῳ κατὰ τοὺς
νόμους ἐγίγνετο ἡ κληρονομία, πάντων ἤδη τῶν ἄλλων
ἐκλελοιπότων, οἳ ταὐτὸν ἐμοὶ τῇ συγγενείᾳ προσήκοντες
11 ἐτύγχανον. τῷ δὲ γνώσεσθε τοῦθ', ὅτι ἐμοὶ μὲν ἀγχι-
στεύειν, τοῖς δ' ἐξ ἐκείνων γεγονόσιν οὐκ ἦν, ἐν οἷς οὗτος
ὁ παῖς ἦν; αὐτὸς ὁ νόμος δηλώσει. τὸ μὲν γὰρ εἶναι τὴν
ἀγχιστείαν ἀνεψιοῖς πρὸς πατρὸς μέχρι ἀνεψιῶν παίδων
ὁμολογεῖται παρὰ πάντων· εἰ δὲ μεθ' ἡμᾶς δίδωσι τοῖς
ἡμετέροις παισί, τοῦτ' ἤδη σκεπτέον ἐστί. Λαβὲ οὖν
αὐτοῖς τὸν νόμον καὶ ἀναγίγνωσκε.

ΝΟΜΟΣ. Ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ πρὸς πατρὸς μέχρις ἀνε-
ψιῶν παίδων, τοὺς πρὸς μητρὸς κυρίους εἶναι κατὰ τὰ
αὐτά.

---

9. 4 οὐδεπώποτ' corr. 1, οὐδὲ πώ.οτ' pr. 10. 1 καὶ ante στράτιος s. v. 2 — 3 παρεσκευάζοντο: em. Rsk. — 6 τῶν Dbr.: τοῦ — 8 ταὐτὸν ἐμοὶ Bk.: ταύτῃ μοι 11. 1 γνώσεσθαι pr., corr. 2 — τοῦτ' pr., corr. 1 — 1. 2 ἀγχιστεία ἦν Schb. praeeunte Hirschigio — 2 οὐκ ἦν del. Emperius; idem ante ἦν v. 3 add. οὐκ — 3 post ἦν tres litt. erasae, fuit fortasse οὐκ.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, ὅτι ὁ νομοθέτης οὐκ εἶπεν, ἐὰν 12
μηδεὶς ᾖ πρὸς πατρὸς μέχρι ἀνεψιῶν παίδων, τοὺς τῶν
ἀνεψιαδῶν εἶναι κυρίους, ἀλλὰ ἀπέδωκε τοῖς πρὸς μητρὸς
τοῦ τελευτήσαντος, ἂν ἡμεῖς μὴ ὦμεν, τὴν κληρονομίαν
ἤδη, ἀδελφοῖς καὶ ἀδελφαῖς καὶ παισὶ τοῖς τούτων καὶ
τοῖς ἄλλοις, κατὰ ταὐτὰ καθάπερ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἦν ὑπει-
ρημένον· τοὺς δὲ ἡμετέρους παῖδας ἔξω τῆς ἀγχιστείας
ἐποίησεν. οἷς δὲ μηδ' εἰ καὶ τετελευτηκὼς ἦν ἐγώ, δί-
δωσιν ὁ νόμος τὴν Ἁγνίου κληρονομίαν, πῶς ζῶντος ἐμοῦ
τε καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἔχοντος οἴονται αὐτοῖς εἶναι τὴν
ἀγχιστείαν; οὐδαμῶς δήπουθεν. ἀλλὰ μὴν εἰ τούτοις μὴ 13
μέτεστιν, ὧν οἱ πατέρες ταὐτὸν ἐμοὶ προσῆκον, οὐδὲ
τούτῳ τῷ παιδὶ γίγνεται· καὶ γὰρ ὁ τούτου πατὴρ ὁμοίως
ἦν ἐκείνοις συγγενής. οὐκ οὖν δεινὸν ἐμοὶ μὲν διαρρήδην
οὕτω τῶν νόμων δεδωκότων τὴν κληρονομίαν, τούτους δ'
ἔξω τῆς ἀγχιστείας πεποιηκότων, τολμᾶν τουτονὶ συκο-
φαντεῖν, καὶ διαγωνίσασθαι μέν, ἡνίκ' ἐγὼ τοῦ κλήρου
τὴν δίκην ἐλάγχανον, | μὴ οἴεσθαι δεῖν, μηδὲ παρακαταβάλ-
λειν, οὗ περὶ τῶν τοιούτων εἴ τι δίκαιον εἶχεν εἰπεῖν δια-
γνωσθῆναι προσῆκεν, ἐπὶ δὲ τοῦ παιδὸς ὀνόματι πράγματ'
ἐμοὶ παρέχειν καὶ περὶ τῶν μεγίστων εἰς κίνδυνον καθι-
στάναι; καὶ περὶ μὲν τῶν ὁμολογουμένων εἶναι τοῦ παι- 14
δὸς χρημάτων μηδ' αἰτιᾶσθαί με, μηδ' ὥς τι εἴληφα
ἔχειν εἰπεῖν — ἐφ' οἷς, εἴ τι αὐτῶν κακῶς διῴκουν ὥσπερ
οὗτος, κρίνεσθαί μοι προσῆκεν, — ἃ δ' ὑμεῖς ἐμὰ εἶναι
ἐψηφίσασθε, τῷ βουλομένῳ δόντες ἐξουσίαν ἀμφισβητεῖν
αὐτῶν, ἐπὶ τούτοις ἐμοὶ τοιούτους ἀγῶνας παρασκευάζειν
καὶ εἰς τοῦτο ἀναισχυντίας ἥκειν;

Οἴομαι μὲν οὖν καὶ ἐκ τῶν ἤδη εἰρημένων γιγνώσκε- 15

---

12. 2 *πρὸσ πατρ* in ras. 6 litt. corr. 1 — 6 *ταῦτα*: em. Rsk. — 8 *μηδ' εἰ καὶ τετελευτηκὼς ὦ ἐγὼ* Rsk., *ἦν ἐγὼ* Dbr., *μηδὲ κἂν τετελευτηκότες ὦσιν οἷος ἐγώ* Sauppe: *μηδ' εἰ καὶ τετελευτηκότες ὦσιν ὡς ἐγὼ* — 9 *ἐμοῦ τε ζῶντος*: transp. de meo praeeunte Dbr. **13.** 1 *τούτους* pr. — 6 *πεποιηκότος* pr., corr. 1 — 9 *οὗ* corr. 2, *οὐ* pr. — 10 *τῷ τοῦ* Schoem. — 11. 12 *καθεστάναι* pr., *καθιστᾶναι* corr. 2. **14.** 2 *χρήμ..* pr., corr. 2 — 4 *ἡμεῖς*: em. Ald.

σθαι ὑμῖν ὅτι οὔτ' ἀδικῶ τὸν παῖδα οὐδὲν οὔτ' ἔνοχός
εἰμι ταύταις ταῖς αἰτίαις οὐδὲ κατὰ μικρόν· ἔτι δὲ ἀκρι-
βέστερον ἡγοῦμαι καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ὑμᾶς μαθήσεσθαι,
καὶ τὴν ἐμὴν ἐπιδικασίαν, ὡς γέγονεν, ἀκούσαντας περὶ
αὐτῶν. ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες, λαχόντι τοῦ κλήρου τὴν δί-
κην οὔτε οὗτος ὁ νῦν ἐμὲ εἰσαγγέλλων ᾠήθη δεῖν παρα-
καταβάλλειν ὑπὲρ τοῦ παιδός, οὔτε οἱ Στρατίου παῖδες
οἱ ταὐτὸ τῷ παιδὶ προσήκοντες, ... οὔτε δι' ἄλλο οὐδὲν
16 αὐτοῖς ἐνόμιζον προσήκειν τούτων τῶν χρημάτων· ἐπεὶ
οὐδ' ἂν οὗτος νῦν ἐμοὶ πράγματα παρεῖχεν, εἰ τὰ τοῦ
παιδὸς εἴων ἁρπάζειν καὶ μὴ ἠναντιούμην αὐτῷ. οὗτοι
μὲν οὖν, ὥσπερ εἶπον, εἰδότες ὅτι ἔξω ἦσαν τῆς ἀγχι-
στείας, οὐκ ἠμφεσβήτουν ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχον· οἱ δ' ὑπὲρ
τῆς Εὐβουλίδου θυγατρὸς πράττοντες, τῆς τὸ αὐτὸ τῷ
παιδὶ καὶ τοῖς Στρατίου παισὶ προσηκούσης, καὶ οἱ κύ-
ριοι τῆς Ἁγνίου μητρὸς ἦσαν οἷοί τε πρὸς ἐμὲ ἀντιδικεῖν.
17 εἰς τοσαύτας δ' ἀπορίας κατέστησαν ὅ τι ἀντιγράψωνται
περὶ τῆς ἀγχιστείας, ὥστε ἡ μὲν τὸν κλῆρον ἔχουσα καὶ
οἱ λέγοντες τὸ περὶ αὐτῆς γένος, ἐπειδὴ κατεψεύσαντο,
ῥᾳδίως ὑπ' ἐμοῦ τότε ἐξηλέγχθησαν οὐκ ἀληθές τι γρά-
ψαι τολμήσαντες, οἱ δ' ὑπὲρ τῆς Ἁγνίου μητρὸς γένει
μὲν ἐμοὶ ταὐτὸ προσηκούσης — ἀδελφὴ γὰρ ἦν τοῦ Στρα-
τίου — νόμῳ δὲ ἀποκλειομένης, ὃς κελεύει κρατεῖν τοὺς
ἄρρενας, τοῦτο μὲν εἴασαν, οἰόμενοι δ' ἐμοῦ πλεονεκτή-
σειν μητέρα εἶναι τοῦ τελευτήσαντος ἔγραψαν· ὃ συγγενέ-
στατον μὲν ἦν τῇ φύσει πάντων, ἐν δὲ ταῖς ἀγχιστείαις
18 ὁμολογουμένως οὐκ ἔστιν. εἶτα γράψας ἀνεψιοῦ παῖς
εἶναι κἀκείνας ἐξελέγξας οὐκ οὔσας ἐν ταῖς ἀγχιστείαις,
οὕτως ἐπεδικασάμην παρ' ὑμῖν, καὶ αὐτῶν οὐκ ἴσχυσέ τι

15. 7 ὠήθει pr., corr. 1 — 9 ταὐτὸ Bk.: τούτω — deesse aliq. persp. Rsk., ft. sppl. οὔτε διὰ τοῦτο 16. 5 οἱ corr. 1, ο. pr. — 6 εὔβου (λ suprascr.) pr., corr. 2 — τὸ αὐτὸ ... δικαίως τοῦ στρατίου παιδὶ. pr. (ante δικαίως eras. τῶ), τῷ ex τοῦ corr. 2: δικαίως del. Dbr., στρατίου del. Schoem., τοῖς Στρατίου παισὶ ci. Baiter, mutavi de meo — 8 τε del. Dbr.
17. 7 .ὅσ pr. 18. 1 παῖς Emperius: παῖδας — 2 ἐξελέγξας Rsk.: ἐξήλεγξα — 3 αὐτῶ pr., corr. 1 — τι Rsk.: τις

οὔτε τῇ τὸν κλῆρον ἐχούσῃ τὸ προνενικηκέναι τοὺς κατὰ
διαθήκην ἀμφισβητήσαντας, οὔτε τῇ ἑτέρᾳ τὸ μητέρα εἶναι
τοῦ τὸν κλῆρον καταλιπόντος, ἀλλ᾽ οὕτως οἱ τότε δικά-
ζοντες καὶ τὸ δίκαιον καὶ τοὺς ὅρκους περὶ πολλοῦ ἐποιή-
σαντο, ὥστ᾽ ἐμοὶ τῷ κατὰ τοὺς νόμους ἀμφισβητοῦντι τὴν
ψῆφον ἤνεγκαν. καίτοι εἰ τὰς μὲν νενίκηκα τοῦτον τὸν 19
τρόπον, ἐπιδείξας μηδὲν Ἁγνίᾳ κατ᾽ ἀγχιστείαν προσ-
ηκούσας, οὗτος δὲ μὴ ἐτόλμησεν ἀντιδικῆσαι τῷ παιδὶ τοῦ
ἡμικληρίου πρὸς ἡμᾶς, οἱ δὲ Στρατίου παῖδες οἱ ταὐτὸν
τούτῳ προσήκοντες μηδὲ νῦν ἀξιοῦσιν ἀντιδικῆσαι πρὸς
ἐμὲ περὶ αὐτῶν, ἔχω δ᾽ ἐγὼ τὸν κλῆρον ἐπιδικασάμενος
παρ᾽ ὑμῖν, ἐξελέγχω δὲ τοῦτον μηδέπω καὶ τήμερον ἔχοντ᾽
εἰπεῖν ὅ τι ὁ παῖς Ἁγνίᾳ προσήκει κατ᾽ ἀγχιστείαν, τί
ἔτι δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς ἢ (τί) ποθεῖτε ἀκοῦσαι περὶ τούτων;
ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς εὖ φρονοῦσιν ὑμῖν ἱκανὰ τὰ εἰρημένα
νομίζω.

Οὗτος τοίνυν ῥᾳδίως ὅ τι ἂν τύχῃ ψευδόμενος, καὶ 20
τὴν αὐτοῦ πονηρίαν οὐδεμίαν ζημίαν εἶναι νομίζων, τολμᾷ
με διαβάλλειν ἄλλα τε πολλά, περὶ ὧν ποιήσομαι τοὺς
λόγους τάχα, καὶ νυνὶ λέγει ὡς ἐκοινωσάμεθα ἐγώ τε καὶ
Στρατοκλῆς, τὸν ἀγῶνα εἰσιέναι περὶ τοῦ κλήρου μέλλον-
τες. ὃ μόνοις ἡμῖν τῶν ἀμφισβητεῖν παρεσκευασμένων οὐκ
ἐνῆν, διομολογήσασθαι πρὸς ἀλλήλους. τῇ μὲν γὰρ Εὐ- 21
βουλίδου θυγατρὶ καὶ τῇ Ἁγνίου μητρὶ πρὸς ἡμᾶς ἀγω-
νιζομέναις, μὴ κατὰ ταὐτὸ ἀμφισβητούσαις, ἐνῆν ποιή-
σασθαι συνθήκας, ἂν ἡ ἑτέρα νικᾷ, μετεῖναί τι καὶ τῇ
ἡττηθείσῃ· καδίσκος γὰρ ἔμελλεν | ἑκατέρᾳ τεθήσεσθαι.
τὸ δ᾽ ἡμέτερον οὐ τοιοῦτον ἦν, ἀλλ᾽ ἓν τὸ γένος, δύο δὲ
λήξεις, ἡμικληρίου ἑκατέρῳ· τοῖς δὲ κατὰ ταὐτὰ ἀμφισβη-

---

4 *προ.νενικηκέναι* — 8 *ὥστέ μοι*: em. Bk. **19.** 4 *ὑμᾶς*: em. Rsk. — *οἱ δὲ*: *ο* e corr. 1 — 7 *ὑμῶν* pr., corr. 2 — *ἔχοντ᾽* corr. 1, *ἔχ.....τ᾽* pr. (*τ* fort. corr. ex *π*, tertia lit. eras. fuit *τ*) — 9 *τί* add. Rsk. **20.** 4 *τάχα καὶ* in ras. 3 litt. corr. 1 (*τάχα* om. pr.): *τάχα δὲ καὶ* Rsk., malim *καὶ τάχα καὶ* **21.** 3 *κατὰ ταὐτὸ* corr. 2, *κατ᾽ αὐτὸ* pr. — 4 *ἡ* s. v. 1 — *τι.* pr. — 5 Harpocr. v. *καδίσκος*· *Ἰσαῖος ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἁγνίου κλήρου* — 7 *ταῦτα* pr., corr. 2

τοῦσιν εἷς τίθεται καδίσκος, οὗ οὐκ ἂν ἦν τὸν μὲν ἡτ-
τᾶσθαι τὸν δὲ νικᾶν, ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοτέροις ἦν ὁ αὐτὸς
κίνδυνος, ὥστ' οὐκ ἐνῆν κοινωνίαν οὐδὲ διομολογίαν ποι-
22 ήσασθαι περὶ αὐτῶν. ἀλλ' οὗτος, ἐπειδὴ Στρατοκλῆς
ἐτελεύτησε πρὶν γενέσθαι τοῦ ἡμικληρίου τὰς λήξεις ἡμῶν
ἑκατέρῳ, καὶ οὐκέτ' ἦν μετουσία τῷ Στρατοκλεῖ τούτων
οὐδὲ τῷ παιδὶ τῷδε διὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐγίγνετο εἰς ἐμὲ
ἡ κληρονομία κατ' ἀγχιστείαν πάντων, εἰ νικήσαιμι τοὺς
ἔχοντας, τότ' ἤδη πλάττει ταῦτα καὶ μηχανᾶται, προσδο-
κῶν τούτοις τοῖς λόγοις ῥᾳδίως ὑμᾶς ἐξαπατήσειν. ὅτι
δ' οὐχ οἷόν τ' ἦν τούτων γίγνεσθαι οὐδέν, ἀλλὰ διείρηται
καθ' ἕκαστον περὶ αὐτῶν, ἐκ τοῦ νόμου γνῶναι ῥᾴδιον.
Λαβὲ δ' αὐτοῖς καὶ ἀναγίγνωσκε.

ΝΟΜΟΣ.

23 Ἆρ' ὑμῖν ὁ νόμος δοκεῖ ποιεῖν ἐξουσίαν κοινωνίας,
ἀλλ' οὐκ ἄντικρυς οὑτωσὶ πᾶν τοὐναντίον, εἰ καὶ τὸ πρό-
τερον ὑπῆρχε κοινωνία, προστάττει, διαρρήδην κελεύων
τοῦ μέρους ἕκαστον λαγχάνειν καὶ τοῖς κατὰ ταὐτὸ ἀμφι-
σβητοῦσι τιθεὶς ἕνα καδίσκον καὶ τὰς ἐπιδικασίας τοῦτον
τὸν τρόπον ποιῶν; ὁ δέ, ταῦτα τῶν νόμων λεγόντων καὶ
οὐκ ἐνούσης γενέσθαι διομολογίας, οὕτως ἀλόγως πρᾶγμα
24 τηλικοῦτον ψεύσασθαι τετόλμηκεν. οὐ μόνον δὲ τοῦτο
πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸ πάντων ἐναντιώτατον πρᾶγμα
εἴρηκεν, ᾧ προσέχετε τὸν νοῦν, ὦ ἄνδρες. φησὶ γὰρ ὁμο-
λογῆσαί με τοῦ κλήρου τῷ παιδὶ τὸ ἡμικλήριον μετα-
δώσειν, εἰ νικήσαιμι τοὺς ἔχοντας αὐτόν. καίτοι εἰ μέν
τι καὶ αὐτῷ μετῆν κατὰ τὸ γένος, ὡς οὗτος λέγει, τί ἔδει
γενέσθαι ταύτην αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ τὴν ὁμολογίαν; ἦν γὰρ
ὁμοίως καὶ τούτοις ἐπίδικον τὸ ἡμικλήριον, εἴ περ ἀληθῆ
25 λέγουσιν. εἰ δὲ μὴ προσῆκεν αὐτοῖς τῆς ἀγχιστείας μη-

---

8. 9 τὸν μὲν | νικᾶσθαι, τὸν δὲ ἡττᾶν: em. Valckenaer — 10 οὐ|κ ἐνῆν corr. 2, οὐ|κ ο.νὴν pr. — οὐδὲ Ald.: οὔτε 22. 7 ἐξαπατῆσαι pr., -ήσειν corr. 1 (ci. Baiter) — 8 διήρηται pr., διήρηται corr. 2: em. Rsk. 23. 1 post ποιεῖν eras. τὴν — 3 προστάττει corr. 2, πρὸς τα.΄την pr., πρὸς τα.τὶ corr. 1 — 4 κατὰ ταὐτὸ corr. 2, κατ' αὐτὸ pr.

*δέν, διὰ τί ἂν μεταδώσειν ὡμολόγουν, τῶν νόμων ἐμοὶ
πάντων αὐτῶν δεδωκότων τὴν κληρονομίαν; πότερον οὐκ
ἦν μοι λαχεῖν, εἰ μὴ πείσαιμι τούτους; ἀλλ' ὁ νόμος τῷ
βουλομένῳ δίδωσι τὴν ἐξουσίαν, ὥστε τοῦτο οὐκ ἦν αὐ-
τοῖς εἰπεῖν. ἀλλ' εἶχόν τινά μοι μαρτυρίαν τοῦ πράγμα-
τος, ἣν εἰ μὴ ἐμαρτύρουν, οὐκ ἔμελλεν ἐπιδικάσασθαι
τούτων; ἀλλὰ κατὰ γένος ἠμφεσβήτουν, οὐ κατὰ δόσιν,
ὥστ' οὐδὲν ἔδει μαρτύρων. ἀλλὰ μὴν εἰ μήτε κοινώσα-* 26
*σθαι τὸ πρᾶγμα ἐνῆν, ὅτ' ἔζη Στρατοκλῆς, μήτε ὁ πατὴρ
αὐτῷ κατέλιπεν ἐπιδικασάμενος τούτων μηδέν, μήτε εἰκὸς
ἦν μεταδώσειν ἐμὲ τὸ ἡμικλήριον ὁμολογῆσαι αὐτῷ, ἀπέ-
δοτε (δ') ὑμεῖς ἐπιδικάσαντές μοι τοῦτον τὸν κλῆρον, οἱ δὲ
μήτε ἔλαχον τῶν αὐτῶν μήτ' ἀμφισβητῆσαι πώποτ' ἠξί-
ωσαν, πῶς χρὴ πιστοὺς εἶναι νομίζειν τοὺς τούτων λόγους;
ἐγὼ μὲν οἴομαι οὐδαμῶς. προσποιεῖται τοίνυν οὗτος* 27
*— ἐπειδὴ τοῦτ' εἰκότως ἂν θαυμάζοιτε, ὅτι τοῦ ἡμικλη-
ρίου τότε τὴν δίκην οὐκ ἐλάγχανον — τοῦ μὲν μὴ λαχεῖν
πρὸς ἐκείνους ἐμὲ εἶναι αἴτιον ὡς ὁμολογήσαντα μετα-
δώσειν, ὥστε διὰ τοῦτ' οὐ παρακαταβάλλειν αὐτοῖς, τῆς
δὲ πρὸς ἐμὲ λήξεως ἐμποδὼν εἶναι τοὺς νόμους — οὐ
γὰρ εἶναι τοῖς ὀρφανοῖς κατὰ τῶν ἐπιτρόπων — οὐδέτερ'
ἀληθῆ λέγων. οὔτε γὰρ ἂν νόμον δείξειεν ὃς κωλύει τοῦ-* 28
*τον ὑπὲρ τοῦ παιδὸς δίκην παρ' ἐμοῦ λαμβάνειν· οὐ γάρ
ἐστιν ἐναντιούμενος οὐδείς, ἀλλ' ὥσπερ καὶ γραφὰς κατ'
ἐμοῦ δέδωκεν, οὕτω καὶ δίκας ἐμοὶ εἶναι καὶ τῷ παιδὶ
πεποίηκεν· οὔτ' αὖ διὰ ταῦτα ἐκείνοις τοῖς προσήκουσι
τὸν κλῆρον οὐκ ἐλάγχανον, ὡς ἐμοῦ μεταδώσειν ὁμολογή-
σαντος, ἀλλ' ὅτι οὐδ' ὁτιοῦν αὐτοῖς τούτων τῶν χρημά-
των προσῆκεν. εὖ δ' οἶδ' ὅτι (οὐδ') εἰ συνεχώρουν τῷ* 29

---

25. 2 *ἂν* in v. add. 1 — 3 *πότερον δ.΄κην* pr., *πότερα δ' οὐκ ἦν* corr. 2: em. Blafs **26.** 3 *αὐτᾶ.* pr. — *μηδὲν* Bk.: *οὐδὲν* — 4. 5 *ἀπόδοτε ὑμεῖς*: em. Schoem. — 5 *οἱ* Schoem.: *εἰ* **27.** 5 *τοῦτ' οὐ* Rsk.: *τούτου* — 7 *εἶναι* corr. 1, *οἶμαι* pr. — 8 *λέγων* pr., *λέγειν* corr. 1

28. 6 *τοῦ κλήρου* Scaliger, ft. *τοῖς ἥκουσι πρὸς τὸν κλῆρον* — 7 *ὅτι οὐδο..ιοῦν* pr. (eras. *υ* et fort. *ν*), corr. 1 **29.** 1 *δ'* in v. add. 1 — *οὐδ'* add. Scaliger

παιδὶ λαβεῖν ἐπιδικασαμένῳ παρ' ἐμοῦ τὸ ἡμικλήριον, οὐκ ἄν ποτε ταῦτ' ἐποίησαν οὐδ' ἐπεχείρησαν, εἰδότες ὅτι, ὅτ' ἐν τῇ ἀγχιστείᾳ μὴ ὄντες εἶχόν τι τῶν μὴ προσηκόντων, τοῦτ' ἂν ὑπὸ τῶν ἐγγύτατα γένους ῥᾳδίως ἀφῃρέθησαν. ὅ περ γὰρ καὶ πρότερον εἶπον, οὐ δίδωσι μεθ' ἡμᾶς τοῖς ἡμετέροις παισὶ τὸ παράπαν τὴν ἀγχιστείαν |
80 ὁ νόμος, ἀλλὰ τοῖς πρὸς μητρὸς τοῦ τελευτήσαντος. ἧκεν ἂν οὖν ἐπ' αὐτὰ τοῦτο μὲν ὁ Γλαύκων ὁ τοῦ Ἁγνίου ἀδελφός, πρὸς ὃν μὴ ὅτι γένος εἶχον ἄμεινον εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ ἔξω τῆς ἀγχιστείας ἐφαίνοντ' ἂν ὄντες, τοῦτο δ', εἰ μὴ ἐβούλετο οὗτος, ἡ Ἁγνίου κἀκείνου μήτηρ, προσῆκον καὶ αὐτῇ τῆς ἀγχιστείας τοῦ αὑτῆς υἱέος, ὥσθ' ὁπότε ἠγωνίζετο πρὸς τοὺς μηδὲν γένει προσήκοντας, φανερῶς ἂν ἔλαβε τὸ ἡμικλήριον παρ' ὑμῶν, τοῦτο τοῦ δικαίου
81 καὶ τῶν νόμων αὐτῇ δεδωκότων. οὐκοῦν διὰ ταῦτ' οὐκ ἐλάγχανεν, οὐχ ὡς δι' ἐμὲ ἢ τοὺς νόμους κωλυόμενος, ἀλλὰ ταύτας [τὰς] προφάσεις ποιούμενος ἐπὶ ταύτας τὰς συκοφαντίας ἐλήλυθεν, ἐξ ὧν γραφὴν γραψάμενος καὶ ἐμὲ διαβάλλων ἐλπίζει χρήματα λήψεσθαι καὶ ἐμὲ τῆς ἐπιτροπῆς ἀπαλλάξειν. καὶ οἴεται δεινοῦ τινος ἀνδρὸς ἔργον διαπράττεσθαι ταύταις ταῖς παρασκευαῖς, ὅτι μὴ κατορθώσας μὲν οὐδὲν ἀπολεῖ τῶν αὐτοῦ, διαπραξάμενος δ' ἃ βούλεται καὶ τὰ τοῦ παιδὸς ἀδεῶς ἤδη διαφορήσει.

82 Οὐκοῦν οὐ δεῖ προσέχειν ὑμᾶς τοῖς τούτου λόγοις τὸν νοῦν, οὐδ' ἐπιτρέπειν, οὐδ' ἐθίζειν εἶναι γραφὰς περὶ ὧν ἰδίας δίκας οἱ νόμοι πεποιήκασιν. ἁπλᾶ γὰρ τὰ δίκαια παντάπασίν ἐστι καὶ γνώριμα μαθεῖν· ἃ ἐγὼ διὰ βραχέων εἰπὼν καὶ παρακαταθέμενος ὑμῖν μνημονεύειν, ἐπὶ τὴν ἄλλην ἀπολογίαν ἤδη τρέψομαι τῶν κατηγορη-
83 θέντων. τί οὖν ἐστι ταῦτα, καὶ τί διορίζομαι; εἰ μέν κατ' ἀγχιστείαν τῶν Ἁγνίου μετεῖναί φησι τῷ παιδὶ τοῦ ἡμικληρίου, λαχέτω πρὸς τὸν ἄρχοντα, κἂν ὑμεῖς ψηφί-

---

4 ὅτι, ὅτ' Bk.: ὁπότ' **80.** 2 post αὐτά punctum et lacuna 2 litt. — 8 τοῦτο corr. 2, τούτο.. pr. **81.** 2 ἐμὲ. pr. — 3 τὰς del. Dbr. — 4 ἐμὲ Bk.: με **82.** 1 τούτου corr. 1, τούτ... pr. — 2 οὔτ' ἐθίζειν pr., corr. 1 — 6 τῶν corr. 2, τῶ pr.

σησθε, λαβέτω· ταῦτα γὰρ οἱ νόμοι κελεύουσιν. εἰ δὲ μὴ κατὰ τοῦτο ἀμφισβητεῖ, φησὶ δὲ ὁμολογῆσαί με τῷ παιδὶ μεταδώσειν, φάσκοντος ἐμοῦ τούτων εἶναι μηδὲν δικασάσθω, κἂν ἐξελέγξῃ με ὡς ὡμολόγησα, τότ' ἤδη πραξάσθω· δίκαιον γὰρ οὕτως ἐστίν. εἰ δὲ μήτε πρὸς ἐμὲ μήτε κατ' 34
ἐμοῦ δίκην εἶναί φησι τῷ παιδί, τὸν κωλύοντα νόμον εἰπάτω, κἂν ἔχῃ δεῖξαι, λαβέτω καὶ οὕτω τὸ μέρος τῶν χρημάτων. εἰ δ' αὖ μήτ' ἐπιδικάσασθαί φησι δεῖν τοῦ ἡμικληρίου μήτε μὴν δικάσασθαι, ἀλλ' ἤδη εἶναι ταῦτα τοῦ παιδός, ἀπογραψάσθω πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰς τὴν μίσθωσιν τῶν ἐκείνου χρημάτων, ἣν ὁ μισθωσάμενος εἰσπράξει με ταῦτα ὡς ὄντα τοῦ παιδός. ταῦτα μεγάλα δί- 35
καιά ἐστι. ταῦτα καὶ οἱ νόμοι κελεύουσιν, οὐ μὰ Δία οὐ γραφὰς ἐμὲ φεύγειν περὶ ὧν δίκας ἰδίας εἶναι πεποιήκασιν, οὐδὲ κινδυνεύειν περὶ τοῦ σώματος, ὅτι οὐ μεταδίδωμι τῷ παιδὶ τούτων, ἃ ψήφῳ κρατήσας ἐγὼ τοὺς ἔχοντας οὕτω παρ' ὑμῶν ἔλαβον· ἀλλ' εἴ τι τῶν ὁμολογουμένων εἶναι τοῦ παιδὸς εἶχον καὶ κακῶς διέθηκα ὥστ' ἐκεῖνον κακοῦσθαι, τότε ἂν μοι κατὰ ταύτην προσῆκε κρίνεσθαι τὴν γραφήν, οὐ μὰ Δί' οὐκ ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς.

Ὅτι μὲν οὖν οὔτε περὶ τούτων οὐδὲν δίκαιον πεποίη- 36
κεν οὔτε περὶ τῶν ἄλλων ἀληθὲς οὐδὲν εἴρηκεν, ἅπαντα δὲ δεινῶς πλεονεξίᾳ μεμηχάνηται διαβάλλων καὶ τοὺς νόμους παράγων καὶ ὑμῶν καὶ ἐμοῦ παρὰ τὸ δίκαιον περιγενέσθαι ζητῶν, οἶμαι μὰ τοὺς θεοὺς οὐδ' ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀλλ' ὁμοίως εἰδέναι πάντας, ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω περὶ τούτων λέγειν. ὁρῶ δέ, ὦ ἄνδρες, τὴν πλείστην δια- 37
τριβὴν τῶν λόγων ποιούμενον περὶ τὴν τοῦ παιδὸς οὐσίαν καὶ περὶ τὴν ἐμήν, καὶ τὰ μὲν ἐκείνου παντάπασιν ὡς ἄπορα διεξιόντα, περὶ δ' ἐμὲ πλοῦτόν τινα τῷ λόγῳ

---

33. 5 *φήσει* pr., corr. 1; item 34, 2 — 6 ft. *μηδὲν ἀληθὲς*
34. 1 *κατ'* corr. 1, ..*τ'* pr. — 5 *μὴν* corr. 2, *μὴ* pr. — 6 *τὴν* corr. 1,
ἧς ἧς
τὴ pr. **35.** 7 *καὶ* s. v. 2 **36.** 3 *δὲ*: *ε* vid. corr. **37.** 3 *τ ἐμ*
pr., bis *ἣν* s. v. apposuit 1 — 4 sq. *διεξιόντος* et *κατασκευάσαντος*: em. Ald.

κατασκευάσαντα, καί τινα κακίαν κατηγοροῦντα, ὡς ἐγὼ
τεττάρων οὐσῶν Στρατοκλέους θυγατέρων οὐδεμιᾷ τολμῶ
συνευπορῆσαι προικός, καὶ ταῦτ᾽ ἔχων, ὡς οὗτός φησι,
38 τὰ τοῦ παιδίου. βούλομαι δὴ καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν·
ἐλπίζει γὰρ διὰ τῶν λόγων ἐμοὶ μέν τινα φθόνον γενή-
σεσθαι παρ᾽ ὑμῶν περὶ τῶν προσγεγενημένων χρημάτων,
τοῖς δὲ παισὶν ἔλεον, ἂν ἄποροι παρ᾽ ὑμῖν εἶναι δόξωσιν.
οὔκουν ἀγνοῆσαι δεῖ περὶ αὐτῶν ὑμᾶς οὐδέν, ἀλλ᾽ ἀκρι-
βῶς καὶ ταῦτα μαθεῖν, ἵν᾽ εἰδῆθ᾽ ὅτι ψεύδεται, ὥσπερ
καὶ περὶ τῶν ἄλλων | ἁπάντων. ἐγὼ γὰρ (ἄν), ὦ ἄνδρες,
πάντων ὁμολογήσαιμι εἶναι κάκιστος, εἰ Στρατοκλέους
ἄπορα τὰ πράγματα καταλιπόντος αὐτὸς εὔπορος ὢν [καὶ]
μηδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιούμενος φαινοίμην τῶν ἐκείνου
39 παίδων. εἰ δὲ πλείονα κατέλιπεν αὐτοῖς τὰ ὄντα τῶν
ἐμῶν καὶ βεβαιότερα, καὶ ταῦτα τοσαῦτ᾽ ἐστὶν ὥστε καὶ
τὰς θυγατέρας ἐξ αὐτῶν διαθεῖναι καλῶς καὶ τὸν παῖδα
ἐκ τῶν λοιπῶν μηδὲν ἧττον εἶναι πλούσιον, ἐπιμελοῦμαί
τε τοῦτον τὸν τρόπον αὐτῶν ὥστε καὶ πολλῷ πλείω γε-
νέσθαι τὴν οὐσίαν, εἰκότως μὲν οὐκ ἂν ἔχοιμι μέμψιν, εἰ
μὴ τἀμαυτοῦ προστίθημι τούτοις, σῴζων δὲ τὰ τούτων
40 καὶ πλείω ποιῶν δικαίως ἂν ἐπαινοίμην. ὅτι δὲ ταῦτα
οὕτως ἔχει, ῥᾳδίως ἐπιδείξω. πρῶτον μὲν οὖν τὰ τῆς
οὐσίας διέξειμι, μετὰ δὲ ταῦτα ὡς καὶ διοικεῖν ἀξιῶ τὰ
τοῦ παιδός.

Στρατοκλεῖ γὰρ κἀμοὶ τὰ μὲν ὑπάρξαντα πατρῷα το-
σαῦτα ἦν, ὥστε εἶναι μὲν [οὐχ] ἱκανά, λειτουργεῖν δὲ μὴ
ἄξια. τεκμήριον δέ· εἴκοσι μνᾶς ἑκάτερος ἡμῶν ἐπὶ τῇ
γυναικὶ προῖκα ἔλαβε, τοσαύτη δὲ προὶξ οὐκ ἂν εἰς πολ-
41 λήν τινα οὐσίαν δοθείη. συνέβη δὲ Στρατοκλεῖ πρὸς τοῖς
ὑπάρχουσι πλέον ἢ πένθ᾽ ἡμιταλάντων οὐσίαν λαβεῖν·
Θεοφῶν γὰρ ὁ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἀδελφὸς ἀποθνῄσκων

5 *κατηγοροῦντος*: em. Steph. **38.** 1 *δὴ* corr. 2, *δεῖν* pr. — *τούτων τῶν* Nbr. — 3 *περὶ τῶν προσγεγεν* in ras. 9 litt. corr. 1 — 7 *ἂν* add. Dbr. — 8 *εἰ.* pr. — 9 *καὶ* del. Baiter **39.** 5 *τὸν* s. v. 1
40. 3 *καὶ* s. v. 1 — — 6 *οὐχ* del. Rsk. — *μὴ* s. v. 1: immo *οὐκ ἄξια* Schoem. **41.** 3 *Θεόφρων*: em. Ald.

*ἐποιήσατο τῶν θυγατέρων αὐτοῦ μίαν, καὶ τούτῳ αὐτῷ
ἔδωκεν ἀγρὸν Ἐλευσῖνι δυοῖν ταλάντοιν, πρόβατα ἑξήκοντα,
αἶγας ἑκατόν, ἔπιπλα, ἵππον λαμπρὸν ἐφ' οὗ ἐφυλάρχησε,
καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν ἅπασαν, ἧς κύριος ἐκεῖνος γε-* 4
*νόμενος ἐννέα ἔτη ὅλα κατέλιπε πέντε ταλάντων οὐσίαν
καὶ τρισχιλίων δραχμῶν σὺν τοῖς ἑαυτοῦ πατρῴοις, χωρὶς
ἐκείνης ἧς Θεοφῶν τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ ἔδωκεν, ἀγρὸν μὲν
Θριᾶσι πένθ' ἡμιτάλαντα εὑρίσκοντα, οἰκίαν δὲ Μελίτῃ
τρισχιλίων ἐωνημένην, ἄλλην δὲ Ἐλευσῖνι πεντακοσίων.
ἐδάφη μὲν ταῦτα, ἀφ' ὧν ἡ μίσθωσις τοῦ μὲν ἀγροῦ
δώδεκα μναῖ, τῶν δὲ οἰκιῶν τρεῖς, αἳ πεντεκαίδεκα μναῖ
συναμφότερα γίγνονται· χρέα δ' ἐπὶ τόκοις ὀφειλόμενα
περὶ τετρακισχιλίας, ὧν τὸ ἔργον ἐπ' ἐννέα ὀβολοῖς ἑπτα-
κόσιαι καὶ εἴκοσι δραχμαὶ γίγνονται τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου.
πρόσοδος μὲν αὕτη δύο καὶ εἴκοσι μναῖ καὶ πρός· χωρὶς* 4
*δὲ τούτων κατέλιπεν ἔπιπλα, πρόβατα, κριθάς, οἶνον,
ὀπώρας, ἐξ ὧν ἐνεπόλησαν τετρακισχιλίας ἐνακοσίας· ἔτι
δὲ ἔνδον ἐνακοσίας δραχμάς. πρὸς δὲ τούτοις ἐξ ἐράνων
ὀφλήματα εἰσπεπραγμένα, μικροῦ δεούσας χιλίας δραχμάς,
μαρτύρων ἐναντίον ἡ μήτηρ αὐτοῦ, τοῦ παιδός, ἀπεγρά-
ψατο. καὶ οὔπω λέγω περὶ τῶν ἄλλων, ἃ κατελείφθη
μὲν οὗτοι δ' οὐκ ἀποφαίνουσιν, ἀλλὰ τὰ φανερὰ καὶ τὰ
ὑπὸ τούτων ὁμολογούμενα. Κάλει δέ μοι τῶν εἰρημένων
τοὺς μάρτυρας.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἡ μὲν τοίνυν Στρατοκλέους οὐσία καὶ πλείων ταύ- 4
*της ἐστίν· ἀλλ' ὕστερον περὶ τῶν παρακλεπτομένων ὑπὸ
τούτων ποιήσομαι τοὺς λόγους· ἡ δ' ἐμὴ πόση τις; χω-
ρίον ἐν Οἰνόῃ πεντακισχιλίων καὶ Προσπαλτοῖ τρισχιλίων,
καὶ οἰκία ἐν ἄστει δισχιλίων, πρὸς δὲ τούτοις (ὁ) κλῆρος
ὃν Ἁγνίας κατέλιπε, περὶ δύο τάλαντα· οὐ γὰρ ἂν οἶδ'*

---

4 *τούτῳ αὐτῷ* de meo: *τόν θ' αὐτοῦ* 42. 4 *θεόφρων*: em. Steph. — 6 *ὠνημένην*: em. Rsk. — 8 *τρεῖς αἳ* corr. 2, *τρ..:οσιαι* pr.
43. 1 *μὲν* corr. 1, *δὲ* pr. — *μνᾶσ* pr. — 3 *ἐνεπώλησαν*: em. Scaliger — 4 *τοῦτο..* pr., corr. 1 — 6 *αὐτῇ* Rsk. 44. 5 *ὁ* add. Schoem. — 6 *ἂν* s. v. 1

ὅτι πλέον εὕροι τούτου. ταῦτ' ἐστὶ τρία τάλαντα καὶ
τετρακισχίλιαι μόνον, δέκα καὶ ἑκατὸν μναῖς ἐλάττω τῶν
45 τοῦ παιδός. κἀγὼ μὲν ἐγκαταλογίζομαι καὶ τὰ τοῦ υἱέος
τοῦ ἐκποιηθέντος εἰς ταῦτα, τοῖς τοῦ παιδὸς δὲ οὐ προσέθηκα τὴν Θεοφῶντος οὐσίαν, πένθ' ἡμιταλάντων οὖσαν,
ἐφ' ᾗ ἐποιήσατο τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ· ῥᾳδίως γὰρ ἂν εὑρεθείη καὶ ὀκτὼ ταλάντων ὁ τούτων οἶκος· ἀλλ' ἐκεῖνα
ἀφῄρηται χωρίς. κἀμοὶ μὲν ὁ κλῆρος ὃν Ἁγνίας κατέλιπεν, οὗτος οὔπω βέβαιός ἐστι· δίκαι γὰρ ἐνεστήκασι ψευδομαρτυριῶν, κελεύει δ' ὁ νόμος, ἐὰν ἁλῷ τις τῶν ψευδο-
46 μαρτυριῶν, πάλιν ἐξ ἀρχῆς εἶναι περὶ αὐτῶν τὰς λήξεις·
τὰ δὲ τοῦ παιδὸς ὡμολογημένα καὶ ἀναμφισβήτητα καταλέλοιπε Στρατοκλῆς. Ὅτι δὲ τοσαῦτά ἐστι τἀμὰ σὺν τοῖς
τοῦ ἐκποιήτου υἱέος, καὶ ψευδομαρτυριῶν ἐνεστᾶσι δίκαι
περὶ τῶν Ἁγνίου, λαβὲ τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

47 Ἆρα μικρὰ τὰ διάφορα | ἑκατέροις τῆς οὐσίας ἡμῶν
ἐστιν, ἀλλ' οὐ τηλικαῦτα ὥστε ⟨τὴν ἐμὴν⟩ μηδεμίαν γενέσθαι πρὸς τοὺς Στρατοκλέους παῖδας; ⟨οὐκοῦν⟩ οὐκ ἄξιον
τοῖς τούτου λόγοις πιστεύειν, ὃς τοσαύτης οὐσίας καταλελειμμένης ἐτόλμησεν ἐπὶ διαβολῇ ψεύσασθαι κατ' ἐμοῦ
τηλικαῦτα τὸ μέγεθος. καταλογίζεται τοίνυν ὡς ἐγὼ τρεῖς
κλήρους εἰληφὼς καὶ πολλῶν χρημάτων εὐπορῶν ἀφανίζω
τὴν οὐσίαν, ἵν' ὡς ἐλάχισθ' ὑμεῖς αὐτῶν ἀπολαύητε. τοῖς
γὰρ μηδὲν δίκαιον ἔχουσι περὶ τῶν πραγμάτων λέγειν
ἀνάγκη πορίζεσθαι τοιούτους λόγους, ἐξ ὧν [ἂν] διαβάλ-
48 λοντες πλέον ἔχειν δυνήσονται τῶν ἀντιδίκων. ἐμοὶ δὲ

7 εὕρῃ: em. Bk. — 8 τετρακισχίλια pr., corr. 2 **45.** 2 εἰ.ποιηθέντος pr., corr. 1 — 4 ᾗ Schoem.: ἣν — ἂν s. v. 1 — 7 οὔπω corr. 2, οὕτω pr. **46.** 1 ante τὰς eras. τὰς **47.** 1 ἑκατέρας Rsk. — 2 deesse aliq. persp. Schoem., τὴν ἐμὴν add. Roeder — 3 πρὸς Rsk.: περὶ — οὐκοῦν add. de meo, οὐκ ἄξιον οὖν ci Rsk., οὐκ οὖν (vel ἆρ') ἄξιον Turr. — 4 τοῖς τούτου Rsk.: τούτοις τοῖς — 6 τηλικαύτῃ — 7 ἀφανίζω. pr. — 8 ἀπολαύοιτε — 10 τοσούτους pr., corr. 2 — ἂν del. Dbr., δὴ ci Kaibel — 10. 11 διαβάλλοντες corr. 1, διαβάλλο... (= ωσι?) pr. — 11 δυνήσονται: post ο rasura, ut corr. videatur ex ω

μάρτυρές ἐστε πάντες ὅτι οἱ τῆς ἐμῆς γυναικὸς ἀδελφοί,
Χαιρέλεως καὶ Μακάρτατος, οὐ τῶν λειτουργούντων ἦσαν
ἀλλὰ τῶν βραχεῖαν κεκτημένων οὐσίαν. Μακάρτατον γὰρ
ἴστε ὅτι τὸ χωρίον ἀποδόμενος καὶ τριήρη πριάμενος καὶ
ταύτην πληρωσάμενος εἰς Κρήτην ἐξέπλευσεν· οὐ γὰρ τὸ
ἔργον ἀφανὲς ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ λόγον ἐν τῷ δήμῳ παρ-
έσχε, μὴ πόλεμον ἡμῖν ἀντ' εἰρήνης ἐκεῖνος πρὸς Λακε-
δαιμονίους ποιήσειε. Χαιρέλεως δὲ τὸ Προσπαλτοῖ χω- 49
ρίον κατέλιπεν, ὃ πλέον οὐκ ἂν εὕροι τριάκοντα μνῶν.
συνέβη δὲ τὸν μὲν ταῦτα καταλιπόντα τελευτῆσαι πρό-
τερον ἢ Μακάρτατον, ἐκεῖνον δὲ μετὰ ταύτης τῆς οὐσίας,
ἣν ἔχων ἐξέπλευσεν· ἅπαντα γὰρ καὶ τὴν τριήρη καὶ αὐτὸν
κατὰ τὸν πόλεμον ἀπώλεσε. καταλειφθέντος δὲ τοῦ Προσ-
παλτοῖ χωρίου καὶ γιγνομένου τῆς ἐκείνων ἀδελφῆς, ἐμῆς
δὲ γυναικός, ἐπείσθην ὑπ' ἐκείνης εἰσποιῆσαι Μακαρτάτῳ
τὸν ἕτερον τῶν παίδων· οὐχ ἵνα (μὴ) λειτουργοίην, εἰ
προσγένοιτό μοι τοῦτο τὸ χωρίον. ὁμοίως γὰρ καὶ [μὴ] 50
εἰσποιήσαντος τοῦτό γ' ὑπῆρχε· οὐδὲ γὰρ ἐλειτούργουν
διὰ τοῦτό γ' ἧττον οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰσφερόντων ἦν
καὶ τῶν τὰ προσταττόμενα ὑμῖν ἅπαντα ποιούντων. ὁ δὲ
ὡς περὶ ἀχρήστου μὲν πλουσίου δὲ ἐπὶ διαβολῇ ποιεῖται
τούτους τοὺς λόγους. ἐγὼ δ' ἓν κεφάλαιον ἐρῶ πάντων
μέγιστον, ὃ καὶ ὑμῖν οἶδ' ὅτι δόξει δίκαιον. κοινώσασθαι
γὰρ ἐθέλω τὴν οὐσίαν τὴν ἐμὴν τῇ τοῦ παιδός, καὶ εἴτε
πολλὰ εἴτ' ὀλίγα ἐστίν, ἐν κοινῷ γενομένης λάβωμεν τὰ
ἡμίσεα ἑκάτερος, ἵνα μηδὲν πλέον ἔχῃ ἅτερος τοῦ ἑτέρου
τοῦ προσήκοντος· ἀλλ' οὐκ ἐθελήσει.

ΛΕΙΠΕΙ.

---

48. 3 *μακάρ.ος* pr., corr. 1 — 5 *ὅτι* corr. 2, *ἔτι* pr. **49.** 2 *εὕρητε*: em. Rsk. — 3 *μὲν* in ras. add. 1 — 4 *μετ' αὐτῆς* Rsk. — 9 *μὴ* add. Bk. — *εἰ* Ald: *εἰσ* **50.** 1 *μὴ* del. Schoem. — 2 *οὐδὲ*: ft. *οὐ* — 4 *ἡμῖν* pr., corr. 2 — 5 *ὥσπερ ἀχρήστου*: em. Rsk. — 8 *καὶ* in v. add. 1 — 10 *.άτερος* pr., corr. 1 — 12 *ΛΕΙΠΕΙ* add. Ald. (Turr. coll. § 44).

XII.
ΥΠΕΡ ΕΥΦΙΛΗΤΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Τὸν Ἐρχιέων δῆμον εἰς τὸ δικαστήριον προσκαλεῖταί τις τῶν ἀποψηφισθέντων ὡς ἀδίκως τῆς πολιτείας ἀπελαυνόμενος. ἐγράφη γὰρ δή τις ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων νόμος, ἐξέτασιν γενέσθαι τῶν πολιτῶν κατὰ δήμους, τὸν δὲ ἀποψηφισθέντα ὑπὸ τῶν δημοτῶν τῆς πολιτείας μὴ μετέχειν, τοῖς δὲ ἀδίκως ἀποψηφισθεῖσιν ἔφεσιν εἰς τὸ δικαστήριον εἶναι προσκαλεσαμένοις τοὺς δημότας, καὶ ἐὰν τὸ δεύτερον ἐξελεγχθῶσι, πεπρᾶσθαι αὐτοὺς καὶ τὰ χρήματα εἶναι δημόσια. κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ὁ Εὐφίλητος, προσκαλεσάμενος τοὺς Ἐρχιέας ὡς ἀδίκως καταψηφισαμένους αὐτοῦ, τὸν ἀγῶνα τόνδε διατίθεται. προείρηται μὲν δὴ τὰ πράγματα ταῦτ᾽ ἀκριβῶς καὶ πεπίστωται διὰ τῶν μαρτύρων· οἷς δὲ βεβαίας ποιῆσαι βούλεται τὰς μαρτυρίας, τάδε ἐστίν, ὡς μὲν ἐγὼ δόξης ἔχω, πάντ᾽ ἀκριβῶς ἐξειργασμένα, κρινέτω δὲ ὁ βουλόμενος εἰ τὰ προσήκοντα ἔγνωκα περὶ αὐτῶν.

Ὅτι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀδελφὸς ἡμῖν ἐστιν οὑτοσὶ Εὐφίλητος, οὐ μόνον ἡμῶν ἀλλὰ καὶ τῶν συγγενῶν ἁπάντων ἀκηκόατε μαρτυρούντων. σκέψασθε δὲ πρῶτον τὸν πατέρα ἡμῶν, τίνος ἕνεκεν ἂν ψεύδοιτο καὶ
2 τοῦτον μὴ ὄντα αὐτοῦ υἱὸν εἰσεποιεῖτο. πάντας γὰρ εὑρήσετε τοὺς τὰ τοιαῦτα πράττοντας ἢ οὐκ ὄντων αὐτοῖς γνησίων παίδων ἢ διὰ πενίαν ἀναγκαζομένους ξένους ἀνθρώπους εἰσποιεῖσθαι, ὅπως ὠφελῶνταί τι ἀπ᾽ αὐτῶν

XII (Dionys. Hal. V p. 617—624 Reiske) hyp. 1 *προσκαλ.* Rsk.: *προκαλ.* libri, item vv. 6 et 8 — 3 *δή τις δη* B pr., *δη* induxit — 4 *δήμους*: *ου* corr. ex *ο* M 1 — 5 *ἀποψηφισθει...σιν* F, 2—3 litt. eras., *ι* 2 et *σιν* in ras. 1 — 7 *ἐξελεχθῶσι* F — 7. 8 *δημοσία* A et mg. B — 9 *ἐχιέας* AB, *ἀρχιερέας* F — *ἀδίκους* F pr., corr. 2 — 11 *βεβαίως* M — *βούλεται ποιῆσαι* F — 12 *πάντα* B. 1. 1 *τοίνῦν* F, *τοι* ex *και* corr. 2 — 2 *ὁ εὐφίλητος* (*ι* corr. s. *η*) F 1, *ὁ* recte om. ABMF 2 (del. Sauppe) — 3 *ἀκηκόατε*: *ο* e corr. B — 4 *εἵνεκεν* F — *ψεύδοιτο.* (vid. *ι* fuisse) F. 2. 1. 2 *εὑρήσεται* F pr. (corr. 2?), A pr. — 2 *τὰ* om. F pr., add. 2 — *ὄντων*: s. *ον* ras. F

δι᾿ αὐτοὺς Ἀθηναίων γεγονότων. τῷ τοίνυν πατρὶ τού-
των οὐδέτερον ὑπάρχει· γνήσιοι μὲν γὰρ αὐτῷ ἡμεῖς δύο
υἱεῖς ἐσμεν, ὥστε οὐκ ἄν γε δι᾿ ἐρημίαν τοῦτον εἰσεποι-
εῖτο. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τροφῆς τε καὶ εὐπορίας τῆς παρὰ 3
τούτου δεόμενος· ἔστι γὰρ αὐτῷ (βίος) ἱκανός, καὶ χωρὶς
τούτου μεμαρτύρηται ὑμῖν τοῦτον ἐκ παίδων τρέφων καὶ
ἀσκῶν καὶ εἰς (τοὺς) φράτερας εἰσάγων, καὶ ταῦτα οὐ
μικρὰ δαπανήματά ἐστιν. ὥστε τὸν [τε] πατέρα ἡμῶν
οὐκ εἰκός ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μηδὲν ὠφελούμενον
οὕτως ἀδίκῳ πράγματι ἐπιχειρῆσαι. ἀλλὰ μὴν οὐδ᾿ ἐμέ 4
γε οὐδεὶς ἀνθρώπων οὕτως τελέως ἂν ἄφρονα ὑπολάβοι,
ὥστε τούτῳ μαρτυρεῖν τὰ ψευδῆ, ὅπως τὰ πατρῷα διὰ
πλειόνων διανείμωμαι. καὶ γὰρ οὐδ᾿ ἀμφισβητῆσαί μοι
ἐξουσία γένοιτ᾿ ἂν ὕστερον ὡς οὐκ ἔστιν ἀδελφὸς οὗτος
ἐμοῦ· οὐδεὶς γὰρ ἂν ὑμῶν τὴν (ἐμὴν) φωνὴν ἀνάσχοιτ᾿
ἂν ἀκούων, (εἰ) νῦν μὲν ὑπόδικον ἐμαυτὸν καθιστὰς μαρ-
τυρῶ ὡς ἔστιν ἀδελφὸς ἡμέτερος, ὕστερον δὲ φαινοίμην
τούτοις ἀντιλέγων. οὐ μόνον τοίνυν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες δι- 5
κασταί, εἰκός ἐστι τἀληθῆ μεμαρτυρηκέναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς
ἄλλους συγγενεῖς. ἐνθυμήθητε γὰρ πρῶτον μὲν ὅτι οἱ
τὰς ἀδελφὰς ἡμῶν ἔχοντες οὐκ ἄν ποτε ἐμαρτύρουν περὶ
τούτου τὰ ψευδῆ· μητρυιὰ γὰρ ἡ τούτου μήτηρ ἐγεγένητο
ταῖς ἡμετέραις ἀδελφαῖς, εἰώθασι δέ πως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ
διαφέρεσθαι ἀλλήλαις αἵ τε μητρυιαὶ καὶ αἱ πρόγονοι·
ὥστε εἰ οὗτος ἐξ ἄλλου τινὸς ἀνδρὸς ἦν τῇ μητρυιᾷ καὶ
οὐκ ἐκ τοῦ ἡμετέρου πατρός, οὐκ ἄν ποτε, ὦ ἄνδρες δι-

5 αὐτοὺς: post ς ras. infr. lin. F — 6 γὰρ om. F pr., add. 2 — 7 υἱοὶ M — 7. 8 εἰσεποιεῖτο: ει 2 corr. s. οι F 2?. 3. 1 ἀπορίας ABM — 2 βίος add. Rsk. — ἱκανὸς B pr. et M, ἱκανῶς A et B corr., ἱκανὸ.ς F — 3 μεμαρτύρηται: με add. F 1?, η in ras. F 1 — 4 τοὺς add. Schoem. — φράτορας: s. το ras. F — 5 τε om. F pr., add. 2: del. de meo, γε Bekker — 7 ἀδίκω: s. ω ras. M. 4. 2 οὐθεὶς: em. Schoem., item v. 6 — 3 ψευδῆ: ras. s. ευ F — διὰ: μετὰ Hertlein — 4 ἀμφισβητῆσαί F, βη in ras. 1 — 5 ἐξουσίας M pr. — ἀδελφὸς: ἀδε in ras. F 1 — 6 ἐμὴν add. Sauppe — 7 εἰ add. Sylburg. 5. 1 ὑμᾶς B pr. — 7 ἀλλήλων A et mg. B — οἱ πρόγονοι: em. Rsk. — 8 εἰ e corr. M 2

καστaί, τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας αἱ ἀδελφαὶ μαρτυρεῖν [εἴασαν
6 καὶ] ἐπέτρεψαν. καὶ μὴν οὐδ' ἂν ὁ θεῖος πρὸς μητρὸς
ἡμῖν ὤν, τούτῳ δὲ οὐδὲν προσήκων δήπου τῇ τούτου μη-
τρὶ ἠθέλησεν ἄν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μαρτυρῆσαι ψευδῆ
μαρτυρίαν, δι' ἣν ἡμῖν γίγνεται βλάβη περιφανής, εἴ περ
ξένον ὄντα τοῦτον εἰσποιοῦμεν ἀδελφὸν ἡμῖν αὐτοῖς. ἔτι
τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς τούτοις (πῶς) ἄν τις
ὑμῶν καταγνοίη ψευδομαρτυριῶν Δημαράτου τουτουὶ καὶ
Ἡγήμονος καὶ Νικοστράτου, οἳ πρῶτον μὲν οὐδὲν αἰσχρὸν
οὐδέποτε φανήσονται ἐπιτηδεύσαντες, εἶτα δ' οἰκεῖοι ὄν-
τες ἡμῖν καὶ εἰδότες ἡμᾶς ἅπαντας μεμαρτυρήκασιν Εὐ-
7 φιλήτῳ τουτῳὶ τὴν αὐτοῦ συγγένειαν ἕκαστος. ὥστε ἡδέως
κἂν τῶν ἀντιδικούντων ἡμῖν τοῦ σεμνοτάτου πυθοίμην,
εἰ ἄλλοθέν ποθεν ἔχοι ἂν ἐπιδεῖξαι αὐτὸν Ἀθηναῖον ἢ
ἐκ τούτων ὧν καὶ ἡμεῖς Εὐφίλητον ἐπιδείκνυμεν. ἐγὼ μὲν
γὰρ οὐκ οἶμαι ἄλλο τι ἂν αὐτὸν (εἰπεῖν) ἢ ὅτι ἡ μήτηρ
ἀστή τέ ἐστι . . . καὶ ὁ πατὴρ (ἀστός), καὶ ὡς ταῦτ' ἀληθῆ
8 λέγει, παρέχοιτ' ἂν αὐτῷ τοὺς συγγενεῖς μάρτυρας. εἶτα,
ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὲν οὗτοι ἐκινδύνευον, ἠξίουν ἂν
τοῖς αὐτῶν οἰκείοις ὑμᾶς πιστεύειν μαρτυροῦσι μᾶλλον
ἢ τοῖς κατηγόροις· νυνὶ δὲ ἡμῶν πάντα ταῦτα παρεχο-
μένων ἀξιώσουσιν ὑμᾶς τοῖς αὐτῶν πείθεσθαι λόγοις μᾶλ-
λον ἢ τῷ πατρὶ τῷ Εὐφιλήτου καὶ ἐμοὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ
καὶ τοῖς φράτερσι καὶ πάσῃ τῇ ἡμετέρᾳ συγγενείᾳ; καὶ
μὴν οὗτοι μὲν οὐδὲν οὐδενὶ κινδυνεύοντες ἰδίας ἔχθρας

---

10 ἑαυτὸν B pr. et M — 10. 11 εἴασαν καὶ in ras. F 2: del. de meo, καὶ ἐπέτρεψαν del. Rsk. 6. 1 οὐδ' Bk.: οὐκ — 2 προσῆκον F — 3 μαρτυρῆσαι: υ e corr. B — 4 μαρτυρίαν: υρίαν vid. corr. B — 5 .ἔτι F, vid. ἔστι fuisse — 6 πῶς add. Rsk. e mg. Bodl. — 7 ἡμῶν: em. Sylburg — ψευδομαρτυρίαν: em. Schoem. — τουτουὶ: τουὶ F — 8 νικοστράτου: νικ in ras. F 2 — 10 ἅπαντα: em. Rsk. 7. 3 ποτεν B pr. — ἔχοι ἂν Rsk.: ἔχοιεν BMF, ἔχειεν A — 5 γὰρ in ras. F 2, vid. οὖν fuisse — εἰπεῖν add. Sauppe — 6 ἀστή Rsk.: αὐτή — post ἐστι excid. καὶ ἐγγυητὴ sive καὶ γαμετὴ — ἀστός add. Hrw. 8. 2 ἂν om. ABM, eras. in F; add. Turr. — 3 οἰκεί..ς F pr., οι in ras. 2 — ὑμᾶς Sylbg.: ἡμᾶς ABMF pr., ἡμῆν F 2 — πιστεύειν. F — 8 οὐδ' ἐν οὐδενὶ Rsk., οὐδὲν ἐν οὐδενὶ Turr., οὐδ' ἐν ἑνὶ Schb. — ἔχθρας: θ cum ras. M

ἕνεκα (ταῦτα) ποιοῦσιν, ἡμεῖς δὲ πάντας ὑποδίκους ἡμᾶς
αὐτοὺς καθιστάντες μαρτυροῦμεν. καὶ πρὸς ταῖς μαρτυ- 9
ρίαις, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρῶτον μὲν ἡ τοῦ Εὐφιλήτου
μήτηρ, ἣν οὗτοι ὁμολογοῦσιν ἀστὴν εἶναι, ὅρκον ὀμόσαι
ἐπὶ τοῦ διαιτητοῦ ἐβούλετο ἐπὶ Δελφινίῳ ἦ μὴν τουτονὶ
Εὐφίλητον εἶναι ἐξ αὑτῆς καὶ τοῦ ἡμετέρου πατρός. καί-
τοι τίνα προσῆκε μᾶλλον αὐτῆς ἐκείνης τοῦτ' εἰδέναι;
ἔπειτα, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος, ὃν εἰκός
ἐστι μετὰ τὴν τούτου μητέρα ἄριστα τὸν αὑτοῦ υἱὸν γι-
γνώσκειν, οὗτος καὶ τότε καὶ νυνὶ βούλεται ὀμόσαι ἦ μὴν
Εὐφίλητον τουτονὶ υἱὸν εἶναι αὑτοῦ ἐξ ἀστῆς καὶ γαμετῆς
γυναικός. πρὸς τούτοις τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐγὼ 1
ἐτύγχανον μὲν τρισκαιδεκαετὴς ὤν, ὥσπερ καὶ πρότερον
εἶπον, ὅτε οὗτος ἐγένετο, ἕτοιμος δέ εἰμι ὀμόσαι ἦ μὴν
Εὐφίλητον τουτονὶ ἀδελφὸν εἶναι ἐμαυτοῦ ὁμοπάτριον.
ὥστε, ὦ ἄνδρες δικασταί, δικαίως ἂν καὶ τοὺς ἡμετέρους
ὅρκους πιστοτέρους νομίζοιτε ἢ τοὺς τούτων λόγους· ἡμεῖς
μὲν γὰρ ἀκριβῶς εἰδότες ὀμόσαι περὶ αὐτοῦ θέλομεν, οὗτοι
δὲ ταῦτα ἀκηκοότες παρὰ τῶν τούτου διαφόρων ἢ αὐτοὶ
πλάττοντες λέγουσι. πρὸς δὲ τούτοις, ὦ ἄνδρες δικασταί, 1
ἡμεῖς μὲν τοὺς συγγενεῖς μάρτυρας καὶ ἐπὶ τῶν διαιτητῶν
καὶ ἐφ' ὑμῶν παρεχόμεθα, οἷς οὐκ ἄξιον ἀπιστεῖν· οὗτοι
δέ, ἐπειδὴ ἔλαχεν Εὐφίλητος τὴν δίκην τὴν προτέραν τῷ

---

9 ταῦτα add. Rsk. — ποιοῦσιν: ν expunxit F 1 — ἡμεῖς δὲ ... καθιστάντες om. M pr., add. in mg. 1 omissa voce ἡμᾶς — 9. 10 ὑποδίκους αὐτοὺς ABM F 2, ὑποδιημᾶς αὐτοὺς F pr., fuit igitur in archetypo ὑποδίκους ἡμᾶς αὐτοὺς   9. 2 δικασταί om. BF, in A desunt vv. καὶ πρὸς ... δικασταί — πρῶτον: πρ in spatio vacuo relicto M 1 — εὐφιλήπου M — 3 ἀστὴν: αὐτὴν F — 6 ἐκείνης ἄμεινον ABM, glossema om. F — τοῦτο F — 7 δὲ post ἔπειτα s. v. F 1 — 8 ἄριστα τὸν Rsk.: ἄριστον — 8. 9 ἐγίνωσκεν: em. Sylbg. — 9 βούλεται: β cum ras. F 2 — ἦ μὴν Sylbg.: ἡμῖν BMF, ὑμῖν A et mg. B — 10 ἀστῆς: αὐτῆς F.   10. 1 τούτους F pr., corr. 2 — 2 πρότερον ABM (ci. Sauppe), πρῶτον F — 3 ὅ.τε F — δὲ εἰμὶ BF, δέ εἰμι. (acut. in ras.) M, δὲ εἰ μὴ A — ἦ μὴν Sylbg.: ὑμῖν — 5 δικασταὶ in ras. M 1 — ἡμετέρους: ras. s. ους F — 6 .ἡμεῖς M   11. 3 ἀπιστεῖν: στ corr. ex τ M — 4 εὐφίλητος om. F pr., add. in mg. 2; ἀφίλητος M

κοινῷ τῶν δημοτῶν καὶ τῷ τότε δημαρχοῦντι, ὃς νῦν τετελεύτηκε, δύο ἔτη τοῦ διαιτητοῦ τὴν δίαιταν ἔχοντος οὐκ ἐδυνήθησαν οὐδεμίαν μαρτυρίαν εὑρεῖν ὡς οὑτοσὶ ἄλλου τινὸς πατρός ἐστιν ἢ τοῦ ἡμετέρου. τοῖς δὲ διαιτῶσι μέγιστα (ταῦτα) σημεῖα ἦν τοῦ ψεύδεσθαι τούτους, καὶ κατεδιῄτησαν αὐτῶν ἀμφότεροι. Καί μοι λαβὲ τῆς προτέρας διαίτης τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

12 Ὡς μὲν τοίνυν καὶ τότε ὦφλον τὴν δίαιταν, ἀκηκόατε. ἀξιῶ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥσπερ οὗτοι μέγα τοῦτ᾽ ἂν ἔφασαν εἶναι σημεῖον ὡς οὐκ ἔστιν Ἡγησίππου, εἰ οἱ διαιτηταὶ αὐτῶν ἀπεδιῄτησαν, οὕτω τὸ νῦν ἡμῖν τοιοῦτον εἶναι μαρτύριον, ὅτι ἀληθῆ λέγομεν, ἐπεὶ ἔδοξαν αὐτοὶ ἀδικεῖν τοῦτον Ἀθηναῖον ὄντα καὶ κυρίως πρῶτον ἐγγραφέντα ὕστερον ἐξαλείψαντες. ὅτι μὲν οὖν ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστιν οὑτοσὶ Εὐφίλητος καὶ πολίτης ὑμέτερος, καὶ ἀδίκως ὑβρίσθη ὑπὸ τῶν ἐν τῷ δήμῳ συστάντων, ἱκανῶς οἴομαι ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀκηκοέναι.

---

5. 6 τετελεύτηκεν B — 7 ἠδυνήθησαν: em. Schb. — 9 ταῦτα add. Rsk. — 10 καταδιῄτησαν ABM, κατεδιῄ.τησαν (ε s. αι corr. 2) F — αὐτὸν F 2 — λάβετε libri, λαβ in ras. M: em. Rsk. — 10. 11 προτέρας: α e corr. F 1 — 12 tit. om. F. **12.** 1 ὤφειλον: em. Rsk. — 2 μέγα Rsk.: μετὰ — τοῦτ᾽ ἂν Schoem.: ταῦτα — 3 ἔφησαν F — ἡγησίππου: ι corr. s. υ M 1 — 4 τοιοῦτον: τὸ αὐτ᾽ τοῦτο Sauppe, τοὐναντίον Schb. — 6 ἀθηναῖοι M — πρῶτον: πρότερον Sauppe praeeunte Rsk. — 9 δήμο F pr., δήμω corr. 2.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ.

I. ΥΠΕΡ ΕΥΜΑΘΟΥΣ, ΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ ΑΦΑΙΡΕΣΙΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἔστι δή τις Ἰσαίου λόγος ὑπὲρ Εὐμάθους μετοίκου τινὸς τῶν τραπεζιτευόντων Ἀθήνησιν, ὃν εἰς δουλείαν ἀγόμενον ὑπὸ τοῦ κληρονομήσαντος τὸν ἀπηλευθερωκότα τῶν ἀστῶν τις ἀφαιρεῖται καὶ τὴν ἀπολογίαν ποιεῖται περὶ αὐτοῦ. τὸ προοίμιον δέ ἐστι τοῦ λόγου τοιόνδε.

Ἄνδρες δικασταί, ἐγὼ καὶ πρότερον Εὐμάθει τουτῳὶ 1
ἐγενόμην χρήσιμος, καὶ δικαίως καὶ νῦν, εἴ τι ἔστι κατ'
ἐμέ, πειράσομαι συσσῴζειν αὐτὸν μεθ' ὑμῶν· μικρὰ δέ
μου ἀκούσατε, ἵνα μηδεὶς ὑπολάβῃ ὑμῶν ὡς ἐγὼ προπε-
τείᾳ ἢ ἄλλῃ τινὶ ἀδικίᾳ πρὸς τὰ Εὐμάθους πράγματα
προσῆλθον. τριηραρχοῦντος γάρ μου ἐπὶ Κηφισοδότου 2
ἄρχοντος, καὶ λόγου ἀπαγγελθέντος πρὸς τοὺς οἰκείους ὡς
ἄρα τετελευτηκὼς εἴην ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, οὔσης μοι παρα-
καταθήκης παρ' Εὐμάθει τουτῳί, μεταπεμψάμενος τοὺς
οἰκείους τε καὶ φίλους τοὺς ἐμοὺς Εὐμάθης ἐνεφάνισε τὰ
χρήματα ἃ ἦν μοι παρ' αὐτῷ, καὶ ἀπέδωκε πάντα ὀρθῶς

Fr. I (Dion. Hal. p. 593 sq. coll. p. 596—598 Reiske, Sauppe frg. or. Att. p. 236. XVI 1) hyp. 1 *δή*: *δέ* F — 2 *ἀγόμενον*: *καταλεγόμενον* F pr., corr. 2 — 3 *ἀστῶν ἀφαιρεῖταί τις* (*αι* 1 s. *ο* vel *ω* corr.) F *-ρεῖται* in fine pag. in mg. inf. ut saepius B. 1. 2 *καὶ δικαίως*: *καὶ* om. ABM, p. 596, 10 etiam F om., ft. leg. *καὶ δὴ* — *ἐν ἐμοὶ* F, sed p. 596, 11 *κατ' ἐμὲ* etiam F insequente ras. 4—5 litt. — 3 *μικρὰ*: *ρ* superscr. F 2 — 4 *μηθεὶς*: em. Schoem. 2. 1 *κηφισοδώρου* libri; p. 597, 11 *κηφισοδώρου* F pr., *κηφισοδότου* ABM F 2 (ci Sauppe) — 2 *λο.* F pr., *λόγου* F 2 — *οἰκείους*: *ἰδίους* F, *οἰκείους* F 2 in mg.; p. 597, 13 *ἰδίους* F pr., *οἰκείους* in mg. 2 — 5 *τε* om. ABM — *ἐνεφάνισεν* F

8 καὶ δικαίως. ἀνθ᾽ ὧν ἐγὼ σωθεὶς ἐχρώμην [τε] αὐτῷ ἔτι
μᾶλλον, καὶ κατασκευαζομένῳ τὴν τράπεζαν προσεισευ-
πόρησα ἀργυρίου, καὶ μετὰ ταῦτα ἄγοντος αὐτὸν Διονυ-
σίου ἐξειλόμην εἰς ἐλευθερίαν, εἰδὼς ἀφειμένον ἐν τῷ
δικαστηρίῳ ὑπὸ Ἐπιγένους. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐπι-
σχήσω.

II. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ὁ μὲν Ἰσαῖος ἐπιτρόπῳ τινὶ συντάξας ἀπολογίαν ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀδελφιδοῦ κρινομένῳ τοιαύτῃ κέχρηται (τῇ) ἀρχῇ.

1 Ἐβουλόμην μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ λίαν οὕτως
ἀνοήτως μηδένα πρὸς χρήματ᾽ ἔχειν αἰσχρῶς, ὥστε τοῖς
ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν καὶ δίκας τοιαύτας λαγχάνειν, ἀλλ᾽
οὖν τόν γε ἀδελφιδοῦν ἐμὸν (ὄντα) καὶ κύριον τῆς πατρῴας
οὐσίας, οὐ μικρᾶς ἀλλ᾽ ἱκανῆς ὥστε καὶ λειτουργεῖν, ὑφ᾽
ἡμῶν αὐτῷ παραδοθείσης, ταύτης ἐπιμελεῖσθαι, τῶν δ᾽
ἐμῶν μὴ ἐπιθυμεῖν, ἵνα βελτίων τ᾽ ἐδόκει πᾶσιν εἶναι
σῴζων αὐτὴν καὶ πλείω ποιῶν χρησιμώτερον ὑμῖν πολί-
2 την παρεῖχεν ἑαυτόν. ἐπεὶ δὲ τὴν μὲν ἀνήρηκε καὶ πέ-

---

7 δικαίως: ω corr. ex ο M 1 3. 1 τε om. F — 2. 3 πρὸς εἰς εὐπόρησα BM, προσεισεπόρησα A et mg. B, πρὸσ εἰσ εὐπορίσαι F pr., προσεισευπορισα F 1: προσεισευπ. Rsk., προευπ. Hrw., ft. προσευπ. — 5 ἐπιγένους. M — 5. 6 ὑποσχήσω: em. Sylbg.

Fr. II (§§ 1—2 Reiske p. 598 sq. coll. p. 600 sq., §§ 3—5 p. 607 sq.; Sauppe p. 232 fr. X 1, 2) hyp. 1 συντάξασ. (vid. ι fuisse) F — ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀδελφῶν libri: ἀδελφιδῶν vel ἀδελφιδοῦ mg. Bodl. — 2 τῇ add. Sadée. 1. 1 ἠβουλόμην: em. Schb., item 2, 3 — μὲν ἂν B — μὴ λίαν: μηδένα Bekker — 2 ἀνοήτως μηδένα de meo: ἀνοηθέντα an ἀγνοηθέντα voluerit F incertum, ἀγνοηθέντα ABM. (ἀπονοηθέντα Schoem., Ἁγνόθεον Cobet, ἀπορηθέντα Kock) — προσχήματ᾽ BM, προσχήματα A, προσσχήματ᾽ F: em. Bk. — 3. 4 ἀλλ᾽ οὖν τόν γε Sauppe (ἀλλ᾽ οὖν cum Bk.): ἀλλ᾽ οὐ τό γε ABM, ἄλλω τό γε οὖν F pr., ἀλλ᾽ ὀ.υ τό γε οὖν F 2, p. 601, 9 γε οὖν etiam ABM — 4 ὄντα post γε add. Bk., post ἐμὸν (del. καὶ) Sauppe — 5 μηκρᾶς F pr. — 6 αὐτῷ Rsk.: αὐτῶν — δ᾽: δὲ AB — 7 τε δοκῇ ABM, τε δοκῆι F: em Rsk. — 9 παρεῖχεν expunxit M 1. 2. 1 ἐπεὶ in ras. F 2 — ἀνήιρηκε. (vid. ν fuisse) F

πραχε καὶ αἰσχρῶς καὶ κακῶς διολώλεκεν, ὡς οὐκ ἂν
ἐβουλόμην, πιστεύων δ' ἑταιρείαις καὶ λόγων παρασκευαῖς
ἐπὶ τὴν ἐμὴν ἐλήλυθεν, ἀνάγκη, ὡς ἔοικε, συμφορὰν μὲν
εἶναι νομίζειν ὅτι τοιοῦτός ἐστιν οἰκεῖος ὤν, ἀπολογεῖσθαι
δὲ περὶ ὧν ἐγκέκληκεν καὶ ἔξω με τοῦ πράγματος δια-
βέβληκεν, ὡς ἂν [οὖν] δυνώμεθα προθυμότατα πρὸς
ὑμᾶς. — — —

Πόθεν χρὴ πιστεύεσθαι τὰ εἰρημένα πρὸς θεῶν; οὐκ 3
ἐκ τῶν μαρτυριῶν; οἴομαί γε. πόθεν δὲ τοὺς μάρτυρας;
οὐκ ἐκ τῶν βασάνων; εἰκός γε, πόθεν δέ γε ἀπιστεῖσθαι
τοὺς λόγους τοὺς τούτων; οὐκ ἐκ τοῦ φεύγειν τοὺς ἐλέγ-
χους; ἀνάγκη μεγάλη. φαίνομαι τοίνυν ἐγὼ μὲν διώκων
ταῦτα καὶ τὰ πράγματα εἰς βασάνους ἄγων, οὗτος δὲ ἐπὶ
διαβολὰς καὶ λόγους καθιστάς, ὅ περ ἄν τις πλεονεκτεῖν
βουλόμενος ποιήσειεν. ἐχρῆν δὲ αὐτόν, εἴ πέρ τι δίκαιον 4
ἐφρόνει καὶ μὴ παρακρούεσθαι τὰς ὑμετέρας γνώμας ἐζή-
τει, μὴ μὰ Δία ταῦτα ποιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τὸν λογισμὸν μετὰ
μαρτύρων ἐλθεῖν καὶ ἐξετάζειν ἕκαστα τῶν ἐν τῷ λόγῳ,
τοῦτον τὸν τρόπον παρ' ἐμοῦ πυνθανόμενον· εἰσφορὰς
λογίζῃ πόσας; τόσας. κατὰ πόσον ἀργύριον εἰσενηνεγμέ-
νας; κατὰ τόσον καὶ τόσον. κατὰ ποῖα ψηφίσματα; ταυτί.
ταύτας εἰλήφασι τίνες; οἵδε. ταῦτα μαρτυρόμενον (ἐχρῆν 5
αὐτὸν) σκέψασθαι τὰ ψηφίσματα, τὸ πλῆθος τῶν εἰσ-
φορῶν, τὰ εἰσενηνεγμένα, τοὺς λαβόντας, καὶ εἰ μὲν εὖ

---

3 ἑταιρίαις: em. Sauppe — 4 ἔοικεν M — 5 ἀπολογεῖσθαι: ο 1 in ras. F 2 — 6 ἐγκέκληκε F, ἐγκέκλη^{κε}ται A — με: μὲν AF — 7 οὖν del. Bk. 3. 1 εἴρη|πρὸς F — 2 μαρτύρων: em. vulg. — οἴομαι δὲ: em. Sylbg. — 3 πόθεν δὲ … τούτων v. 4 in mg. add. M 1 — 4 τού-των in ras. F 1? — 5 μὲν om. F — 5. 6 διώκων ταῦτα: δίκαια ποιῶν πάντα Sauppe, ft. διοικῶν τ. — 8 ἐποίησεν: em. Schoem. 4. 2 φρο-νεῖ et ζητεῖ libri (ζητεῖν A): em. Rsk. — παρακρούεσθαι F, παρακρού-σεσθαι BM (παρακρούσασθαι A?) — 4 ἕκαστα in ras. F 1 — 6 πόσας; Rsk.: πρὸς — κατὰ πόσον Rsk.: καὶ πόσον — 6. 7 εἰσενηνεγμένης: em. Sylbg. — 7 ποῖα Rsk.: πόσα libri. 5. 1 οἱ δὲ ταῦτα μαρτυρό-μενοι libri, ρ 2 in ras. M 1: mutavi de meo — ἐχρῆν add. Sauppe, αὐ-τὸν add. de meo

τε . . ., τῷ λόγῳ πιστεύειν, εἰ δὲ μή, νῦν παρασχέσθαι μάρτυρας, εἴ τι ψεῦδος ἦν ὧν ἐλογισάμην αὐτῷ.

III. ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΤΑΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ὁ δὲ Ἰσαῖος ἐν ἀμφισβητήσει χωρίου τοῦ ὑπὸ τῶν δημοτῶν κατεσχημένου, οἷς τὸ χωρίον ὑπέκειτο, ταύτῃ χρώμενον εἰσάγει τῇ ἀρχῇ·

Μάλιστα μὲν ἐβουλόμην, ὦ ἄνδρες δικασταί, μηδ᾽ ὑφ᾽ ἑνὸς ἀδικεῖσθαι τῶν πολιτῶν, εἰ δὲ μή, τοιούτων ἀντιδίκων τυχεῖν πρὸς οὓς οὐδὲν ἂν ἐφρόντιζον διαφερόμενος. νῦν δέ μοι πάντων πραγμάτων λυπηρότατον συμβέβηκεν· ἀδικοῦμαι γὰρ ὑπὸ τῶν δημοτῶν, οὓς περιορᾶν μὲν ἀποστεροῦντας οὐ ῥᾴδιον, ἀπέχθεσθαι δὲ ἀηδές, μεθ᾽ ὧν ἀνάγκη (καὶ θύειν) καὶ συνουσίας κοινὰς ποιεῖσθαι. πρὸς μὲν οὖν πολλοὺς χαλεπὸν ἀντιδικεῖν· μέγα γὰρ μέρος συμβάλλεται (τὸ) πλῆθος αὐτοῖς πρὸς τὸ δοκεῖν ἀληθῆ λέγειν· ὅμως δὲ διὰ τὸ πιστεύειν τοῖς πράγμασι πολλῶν μοι καὶ δυσκόλων συμπιπτόντων οὐχ ἡγούμην (δεῖν) κατοκνῆσαι δι᾽ ὑμῶν πειρᾶσθαι τυγχάνειν τῶν δικαίων. δέομαι οὖν ὑμῶν συγγνώμην ἔχειν, εἰ καὶ νεώτερος ὢν λέγειν ἐπὶ

---

4 ante *τῷ* lac. 11 litt. in A, 7—8 litt. in B, 9—10 litt. in M, sine lac. F: *καὶ καλῶς εἶχε* suppl. Sauppe — *παρασχέσθαι* recte AB, *παρέσχεσθε* M, *παράσχεσθε* F — 4 *αὐτῷ* de meo, *αὐτοῖς* Sylbg.: *αὐτῆς* libri.

Fr. III (Reiske p. 603 sq. coll. p. 605 sq. Sauppe p. 230 fr. VII 1) hyp. 1 *χωρίον τὸ* (*χορίον τὸ* A) et v. 2 *κατεσχημένον* libri: em. Sylbg. — *εἰσάγει* Sylbg.: *εἰσαγαγεῖν* MF, *εἰσαγαγεῖ* A et cum ras. 1 lit. post *εἶ* B. 1 *ἐβουλόμην* om. ABM — 3 *ἂν οὐδὲν* F pr., corr. 2 — 6 *ἀπέχεσθαι* (θ s. v.) M; p. 606, 1 *ἀπέχεσθαι* F — *ἀηδὲς* Sylbg.: *ἡδέως* libri, qui p. 606, 2 *ἂν ἡδέως* — 7 *καὶ θύειν* add. Sauppe praeeunte Rsk., p. 606, 2 post *καὶ* ras. 2—3 litt. F — 9 *τὸ* add. Sylbg. — 11 *ἡγησάμην* AB, p. 606, 6 *ἡγοῦμαι* libri, p. 606, 8 *ἡγούμην* F pr., *ἡγοῦμαι* ABM F 2 — *δεῖν* hic om. libri, sed extat p. 606, 6 et 8, add. Sylbg. — 12 *δι᾽*: *διὰ* hic libri, sed p. 606, 6 *δι᾽* — post *διὰ* in A quod reliquum erat paginae et ea quae sequitur tota vacua relicta sunt; in B *διὰ* in fine folii versi in mg. inf. legitur, folium proximum (a scriba vacuum relictum) sublatum est — *πειρᾶσθαι* om. F pr., add. in mg. 2 — 13 *ὑμᾶς* F pr., *ὑμῶν* s. v. 2 — *συγνώμην* F

δικαστηρίου τετόλμηκα· διὰ γὰρ τοὺς ἀδικοῦντας ἀναγκάζομαι παρὰ τὸν ἐμαυτοῦ τρόπον τοιοῦτόν τι ποιεῖν. πειράσομαι δ' ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν περὶ τοῦ πράγματος.

ΑΠΑΡΑΣΗΜΑ.

IV. Καὶ οὗτος ὁ πάντων ἀνθρώπων σχετλιώτατος, οὐ παρεχομένων αὐτῶν μάρτυρας [δοῦναι], ὧν ἐναντίον ἡμῖν ἀποδοῦναί φασιν, [ὧν] ἐκείνοις πιστεύειν προσποιεῖται μᾶλλον ὡς ἀποδεδώκασιν ἡμῖν, ἢ (ἡμῖν) ὡς οὐκ ἀπειλήφαμεν. καίτοι πᾶσι φανερόν, ὡς ἔοικεν, (οἵ γε) τὸν τούτου πατέρα ἀπεστέρουν ὄντα ἐπίτιμον, ὅτι ἡμῖν ἑκόντες οὐκ ἂν ἀπέδοσαν, εἰσπράξασθαι (δ') οὕτως ἔχοντες οὐκ ἂν ἐδυνήθημεν.

V. Ὧι γὰρ ἃ μὲν ὑπῆρχεν ἔξω τῶν ἀποτιμηθέντων κατελελειτούργητο, δανειζομένῳ δ' οὐδεὶς ἂν ἔδωκεν ἐπ' αὐτοῖς ἔτι πλέον οὐδέν, ἀποδεδωκότι τὰς μισθώσεις ἔχειν ἐμοὶ προσῆκον ἀναμφισβητήτως (ἐκεῖνα), οὗτοι τηλικαύτην δίκην λαχόντες καὶ σφέτερα αὐτῶν εἶναι φάσκοντες ἐκώλυσάν με ἐξ αὐτῶν ποιήσασθαι τὴν ἐπισκευήν.

---

15 ποιεῖν: ποι in ras. F 2, π in ras. A — 16 ἐξ ἀρχῆς om. F pr., add. in mg. 1.

Fr. IV (Reiske p. 609 sq., Sauppe p. 242 fr. XLV 1) 1 οὗτος γὰρ F pr., corr. 2 — 2 παρεχόμενος: em. Schoem. — δοῦναι del. Schoem. 3 ἡμι.̄.ν F, ι add. 2, ras. 2—3 litt. — φησίν F pr., corr. 2 — ὧν del. Bk.: ὡς F pr., ὧν F 2 — πιστεύει F pr., ν add. 2 — 4 ἡμῖν om. libri: add. Rsk. — 5 ἀπειλήφαμεν: ει corr. ex η B — πᾶσιν M — ὡς ἔοικεν, οἵ γε de meo, ὡς οἵ γε Bk.: ὡς ἔοικε — 6 ἀποστεροῦν: em. Bk. — 7 ἀπέδοσαν ... οὐκ ἂν v. 7 add. in mg. M 1 — δ' add. Sauppe.

Fr. V (Reiske p. 610 sq., Sauppe p. 242 sq. fr. XLV 2) 1 ὑπῆρχεν· χ in ras. F 2 — 2 καταλελειτουργηκότα ABM, καταλειτουργηκότα F: mutavi de meo — 4 ἐκεῖνα add. de meo — 6 με Rsk.: μὲν libri.

STEMMATA.

I.

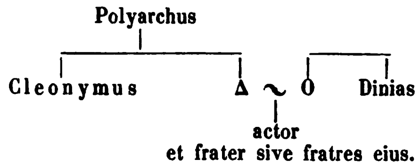

Adversarii Pherenicus, Posidippus, Diocles fratres inter se fuerunt (§ 45), liberi eorum ibidem commemorantur; quo propinquitatis gradu Cleonymum attigerint, non liquet. Simonem ex adversariorum numero non fuisse vidit Dobree. Cephisandrum e propinquis eorum (§ 2) fuisse puto.

II.

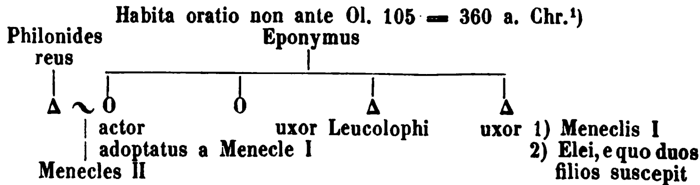

III.

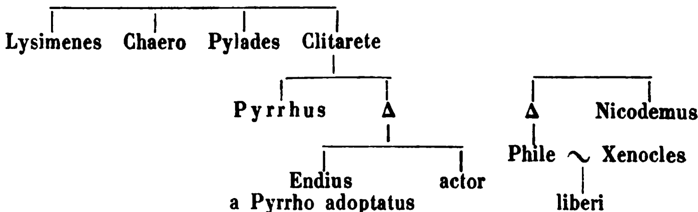

1) De temporum rationibus cf. Dobreei adversaria, Schoemanni commentarium, Weissenborn in Erschii et Gruberi encyclopaedia s. v. Isaeus, Blafs hist. eloq. atticae vol. II.

IV.

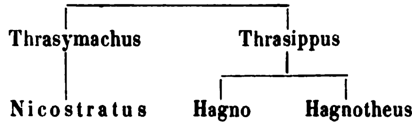

V.

Hab. or. Ol. 102, 1 = 372 a. Chr. (Benseler), Ol. 97, 3 = 39? a. Chr. (Schömann)

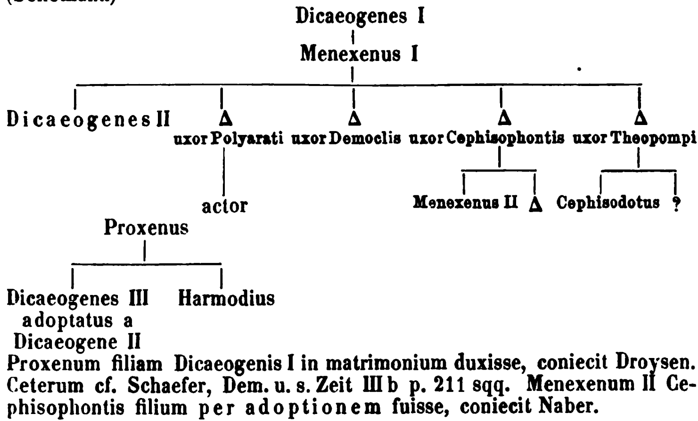

Proxenum filiam Dicaeogenis I in matrimonium duxisse, coniecit Droysen. Ceterum cf. Schaefer, Dem. u. s. Zeit III b p. 211 sqq. Menexenum II Cephisophontis filium per adoptionem fuisse, coniecit Naber.

VI.

Hab. or. Ol. 103, 4 = 365/4 a. Chr.

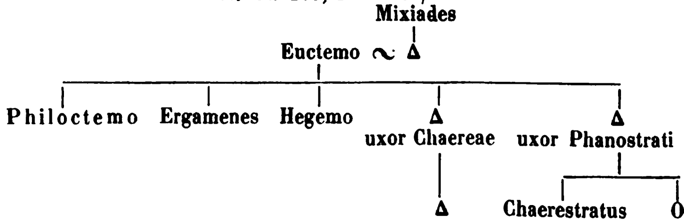

VII.

Hab. or. non ante Ol. 106, 3 = 353 a. Chr.

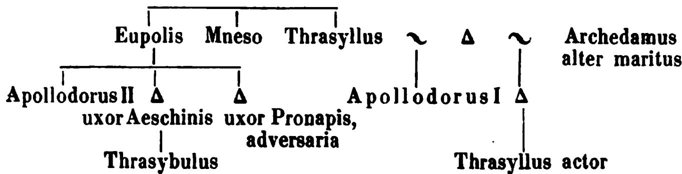

VIII.

Hab. or. inter a. 383 et 363 a Chr.

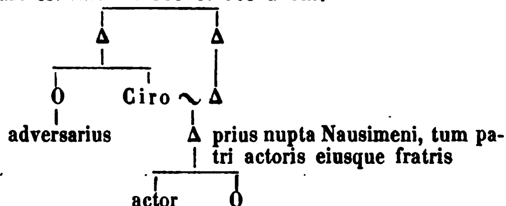

Praeterea Ciro ex altera uxore, Dioclis sorore, duos filios procreaverat, qui mortui erant.

IX.

Hab. or. non ante a. 370 a. Chr. (c. a. 369 Weifsenborn, 374 Dobree, 390 Schöm.)

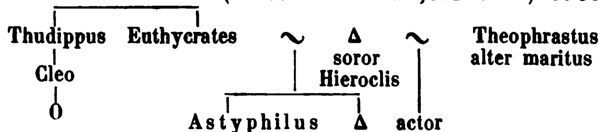

X.

Hab. or. post a. 378 a. Chr. (Blafs), inter a. 388—384 (Schömann)

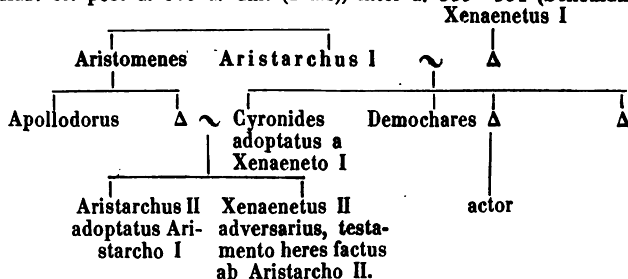

XI.

Hab. or. post Ol. 104, 4 = 361/0 a. Chr.

(Buselus)

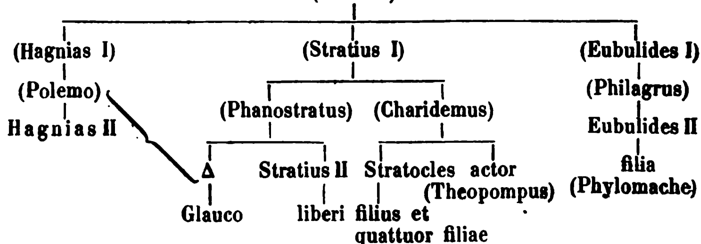

Cf. Schaefer Dem. u. s. Z. III b p. 229 sq.

INDEX NOMINUM.[1])

1) Quae in adnotatione sola reperiuntur, crucibus notavi.